

1888

PREISPITIVANJE

**Konfrontacija između Boga i Njegovog
naroda stara više od jednog veka**

REVIDIRANO I DORAĐENO OD
STRANE ORIGINALNIH AUTORA

Robert J. Vilend i Donald K. Šort

Knjigu sa engleskog preveo:
Branko Đurić

Naslov originala:
1888 RE-EXAMINED
Revised and Updated by the Original Authors
Robert J. Wieland & Donald K. Short

1888-1988 The Story of a century of confrontation between God and His People

Copyright© 1987 by Robert J. Wieland and Donald K. Short

REČ IZDAVAČA

Sednica Generalne Konferencije crkve Adventista sedmog dana u Mineapolisu 1888. godine pokreće neka vrlo ozbiljna pitanja:

- Šta se zaista dogodilo 1888. godine?
- Šta su vođe crkve odbile da prihvate i gde se zbog toga crkva nalazi danas?
- Koja pitanja su bila razmatrana i ko su bili ljudi koji su donosili odluke?
- Kako izgleda na delu iskonska tajna mržnja srca prema Bogu?

Ova knjiga je prvobitno bila napisana kao privatni dokumenat upućen Generalnoj Konferenciji, a sada je ažurirana i javno publikovana zbog sve većeg interesovanja za ovaj predmet i važnosti koju ima.

Delo nije samo niti pre svega pisano kao istorijska restrospektiva događaja. Knjiga je namenjena u prvom redu adventistima koji već imaju određeno poznavanje Biblije i izvesnu predstavu o delovanju Nadahnuća.

Nije preterano smatrati ovo štivo obaveznim gradivom za svakog vernika, naročito adventistu, koji želi da duhovno napreduje, tražeći Boga na način koji prevazilazi danas opšteprihvaćenu praksu i formalistički pristup hrišćanskom učenju.

Napomena: Reference i navodi u ovoj knjizi dati su iz originalnih dela, od kojih najveći deo nije preveden na naš jezik, što podrazumeva i brojeve stranica kako se nalaze originalu.

Materijal pripremljen i publikovan 2010. godine

Elektronsku verziju knjige „1888 – Preispitivanje“ (u PDF formatu) učinili smo besplatno dostupnom na Internetu, za ličnu (nekomercijalnu) upotrebu.

Ukoliko želite da nabavite ovu knjigu u štampanom obliku, možete je naručiti kod naših distributera:

Za Hrvatsku: Andrea Veljača; Tel. +385-91-516-06-65; E-mail: andrea3710@yahoo.com

Za Srbiju: Branko Đurić; Tel. +381-63-727-17-28; E-mail: bdjrapsody@gmail.com

Dejan Jovanović; Tel. +381-64-974-04-72, E-mail: dejanjkg@yahoo.com

Za Crnu Goru: Pavle Simović; Tel. +382-68-558-522; E-mail: pavlescgo@yahoo.com

Izdavač

SADRŽAJ

<u>REČ IZDAVAČA</u>	2
<u>PREDGOVOR</u>	6
<u>O čemu govori poruka iz 1888. godine?</u>	7
<u>Važnost Poruke danas</u>	8
<u>1. POGLAVLJE - ZAŠTO ISPITIVATI NAŠU ADVENTISTIČKU PROŠLOST?</u>	9
<u>Uzrok je očigledan</u>	9
<u>Neuspeh – nezamisliv rasplet Božjeg programa</u>	10
<u>Pokajanje i Dan pomirenja</u>	11
<u>Uvid je potrebniji od više rada</u>	12
<u>2. POGLAVLJE - GREH OSTAVLJANJA PRVE LJUBAVI</u>	14
<u>Kako se pojavila naša mlakost</u>	15
<u>Rast nasuprot napretku</u>	15
<u>Jednostavno Božje rešenje za složen i ozbiljan problem crkve</u>	17
<u>Naš današnji problem</u>	17
<u>3. POGLAVLJE - GLASNA VIKA DOLAZI NA IZNENAĐUJUĆI NAČIN</u>	18
<u>Božanski izbor vesnika</u>	19
<u>Kako glasni poklič nije prepoznat</u>	20
<u>Navodne „mane” vesnika nisu opravdanje za odbacivanje poruke</u>	21
<u>Pravi razlog zašto je poruka bila odbačena</u>	24
<u>Ko su bili „neki”?</u>	25
<u>4. POGLAVLJE - PRIHVATANJE ILI ODBACIVANJE: U POTRAZI ZA JASNIJOM SLIKOM</u>	26
<u>Jevreji poriču da su odbacili Mesiju</u>	28
<u>Da li je vest prihvaćena ili odbačena?</u>	28
<u>Značajni dokazi nadahnuća</u>	30
<u>Poziv za ispravljanje stava</u>	31
<u>Istorija verskih probuđenja posle 1888. godine</u>	33
<u>Pritisak opozicije</u>	34
<u>Isto kao Jevreji</u>	36
<u>Naša izvrnuta istorija</u>	37
<u>U istoriji 1888. ima dobrih vesti</u>	38
<u>Zaključak</u>	38
<u>DODATNE BELEŠKE UZ ČETVRTO POGLAVLJE –</u>	
<u>Svedočanstvo arhiva Generalne Konferencije</u>	40
<u>Pogled iza zavese u Batl Kriku</u>	41
<u>Urija Smit opravdava svoje odbacivanje vesti</u>	43
<u>5. POGLAVLJE - FUNDAMENTALNI PROBLEM: KAKO DA PROCENIMO PORUKU IZ 1888-e</u>	45
<u>Stav „ponovno naglašavanje” iz 1888.</u>	46

<u>Šta je Elen Vajt videla u poruci iz 1888?</u>	48
<u>Svetlost iz 1888 – početak jedne veće svetlosti</u>	50
<u>Svetlost jasnog pokliča se ugasila</u>	50
<u>Izvor nerazumevanja reformatora</u>	52
 <u>6. POGLAVLJE - ODBACIVANJE ELEN VAJT IZ 1888-e</u>	54
<u>(1) Sveti Duh je bio uvređen</u>	54
<u>(2) Isus Hrist je bio omalovažen i uvređen</u>	56
<u>(3) Služba Elen Vajt je osporena</u>	59
<u>Slavna potraga za omalovaženim blagom</u>	60
<u>Elen Vajt prognana u Australiju</u>	62
<u>Da li 1890-te sadrže poruku za naše vreme?</u>	63
<u>Zaključak</u>	64
 <u>7. POGLAVLJE - BLIŽI POGLED NA „PRIZNANJA”</u>	65
<u>Savremena viđenja priznanja iz perioda posle 1888.</u>	66
<u>Postoje problemi u ovom stanovištu</u>	66
<u>Svedočanstvo naše istorije</u>	67
<u>Nešto je ipak podbacilo</u>	69
<u>Zaključak</u>	72
 <u>8. POGLAVLJE - POKRET U KRIZI: ZASEDANJE GENERALNE KONFERENCIJE 1893.</u>	74
<u>Nagoveštaji velike opasnosti</u>	74
<u>Lekcije Izraelu, „napisane nama za pouku”</u>	76
<u>Studije A.T. Džonsa</u>	78
 <u>9. POGLAVLJE - LAŽNA PRAVEDNOST KROZ VERU: SEJANJE SEMENA ZA OTPAD</u>	
<u>(Zasedanje Generalne Konferencije iz 1893, Deo II)</u>	81
<u>Predavanja V.V. Preskota</u>	83
<u>Jedan napor da se izađe iz ćorsokaka</u>	85
<u>Džons zbunjen</u>	87
<u>Predviđanja o Preskotovom padu</u>	88
<u>Zaključak</u>	89
 <u>10. POGLAVLJE - ZAŠTO SU DŽONS I VAGONER SKRENULI SA SVOG PUTA?</u>	91
<u>Misteriozno predviđanje</u>	92
<u>Duboko ukorenjena priroda opozicije</u>	92
<u>Lični teret koji su nosili Džons i Vagoner</u>	93
<u>Šta je bio problem A.T. Džonsa?</u>	95
<u>Ni za jedan greh nema pardona</u>	97
<u>Kako to da dobri ljudi mogu biti izgubljeni</u>	98
<u>Duh iz 1888. i tragedija „Kelog”</u>	100
<u>Zaključak</u>	101
 <u>11. POGLAVLJE - „ALFA” I „OMEGA” KRIZA</u>	102
<u>„Alfa” ilustruje ovaj princip</u>	102
<u>Opasnost nestrpljenja</u>	104
<u>„Cela crkva” nasuprot „cele crkve”</u>	105
 <u>12. POGLAVLJE - PANTEISTIČKI OTPAD</u>	106
<u>Šta je istina o „Omegi”?</u>	108

<u>Zaključak</u>	110
<u>13. POGLAVLJE - PROROČANSTVA ELEN VAJT O OBOŽAVANJU VALA</u>	111
<u>Odbacivanje poruke iz 1888-e vodi u obožavanje Vala</u>	111
<u>Šta je obožavanje Vala?</u>	112
<u>Kako se Jeremija suprotstavio služenju Valu</u>	114
<u>Da li će Vavilon nastaviti da pada?</u>	115
<u>Poruka iz 1888-e i Dan očišćenja</u>	116
<u>Zašto je poruka Trećeg anđela u stvarnosti potrebna</u>	118
<u>Kako nas obožavanje Vala odvaja od naše specifične poruke</u>	119
<u>Zaključak</u>	120
<u>14. POGLAVLJE - OD 1950-e DO 1970-e</u>	122
<u>1950</u>	123
<u>1952</u>	123
<u>1958</u>	125
<u>1962</u>	125
<u>1966</u>	126
<u>1969</u>	126
<u>15. POGLAVLJE - OD 1971. DO 1987. I DALJE</u>	130
<u>„Nenadmašni Svedok”</u>	132
<u>Pogled Elen Vajt na vođstvo posle 1888-e</u>	133
<u>1972</u>	134
<u>1973-1974</u>	134
<u>1984</u>	136
<u>1888 - Proba za kraj vremena</u>	137
<u>„Nama za ukor”</u>	138
<u>DODATAK A - Da li su Džons i Vagoner učili jeres „Sveto telo”?</u>	140
<u>Dokazi za optužbe na račun Džonsa</u>	140
<u>DODATAK B - Upoređivanje dve zamisli „pravednosti kroz veru”</u>	142
<u>DODATAK C - Jedan izvor mita o prihvatanju</u>	146
<u>DODATAK D - Šta je budućnost Crkve Adventista sedmog dana?</u>	149

PREDGOVOR

Autori podržavaju čvrsto uverenje da je Bog poverio Adventistima sedmog dana svoju poslednju poruku o Njegovoj više nego obilnoj milosti prema čovečanstvu. Ova poruka mora doneti konačno izlečenje problema greha, ispoljavanje pravednosti u čovečanstvu koje veruje i odbraniti Hristovu žrtvu.

Autori takođe veruju da Spasitelj ima neizmernu čeznju da Njegov narod pripremi put za Njegov povratak. Poruka koju je Gospod poslao 1888. godine imala je nameru da kompletira rad Njegove milosti u ljudskom srcu tako da Velika borba može biti privedena kraju. Ali nešto je krenulo naopako pre jedan vek (pisano 1987 – prim. prev.). Gospodnji plan je bio osujećen i odložen. Šta se dogodilo? Zašto tako dugačko odlaganje?

Svetla opomena poslata vek ranije postala je nejasna i u mnogo slučajeva prerasla u plamičak i nestala. Obeležja adventizma izgubila su svoj sjaj. Naš narod (Adventisti sedmog dana – prim. prev.) nije se usmeno odrekao uverenja u drugi Hristov dolazak ali je očekivanje Njegovog skorog dolaska postalo ludost. Mnogi su smeteni i zbunjeni. Sadašnji svet zaveden je modom, provodom i na prvom mestu luksuzom.

Čak i u prosvetljenom društvu Adventista sedmog dana sa bogatom istorijskom pozadinom, razvod je postao skoro epidemičan. Konzumiranje alkohola je veliki problem na našim koledžima i fakultetima i u mnogim našim domovima. Većina adventista u Severnoj Americi nema jasnu sliku o nebeskom Danu očišćenja ili o našoj jedinstvenoj dužnosti prema umerenosti i samokontroli u saradnji sa tim. Začudujuće je da u vreme eksplozije ljudskog znanja mi kao narod generalno još uvek imamo samo nesiguran koncept o tome šta Hristos radi kao Prvosveštenik na Dan očišćenja i oskudno razumevanje Njegovih namera. A ono što ne razumemo ne možemo ni saopštiti svetu.

Dobro je poznato da velikom procentu naših mladih manjka oštro uverenje u identitet Crkve Adventista sedmog dana. Serija članaka u *Adventističkom pregledu* u junu 1986. prepoznaje novi fenomen: adventistička omladina odlazi u crkve koje svetkuju nedelju kao dan Gospodnji (vidi 13. poglavlje).

Izdvojeno i nezavisno „sveštenstvo“ cveta. Skandali i jeresi isporučuju žito u mlinove kritičizma. Podižu se ozbiljna pitanja oko toga da li je crkva Adventista sedmog dana određena da postane još jedan segment Vavilona.

Najdragocenija poruka koju je Gospod poslao pre sto godina sadrži „početak“ rešenja svih ovih problema. Bila je to poruka o više nego obilnoj milosti. Porast naše zbunjenosti je direktan rezultat, nesumnjiva žetva, neverovanja, prošlog i sadašnjeg, u poruku iz 1888. Kada se istina odbaci, zabluda uvek žuri da popuni vakuum. Ali ne postoji problem toliko veliki da se ne može rešiti pokajanjem.

Bez ikakvog odlaganja crkva mora saznati potpunu istinu o našoj vek staroj konfrontaciji sa Hristom. Elen Vajt je jako često povezivala naš promašaj iz 1888. sa jevrejskim odbacivanjem Hrista dva milenija ranije. Ova knjiga će istražiti njena pisma i manuskripte a takođe i objavljene izjave. Njoj treba dopustiti da govori otvoreno bez ikakvih sprečavanja. Kada istina bude potpuno shvaćena, bilo da je autori objave dovoljno jasno, ili da drugi koji će doći urade to mnogo bolje, pokajanje i reformacija će zauzeti svoje mesto i narod će biti pripremljen za dolazak Gospodnji. Laodikejska poruka neće podbaciti nego će rezultirati isceljenjem i obnovom.

Poverenje u Elen Vajt je valjano sumirano u rečima napisanim od strane njenog sina kratko pre njene smrti: „Rekao sam gospođi Lidi Skot kako je Majka cenila iskustvo crkve ostatka i o njenom pozitivnom učenju da Bog neće dopustiti da ova denominacija potpuno otpadne tako da dođe do izlaska u neku novu crkvu.“ (Pismo, 23. maj 1915). Ova izjava govori da je postojao veoma dubok otpad u crkvi ali da Gospod neće dozvoliti da postane potpun. Sve do svoje smrti ona je gajila

ubeđenje da će do pokajanja na nivou cele crkve ipak doći.

O čemu govori poruka iz 1888. godine?

Namera ove knjige nije da predstavi poruku u njenoj celini. Nekoliko drugih radova pripremljeni su u tom cilju. (*Uvod u poruku iz 1888*, Pregled i Glasnik, 1980; *Zlato okušano u ognju*, Pacifik Pres, 1983; *Dobre vesti su bolje nego što mislite*, Pacifik Pres, 1985; *Sažetak istorije i sadržaja poruke iz 1888*, 1977; Odbor za proučavanje poruke iz 1888) Ali za one koji nemaju pristup ovim publikacijama ili originalnim izvorima izlistaćemo u sažetoj formi originalne, osnovne elemente ove poruke. Čitalac će videti da su ovi koncepti u suprotnosti sa opšteprihvaćenim idejama u Crkvi danas.

1. Hristova žrtva nije samo provizorna nego primenjiva na ceo svet tako da jedini razlog što će neko biti izgubljen za večnost je njegov izbor da odbije spasonosnu milost Božju. Za one koji su spaseni Bog je taj koji je preuzeo inicijativu; u slučaju onih koji su izgubljeni oni su ti koji su preuzeli inicijativu. Opravdanje vernima, sud nevernima.

2. Hristova žrtva pravosnažno opravdava svakog čoveka i doslovno spasava svet od preranog uništavanja. Svi ljudi duguju Njemu čak i svoj fizički život, verovali to ili ne. Na svakoj vekni hleba je urezan krst. Kada grešnik čuje i uzveruje jevanđelje on je opravdan verom. Izgubljeni se svojevoljno odriču opravdanja koje im je Hristos omogućio.

3. Opravdanje verom je mnogo više od pravosnažne objave oslobađajuće presude; ona *menja* srce. Grešnik je sada primio očišćenje koje ga je izmirilo sa Bogom. Pošto je nemoguće biti potpuno izmiren sa Njim a ne biti izmiren sa Njegovim svetim zakonom, iz čega proizilazi da istinsko opravdanje verom ima za posledicu potpuno pokoravanje svim Božjim zapovestima.

4. Ovaj čudesna promena postiže se kroz službu novog zaveta. Gospod u stvari upisuje svoj zakon u *srcu* vernika tako da poslušnost proizilazi iz ljubavi. To daje novu motivaciju koja nadmašuje strah od izgubljenosti ili nadu u nagradu. za spasenje (i jedna i druga motivacija mogu se naći u Pavlovoj frazi „pod zakonom”).

I Stari i Novi zavet nisu predmet vremena nego uslova. Abrahamova vera omogućila mu je da živi pod novim zavetom dok većina hrišćana danas i dalje živi pod starim zbog toga što je njihova jedina motivacija svoje JA. Stari zavet je bio obećanje ljudima da će biti verni Bogu; novi zavet je Božje obećanje da će biti veran njima. Spasenje dolazi verom u Božje obećanje za nas, a ne preko naših obećanja Njemu.

5. Hristova ljubav je aktivna, ne prosto pasivna. Kao Dobri Pastir, On neprestano traži izgubljenu ovcu. Spasenje ne zavisi od našeg traženja Spasitelja nego od našeg verovanja da On traži nas. Oni koji su izgubljeni na kraju odbijaju i preziru Njegovu inicijativu da ih privuče ljubavlju. To je ono što označava *neverovanje*.

6. Stoga je teško biti izgubljen i lako biti spasen ako osoba razume i veruje koliko je divna dobra vest. Greh je konstatno odbijanje Njegove milosti. Pošto je Hristos već platio kaznu za svačiji greh, jedini razlog što će neko biti odbačen na kraju jeste nastavljanje neverovanja i odbijanje da pravilno shvati otkupljenje koje je Hristos postigao na krstu i Njegovu službu kao Prvosveštenika. Pravo jevanđelje razotkriva ovo neverovanje i vodi ka pokajanju koje priprema vernika za skori Hristov dolazak. Ljudski ponos, slava i uzdizanje nisu mogući u pravoj veri u Isusa Hrista ali su siguran znak preovladavajućeg neverovanja, čak i u crkvi.

7. U traženju izgubljenog čovečanstva, Hristos je prošao ceo put uzimajući na sebe i prihvatajući palu, grešnu prirodu čoveka posle pada. Ovo je uradio da bi mogao biti iskušan na svim poljima kao mi što smo, pokazavši, pak, savršenu pravednost u „obličju tela grešnoga“ (Rimljanima 8,3. 4; poruka iz 1888. prihvata „obličje“ u svom pravom značenju, ne u nesličnosti). Reč *pravednost* nikada nije bila primenjena na bezgrešnog Adama ili na bezgrešne anđele. Ona jedino može značiti svetost koja je došla u sukob sa grehom u palom ljudskom telu, i nadvladala ga.

Stoga „poruka o Hristovoj pravednosti“ koju je Elen Vajt tako oduševljeno dočekala u „eri 1888”

duboko je ukorenjena u ovom jedinstvenom pogledu na Hristovu prirodu. Da je on uzeo bezgrešnu Adamovu prirodu pre pada, izraz „Hristova pravednost” bio bi besmilen. Vesnici iz 1888. učenje da je Hristos uzeo samo bezgrešnu Adamovu prirodu prepoznali su kao nasleđe romanizma, znak raspoznavanja tajne bezakonja koja Ga drži „daleko” a ne „na dohvat ruke”.

8. Tako je naš Spasitelj „osudio greh u telu” palog čovečanstva. Ovo znači da je On „prognao greh izvan zakona;” greh je postao „zastareo” u svetlu Njegove službe. Nemoguće je imati čistu novozavetnu veru u Hrista i nastaviti grešiti. Mi se ne možemo opravdati za nastavak grešenja govoreći da smo „samo ljudi” ili da me „đavo naterao da to učinim.” U svetlu krsta Sotona nikoga ne može da natera da greši. Biti uistinu „ljudsko biće” znači biti hristolik u karakteru, jer On je bio i jeste potpuno čovek kao i božansko biće.

9. Iz ovoga proizilazi da jedini element koji Božjem narodu treba da bi se pripremio za Hristov skori povratak je ta istinska vera. Ali to je upravo ono što crkvi nedostaje. Ona zamišlja da je doktrinarno i iskustveno „bogata i obogaćena” dok je u stvari njen ukorenjeni greh još od 1888 patetično neverstvo. Pravednost verom; nemoguće je imati veru i ne demonstrirati je u životu, jer vera uvek radi kroz ljubav. Naši moralni i duhovni neuspesi danas su plod održavanja u životu Izraelovog drevnog greha neverstva.

10. Pravednost verom od 1844. je jedinstvena. To je „treća anđeoska poruka u stvarnosti.” To znači da ona je veća nego što su to reformatori učili ili od današnjeg shvatanja popularnih crkvi. To je poruka „mnogo većma” izobilnoj blagodati. Ona dobija smisao sa jedinstvenom adventističkom istinom o očišćenju nebeske svetinje, delom koji uključuje potpuno očišćenje srca Božjeg naroda na zemlji.

Postoje i drugi aspekti poruke iz 1888. kao što su zdravstvena reforma i edukacija, ali naša glavna briga u ovoj knjizi je njeno srce - kao što je prepoznala Elen G. Vajt - opravdanje verom. To je osnova svake druge reforme. Mnogi koji misle da imaju poruku iz 1888, zaglibili su se programu „uradi sam” koje je legalizam. Oni su obuzeti osećajem bezuspešnosti „mi moramo učiniti ovo ili ono,” „mi moramo biti verniji,” „mi moramo zadobiti pobedu.” To proizvodi ropstvo duha koji zadržava mlakost. Istinsko oživljavanje ove poruke budi dugo uspavanu novozavetnu motivaciju koja se daje blagodaću.

Uzgred, nije istina da se poruka iz 1888-e bila suprotavljena crkvenoj organizaciji (vidi poglavlje 10).

Važnost Poruke danas

Istorija i poruka iz 1888-u donose ključ za rešenje naše konfrontacije sa Gospodom Isusom. Veliko „završno očišćenje” će iznići iz senki konfuzije i postati realnost. „I biće opet otvoren izvor za kuću Davidovu (crkvene vođe) i za stanovnike Jerusalima (organizovanu crkvu) za greh i za nečistoću.” Neki, verovatno mnogi, će prezreti i odbaciti ovaj izvor o kome Zaharija govori, ali mi verujemo da je unatarnje srce Božjeg naroda pošteno. Kada saznaju punu istinu oni će reagovati. „Tvoj narod će biti spreman u dan Tvoj,” kaže Psalmista.

Skriveni genij adventizma spaziće i primiti istinu koju sad samo delimice opaža. Uprkos opoziciji u svim strukturama crkve, adventistička svest će prepoznati svedočanstva Elen Vajt o 1888-oj kao originalnom ispoljavanju duha proroštva, „svedočanstva Isusovog.” U svom uticaju na iskreno srce, istina je nepobediva.

Svet i univerzum čekuju da drugi anđeo koji je silazi sa neba „koji ima veliku silu; da obasja celu zemlju sa njegovom slavom.” Ako je bio Božji plan da poruka iz 1888-e bude „početak” rada tog anđela i „početak” poznog dažda, može li išta biti važnije od traženja potpune istine o tome?

Neka ova knjiga bude čitana sa molitvom za razboritost i duhom vere i pokajanja.

Autori
3. jun 1987.

ZAŠTO ISPITIVATI NAŠU ADVENTISTIČKU PROŠLOST?

Do današnjih dana, adventistički pokret nije uspeo da ostvari onaj progres koji mu je proročanstvo dodelilo. Nekakav napredak je ostvaren, ali to nije ono o čemu govore Spisi. Tri anđela iz Otkrivenja 14 još uvek nisu pokrenula svet. Milioni ljudi znaju premalo ili ništa o toj poruci života i smrti.

Ne možemo poreći da anđeo iz Otkrivenja 18 još uvek nije obasjao zemlju svojom slavom. Milostivi Božji plan za ovu planetu kao da je osujećen. Dugo zakašnjenje povećava zbunjenost i neizvesnost u crkvi što sve poprma zabrinjavajuće razmere.

Reći da smo propustili da ispunjimo svoju dužnost je prosto kontatovati problem različitim terminima: Zašto nismo obavili povereni zadatak i kada ćemo ga obaviti? Takođe, reći da će se Gospod uskoro podići da učini nešto, može se izraziti i na sledeći način: Zašto On već nije učinio ono što će svakako učiniti?

Ne usuđujemo se da optužimo Boga za nemarnost u ispunjavanju Svoje Reči. Znamo da On ljubi svet do te mere, da je kao otkup za njega dao svog milog Sina i da je bio spreman da plan spasenja dovede do pobedonosnog kraja još pre mnogo vremena. Krst predstavlja Njegovu predanost u rešavanju velikog problema koji tišti sav ljudski rod. Tako iskazana ljubav otklanja svaku mogućnost ravnodušnosti od strane Boga. Pa ipak, milioni ljudi ne znaju gotovo ništa o Njegovoj poruci milosti. Da li će ikada saznati za nju? Da li će im se ikada ukazati prilika da pravilno shvate i dostojno vrednuju cenu koju je On platio radi njihovog iskupljenja, kao i Njegovo neprekidno zalaganje za njih u svojstvu Velikog Prvosveštenika? Sledeća pitanja traže odgovor: Šta je uzrok zakašnjenja i kako se može razrešiti ova kriza?

Gotovo ceo jedan vek očekivali smo odgovor prilikom svake kampanje koja prati naše evangelizacije, tražili smo ga u svakom našem programu i planu, strategiji i rezoluciji. Ako bi natprirodna sila pokrenula propagiranje vesti na jedan univerzalan i fenomenalan način, tako da svetska populacija konačno shvati poruku, tada bi adventni pokret konačno dobio svoje opravdanje, a njegov dugo očekivani trijumf bio bi ostvaren. Onda ne bi više bilo potrebe da preispitujemo našu istoriju.

Bog, međutim, ne može da opravda jedan mlaki narod. To bi poništilo sve što nam je On govorio čitav jedan vek preko svoje nadahnute sluškinje u pogledu pokoravanja ispravnim životnim principima. Takav kompromis predstavljao bi prihvatanje poraza, realni neuspeh plana spasenja, jer konačna pobeda zavisi od poslednje bitke.

Uzrok je očigledan

Nada Božjeg naroda u svim vremenima bila je upravljena na prvo vaskrsenje. Postoje biblijski razlozi zašto adventisti sedmog dana ne mogu biti saglasni sa braćom iz drugih hrišćanskih zajednica, koji veruju da spaseni direktno iz smrti prelaze u večno nebesko prebivalište koje je nagrada pravednih. Spisi pokazuju da oni „spavaju u Hristu” sve dok ne izađu iz groba u prvom vaskrsenju. Ali ova nada je uzaludna ako Hristos ne dođe po drugi put, jer samo Njegovo prisustvo može učiniti vaskrsenje mogućim. „Ovaj Isus” treba da se vrati bukvalno i lično. Nikakav duh ne može podići mrtve na vaskrsenje.

Ovo adventističko verovanje, međutim, odmah otvara jedan drugi ozbiljan problem koji dovodi u pitanje popularne teorije o opravdanju verom. Ako je duša besmrtna po svojoj prirodi, a spaseni direktno prelaze iz smrti u nebo, onda sledi da nije potrebna nikakva posebna priprema karaktera za drugi Hristov dolazak. Ne postoji više nikakav zadatak koji večno Jevanđelje treba da ispuni, osim onoga što je ispunilo tokom hiljade godina za one koji su umrli. Na ovaj način popularne

konceptije opravdanja verom ne ostavljaju nimalo mesta bilo kakvoj priporemi za drugi dolazak.

To je razlog zašto najveći broj protestanata vide opravdanje verom kao nešto što je ograničeno samo na zakonsko opravdanje. Po njihovom mišljenju savršena poslušnost svetom Božjem zakonu nije ni potrebna niti moguća. Naročita priprema za drugi Hristov dolazak jednostavno je isključena iz svake diskusije.

Biblijska istina o čovekovoј prirodi, međutim, zahteva da zajednica vernih bude spremna za drugi Hristov dolazak, kako bi moglo nastupiti vaskrsenje mrtvih. On je Gospodar od žetve koji ne može da dođe i skupi snopove pre nego oni sazru (Marko 4, 26-29.). Ali prepostavimo da Božji narod nikad ne bude spreman, bilo iz razloga da ne želi, ili da ne može.

Hristos je rekao o Sebi: „Ja pobedih“ (Otkr. 3,21) i On kaže da „anđeo Laodikijske crkve“ mora da pobedi „isto tako“ kako je i On pobedio. Dakle, neophodna je naročita priprema. Ako ne bi bilo ove pripreme, da li to znači da On treba na kraju da prihvati da Njegov narod ne želi ili ne može da pobedi, da je Njegov standard za njih bio previsok i da zapravo On nije nikada ni očekivao od njih da dostignu to merilo? Da li smo Ga mi to pogrešno razumeli pre sto godina, verujući da traži od nas poslušnost u odnosu na Svoj zakon, iako je poslušnost nemoguća? Je li moguće da nije potrebna nikakva posebna priprema od strane njegovog naroda?

Ovo su ozbiljna pitanja. Jedan veliki deo crkve, kao i propevedničkog kadra, naginje popularnoj ideji po kojoj greh ne može biti pobeđen. Te ideje adventizam je preuzeo iz kalvinizma, koji uči da sve dotle dok neko ima grešnu prirodu, grešenje je neizbežno, pa samim tim i opravdano. (Takvo gledište negira suštinu onoga što je jedinstveno u adventističkoj veri, a to je učenje o stvarnom, nesimboličnom danu pomirenja.).

Sniziti Božja očekivanja sa ciljem da se nađe izvinjenje za jedan ravnodušan i mlak narod, znači uvredu za božansku pravdu. To bi bilo kao kad bi se na novoj zemlji postavili temelji starog Jerusalema, nikad pokajanog, stalno neposlušnog i buntovnog, umesto novog, pobeđničkog, duhovnog i potpuno obraćenog Jerusalema. To bi u potpunosti razočaralo Avramove nade koji „čekaše grada koji ima tvrdi temelj čiji je zidar sam Bog.“ Ovaj grad je zajednica konačnih pobeđnika, Avramovih duhovnih potomaka, a ne nekolicine rasutih i neusklađenih pojedinaca (Jevr. 11,10). Pokazaće se da Avramova vera nije bila uzalud! Treba da postoji narod koji će imati takvu zrelost vere i iskustva, kakvo je pokazao Avram, njihov duhovni predak. To je najuzvišenija tačka u kojoj istorija dostiže svoj vrhunac.

Avram nije jedini koji je ispoljavao ovakvu veru. Čitamo da je i sam Hristos otkrivao istu veru kada je bio među svojim narodom, uprkos činjenici da u prošlosti oni „ne verovahu.“ On je dao svoju krv za ljudska bića i za potpuno iskupljenje ljudskog roda. To bi bila preskupa investicija ukoliko bi se rezultati pokazali kao nezadovoljavajući. Na kraju, „vera Božja“ ne može ostati bez roda (Rim. 3,3). U protivnom, večno Jevanđelje bilo bi dovedeno u pitanje, a On bi bio pod večnim prekorom jer je gajio naivnu veru u čovečanstvo.

Neuspeh – nezamisliv rasplet Božjeg programa

Iako je Hristos umro za nas i platio cenu svih naših greha kao naš Zamenik, treba da postoji određeni odgovor vere sa naše strane. Gospod ne može ponovo doći bez jednog naroda koji je istinski spreman za Njegov drugi dolazak, naroda koji će biti svestan svoje misije u ovom svetu. On ne može da „baci“ srp sve dok zemaljska žetva ne sazri (Otkr. 14,15-16.). Adventizam je duboko usidren u ovoj istini. Nije moguće odreći se te istine i ostati adventista.

Pre nego što Bog rehabilituje crkvu ostatka, sadašnja generacija će nekako morati da principijelno ispravi svaku grešku koju je Božji narod počinio u prošlosti, kako bi mogla da napreduje u svetlosti. Ovo je moguće kroz njihovu veru koja će dostići zrelost, a ne kroz nekakav program delatnosti s naše strane. Kao Sudija, Bog ne može nepokajane smatrati nevinima bilo da se radi o pojedincu ili pokretu.

Zaključci ove studije ukazuju na postojanje ozbiljnih propusta u razumevanju istorije Adventista

sedmog dana kada je reč o zvaničnim verzijama. Postoje dokazi da je istina u vezi poznog dažda Svetog Duha i jasni poklič iz Otkrivenja 18, bila izopačena, pa čak i sakrivena. Ovo je dovelo do tragičnih posledica u celom svetu. Pogrešno tumačenje naše prošlosti deformiše shvatanje sadašnjosti i slabi veru u naročiti karakter naše misije.

To nas doovodi do suočenja sa katastrofom. Nemoguće je za ma koji narod da pravilno rasuđuje o sadašnjim događajima ako je izopačio istorijske činjenice. Istina ništa ne gubi jednim pažljivim preispitivanjem. Radilo se o teološkoj doktrini, ili vitalno značajnoj crkvenoj istoriji, Elen Vajt ukazuje na neophodnost kompletnog rasvetljavanja:

Nijedno istinito učenje neće ništa izgubiti ako se podvrgne procesu ozbiljnog preispitivanja. Živimo u vremenu punom opasnosti i ne treba da prihvatamo bilo šta što bi nam se učinilo istinitim, bez prethodnog pažljivog ispitivanja, a isto tako ne smemo sebi dozvoliti da budemo oni koji odbacuju nešto što nosi rodove Svetog Duha; moramo biti poučljivi, smerni i ponizni u srcu... Gospod je odlučio da stavi na probu naše stavove (RH, 20. decembar 1892).

Ako mi sami ne proveravamo naša gledišta po pitanju doktrine i crkvene istorije, to će učiniti pronicljivi umovi iz redova naših protivnika.

Ako je Bog ikada govorio preko mene, doći će vreme kada će nas izvoditi pred sudove i pred mnoštvo ljudi za Njegovo ime i tada će svako morati da ima čist račun sa samim sobom po pitanju razloga zbog kojih veruje. Najoštrije će biti kritikovana svaka pozicija koju smo zauzeli u ime istine (RH, 18. decembar 1888).

Upravo kada su pisane ove reči, dešavao se važan deo crkvene istorije. Danas, pojedine interpretacije te istorije dobile su oblik i oreol doktrine. Otuda i potreba za jednim sveobuhvatnim preispitivanjem, kako bi se napravila razlika između prave istorije i „tradicije predaka.” Naša istorija ima važnu epizodu pod naslovom „1888”, koju smo mi pokrili velom tradicije. Činjenice treba odvojiti od uobrazilje.

Pokajanje i Dan pomirenja

Čišćenje Svetinje se ni u kom slučaju ne može okončati sve dok veliki incident u našoj istoriji koji se dogodio 1888, ne bude sasvim jasno shvaćen i dok problemi koji iz ovoga proizilaze ne budu rešeni. Ovaj specifični deo naše istorije ima naročit značaj. To se vidi iz pisma koje je Elen Vajt napisala predsedniku Generalne Konferencije, O.A. Olsenu, četiri godine nakon zasedanja GK u Mineapolisu:

Greh učinjen u Mineapolisu ostaje zabeležen u nebeskim knjigama pored imena onih koji su se svrstali protiv svetlosti i ostaće tamo sve dok ne dođe do potpunog priznanja i dok se krivci sasvim ne ponize pred Bogom (Pismo O19, 1892).

Njeni kasniji spisi pokazuju da do „potpunog priznanja“ nikada nije došlo, a najveći broj oponekata izbegao je iskustvo „potpune poniznosti pred Bogom.” Sva ova braća su pomrla, ali to ne znači da su nebeske knjige očišćene po nekom automatizmu. U njima su zabeleženi lični, ali i kolektivni gresi. Osnovna biblijska istina, koja je Adventiste sedmog dana učinila posebnim narodom, glasi: „Izveštaji iz nebeskih knjiga nisu očišćeni u trenutku smrti. Čišćenje je deo istražnog suda i dešava se na Dan konačnog i kolektivnog pomirenja.”

U ovoj raspravi, mi se ne bavimo spasenjem dragocenih duša ove braće koja su se suprotstavila poruci pre sto godina. Oni se odmaraju u Gospodu kao sužnji u svojim grobovima. Aktuelni problem jeste završetak Božjeg dela na zemlji, dostizanje takvog jedinstva i sazrevanje takve saosećajnosti sa Gospodom (posle tako dugog zakašnjenja), da Ga možemo istinski proslaviti, jer „dođe čas suda Njegova.” Sadašnja generacija treba da iskupi neprocenjivi blagoslov koji su naša braća pre jednog veka „držala daleko od sveta“ i „od našeg naroda, u velikoj meri” (1SM 234. 235). Mi smo „jedno telo” u Hristu i kao jedinstvena duhovna „građevina,” neraskidivo smo povezani, u kolektivnom smislu, sa braćom iz prošlih vremena. Ako ne prođemo kroz iskustvo naročitog, na dubokom razumevanju zasnovanog pokajanja, onda njihov greh jeste naš greh.

„Telo” je mlako, zahvaćeno bolešću koja ima svoje poreklo u 1888. Nova generacija treba da pruži jednu ispravnu interpretaciju onoga što se dogodilo, jer, kao svedok, može da sagleda duboke posledice koje se očituju u našem sadašnjem duhovnom stanju. Poruka koju Hristos šalje svojoj crkvi u poslednjim danima, traži preispitivanje naše istorije, koja, shvaćena i doživljena na dosadašnji način, predstavlja bazu za stanje opisano rečima „obogatio sam se i ništa ne potrebujem” (Otkrivenje 3,14.21).

Ukoliko ne učinimo ovo delo, krivica prethodnih generacija ostaje na nama. Test kojim su oni oprobani čeka i nas. Kao i Golgota, 1888 je nešto veće od pukog istorijskog događaja. Božje providenje neće dozvoliti da to ostane pokriveno prašinom u adventističkoj arhivi, zaboravljeno od još jedne generacije. Ova istina je produkt onih istih principa i načela koji su neophodni svakoj generaciji vernih, sve do konačnog trijumfa istine.

U jednom određenom smislu, svi mi danas prisustvujemo događajima na Golgoti; isto tako, svi smo delegati na sednici održanoj 1888. Bićemo pozvani da učinimo ono što generacijama pre nas nije uspelo. Nadahnuto proročanstvo nam govori kako treba da izgleda jedno ozbiljno preispitivanje problema 1888:

„Mi bi trebalo da smo poslednji narod na svetu koji bi u svojim redovima, makar i u najmanjoj meri, dopustio duh progonstva protiv onih koji nose Božju poruku svetu. Ovo je najstrašnija crta karaktera koja najviše odudara od hrišćanskog uzora, a koja se među nama ispoljila posle Mineapolisa. Ova pojava će se jednom otkriti u svoj svojoj težini, sa svim teretom nesreće koja proizilazi iz nje” (Bilten GK 1893, str. 184).

Jedan bivši predsednik GK takođe je shvatio da će 1888 ostati probni kamen među nama, sve dok ne ostvarimo potpunu pobedu:

„Neki će osetiti neprijatnost zbog podsećanja na Mineapolis (na zasedanju GK 1893). Znam da su neki povređeni i ožalošćeni na svaku aluziju koja bi se odnosila na to zasedanje i na situaciju koja je tamo nastala. Ali ja vas molim da zapamtite sledeće: pravi motiv zbog kojeg bi se neko tako osećao jeste duh tvrdoglavosti s njegove strane, a svaka teškoća biva momentalno otklonjena kada se u potpunosti predamo i ponizimo svoja srca pred Bogom. Upravo činjenica da je neko uvređen, u trenutku otkriva seme pobune u njegovom srcu...

Ako jednom zakažemo, Gospod će nas ponovo povesti istim putem; ako i drugi put padnemo, On će nas opet dovesti na isti put; i treći put kada padnemo, Gospod će nas iznova povesti tim putem... Umesto da nas iritira to što nas Gospod navodi na isti put, bolje je da Mu zahvalimo i da Ga bez prekida slavimo, jer On to čini iz ljubavi i sažaljenja prema nama” (O.A. Olsen, isto, str. 188).

Postoje li možda i danas oni koji se osećaju „uvređeni i iritirani,” kada treba da započnu posao preispitivanja naše istorije. Zašto davati toliku pažnju jednoj tako nemiloj prošlosti? Zašto ne bi sve to lepo zaboravili i krenuli napred ka našem cilju?

Po rečima predsednika GK iz 1893, ozlojeđenost i osećanje iritiranosti u odnosu na 1888, ukazuju na stanje srca koje se bori protiv Svetog Duha i Boga. Moguće je da ga je Gospod nadahnio da kaže te reči. Elen Vajt takođe opominje da se u zaboravljanju prošlosti krije jedna strašna opasnost (Događaji iz života Elen Vajt, str. 196). I A.T. Džons se osvrnuo na ovaj problem u toku iste sednice 1893:

„Desiće se nešto što će nas još više iznenaditi nego ono u Mineapolisu - nešto što će nas iznenaditi više nego išta što smo do sad videli u životu. Braćo, od nas će se tražiti da tu istinu primimo i objavljujemo. Ali ako iz našeg srca ne bude iščupan svaki koren takvog duha, mi ćemo tretirati vest i vesnika koji će tu vest nositi, onako kako je Gospod izjavio da smo učinili sa ovom (mineapoliskom) vešću” (Bilten GK 1893, str. 185).

Uvid je potrebniji od više rada

Preispitivanje celokupne istine ne znači kritizerski pristup. Istina o prošlosti je bitna jer rasvetljava nejasnoće sadašnjeg vremena.; to nas nadahnjuje nadom u susretu sa nepoznatom

budućnošću. Cela istina je uvek bila i biće *dobra vest*. Kada je shvatimo, naši napor u cilju primanja poznog dažda i sakupljanja konačne žetve imaće uspeha. Teška staza pokajanja pokazaće se kao najkraći put do kuće. Iskustvo vere podrazumeva potpuno razumevanje istine. Ali, dokle god pokazujemo bezvoljnost u traganju za razumevanjem istine, svi naši planovi će pretrpeti neuspeh jer im vidljivo nedostaje element spasonosne vere.

Pod Božjim vođstvom, istorija nas suočava sa stvarnošću:

1) Božja ljubav zahteva da vest večnog Jevandjelja, propovedana u sili, stigne u svaki deo sveta. Ali On izjavljuje da ne može izliti svoj blagoslov na konfuziju koja vlada među nama.

2) Lažni „Hristos“ savremenog sveta nije u stanju da neprekidno drži crkvu ostatka u svojim kandžama. On ne može nad njom, kao celinom, da ispolji svoju natprirodnu silu, kao što to čini u drugim religijskim telima, jer u toj celini postoji veliki broj onih koji će insistirati na prihvatanju celokupne istine. To su savesni adventisti sedmog dana, jer imaju duboko ukorenjena ubeđenja, stvorena na temelju Svetog Pisma. Oni neće prekloniti svoja kolena pred Valom, niti će dozvoliti da im taj Val zapuši usta, jer znaju da su telo Hristovo. Oni će ostati čvrsti, kao i Onaj koji je sa silom izgovorio reči u hramu: „Kako se usudiste da od kuće oca mojega napravite pećinu hajdučku?“ (Jovan 2,16)

3) Crkva Adventista sedmog dana neće propasti u poslednjoj krizi, jer u onima koji su čisti u srcu postoji naročita sila i oni čine značajan broj u ovoj zajednici. Ta sila anulira poslednje Valovo iskušenje koje ima za cilj da podjarmi Božji Izrael. Čak ni Val ne može da izlije svoj lažni blagoslov na jedan podeljeni narod koji hramlje između dve pozicije. Odlučujući faktor koji obezbeđuje pobedu istine je čišćenje nebeske Svetinje, ono što upravo čini Veliki Prvosveštenik. Ovo veliko delo nije imalo svoje mesto u istoriji sve do 1844.

Za one koji žele da imaju tu „blaženu nadu“, sledeći korak je odluka da slede, u smislu potpunog predanja, pravog Boga; u suprotnom moraće da pođu za onim drugim. Sve moguće posledice jedne takve odluke imaju zastrašujuću težinu.

DRUGO POGLAVLJE

GREH OSTAVLJANJA PRVE LJUBAVI

Niko ne može dovesti u pitanje verodostojnost iskustva onih koji su učestvovali u pokretu 1844. godine. Isus je za te vernike koji su čekali Njegov drugi dolazak bio najveća dragocenost i njihova srca su bila ujedinjena u iskrenoj službi koja je dolazila iz dubine duše. Oni su pomenutom pokretu, to je bez ikakve sumnje, prepoznali prisustvo i delovanje Svetoga Duha.

To čvrsto osvedočenje koje je prevazilazilo zavisnost od samog teološkog sistema i njegove ispravnosti, predstavljalo je potporu vere „malog stada“ u velikom razočarenju. Crkva adventista sedmog dana nastajala je kroz iskustvo istinske ljubavi; rodila se kroz duševnu patnju onih koji su sve rizikovali, oslanjajući se verom na ono što je činio Duh Sveti u svom autentičnom ispoljavanju. Tako se formirala crkva čiji je temelj položen u pravoj, istinskoj veri, a ne u legalizmu.

Prvih godina ona je ljubila Boga celim srcem i više od svega cenila prisustvo Svetog Duha. Potonje nevolje nastale su kao rezultat napuštanja prve ljubavi, što je dovelo do otvrdnjavanja srca i nesposobnosti da se prepozna pravi Sveti Duh.

Već 1850, zapaženo je kako bogougodna služba postepeno biva potisnuta „otupelošću“ i „dremežom,“ kako je govorila mlada sluškinja Gospodnja. Ljubav prema Spasitelju počela je da ustupa mesto podmuklom samoljublju, što je dovelo do mlakosti. Ponos i zadovoljstvo u posedovanju sistema istine, u velikoj meri su izgnali jednostavnu veru u Isusa koja je omogućila prihvatanje istine u prvobitnom iskustvu.

Tako je, ubrzo posle velikog razočarenja 1844 i sakupljanja „malog stada“ koje je čuvalo veru, počela da se javlja teškoća u razumevanju značaja (i značenja) trostruke anđeoske vesti. Problem nije bio toliko teološke koliko duhovne prirode. Crkva je ličila na adolescenta koji se fizički razvija, ali intelektualno ostaje dete.

Ta istina je napravila fenomenalan progres i potrdila se u mnogim polemikama, ali „sluge Božje su se previše oslanjale na snagu dokaza,“ kako kaže Elen Vajt (1. Sved. 113). To ih je činilo nesposobnima da odole iskušenju nesvesne i suptilne duhovne oholosti; nisu li oni razumeli i prihvatili istinu, nisu li se žrtvovali za nju? Činilo im se da postoji nekakva zasluga u toj vrsti žrtvovanja. Pastori i evangelisti su podizali šatore u novim oblastima, pozivali su starešine i članstvo drugih crkava, odnosili pobedu u raspravama i polemici, „odvodili“ najbolje članove drugih crkava, krštavali ih, osnivali nove crkve i išli u nova polja u susret novim pobedama i to na sve strane. Uspeh je doneo euforičnu radost.

Protivljenje ljudi kao da je izazivalo stalnu potrebu za ličnim i kolektivnim opravdanjem stava i verovanja u drugi Hristov dolazak i to ih je zaokupljalo više nego sam susret sa Onim „koji je ljubak.“ Vera je za njih bila više akt posvećivanja doktrinalnoj istini, motivisan egoizmom koji se ispoljava u iščekivanju nagrade, nego iskrena zahvalnost koja potiče iz srca zbog milosti koju Hristos pokazuje. Umesto da hodimo smerno, potpuno zaviseći od Gospoda, počeli smo da uzdižemo svoju glavu, ponosni zbog neoborivosti „naše istine.“

Neizbežni rezultat bio je legalizam. Isti slučaj se ponavljalo u iskustvu mnogih novoobraćenih adventista. Kada se pravilno shvati, istorija adventnog pokreta je naša sopstvena istorija, istorija žalosne promene našeg srca. Svako od nas je mikrokosmos, kao što svaka kap pojedinačno sadrži sve ono što čini kišnicu. U svemu što govorimo za prošle godine, ne gubimo ni za trenutak iz vida da nismo ništa bolji od naših prethodnika. Pavle govori u Rimljanima (2,1) da „mi“ činimo istu stvar. Promišljajući naše crkvene istorije mogu se pozitivno rešiti i doneti ohrabrenje samo ako ih sagledamo kroz prizmu kolektivnog pokajanja.

Kako se pojavila naša mlakost

Elen Vajt je od najranijih vremena prepoznala naš osnovni problem – napuštanje prve ljubavi, gubitak intimne veze sa Hristom zbog nedovoljnog poštovanja Njegove požrtvovane ljubavi. Ona sama (E. Vajt) nikada nije izgubila tu prvu ljubav, već je uvek bila spremna da prepozna ispoljavanje pravog Svetog Duha. Ali mi nismo bili previše osetljivi.

Među nama postoji stalna tenzija i stara odbojnost prema ukorima kada treba da prepoznamo i pravilno procenimo vrednost Duha proroštva. Iako je Božji Duh, koji je pratio delo Elen Vajt, u mnogo navrata prosto primorao vođe crkve da priznaju božanski autoritet njene poruke, oni su retko kada bili ujedinjeni u iskrenoj simpatiji prema njenoj čistoj i plemenitoj motivaciji koja je poticala od Duha. Takav unutrašnji jed (pizma) naše duše nije ništa iznenađujuće za nas ljude. Očigledno se ispoljavala tokom čitave istorije starozavetnog Izraela.

Gotovo neprekidna ravnodušnost prema ozbiljnim apelima Gospodnje sluškinje da se smerno vratimo prvoj ljubavi, dovela je do najmračnijih poglavlja naše istorije. Rastuće, mada nesvesno samoljublje pastora i vernika, isteralo je iz srca pravu veru i, kao posledica, nestala je sposobnost da se uoči i shvati delovanje Svetog Duha. Ono što je usledilo bilo je tako zastrašujuće, da se našim pionirima činilo nezamislivim (kao i nama danas). Upravo se približavalo vreme kada je Sveti Duh – treće Lice Božanstva – bilo najdirektnije uvređeno od strane delegata na zvaničnoj sednici Generalne konferencije 1888. godine (Ms.24,1892; Posebna svedočanstva, Serija A, br. 7, p.54; vidi poglavlje *Elen Vajt odbačena 1888*). Kako su adventisti sedmog dana mogli da učine tako nešto?

Da nije postojao stalni angažman Elen Vajt, teško da bi pokret preživeo, osim kao legalistički kult kakav postoji kod Jehovinih svedoka, ili u Božjoj univerzalnoj crkvi. Ova činjenica koja se generalno priznaje, predstavlja svojevrsan i upečatljiv komentar našeg duboko ukorenjenog neverstva. Za samo nekoliko desetina godina mi smo ponovili ono za šta su starom Izraelu trebali vekovi. Nijedan adventista sedmog dana neće sporiti da je crkva „Jerusalim.” Ali ona je još uvek stari, a ne novi Jerusalim.

Uspeli smo da vidimo trostruku anđeosku vest kao „večno Jevanđelje.“ Učenje (sama doktrina) je bilo pravo. Ali pastori i članovi su bili slepi za pravilno razumevanje treće anđeoske poruke „u suštini,” kao što je slepoća onemogućila Jevreje da vide suštinsku poruku Starog Zaveta. To što Jevreji nisu mogli da vide bilo je mesto i uloga krsta, kako u njihovim službama u hramu, tako i u delu dugo očekivanog Mesije. Na identičan način, mesto i ulogu krsta zaobišla su naša braća na kraju XIX veka.

Još 1867. Elen Vajt je govorila o principu krsta (više nego o reformi u odevanju), kao glavnom motivu koji inspiriše celokupan angažman, nas kao adventista sedmog dana, a isto tako i naš stil života:

Bili smo toliko ujedinjeni sa svetom, da smo izgubili viziju krsta i ne stradamo više sa Hristom...

Mi se razlikujemo od sveta upravo zbog tog prihvatanja krsta (1. Sved., str. 525).

Ima mnogo buke i komešanja oko naše religije, dok su Golgota i krst zaboravljeni (5. Sved., str. 133).

Rast nasuprot napretku

Ono što je još više zakomplikovalo razumevanje našeg duhovnog stanja bila je činjenica da u to vreme crkva beleži brzi rast u brojčanom, finansijskom i društveno-prestižnom smislu. To se ispoljilo kroz kontinuirani rast i jačanje institucija, finansija i organizacije crkve. Pokret u povoju, bez iskustva, počevši „ispod nule,” pod pritiskom omalovažavanja koje je trpeo od strane sveta posle 1844, sada je poprimio izgled jedne snažne, dobro organizovane i respektabilne denominacije. Imali smo ono što je bilo opšte poznato kao najbolja medicinska ustanova na svetu i jednu od najmodernijih štamparija onog vremena.

Naravno da nije bilo ničeg lošeg u tom materijalnom napretku. Najprogresivniji koraci preduzi-

mani su na insistiranje Elen Vajt kao nadahnutog savetnika. Bilo je ispravno i dobro to što su osnivane različite institucije, što se delo širilo na nove oblasti i što su se nove crkve svuda podizale. Ali pastori, kao i laici, pomešali su ovaj opisani rast sa glavnim ciljem adventnog pokreta – duhovnom pripremom za ponovni Hristov dolazak. Iz svega je proizašla samo konfuzija, a samouzdizanje i samozadovoljstvo počeli su da izlaze na površinu u svakonedeljnim izveštajima o „napredovanju dela” koje možemo čitati u *Pregledu i Glasniku* iz onog vremena.

Prepoznatljivi ton tih izveštaja koji stalno naglašava „progres” u vidljivom je neskladu sa gorljivom porukom koju je uoravo u to vreme iznosila Elen Vajt. Dok su mnoga braća izražavala vidni optimizam u pogledu rezultata svojeg rada, tvrdeći da Bog sve vodi i da je to njegovo delo, izveštaj Nadahnuća i potvrda istorije govorili su da glavno obeležje dela nije njegov materijalni progres, već nedostatak duhovne zrelosti.

Osnovni cilj adventnog pokreta oduvek je bio razvoj karaktera sličnog Hristovom u ostatku Njegovog naroda, što bi opravdalo žrtvu koju je podneo njih radi. Nijedna zajednica svetih u celokupnoj istoriji nije spoznala tako visok nivo hrišćanskog iskustva, simbolično prikazan Mladom koja „se pripremila” (Otkr. 19,7.). Ovaj poslednji ostatak postaće stanovnici Novog Jerusalima, budući da su pobedili sve ono čime su prethodne generacije bile nadvladane i što je dovelo do njihovog duhovnog pada. U karakteru ovih pobednika videće se praktični rezultati čišćenja nebeske Svetinje. Plan spasenja će dostići najvišu tačku, a skepsa i optužbe Sotone i njegovih sledbenika zauvek će biti učutkane. Nepali svemir sasvim će se umiriti posmatrajući poslednji trijumfalni čin plana spasenja. Dokazaće se da je Jevanđelje „sila Božja na spasenje” (Rimljanima 1,16).

Usko vezano za ovaj primarni cilj jeste ostvarenje onog sekundarnog: završetak programa evangeliziranja sveta. Ovo drugo je u Pismu predstavljeno kao nužna posledica i automatski osigurana epilog pošto se ostvari primarni cilj (Marko 4,26-29; Otkr. 14,15; Jovan 13,35).

Da nismo zaslepljeni samoljubljem, jasno shvatanje istine koju sadrži poruka trećeg anđela odavno bi obezbedilo jedan autentičan progres zasnovan na primarnom cilju (formiranju Hristovog karaktera). Umesto ovoga postojala je samo iluzija napretka sagrađena na materijalnim činjenicama (sekundarni cilj).

Ali, zadržavajući se na tom terenu, odmah nam upada u oči jedan ozbiljan problem. Druge denominacije ostvaruju ovu vrstu „prograsa” (brojčanog i institucionalnog) i to mnogo efikasnije, što nam jasno govori da takav rast ni najmanje ne znači da se pravi nebeski blagoslovi izlivaju na naše delo. Ponašajući se upravo u tom pogrešnom maniru, potpuno smo izgubili iz vida svoj osnovni zadatak i posvetili smo se (takođe u potpunosti) onom što je sekundarno. Zvanični izveštaji imaju pogrešne zaključke koji se oslanjaju na statistiku i finansijski saldo. Evo jednog modela takvih izveštaja koji obiluju ohološću i samozadovoljstvom i koji se simbolično može nazvati „vrh ledenog brega”:

Finansijski uspeh ovog ogromnog crkvenog preduzeća ne može biti manji nego što je vera i revnost koji prožimaju izabrani Božji narod. Ovi kombinovani resursi, pod vođstvom Zapovednika vojske Božje, dovešće uskoro do trijumfa velikog advenog pokreta u celom svetu. (GK Adventističke crkve, 31. decembar 1948, str. 9).

Drugim rečima, vera i duhovna revnost izabranog Božjeg naroda mere se statističkim brojkama! Može neko reći da je ovaj primer izuzetak i da je demode u odnosu na sadašnji trend, ali on ilustruje ideju koja je polazna osnova za vladajuću struju onog vremena, a i danas se takođe može uočiti na svim nivoima crkve. Govor našeg srca je: „Bogat sam i obogatio sam se.” Rodonačelnik (Autor) i Usavršitelj naše vere izjavljuje nešto sasvim suprotno.

Tako je izgledala duhovna situacija u crkvi deceniju pre zasedanja GK 1888. Sluškinja Božja je često oplakivala samoljublje koje je postalo tako bolno upadljivo u jednoj opštoj slici duhovne mlakosti. Čineći očajničke napore ne bi li nam kako pomogla, ona je godinama posle 1888. upućivala vatrene poruke apelujući na sve nas, pastore i narod, da obnove ljubav prema Hristu koja je nekada ispunjavala srce, a koja je sada blizu da sasvim iščezne. Ona je naporno i istrajno radila,

ali iz određenih razloga, apeli dolazili u gluve uši i nisu krunisani uspehom.

Jednostavno Božje rešenje za složen i ozbiljan problem crkve

Da li je moguće da nekoliko prodornih poruka iznesenih jednostavnim rečima napravi prodor do samog srca Laodikije i da za kratko vreme dovrši ono što nisu postigle decenije ozbiljnog rada koje je Elen Vajt uložila za dobro crkve.

Odgovor glasi: Da. To je bio deo Božjeg plana. On je poslao Svoju reč preko smernih oruđa 1888, poruku koja je predstavljala „početak“ poznog dažda i jasnog poklića. Okolnosti pod kojima je došla poruka trebalo je da budu isto tako skromne kao i one u Vitlejemu, u štali prilikom rođenja našeg Gospoda. Bog je poslao dvojicu gotovo nepoznatih mladića kao Svoja oruđa sa „svežim“ načinom izlaganja čiste istine. Elen Vajt je bila oduševljena njihovom porukom. Ona je videla da ova vest sadrži upravo ono što je nedostajalo adventizmu, snagu preobražaja onog frustrirajućeg „mora” i „treba,” što odlikuje naš legalizam, u **dobrovoljnost** kao prirodni rezultat predanja kakvo se moglo videti kod apostola.

Elen Vajt je s pravom bila nezadovoljna vodećom braćom koja nisu razumela šta se događa i koja su negativno reagovala na poruku. Ovako je ona govorila o dvojici vesnika:

Sveštenik je uzeo (odojče Isusa) na svoje ruke, ali u njemu nije video ništa posebno. Bog mu nije rekao da je to „uteha Izraelova.“ Ali, kada se pojavio Simeon... on je ugledao isto to dete u rukama Njegove majke... Bog mu reče: „Ovo je uteha Izraelova...“ Evo nekoga ko je prepoznao Isusa i to zato jer se stavio u položaj u kojem je mogao da razlikuje duhovne stvari od običnih...

Nema nikakve sumnje da je Bog bio sa bratom Vagonerom dok je juče govorio... Pitanje je glasilo: Da li je Bog poslao istinu? Da li je Bog podigao ove ljude da objave istinu? Ja odgovaram: Da, Bog je poslao ove ljude da nam donesu istinu koju ne bismo imali da Bog nije poslao nekog da nam je donese... Ja je prihvatom i ne usuđujem se da podignem svoju ruku protiv ovih osoba kao što ne bih ni protiv samog Hrista, jer upravo Njega treba prepoznati u ovim vesnicima...

Mi smo bili u zabuni, hranili smo se sumnjama i zato su naše skupštine na umoru... (Ms. 2, 1890).

Naš današnji problem

Vek kasnije, sa još razgranatijim sistemom organizacije koja je dodatno dobila na značaju u ovom svetu, izlazak iz stanja mlakosti, stanja „na umoru,” postaje još teže nego što je to bilo 1890. Oholost koja prožima celu crkvu bez obzira na njen multinacionalni i multikulturalni karakter, predstavlja ogroman problem. Ne možemo se nadati da će jednostavno vreme zalečiti rane. Naprotiv, Božjem strpljenju može doći kraj. Bog ne može beskonačno trpeti posledice naše mlakosti. On je taj koji nam saopštava da Mu naše stanje pričinjava mučninu, u toj meri da Mu dođe da povrati (to podrazumeva originalni tekst u Otkrivanju 3,16.17, kada kaže da će nas izbljuvati iz Svojih usta).

Ključ za razumevanje našeg pravog, nezavidnog stanja nalazi se u pravilnom razumevanju onoga što se dogodilo na zasedanju 1888. i posle toga. Iz te tragične epizode naše istorije proizilaze pojave duhovne vrste koje određuju karakter današnje crkve. Mi to moramo prepoznati. Pozni dažd i jasni poklič otpočeli su u našim redovima kao jedna skromna i jednostavna poruka o čudesnoj moći koje nebo poseduje, ali ti neprocenjivi blagoslovi su izgubljeni jer je Sveti Duh bio „uvređen.”

Kako je moglo tako nešto da se dogodi? O tome ćemo diskutovati u narednom poglavlju.

TREĆE POGLAVLJE

GLASNI POKLIČ DOLAZI NA IZNENAĐUJUĆI NAČIN

Crkva i vođstvo su desetak godina pre 1888 očekivali „vreme osveženja,” vreme kada će dugo željeni pozni dažd konačno doći. To iščekivanje je za nas ono isto što i očekivanje Mesije za Jevreje, u vreme Jovana Krstitelja.

Ipak, malo njih je shvatilo činjenicu da će pozni dažd i jasni poklič u prvom redu predstavljati jasnije razumevanje Jevanđelja. Uobičajna predstava je bila da je glasni poklič zapravo sve veća „vika” (sve glasnije objavljivanje onog što znamo). Sasvim nas je iznenadilo to da se zapravo radi o sve većoj, rastućoj svetlosti.

Očekivali smo oluju koja će potresti celu zemlju, praćenu porukom u stilu: Pripremite se, ili...! Nismo bili spremni za tih i tanak glas koji jasnije otkriva Božju milost i na taj način daje pokretačku snagu trećoj anđeoskoj vesti. Natprirodna sila koju očekujemo dolazi kao posledica prihvatanja ove veće svetlosti Jevanđelja. Od te svetlosti će se zasvetliti cela zemlja.

Strašna opasnost, da odbace Mesiju koji je za njih došao „iznenada,” nadvila se nad jevrejskim vođama. Postojala je jednaka opasnost da odgovorne vođe naše crkve odbace glasni poklič kad počne. Još 1882, Elen Vajt je opominjala da bi se jednog dana moglo desiti da oni ne prepoznaju pravog Svetog Duha:

Mnogi među vama ne razabiraju Božje delo i Njegovo prisustvo... Postoje među nama ljudi koji zauzimaju odgovorne položaje i koji smatraju... da je vera poput one Pavlove, Petrove, ili Jovanove zastarela i da je neprimerena sadašnjem vremenu. Na nju se gleda kao na nešto apsurdno, mistično, nedostojno jednog inteligentnog uma (5. Sved., str. 74, 75).

Preovlađivao je neosnovani, lažni optimizam („Znam da mnogi misle pohvalno o sadašnjem vremenu”) i u „snažnom rešetanju koje će uskoro nastupiti” ova odgovorna braća bi mogla da se pokažu nepodesnim da predvode u vremenu krize:

Oni koji su se pouzdali u intelekt, genij ili talente, neće tada stajati na čelu naroda. Oni nisu držali korak sa svetlošću. Oni koji su se pokazali nevernim neće biti predvodnici stada u tim trenucima. U završnom slavnom delu učestvovaće mali broj znamenitih ljudi (5. Sved. 80).

Elen Vajt je čekala to vreme kada će Gospod preuzeti vođstvo u voje ruke i kada će podići ljudska oruđa koja su dostojna Njegovog poverenja:

Kada budemo imali ljude posvećene kao Ilija, sa verom koju je on imao, videćemo kako Bog otkriva sebe onako kako se otkrivao svetim ljudima od davnina. Kada budemo imali ljude koji će, iako svesni svojih nedostataka, znati da preklinju Gospoda oslanjajući se na Njega u ozbiljnoj veri, kao Jakov, tad ćemo imati i rezultate (4. Sved. 402).

Predsednik Generalne konferencije je 1885 upozoren, da ako on i drugi „ne probude u pogledu svojih dužnosti, oni neće prepoznati Božje delo kada odjekne glasni poklič trećeg anđela. Kada se pojavi svetlost koja treba da obasja svet, oni će, umesto da pohitaju u pomoć Gospodu, pokušati da ograniče delo, usklađujući ga sa svojim uskogrudim idejama. Dopustite mi da vam saopštim da će Gospod u ovom završnom delu raditi na način, sasvim različit u odnosu na uobičajni red stvari i suprotno od svakog ljudskog plana... Radnici će biti iznenađeni jednostavnošću oruđa koje će On upotrebiti kako bi dovršio Svoje delo pravde” (Oktobar 1885, Sved. za prop. 300).

Ovo pismo je upućeno G.I. Batleru i S.N. Haskelu. Haskel se setio ovog upozorenja i bio jedan od malobrojnih koji je pokazao duhovnu bistrinu kada je trebalo prepoznati tajanstveno delo koje se odigravalo pred njihovom očima tri godine kasnije. To, međutim, nije bio slučaj Batlera i ostalih. Gospod je 1888. bio prinuđen da zaobiđe iskusne starešine i upotrebio je mlade i nepoznate ljude:

Gospod ponekad radi onako kako smo najmanje očekivali; On nas iznenađuje otkrivajući svoju

silu preko svojih izabраниh oruđa, dok u isto vreme prolazi pored onih za koje smo bili ubeđeni da će preko njih doći svetlost...

Ako ova vodeće braća ne prihvate poruku sa neba, mnogi će odbaciti upravo one vesti koje je Bog uputio Svom narodu....

Čak i kad bi svi naši čelni ljudi odbacili svetlost i istinu, ta vrata će i dalje biti otvorena. Gospod će podići ljude koji će dati narodu poruku za ovo vreme (Sluge Jevanđelja, 126).

Iste godine (1882) nam je ponovljeno:

Moguće je da ispod grube i neprivlačne spoljašnjosti zasija jasna svetlost pravog hrišćanskog karaktera...

Ilija je pozvao Jelisija da ostavi plug i ogrnuo ga plaštom posvećenja. Poziv za ovo uzvišeno i slavno delo bio je upućen nekim ljudima koji su se odlikovali visokom kulturom i uglednim položajem; da su ove osobe bile male u svojim očima i da su se potpuno oslonili na Gospoda, On bi ih počastvovao kao Svoje barjaktare u jednom pobedničkom pohodu...

Bog će upravo u našim danima učiniti jedno delo koje je samo mali broj ljudi u stanju da predvidi. On će podići među nama osobe koje su poučene više pomazanjem Svetog Duha, nego obrazovanjem u visokoškolskim institucijama (5. Sved. 81, 82).

Ova svedočanstva iz 1882 godine predstavljaju nadahnuta predskazanja; kao da je ova slabašna i krhka dama (Elen Vajt) već tada, unapred napisala istoriju 1888!

Božanski izbor vesnika

Baš te 1882 godine, E.J. Vagoner je učestvovao u jednom kursu za podučavanje koji je očigledno bio naročito blagosloven prisustvom Svetog Duha. Bog je pripremao svog slugu, kao oruđe koje će upotrebiti za jedan naročiti zadatak. Vagoner je kasnije ovako opisivao svoje iskustvo:

Počeo sam sa ozbiljnim studiranjem Biblije pre 34 godine (1882). U to vreme, Hristos je bio živo naslikan pred mojim očima kao Onaj koji je istinski razapet mene radi. Stajao sam malo podalje od jedne grupe članova skupštine, u velikom šatoru gde se održavao sastanak, u Heldsburgu (Kalifornija). To je bilo jednog tmurnog subotnjeg popodneva. Ne znam šta je bila tema propovedi. Nisam zapamtio ni jednu reč, ni jedan stih. Jedino čega se sećam je ono što sam video. Neka svetlost je odjednom zasjala oko mene, a unutašnjost šatora je za mene postala sjajnija od svetlosti podnevnog sunca. Video sam Hrista kako visi na krstu, razapet za mene. U tom momentu, po prvi put sam dobio snažno razumevanje, koje je došlo kao potop, da me Bog ljubi i da je Isus umro za mene. Bog i ja smo bile jedine osobe u svemiru kojih sam bio svestan u tim trenucima. Tada sam video svojim očima da je Bog bio u Hristu i da je pomirio svet sa sobom; ja sam bio otelovljenje celog tog sveta sa svim njegovim gresima. Siguran sam da je Pavlu, na putu za Damask, isto tako realno predočeno ono što je video kao ovo meni...

Doneo sam momentalno odluku da ću Bibliju proučavati u svetlosti ovog otkrivenja, kako bih pomogao i drugima da vide tu istinu. Oduvek sam verovao da svaki deo Biblije, na ovaj ili onaj način govori o ovom slavnom otkrivenju [Hristu raspetom] (Pismo, 16. maj 1916, napisano neposredno pred njegovu smrt).

U godinama koje su prethodile 1888, Bog je pripremao Vagonerovog kolegu. Vest istine pronašla je A.T. Džonsa, dok je kao vojno lice bio na službi u vojsci Sjedinjenih Država. Iako nije završio neke visoke škole, studirao je danonoćno, sakupivši veliko istorijsko i biblijsko znanje. J.S. Vošbern (Washburn), koji ga je lično poznao, govorio nam je o njemu kao o skromnoj, ozbiljnoj i osećajnoj osobi, čije su snažne molitve govorile u prilog tome da je poznao Gospoda (Intervju, načinjen 4. juna 1950).

Oštroumnost kojom se odlikovao mladi Džons, bila je praćena gorljivom, jednostavnom verom jednog deteta. U danima kada je predstavljao oruđe u Božjim rukama, njegov rad i propovedanje pratila je sila. U godinama koje su usledile nakon 1888, moglo se uočiti ispoljavanje Božjeg Duha koji je radio kroz Džonsa, uključujući naročito delo u Senatu Sjedinjenih Država, u Vašingtonu, gde

se uspešno suprotstavio Blerovom predlogu zakona za zatvaranje tržnog centra u nedelju, hrišćanski dan od odmora. Može se reći da je gotovo jedan celi vek (danas više od 120 godina –prim. prev.) verske slobode koju su Amerikanci uživali, zapravo rezultat uspešnih napora nepoznatih i nepriznatih Džonsa i Vagonera, u borbi protiv verske netolerancije u njihovim danima.

Božji Duh je zaista pripremao ovu dvojicu mladića da objave vest crkvi ostatka i celom svetu, vest koja je predstavljala „početak“ dugo očekivanog jasnog pokliča:

Gospod je, u svojoj velikoj milosti, poslao svom narodu jednu izuzetno dragocenu vest preko braće Vagonera i Džonsa. Ova poruka na još jasniji način ističe pred svetom raspetog Spasitelja, žrtvu za grehe celog sveta.... Bog je svojim vesnicima dao upravo ono što je bilo neophodno narodu (Svedočanstva za propovednike, str. 91, 95; 1895).

U periodu od osam godina posle 1888, Elen Vajt je često govorila o ovoj dvojici mladića kao o „Božjim vesnicima,” odobravajući njihov rad rečima koje nikada nije koristila kada su bili drugi u pitanju. Postoji između 200 i 300 takvih njenih pisanih izjava. Ona kaže 1890:

Pretpostavimo situaciju da se svedočanstvo o Hristovoj pravdi, objavljeno u poslednje dve godine, obriše. Ko bi, prema vašem mišljenju, mogao da donese naročitu svetlost za narod? (RH, 18. mart 1890).

1888, ona kaže:

Bog predočava umu ovih, od Njega izabranh ljudi, dragocene bisere istine koji odgovaraju našem vremenu.

Vest koja nam je upućena preko Vagonera i Džonsa je Božja poruka Laodikijskoj crkvi (Pismo S 24,1892).

Kada je prvi put čula Vagonerovu vest, Elen Vajt je istog trenu shvatila njen pravi značaj. To je bilo pravo otkrivenje za crkvu i za svet:

Postavljeno mi je pitanje: Šta mislite o svetlosti koju iznose ovi ljudi? Pa ja to isto iznosim 45 godina – Hristovu neodoljivu privlačnost. To je ono što sam pokušala da predočim vašem razumu. Kada je brat Vagoner izneo te ideje u Mineapolisu, bilo je to prvo jasno učenje o tom predmetu koje sam ikada čula da silazi sa ljudskih usana, osim diskusija koje smo vodili moj suprug i ja. Rekla sam u sebi: Ja to vidim tako jasno, jer mi je Bog pokazao ovaj predmet u viziji, dok oni (braća) ne vide, jer njima nije dato otkrivenje koje sam ja imala; ali kada je neko drugi izneo ovu svetlost, svaka struna mog srca rekla je: „Amin” (Ms. 5, 1895).

Našim modernim rečnikom rečeno, ona je shvatila poruku kao prenosnu silu koja snagu motora prenosi na točkove. Četrdeset pet godina ona je „palila motor,” ali njegova snaga, neophodna za okončanje misije Jevanđelja u svetu, nije se prenosila na „točkove.” Sada joj je postalo jasno da će nadovezivanjem nove vesti na one stare, ljudi te generacije biti pripremljeni za Gospodnji dolazak. Nije nikakvo čudo što je bila oduševljena!

Kako glasni poklič nije prepoznat

Već 1. aprila 1890, Elen Vajt, shvatajući sve više važnost poruke, primenjuje tekst iz Otkrivenja 18 na poruku iz 1888:

Mnogi su mi pisali, pitajući da li je poruka opravdanja verom (iz 1888) vest trećeg anđela, a ja sam im odgovorila: „To je suština vesti trećeg anđela.“ Prorok kaže: „I posle ovoga videh drugog anđela gde silazi sa neba, koji imaše oblast veliku; i zemlja se zasvetli od slave njegove“ Otkr. 18,1 (RH, 1. april 1890).

U 1892, ona je bila spremna da bez dvojbe potvrdi ovu vest kao pravi početak dugo očekivanog glasnog pokliča:

Glasni poklič trećeg anđela je već otpočeo otkrivenjem pravde Isusa Hrista – Spasitelja koji oprašta grehe. To je početak svetlosti onog anđela od čije slave treba da se zasvetli cela zemlja (RH, 22. novembar 1892).

Zapazite da je „početak“ dela ovog anđela bila **vest**, a ne ono što su pretpostavljali vodeći ljudi.

Kasnije ćemo videti kako ova razlika dobija na sve većem značaju, naročito u vremenu krize.

Brat Batler, najodgovornija osoba među zvaničnicima crkve, bio je na čelu onih koji su se suprotstavili dragocenoj svetlosti jasnog pokliča. Malo je onih kojima je uspelo da odole njegovom negativnom uticaju. U njegovom slepom protivljenju glasnom pokliču, možemo jasno videti ispu-njenje nadahnutog upozorenja koje mu je upućeno 1. oktobra 1885. (Sved. za prop. str. 300):

Postoje neki koji bi da bez odlaganja prelome i donesu odluku o tome šta je ispravan stav u diskusiji po određenom pitanju. Preovlađuje želja da se ovaj problem smesta reši i to onako kako se sviđa bratu Batleru. Ali, jesu li takvi umovi spremni za takvu odluku? Ja ne mogu da odobrim takvu proceduru. Oni nisu spremni da donesu sigurne odluke...

Ne vidim nikakav razlog za takvu uznemirenost koja postoji na ovom sastanku (Mineapolis, 1888)... Poruke koje dolaze od našeg predsednika iz Batl Krika sračunate su na to da vas navedu da zauzmete pogrešan stav; ali ja vas opominjem protiv toga... Uzbuđena osećanja dovode do ishitrenih poteza (Ms. 15, 1888, Olson, str.295).

Nikad neću zaboraviti iskustvo iz Mineapolisa, niti ono što mi je pokazano u vezi sa duhom koji je tamo upravljao ljudima, u pogledu izgovorenih reči, učinjenih dela pod uticajem sila tame... Na ovom skupu oni su bili nadahnuti jednim drugim duhom i nisu razumeli da je Bog poslao ovu dvojicu mladića sa specijalnom porukom koja je naišla na podsmeħ i ponižavanje. Oni (koji su odbacili vest i vesnike) nisu bili svesni da ih nebeska bića posmatraju... Znam da je Gospodnji Duh tom prilikom uvređen (Pismo 24, 1892).

Tako se ponašalo vođstvo crkve, s jedne starne, naivno očekujući glasni poklič kao potvrdu pred svetom, a s druge, one realne strane, boreći se protiv Duha milosti, odbacujući Njegovo obilje dobre i sažaljenja.

Da razjasnimo! Greh kojim je Sveti Duh uvređen nije crkvu kao celinu doveo u stanje za koje nema oproštaja (hula na Svetog Duha). Greh Jevreja protiv Svetog Duha sastojao se u tome što su oni Njegovo delo pripisivali Sotoni (vidi Marko 3,22-30). Nismo nigde pročitali da su naša braća, uopšteno gledano, išli tako daleko u periodu vezanom za 1888, iako je sasvim moguće da su neki od njih učinili taj strašni greh. Elen Vajt je nastavila da radi za ovu crkvu sve do svoje smrti 1915. godine, pokazujući na taj način svoju veru da je oproštaj moguć i da rešenje našeg problema nije u dezintegraciji i napuštanju denominacije, već u kolektivnom pokajanju i pomirenju sa Svetim Duhom.

Navodne „mane“ vesnika nisu opravdanje za odbacivanje poruke

Odbacivanje svetlosti od strane Božjih izabranih slugu nikada se i ničim nije moglo opravdati. Nije, međutim, naš posao u vremenu u kojem živimo, da tražimo greške, već da otkrijemo činjenice. Braća koja su se suprotstavila svetlosti, iskreno su verovala da čine dobru stvar, jer im se činilo da Božja odabrana oruđa greše. Gospod je radio u stilu koji nije bio uobičajan i to je iznenadilo braću. Elen Vajt slika budući razvoj događaja, imajući u vidu događaje koji su obeležili „sadašnjost“ one generacije:

U ispoljavanju slave koja će obasjati zemlju svojom slavom, oni će u svojoj slepoći, videti nešto što će im se činiti opasnim, nešto što će probuditi njihova strahovanja i ustaće protiv nje. Oni će se usprotiviti delu zato što Gospod ne radi u skladu sa njihovim idejama i očekivanjima (RH, posebno izdanje, 23. decembar 1890).

Nešto pre toga, ona rasvetljava duševni teret koji je pritiskao vesnike. Možemo da saosećamo sa njima, jer je iskušenje bilo žestoko:

A sada, želim da budete oprezni, svako od vas ponaosob, u pogledu stava koji ćete zauzeti! Ako se izgubite u oblacima neverovanja, zato što vidite ljudsku nesavršenost, jednu reč ili neku sitnicu koja može da iskrsne i zbog toga ih (Džonsa i Vagonera) osudite...

Trebalo bi da pre toga proverite da li Gospod radi sa njima, pa ćete tek tada moći da prepoznate Duha Božjeg koji se otkriva kroz njih. Ako se i tada odlučite da za protivljenje, učinićete isto

što i Jevreji (Propoved, 9. mart 1890; Ms. 2, 1890).

Starija i iskusnija braća bila su iziritirana odlučnom podrškom koju je Elen Vajt pružala dvojici mladih, nepoznatih vesnika, naspram cele skupštine radnika. Starešina A.G. Daniels kasnije je svedočio kako je ona morala da stoji „gotovo sasvim sama” protiv cele Generalne konferencije (*The Abiding Gift of Prophecy*, p. 369). Robert V. Olson je na godišnjem konzilijumu 1986. u Rio de Žaneiru, izvestio da je Elen Vajt 1888. doživela javno suprotstavljanje u toku zasedanja (*Adventist Review*, 30. oktobar 1986). Ako je Elen Vajt imala pravo, onda je Bog prošao pored vodeće braće i to je ono što ih je uznemirilo:

Oni koje je Gospod poslao sa porukom samo su ljudi, ali kakav je karakter vesti koju nose? Usudujete li se da okrećete leđa ili da olako uzimate opomene, samo zato što Gospod nije vas konsultovao? (RH, 27. maj 1890).

Bog... vam je pružio priliku da naoružani i opremljeni priskočite u pomoć Njegovom delu... Da li ste se vi pripremili?... Ostali ste nepomični i ništa niste preduzeli. Dopustili ste da Božja reč pada na zemlju, a da je i ne uzmete u obzir; sada je Gospod uzeo dvojicu mladića koji su bili deca kada ste vi stajali na čelu bitke. On im je dao vest i delo koje vi niste hteli da nosite... Hoćete li ih kritikovati zbog toga? Hoćete li im zameriti da su izašli van svojih okvira? Vi niste zauzeli to mesto koje su sada oni pozvani da zauzmu (Sved. za prop., str. 413).

Budući da je ljudska priroda ono što jeste, ljudi iz opozicije su odmah potražili „čiviluk“ na koji će obesiti svoje sumnje. S obzirom da su Božji vesnici bili samo ljudi, izgleda da im se ukazala prilika:

Oni koje je Gospod poslao sa porukom samo su ljudi... Neki su okrenuli leđa poruci Hristove pravde da bi kritikovali ljude (RH, 27. maj 1890).

Govoreći „braći na odgovornim položajima,” Elen Vajt je postavila pitanje: *Dokle ćete još mrzeti i omalovažavati vesnike Božje?* (Sved. za prop. 96)

Neki od uvažanih književnika naše crkve pokušavaju da dokažu kako je opozicija iz 1888. bila opravdana. Zapazite kako oni podvalače „mane” Džonsa i Vagonera i njih okrivljuju za odbacivanje same poruke:

On (Džons) nije bio samo po prirodi nepristojan, već je bio ekscentričan u govoru i manirima... on je istovremeno bio nedisciplinovan i potsticao je neprijateljstvo...

(Džons i Vagoner) su vikali: „Hristos je sve”...dokazivali su da oni sami nisu u potpunosti posvećeni... (citira netačno Elen Vajt da bi potvrdio kako su Džons i Vagoner imali svađalački duh u tom strašnom iskustvu na zasedanju u Mineapolisu – prim. autora knjige).

Oni su gotovo u celini, akcenat stavljali na veru kao faktor spasenja... nevoljni da vide i drugu stranu problema, u staloženom duhu...Nisu sasvim bili slobodni od samopouzdanja i arogancije...

Nisu uspeli da pokažu smernost i ljubav koju pravda kroz veru dodeljuje... Ekstremno učenje Vagonera i Džonsa primećuje se i u mističnim izjavama u kojima tvrde da je vera sve, a dela ništa... (Oni su bili) nesavršeni kanali....

Bacajući pogled unazad na ovaj spor, zaključujemo da su teškoće nastale više zbog uznemirenosti koju proizvede takvi tipovi ličnosti (Džons i Vagoner), nego zbog neke posebnosti njihovog učenja (A.V. Spelding, Zapovednici vojske, str. 591-602).

Tako izgleda negativna analiza osoba koje je nadahnuće nazvalo „Božjim vesnicima.” Iako su zaista bili „samo ljudi,” teško je razumeti zašto bi Gospod izabrao za tako važno delo ljude koji bi, iako izvesno „nesavršeni kanali,” bili neposvećeni (u poređenju sa drugima), koji bi zaista potsticali mržnju i neprijateljstvo i bili neotesani mistici. Gospod se gnuša duha koji je prožet samopravednošću i ratobornošću. Džons i Vagoner, međutim, nisu bili takvi u periodu vezanom za 1888.

Tačno je to da je Elen Vajt ukorila Džonsa zato što je pokazao „preteranu oštrinu“ u jednom doktrinarnom sporu sa Urijom Smitom (vezano za problem deset rogova zveri koja se pominje u Otkrivenju), ali je i branila ovu mladu braću nazivajući ih „pravim hrišćanima” i „džentlmenima.” Ona je jasno ukazala na činjenicu da veliki broj braće koji se svrstao u opoziciju, nije uočio „božan-

sko punomoćje“ koje je počivalo na dvojici izabраниh vesnika.

Ima i modernih adventističkih pisaca koji opisuju Džonsa i Vagonera na isti način kao i oponenti iz 1888, tražeći im mane. Ova dvojica vesnika, međutim, imala je tu privilegiju da se raduju neobičnom odobravanju od strane Elen Vajt. Tačno je da su oni na kraju perioda koji je počeo 1888 posrnuli i izgubili jasan put. To je verovatno i najčešći motiv što ih moderni književnici okrivljuju za tragediju 1888. Oni, međutim, pogrešno rasuđuju o činjenicama.

Elen Vajt je unapred rekla šta će se dogoditi ako se nastavi protivljenje usmereno na poruku ovih ljudi. Pa i pored svega, dodaje ona, njihov eventualni pad ni u kom slučaju ne osporava poruku i delo koje je bilo na snazi između 1888-1896, u periodu u kojem je ona podržavala vesnike (vidi poglavlje *Zašto su Džons i Vagoner izgubili pravac*). Kritikovanje vesnika u periodu „početka“ jasnog pokliča znači podršku i udruživanje sa njihovim protivnicima iz onog vremena. Takav stav, logično je, opravdava odbacivanje i omalovažavanje naročitih nebeskih blagoslova. Zapanjujuće je da i posle više od sto godina osećamo potrebu da okrivimo specijalne Božje glasnike za posledice našeg sopstvenog neverovanja.

Elen Vajt je primetno uvažavala Džonsa i Vagonera kao osobe koje pokazuju istinski hrišćanski duh i to kako za vreme, tako i posle konferencije u Mineapolisu (izveštaji svedoka – očevidaca potvrđuju njen stav):

Doktor Vagoner nam je govorio otvoreno... Sigurna sam u jedno: kao hrišćani, nemate pravo da gajite osećana mržnje, zlobe, kao ni predrasude u odnosu na dr Vagonera, koji je izložio svoja uverenja jednostavno i direktno, kako treba da čini jedan hrišćanin... Ubeđena sam da je on pošten u svojim uverenjima i ja poštujem njegova osećanja i imaću poverenja u njega kao brata u Hristu, dokle god ne bude dokaza za suprotno. Činjenica da je on iskreno izložio neke stavove iz Biblije koji se razlikuju od vaših i mojih, nije razlog da ga tretirate kao prestupnika, opasnog čoveka ili da ga učinite predmetom svoje nepravedne kritike (Ms. 15, 1888, Olson, p. 294).

Jedan mladi propovednik koji je na sastanak u Mineapolisu došao sa glavom punom predrasuda, izneo je svoje utiske o duhu koji je ispoljio tom prilikom Vagoner:

Kako sam sasvim držao stranu bratu Batleru, a protiv E.J. Vagonera, došao sam na taj sastanak sa srcem punim predrasuda...

Sa olovkom i beležnicom u rukama čekao sam da čujem jeres, spreman da uhvatim svaki defekt i svaku grešku u svemu što je bilo prezentovano. Kada je brat Vagoner započeo svoje izlaganje, to je bilo nešto sasvim drugačije od onog što sam očekivao. Na kraju njegove druge teme, bio sam spreman da priznam da je bio korektan u onom što je iznosio i da je način njegovog izlaganja bio slobodan od ma kakvog polemičkog duha; nije činio nikakve aluzije na račun opozicije koju je predosećao. Ubrzo zatim, njegov stil i čisto Jevanđelje koje je propovedao, u značajnoj meri su promenili moj stav i razumevanje. Počeo sam pažljivo da slušam istinu koja je iznošena... Na svršetku četvrtog ili izlaganja, ja sam bio grešnik koji se kaje, spreman da se potčini...

...Pošto je brat Vagoner završio svih jedanaest tema, uticaj koji je izvršio, u velikoj meri je uklonio oštar duh rasprave koji je bio prisutan kod mnogih... (C.C. Mek Reynolds, Iskustva sa Generalne Konferencije u Mineapolisu 1888, Zaostavština E.G. Vajt, D dokument, 189).

Elen Vajt se pojavljuje kao branilac hrabrih i produhovljenih učenja ovih mladih vesnika, koji su mnogima delovali kao rušitelji svih ranije utvrđenih, pozitivnih vrednosti:

Pojaviće se ljudi u duhu i sili Ilijinoj, kako bi pripremili put za drugi dolazak Gospoda Isusa Hrista. Njihov zadatak je da isprave ono što je krivo. Ima nešto što treba srušiti i nešto što treba saizdati (Ms.15, 1888; Olson, p. 300).

Neka se niko ne žali na Božje slugе koje prenose vest sa neba. Ne tražite im mane govoreći: „Kruti su, govore oštro.“ Zar bi govorili oštro da to nije potrebno? Gospod će učiniti da zuje uši onima koji ne žele da slušaju Njegov glas i poruku. Pastori, ne obešćaćujte svog Boga i ne vređajte Njegovog Svetog Duha, ocenjujući metode i ponašanje ljudi koje je Gospod odabrao.

Gospod poznaje karakter; On vidi temperament svojih izabranika. On zna da će samo revni, jaki, odlučni, ljudi nepokolebljivih ubeđenja imati pravu predstavu o životnom značaju ovog dela i da će u svoje svedočanstvo ugraditi odlučnost i snagu, rušeći sotonske bartijere (Sved. za prop., str. 410, 412, 413).

Moderni istričar, Spelding, opisuje Džonsa kao neišlifovanog i neobrazovanog čoveka „snažne ličnosti, ali ograničenog, sa necivilizovanim gestovima i ponašanjem” (Spelding, *Zapovednici vojske*, str. 591). Elen Vajt je imala sasvim drugačije mišljenje:

Postoje Sluge Jevanđelja koji nemaju školsko obrazovanje, jer nisu mogli sebi da priušte tako nešto; Bog je dao dokaz da ih je On izabrao... On ih je učinio svojim saradnicima. Oni imaju potčinjeni duh, osećaju svoju zavisnost od Boga i zato je Njegov Duh sa njima da im pomogne u njihovoj nesavršenosti... U njihovom glasu čuje se eho Hristovog glasa.

Očigleno je da on hoda sa Bogom, da je bio sa Isusom i naučio s od Njega. On je izneo istinu iz unutašnjosti svetinje – svoje duše; za njega je ta istina živa stvarnost i on je predstavlja tako da se vidi ispoljavanje Duha i Njegove sile. Narod sluša ovaj glas sa radošću. Bog govori njihovim srcima kroz čoveka koji je posvećen njegovoj službi... On zaista postaje elokventan. Iskren je i ozbiljan, mio onima za koje se zalaže... Njegovi nedostaci će biti oprošteni i zaboravljeni. Njegovi slušaoci nisu umorni i zasićeni, nego zahvaljuju Bogu za vest milosti koja im je preneti preko Njegovog sluga.

Oni (oponenti) mogu posmatrati neku neuzornu sitnicu pod lupom, sve dok im se ta sitnica ne učini kao planina koja zaklonja dragocenu nebesku svetlost njihovom pogledu... Čemu toliko diskusije o nečem što možda izgleda neprihvatljivo kad je u pitanju sam vesnik, dok se s druge strane zanemaruju svi dokazi koje je Bog dao kako bi upravio misli na samu poruku (Hrišćansko vaspitanje, 1893, citat iz FE 242.243; RH, 18. april 1893).

Elen Vajt, pored svojih godina za poštovanje, bogatog iskustva i svog uzvišenog položaja, koji može imati naročiti vesnik Božji - što je ona bila - prihvata kao čast da podrži delo na koje su pozvani Džons i Vagoner:

Putovali smo od mesta do mesta, učestvujući na sastancima gde se iznosila vest o Hristovoj pravdi. Smatram privilegijom to što mogu da stojim rame uz rame sa svojom braćom i da svoje svedočanstvo udružim sa porukom za ovo vreme (RH, 18. mart 1890).

Pravi razlog zašto je poruka bila odbačena

Dok danas ponovo čitamo nadahnute poruke poslate za godine posle 1888, koje podstiču na prihvatanje poruke (o opravdanju verom), ne možemo shvatiti – čitajući površno – zašto se mogao desiti bilo kakav neuspeh da se to i ostvari. Stoga smo načinili grešku pretpostavljajući da su naša braća zaista prihvatila poruku celim srcem.

Jedna važna stvar ne bi smela da nam promakne. Kako je moguće da neko prihvati poruku koju je Bog poslao, a da istovremeno „mrzi i omalovažava“ vesnike kao oruđa koja je On upotrebio? Oni su bili „samo ljudi,” ali vrlo kategorični i odvažni i na žalost braće i na štetu po njihov ugled - imali su pravo. To je učinilo da Božja izabrana oruđa postanu kamen spoticanja i stena sablazni zbog prevladavajućeg neverstva. Ono što je prema Božjoj nameri trebalo da bude miris života za život, postalo je miris smrti za smrt. To što je On poslao, kao veliku pomoć za okončanje dela, postalo je uzrok velikog zakašnjenja.

Primanje ove vesti pre svega podrazumeva poniznost. Umesto toga ljudsko srce često bira da traži greške u drugima, opravdavajući na taj način samo sebe. Tako je ispalo da je Bog na neki način nezadovoljan duhovnim stanjem onih koje je, da apsurd bude potpun, nazvao, preko Duha proroštva, „odgovarajućim kanalima” za naročitu nebesku svetlost. Zapazite šta Elen Vajt smatra suštinom problema:

Da je zracima svetlosti, koje je zasjalo u Mineapolisu, dopušteno da ispolje svoju ubeđujuću moć nad dušama onih koji su zauzeli suprotan stav, da su se svi odrekli svojih puteva i potčinili

svoju volju Duhu Božjem, razočarali bi neprijatelja i ostali bi dostojanstveni ljudi. Ali ljudsko „JA” je reklo: „NE.” Ego nije dozvolio da bude razbijen; borio se za prevlast. Svaka od ovih osoba biće ponovo kušana po istim pitanjima na kojima su jednom pali... Svoje „ja” i strasti razvile su mrske osobine (Pismo 19, 1892).

Neki su gajili mržnju prema ljudima na koje je Bog stavio teret nošenja specijalne vesti za svet. Oni su ovo sotonsko delo započeli u Mineapolisu. Nešto kasnije, kada su videli i osetili ispoljavanja Svetog Duha, osvedočeni da je vest bila od Boga, oni su je omrzli još i više, jer je ona predstavljala svedočanstvo protiv njih (Sved. za prop., str. 79, 80; 1895).

Sveti Duh će s vremena na vreme otkrivati istinu preko svojih oruđa; i nijedno ljudsko biće, nikakav sveštenik ili upravitelj nema pravo da kaže: „Ne iznosi javno svoja ubeđenja, jer se **ja** ne slažem sa njima.” To užasno „JA” će pokušati da sruši učenje Svetih Spisa (Sved. za prop., str. 70, 1896).

Oni (opozicija) nisu želeli da slušaju niti da razumeju. Zašto? Iz straha da se ne bi obratili i morali da priznaju da su sve njihove ideje bile pogrešne. Oni su bili previše gordi da učine tako nešto i zato su produžili sa odbacivanjem Božjih saveta, svetlosti i dokaza, koji su im dati... To je teren na kojem se sada nalaze neki od naše vodeće braće. (Ms.25, 1890)

Kao u prošlim vekovima, proročka analiza istine nije bila laskava i dobrodošla. Ali za nas postoji dobra vest.

Mi možemo postaviti naša stopala na čvrstu stenu jedino ako smo voljni da se suočimo sa istinom. Vreme je došlo da ovo uradimo i niko ne može vratiti sat unazad.

Ko su bili „neki“?

Zapazite konstataciju da su „neki od naše vodeće braće” odbacili „Božji savet.” Da li je moguće saznati pravu istinu u vezi sa izrazom „neki“?

Šest godina kasnije Elen Vajt poistovećuje one koji su odbacili vest sa kompletnom organizacijom. Ovi „neki” zapravo su predstavljali kritičnu masu naših vođa, najveći broj onih ljudi koji su imali uticaj: „Svetlost koja je trebalo da obasja ceo svet svojom slavom, odbačena je i delovanjem **naše sopstvene braće** u velikoj meri je zadržana daleko od sveta” (Pismo 96, 1896; 1SM 235; naglašeni deo citata je od autora knjige). Bez izuzetka i kontinuirano, ona stavlja znak jednakosti između „naše sopstvene braće” koja su odbacila svetlost i „mnogih” koji su stali na njihovu stranu, dok one koji su prihvatili poruku svrstava u „malobrojne” (vidi naredno poglavlje).

Parabola o 1888-oj baca svetlo na našu poziciju danas:

Jevreji su odbili da prime Hrista zato što nije došao u skladu sa njihovim očekivanjima...

Ovo je opasnost kojoj je crkva sada izložena - ljudske izmišljotine će zamrljati precizni put kojim Duh Sveti treba da dođe.

Iako ne mare da priznaju, neki su već to uradili. I zato što će Duh doći, ne da bi uzvisio ljude ili njihove pogrešne teorije, nego da ukori svet za greh, blagodat i sud, mnogi će mu okrenuti leđa (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 64, 65; 1896).

Očigledno, poruka iz 1888-e je daleko više nego prenamaglašavanje zanemarene doktrine. Delegati na konferenciji neočekivano su došli licem u lice sa Hristom kada su se susreli licem u lice sa Njegovom porukom. „Šta je opravdanje verom? To je posao koji Bog obavlja da bi položio slavu ljudsku u prašinu” (Hristove očigledne pouke, str. 104). Konfrontacija obuhvata ponizno polaganje duša u prašinu i oni za ovo nisu bili spremni. Oni su prezreli kajanje i suze su natopile njihova lica.

U retrospektivi, možemo videti kako je ljubav Hristova koja otapa srca bila nepoželjna za ponos sveštenstva. Oni su stremili ka uspehu i skrušenost srca postala je kamen spoticanja.

Može li ovo biti i nas problem danas?

ČETVRTO POGLAVLJE

PRIHVATANJE ILI ODBACIVANJE: U POTRAZI ZA JASNIJOM SLIKOM

Pitanje da li je vest iz 1888. prihvaćena ili odbačena predstavlja više od obične akademske rasprave. Kao što nije moguće odvojiti Jevanđelje od istorije krsta, tako je nemoguće pravilno ceniti vest iz 1888. odvojenu od njene prave istorije. Čak štaviše, nije moguće pravilno razumeti naš sadašnji kolektivni odnos prema Hristu, ako ne shvatamo ovaj prethodni odnos (između vesti i njenog istorijskog konteksta). Konfuzija je opasna jer, kao što je dobro poznato, narod koji ne poznaje svoju istoriju, osuđen je da istu ponovi i sasvim je moguće da nam se to već događa.

Ono što je Elen Vajt iznela o našoj istoriji, jasno je i ne može se pogrešno razumeti. No i pored toga, jedan autor izlaže dokaze na dvosmislen način:

Ovo pitanje često je bilo predmet diskusije: Šta se desilo posle GK u Mineapolisu 1888? Da li je crkva primila, ili odbacila novi akcent Jevanđelja o spasenju? Ako bi čovek proučavao izveštaje iz tih godina, tražeći dokaze u prilog prihvatanja, može ih naći. Na drugoj strani, ako traži dokaze o odbacivanju, takođe će naći tu vrstu dokaza koju traži“ (N.F. Pis, Vera koja spasava, str. 43).

Međutim, važan problem na koji mi ovde ukazujemo, nije taj da li je **crkva** primila vest. Elen Vajt kaže da je „Sotona u velikoj meri uspeo da ovu svetlost udalji od naroda“ (1SM 234.235, 1896). Crkva, prema tome, nikada nije imala pravu priliku da čuje poruku u neiskrivljenom obliku i bez pogubnog uticaja opozicije. Pravi problem je, da li je **vodstvo** prihvatilo vest. Elen Vajt otvoreno govori o ovom pitanju. Njeno svedočanstvo je sadašnja istina i odnosi se na naše sadašnje stanje.

Crkva Adventista sedmog dana je generalno, u čitavom svetu, posredstvom zvaničnih publikacija, formirala stav da je poruka iz 1888 prihvaćena od većine vođa ondašnje generacije i da, od tada pa naovamo, ta vest predstavlja neotuđivu doktrinarnu baštinu crkve. Time se potvrđuju reči vernog Svedoka: „Bogat sam i obogatio sam se.“ Evo kako, ukratko, izgleda zvaničan stav:

Celokupno telo službenika i vernika – adventista sedmog dana – prihvatilo je izlaganja iz Mineapolisa 1888 i primilo je blagoslov. Neki vodeći ljudi su se suprotstavili učenju“ („Ocena rukopisa „1888 - Preispitivanje“ tj. radne verzije ove knjige, koju je ocenjivao tim ljudi naimenovanih od GK Adventističke crkve, septembar 1958, str. 11).

Ovaj zvanični stav crkve može se pročitati i u jednom obimnom oficijelnom izdanju koje je pre svog prvog objavljivanja dobilo podršku dvojice predsednika GK i „bilo pročitano i provereno od strane oko šezdesetorice naših najeminentnijih teologa... Bez sumnje je da nijedna naša istorijska studija nije doživela takvu veličanstvenu podršku prilikom objavljivanja“ (str. 8). Ova knjiga nas „informiše“ da je opozicija u odnosu na vest bila nezapažena, jer je manje od deset delegata, na zasedanju 1888, odbacilo vest, ili se nisu u potpunosti složili s njom. Ova zapanjujuća konstatacija zaslužuje naročitu pažnju, jer ako bi se pokazala kao tačna, u tom slučaju zavređivala bi naše puno poverenje:

Optužba... da je učenje o pravdi kroz veru 1888. godine bilo odbačeno od strane crkve, ili u najboljem slučaju od strane vođa – oborili su sami učesnici na konferenciji i predstavlja neodrživu hipotezu zasnovanu na pretpostavci i nagađanju. Jednostavno, ona nije tačna sa istorijskog stanovišta... „Neki“ - odgovorna braća - su preprečili put svetlosti i blagoslovima. Ali vodeći ljudi kao grupa, nikada nisu odbacili biblijsku doktrinu o pravdi kroz veru (L.E. Frum, Pokret sudbine, str. 266; 1971).

Od oko devedeset registrovanih delegata na Generalnoj konferenciji 1888, njih manje od dvadeset, dakle ni četvrtina od ukupnog broja učesnika, ustalo je protiv vesti ...

Najveći broj onih koji su u početku bili protiv, priznali su svoju grešku i od tada pa nadalje

nisu predstavljali opoziciju... Samo mala grupa „najtvrdih“ nastavila je sa suprotstavljanjem...

Ovi „neki“ koji su se protivili, ispostavilo se da broje manje od dvadeset u odnosu na više od devedeset, što predstavlja manje od četvrtine. Posle Olsona je većina od tih dvadeset priznala svoju grešku, istupivši iz opozicije i pridruživši se onima koji su podržavali poruku (isto, str. 367-369).

U ovoj knjizi dalje čitamo kako je poruka još na samom početku 1888 prihvaćena od glavnih ljudi u crkvi:

Crkva u celini, a naročito vođstvo, nije odbacilo vest o pravdi kroz veru za vreme, kao ni posle 1888... Novi predsednik... celim srcem je prihvatio i podržavao učenje pravde kroz veru... Odgovorni vodeći ljudi u pokretu koji je trajao od 1888 do 1889, sasvim sigurno nisu odbacivali ovu vest (isto, str. 370.371).

Potpredsednik i predsednik GK, u odvojenim iskazima potvrđuju gore navedene stavove:

Tokom 55 godina svog pastoralnog rada u crkvi adventista sedmog dana... nikada nisam čuo da radnik ili član... izražava protivljenje prema poruci opravdanja verom. Takođe, ne znam da je takvo protivljenje izraženo u publikacijama adventista sedmog dana (A.V. Olson, Kroz krizu do pobeđe, str. 232, 1966).

Ispravno je reći da je vest 1888 proklamovana kako sa propovedaonice, tako i preko publikacija i kroz život hiljada i hiljada ljudi posvećenih Bogu. Adventistički pastori i evangelisti, objavili su ovu vitalnu istinu sa crkvenih govornica, na javnim tribinama, srcem koje je gorelo od ljubavi prema Hristu (isto, str. 233, 237).

Savim pogrešno je, od strane nekih, sugerisano hiljadama naših članova da je Crkva adventista sedmog dana doživela neuspeh u prihvatanju ove velike i fundamentalne hrišćanske nauke [vest iz 1888] (R.R. Figer, predsednik GK, u uvodu za „Samo verom,” str. vii, N.F. Pis, 1962).

Sekretar Zaostavštine Elen Vajt, ubeđuje nas da je vest generalno prihvaćena:

Koncept po kojem je GK, a to znači crkva kao telo, odbacila vest o pravdi kroz veru, potpuno je neutemeljen... Izveštaji savremenika ne sadrže nikakvu aluziju na odbacivanje od strane crkve. Ne postoji nigde i nikakava izjava Elen Vajt koja bi ukazivala da se tako nešto desilo... Istorijski izveštaji koji se odnose na aktivnosti u poljima posle konferencije 1888, podržavaju ideju o prihvatanju i pozitivnim stavovima koji su bili gotovo sveopšti... Čini se da je zasedanju Generalne konferencije u Mineapolisu posvećena nesrazmerno velika pažnja (A.L. Vajt, Puste godine, str. 396, 1984).

Sledeći objašnjenja drugih književnika, jedan autor zapaža:

Znači li to da je crkva u celini, ili makar njeno vođstvo, odbacilo poruku iz 1888? Nikako! Neki su je odbacili... bučna (grlata) manjina... Novoizabrano vođstvo je zdušno, celim srcem, podržalo novo naglašavanje. (Mardžori Luis Lojd, Presporo silaženje, str. 19. 20).

Ako bi ovi zvanični stavovi bili potvrđeni svedočanstvima Elen Vajt i kada bi imali pečat istorije, bili bismo u moralnoj obavezi da im verujemo. Ali upravo tu nastaje problem, jer bogomnadahnuta sluškinja u nekoliko navrata upoređuje opoziciju vođstva crkve prema vesti iz 1888, sa neprijateljstvom Jevreja prema Hristu.¹ Tu nema nikakvog prihvatanja!

Ako su gore navedene izjave tačne i ako se radi o sasvim malobrojnoj opoziciji, ostaje nejasno zašto je Elen Vajt bila tako uznemirena više od jedne decenije, u vezi sa onim što je nazivala kontinuiranim odbacivanjem poruke od strane „naše braće“ u glavnom sedištu crkve. Zar Bog uskraćuje crkvi u celom svetu blagoslove poznog dažda i jasnog pokliča, zato što je manje od deseterice pastora (koji čak nisu vršili nikakve značajnije funkcije u crkvenoj organizaciji), nastavilo da se buni protiv poruke?

Ako je to tako, možemo li se nadati da će ijedna vest koju nam nebo pošalje, biti prihvaćena u

¹ Ms. 9, 1888, Kroz krizu do pobeđe, str. 292; Ms. 15, 1888; Ms. 13, 1889; RH 4. i 11. mart; 26 avgust; 11 april 1893.

nekom većem procentu? Ako nam Gospod uskraćuje blagoslove svog Svetog Duha zbog jedne tako minorne opozicije, kakvu nadu imamo da će delo Jevanđelja biti ikada okončano?

Jevreji poriču da su odbacili Mesiju

Poricanje Jevreja ima dve forme: a) greška u identifikaciji: Isus iz Nazareta nije bio Mesija, kažu oni, pa stoga Njegovo odbacivanje i nije neka velika greška; b) izbegavanje odgovornosti: nismo mi, već Rimljani ti koji su Ga razapeli (Maks J. Dimont, *Jevreji, Bog i istorija*, str. 138-142).

Očigledno je u prethodno navedenim citatima da isti problemi i nas muče: a) postoji pogrešna identifikacija: gotovo svi navođeni autori izbegavaju činjenicu da je vest iz 1888 značila početak poznog dažda i jasnog pokliča. Oni su praktično bez izuzetka sveli vest iz 1888 na puko ponavljanje i akcentovanje protestantskog učenja o opravdanju verom iz XVI veka, onako kako ga shvataju i današnje popularne crkve;² b) Takođe, tu je i drugi problem prebacivanja odgovornosti: vlada nepodeljeno mišljenje da je svega nekoliko malo značajnih pojedinaca pružilo otpor poruci, a da je najveći broj delegata ako je i imao nekakva neslaganja u početku, kasnije dao dokaze o pokajanju, tako da je u epilogu, poruka primljena veoma dobro od strane odgovornih ljudi crkve.

Dr Frum nam kaže da su izveštaji o istoriji događaja vezanih za 1888, čiji su autori A.V. Spelding i L.H. Kristian, „u potpunom skladu” sa činjenicama (*Pokret sudbine*, str. 268). I više od toga, A.V. Olson savetuje da Spelding iznosi „celu istinu” po ovom pitanju (*Kroz krizu do pobeđe*, str. 233, 1966). Njihovi izveštaji, međutim, značajno odudaraju od onoga što iznosi Elen Vajt, ali uprkos tome, uživaju puno poverenje u našim danima i stoga im poklanjamo srazmernu pažnju u ovoj studiji.

Najveći događaj osamdesetih godina (XIX veka) među adventistima sedmog dana bilo, bilo je otkriće i reafirmacija, jedno novo buđenje svesti i vere u doktrinarnu osnovu hrišćanstva... U poslednjoj dekadi XIX veka vidimo crkvu koja se razvija posredstvom ovog Jevanđelja i prerasta u pokret spreman da ispuni Božji nalog... Crkva je probuđena oživljujućom porukom opravdanja kroz veru (A.V. Spelding, *Zapovednici vojske*, str. 583, 602; 1949).

1888 je kamen-međaš u istoriji ASD. Bio je to interkontinentalni skok. Neki koji optužuju braću, predstavljajući se kao reformatori, pokušavaju da prikažu zasedanje kao poraz, ali istina je da se tu radi o slavnoj pobeđi. Ona je otvorila novu epohu u našem radu, epohu duhovnog osveženja i spasavanja duša... Gospod je svom narodu podario čudesnu pobeđu. Bio je to početak jednog velikog probuđenja među adventistima... zora slavnog dana za adventističku crkvu... Bogatstvo pozitivnih efekata tog velikog probuđenja iz Mineapolisa... koje je počelo 1888... vidi se kako u posvećenju, tako i u misionskim rezultatima (L.H. Kristian, *Rod duhovnih darova*, str. 219, 223, 224, 237, 244, 245).

Zapazite kako jedan od autora nesvesno ispunjava Hristovo proročanstvo koje se odnosi na vođstvo crkve u Laodikiji. On koristi upravo one reči koje je Isus stavio na usne „anđelu crkve” (Otkrivenje 3, 14.17), koji pretenduje na to da je „da je bogat i da se obogatio”. Ovo se obistinjuje u iluziji o prihvaćenoj poruci.

Da li je vest prihvaćena ili odbaćena?

Sigurno je da naš autor nije imao nameru da jednog briljantnog bivšeg predsednika GK etiketira kao jednog od onih koji „optužuju braću,” ali je sasvim logično da, ako se prihvate gore navedeni stavovi, A.G. Daniels pripada ovoj grupi. On, naime, jasno kaže da je istorija 1888 prouzrokovala neuspeh u napredovanju Božjeg dela. Njegovi stavovi opovrgavaju sve dosad citirane autore koji zastupaju tezu o prihvatanju poruke:

Ova poruka o pravdi Hristovoj naišla je na protivljenje od starne najozbiljnijih i najdobrona-

² Vidi, na primer, 1. Samuilovu 8,7; 12,6-12; Isaija 50,5-17; 61, 10; 63, 9-14; Jeremija 31,1-9; Jezekilj 16; Osija.

mernijih ljudi koji su učestvovali u Božjem delu. Vest (1888) nikada nije bila primljena, niti objavljena, niti joj je dopušteno slobodno delovanje onako kako je neophodno, da bi crkva kroz nju mogla primiti neizmerne blagoslove koji su skriveni u ovoj poruci... Podvojenost i konflikt koji je nastao među vodećom braćom zbog protivljenja poruci pravde Hristove, doveo je do vrlo neželjenih reakcija. Narod je bio u konfuziji, ne znajući šta da čini.

U pozadini tog protivljenja mogla se prepoznati podmukla (suptilna) zavera, delo uma koji može posedovati samo knez zla... Koliko, dakle, strašne mogu biti posledice svake njegove pobeде, tj. neuspeha ove poruke (A.G. Daniels, Hristos naša Pravda, str. 47, 50, 53, 54; 1926).

Obratite pažnju na izraz „neuspeh“ (poraz), koji je sasvim suprotan „pobedi“, o kojoj su govorili prethodno navedeni autori. U celoj svojoj knjizi Daniels insistira na tome da nije bilo nikakvog zadovoljavajućeg probuđenja, niti prihvatanja ove vesti od strane crkve, pa stoga nije moglo biti ni odgovarajućeg iskustva. On 1926. piše o probuđenju kao nečemu što još uvek pripada budućnosti:

U godinama koje su usledile (posle 1888) stalno se razvijala nada i želja – vera, da će jednog dana vest o pravdi kroz veru zasijati svom svojom moćnom i dragocenom slavom koju nosi u sebi i da će doživeti da bude potpuno priznata (isto, str. 43).

O „velikom oživljavanju“ o kojem su drugi govorili, Daniels svedoči kao o nečem „što je moglo da se dogodi.“

Kakvo veličanstveno oživljavanje prave pobožnosti, kakvo ispoljavanje božanske sile neophodne za završnicu dela... je moglo da nastane među narodom Božjim, da su svi naši propovednici otišli sa ove konferencije onako kako je to bio slučaj sa sluškinjom Gospodnjom [Elen Vajt]. (isto, str. 47).

Takođe bi prema istoj logici i Elen Vajt trebalo da bude svrstana među „tužitelje braće“, jer je prema njenom bilansu ere 1888, to bio period u kojem je neprijatelj odneo pobeđu, što se jasno može razumeti iz njenih reči: „Sotona je postigao uspeh...u velikoj meri je uspeo“ da vest udalji kako od crkve, tako i od sveta (ISM, 234,235; 1896).

Ispada da je i Džons, u vreme kad je hodio smerno sa Gospodom, pripadao ovoj kategoriji („tužitelji braće“) i ne samo on nego i svi delegati prilikom održavanja GK 1893. godine. Oni su bili sasvim blizu da spoznaju realnu situaciju. Niko se iz auditorijuma nije usudio da protivureči govorniku, jer su svi znali da on govori istinu.

Kada je među nama... među našim narodom, otpočela vest o pravdi kroz veru? (Jedan ili dvojica iz publike: „Pre tri, četiri godine“). Koliko je godina tačno prošlo, tri ili četiri? (Publika: „Četiri“). Da, četiri. Gde se to dogodilo? (Publika: „U Mineapolisu“). Šta su vodeća braća odbacila u Mineapolisu, zauzevši svoju užasnu poziciju? Oni su odbacili pozni dažd, jasni poklič treće andeoske vesti (Bilten GK 1893, p.183).

Džons se 1908. godine priseća i govori o zvaničnoj opoziciji koja se nastavljala tokom tokom „dvadeset i jedne godine protivljenja Božjoj poruci:“

Danas se na položajima predsednika konferencija i funkcionera GK nalaze ljudi koji su u početku... bili protiv i neprekidno, od onda do sada, na sve moguće načine koji su im padali na pamet, pokušavali da se suprotstave istini pravde kroz veru, koja je jednostavnim rečima izložena u Svetim Spisima. To znam, jer sam više nego jednom, od starne istih ljudi tretiran na isti način. (A.T. Džons, pismo R.S. Ovenu, 20. februar 1908)³

Ako je većina služitelja i članova crkve ASD prihvatila izlaganja iz Mineapolisa, nije li za očekivati da se Džons seti makar jednog (izuzimajući Elen Vajt) od njih, kada govori o ovim događajima u prošlosti:

Ne mogu da navedem nikoga ko je otvoreno prihvatio istinu prilikom tog susreta 1888

³ Objektivni dokazi u prilog njenih zapažanja mogu se naći u zvaničnim publikacijama koje su posvećene doktrinarnom sporu u vezi dva zaveta i koje su objavljene između 1906-1908. Verzija koja odnosi prevagu je ona koju su zastupali protivnici poruke 1888. Vidi *Znaci vremena* 13. novembar 1907; 29. januar 1908.

(naravno, osim Elen Vajt). Ali nešto kasnije, mnogi su izjavili da im je taj sastanak bio od velike koristi. Jedan čovek iz Batl Krika je tom prilikom, posle jednog od izlaganja doktora Vagonera, rekao: „Sada bih mogao da kažem ‘Amin’ na sve to, kada bi to bilo sve. Ali ima nešto što još ne znamo. Ovo nas vodi u to drugo (što ne znamo šta je)... i ako kažemo ‘amin’ na ovo, moraćemo da kažemo ‘amin’ i na ono, a onda smo uhvaćeni.“ Zapravo, nije postojalo ništa „drugo“ i tako su oni, ukopavši se u opoziciju prema ovoj vesti, sami sebe lišili onoga za šta su, u stvari, znali da na to treba reći ‘Amin’... Njihova uobrazilja im je, međutim, sve to predstavila u jednom sasvim drugačijem svetlu (Pismo C.E. Holmsu, 12. maj 1921.).

U istom pismu Džons dodaje da su opoziciju činili „svi koji su bili pod uticajem Generalne konferencije”.

Džons je, takođe, jednom prilikom spomenuo da su „neki” prihvatili vest još od konferencije u Mineapolisu, „neki” su je odbacili, a opet „neki” ostali u sredini (neutralni). (Bilten GK 1893, p. 185). Oni koji podržavaju teoriju prihvatanja, iz ovoga su izveli značenje da se skup podelio u tri jednaka dela. Kako se pretpostavlja da su se „mnogi“ među oponentima, kao i oni neutralni, na kraju ipak pokajali, sledi pretpostavljeni rezultat, a to je da je velika većina stala uz ovu vest. Džonsova izjava iz 1921. nastavlja se u sasvim drugačijoj perspektivi:

Drugi su bili na strani poruke, ali kada se duh progonstva razvio, umesto da plemenito i u strahu Božjem čvrsto stoje (u svom uverenju - prim. prev.), izjavljujući uprkos napadima: „To je istina od Boga i ja je verujem svom svojom dušom,“ oni su počeli da uzmiču i da traže izvinjenje pred onima kojisu stajali na čelu tih napada (isto).

Takvo oportunističko ponašanje može biti sve samo ne prihvatanje vesti o pravdi Hristovoj! Oni koji zaista slede Hrista spremni su da umru za Njegovu istinu.

Džons je zabeležio svoje mišljenje u pogledu „probuđenja koja su se širila crkvom po celom svetu,“ a koja su, navodno, usledila posle konferencije 1888.

Jedan deo pisma iz 1921. citiran je u knjizi koja zastupa poziciju prihvatanja vesti i nosi zvanično odobrenje crkve:

Kada je došlo vreme za okupljanja (posle 1888), nas troje (Elen Vajt, Vagoner i Džons), posećivali smo sastanke iznoseći vest o pravdi kroz veru... ponekad svo troje na jednom sastanku. To je promenilo klimu u narodu, a tako je izgledalo, i u rukovodstvu crkve (Pis, Samo verom, str. 149).

Citat u knjizi se na ovom mestu zaustavlja, ali već sledeća rečenica osporava ideju o opštem prihvatanju:

To je, međutim, bilo samo naizgled, nikada istinski, jer je u odboru GK i među drugima, oduvek postojalo tajno neprijateljstvo... koje je preovladalo (odnelo pobedu) u celoj crkvi, na zadovoljstvo i u prilog onim ljudima kod kojih se taj duh najpre ispoljio i koji su započeli konflikt u Mineapolisu (isto).

Ovo pismo je Džons pisao gotovo na samrti. Upravo nam ono otkriva duh lojalnosti u odnosu na temeljna učenja ASD i u odnosu prema celokupnom proročkom nadahnuću, ispoljenom u delima Elen Vajt.

Samo pet godina potom, Daniels objavljuje svoje viđenje događaja, koje se suštinski poklapa sa Džonsovima: „Vest nije nikada prihvaćena, niti objavljena, niti joj je dopušteno da slobodno deluje onako kako je trebalo, da bi crkva bila u stanju da primi neizmerne blagoslove, sakrivene u ovoj poruci” (*Hristos naša Pravda*, str. 47, 1926).

Ali mi ne treba da zavisimo od Džonsovog, ili Danijelsovog mišljenja o onom što se dogodilo. Imamo jedno drugo svedočanstvo.

Značajni dokazi nadahnuća

Pošteno istraživanje spisa Elen Vajt pokazaće da u njenim delima nema ničeg protivurečnog kada je u pitanju vest 1888, tj. istorija te vesti. Prihvatanje i neprihvatanje su dve oprečne teorijske pozicije i ona podržava samo jednu od te dve. Džonsova beleška da je tzv. „talas“ obraćenja samo

prividno zahvatio braću na odgovornim pozicijama, podržava i Elen Vajt.

Već skoro dve godine podstičemo narod da se probudi i da prihvati svetlost i istinu u pogledu Hristove pravde, a oni ne znaju da li da prihvate ili ne prihvate ovu dragocenu istinu (RH, 11. mart 1890).

Zašto? Već sledeće sedmice ona objašnjava zašto su članovi i mladi propovednici oklevali:

Naši mladi gledaju na starije i primećuju da oni ne prihvataju vest i odnose se prema njoj kao prema nečemu što nema nikakvu važnost. To utiče na one koji ne poznaju Pismo i oni odbacuju svetlost (RH, 18. mart 1890).

Ona se slaže sa Džonsovom tvrdnjom da nijedan od vodeće braće iz glavnog sedišta crkve, nije bio voljan da zauzme čvrst i ponizan stav u odnosu na vest o Hristovoj pravdi:

Iznova i iznova sam pred onima koji su bili okupljeni (u Mineapolisu 1888), izlagala svedočanstvo na jasan i direktan način, ali moje svedočenje nije prihvaćeno. Kada sam stigla u Batl Krik, ponovila sam iste reči i pred bratom Batlerom (tadašnjim predsednikom GK - prim. prev.), ali ni jedan od njih nije imao hrabrosti da stane uz mene kako bi pomogli bratu Batleru da shvati kako su on i drugi zauzeli pogrešan stav. Predrasude brata Batlera još više su narasle kada je saslušao izveštaje braće propovednika koji su bili na zasedanju u Mineapolisu (Pismo U3, 25. januar 1889).

Braća koja su se suprotstavljala bila su iz samog vrha crkve. Hvala Bogu, nisu svi odbili da prime svetlost, ali izraz „naša sopstvena braća,” ipak ima opšti smisao. On se odnosi na grupu ključnih ljudi, rukovodeće braće, sa eventualno par izuzetaka. Elen Vajt često koristi ovaj izraz i ono što je značajno, koristi ga analizirajući događaje u prošlom vremenu (sa vremenskom distancom):

U Mineapolisu... Sotona je uspeo u velikoj meri da udalji od našeg naroda naročitu silu Svetog Duha.... neprijatelj ih je sprečio da prime onu efikasnost koju su mogli imati u objavljivanju istine svetlu... Svetlost koja treba da obasja zemlju svojom slavom, odbačena je i delovanjem naše sopstvene braće, u velikoj meri zadržana daleko od sveta (1SM 234, 235).

Da je velika većina vodeće braće primila vest celim srcem, nekoliko „uvređenih“ ni u kom slučaju ne bi moglo imati takav presudan uticaj. Treba biti krajnje naivan, pa poverovati kako je miš pregazio slona. Elen Vajt dalje piše o svom viđenju stvari, pošto je veći broj „očevidaca“ (pastora koji su bili prisutni na konferenciji) dalo svoje izveštaje:

Ko je od onih koji su odigrali svoju ulogu u Mineapolisu došao pod svetlost, kako bi primio bogatstvo iz riznice istine koju je Gospod poslao sa neba? Ko je držao korak sa Vođom, Isusom Hristom? Ko je u potpunosti okajao i priznao svoju nerazumnu revnost, slepoću, zavist, zle pretpostavke i suprotstavljanje istini? Niko... (Pismo, 5. oktobar 1892).

Sedam, osam godina posle Mineapolisa, ona se oseća prinuđenom da objavi svedočanstvo o „nekima” u Batl Kriku, koji su „gajili (održavali) duh pobune u Mineapolisu” i koji su identifikovani kao „mnogi:”

Oni su započeli taj sotonski posao u Mineapolisu... Ovi ljudi su zadržali odovorne pozicije, oblikujući delo prema sebi samima (dajući mu svoj lični pečat), koliko god im je to bilo moguće (TM 80, 30. maj 1896).

Poziv za ispravljanje stava

A.G. Daniels nas ohrabruje da budemo poštteni prema realnosti:

Bilo bi mnogo priyatnije kada bismo uklonili neke od tvrdnji Duha proroštva koje se odnose na ponašanje nekih od vodeće braće i njihovom odnosu prema vesti i vesnicima. Ali, ako bismo to ipak učinili, dobili bismo samo delimičnu predstavu o situaciji... ostavljajući ceo problem obavljen velom misterije (Hristos naša Pravda, str. 43).

Što manje misterija, to bolje, imajući u vidu ovo poodmaklo vreme ispunjeno opasnostima. Sledeći citati, maksimalno redukovani, ali nepromenjenog kontekstualnog smisla, preuzeti su iz Svedočanstva za propovednike, pisani 1895. Oni predstavljaju rezime sagledavanja prošlosti:

*Mnogi je tretiraju (vest) sa omalovažavanjem.
 Vi ste okrenuli Bogu leđa, a ne lice.
 Svetlost koja treba da obasja celu zemlju svojom slavom, omalovažena je.
 Pazite, jer se sa porugom odnosite prema ispoljavanjima Svetog Duha!
 Ne znam zašto, ali neki su već otišli predaleko da bi se vratili i pokajali.
 Ove velike i uzvišene istine su omalovažene i osporene.
 Ti ljudi... su krenuli putem bezakonika i seli na stolicu potsmevača.
 Mnogi su zašli na tajne i mračne puteve sa kojih se više neće vratiti.
 Oni su kušali Boga, odbacili su svetlost.
 Radije su izabrali tamu nego svetlost i uprljali su svoju dušu.
 Ne samo da su odbili da prime vest, već su mrzeli svetlost.
 Ovi ljudi učestvuju u uništavanju duša. Oni su se postavili između nebeske svetlosti i naroda.
 Oni su stavili pod noge Božju Reč i deluju nasuprot Svetom Duhu.
 Protivili su se svetlosti godinama i gajili su duh protivljenja.
 Dokle ćete omalovažavati i mrzeti vesnike pravde Božje?
 Oni su optužili (vesnike), nazvavši ih fanaticima, ekstremistima i ekscentricima.
 Videćete, kada bude prekasno, da ste se borili protiv Boga.
 Bog zna kako vi izvrćete stvari.
 Još samo malo nastavite kako ste dosad činili, odbacujući svetlost sa neba i bićete izgubljeni.
 Oni (opozicija) su kao pogrešni putokazi koji već dugo vremena pokazuju pogrešan smer.
 Ako odbacite vesnike koji su Hristovi predstavnici, vi odbacujete Hrista.
 Omalovažavate ovu slavnu ponudu opravdanja u krvi Hristovoj.
 Preklinjem vas... prekinite sa tim tvrdoglavim opiranjem svetlosti i dokazima (Sved. za prop., str. 89-98).*

To bi trebalo da bude ono što naši autori nazivaju „značajno dostignuće u adventističkoj istoriji,“ „internacionalni skok“, „slavna pobeda koja znači novi početak i napredak za adventističku crkvu,“ „vreme oživljavanja i zadobijanja duša,“ „jedno srećno radosno iskustvo,“ početak „velikog duhovnog probuđenja u adventizmu,“ „probuđenje na nivou denominacije (cele crkve)!“ Elen Vajt nije uzimala u obzir ni jedan od ovih hvalospeva kada je pisala: „Bog zna kako vi izvrćete stvari.“

Sedam ili osam godina posle sednice obilno su se pružale prilike za pokajanje, priznanje i potpuno učešće u „probuđenju na nivou cele crkve.“ Progresija protivljenja može se hronološki pratiti:

Umesto da se svim silama trudite da zakočite kola istine koja valja izgurati uzbrdo, trebalo bi da uložite sve svoje napore da i vi pogurate napred.

Naša starija braća...ne prihvataju vest i tretiraju je kao nešto potpuno beznačajno“ (RH, 18. mart 1890).

Ne mogu da izrazim rečima teret i očajanje koji pritiskaju moju dušu u vezi sa našim realnim stanjem, onako kako mi je ono prikazano...

Pokazano mi je da naša braća pastori iz svih konferencija, zanemaruju proučavanje Pisma kako bi pronašli istinu...Vera i ljubav, kako ove vrline nedostaju u našim crkvama!...

Biblijska religija se veoma retko može sresti, ponajmanje među našim pastorima... Propovednički standardi veoma su spušteni...

Hladnoća, nezainteresovanost, nedostatak nežne saosećajnosti prožima izraelski tabor. Ako se ovom zlu dopusti da se ukoreni, kao što je to bivalo ovih godina, naše crkve dospeće u bedno stanje (Sved. za propovednike 142-156; 20. avgust 1890).

U 1892-oj, ne bi se moglo reći da je došlo do nekakvog probuđenja:

Atmosfera u crkvi je tako ledena, duh u njoj je takve prirode, da članovi jednostavno ne mogu podneti nikakav primer prvobitne, nebeske pobožnosti. Toplina njihove prve ljubavi je nestala i ako ne budu osveženi krštenjem Svetog Duha, svećnjak će biti uklonjen sa svojeg mesta (Sved. za prop., str. 167, 168; 15. juli 1892).

Isto je bilo i 1893:

O, koliko malo njih poznaje dan svojeg pohoda!... Ubeđeni smo da usred naroda Božjeg postoji zaslepljenost uma i okamenjenost srca, iako nam je Bog otkrio svoju neizrecivu milost i sažaljenje...

Danas ima malo onih koji služe Bogu celim svojim srcem. Najveći broj onih koji čine naše skupštine su mrtvi u gresima i bezakonju... Najslađe melodije koje od Gospoda dolaze preko ljudskih usana – opravdanje verom i pravda Hristova – ne proizvode u njima nikakvu reakciju, nikakav odgovor ljubavi i poštovanja... Oni zatvaraju (okamenjuju - bukv. prev.) svoja srca pred Božanskim Trgovcem (RH, 4. april 1893).

Situacija se nije poboljšala ni u 1895. godini:

Postoje mnogi koji ispovedaju veru u drugi dolazak (Hristov), dok u svojim srcima govore ono što zapravo stvarno žele da bude: „Neće još zadugo doći gospodar moj...”

Ljudi koji su opterećeni teškim odgovornostima, ali nemaju živu vezu sa Bogom, delovali su i deluju protiv Svetog Duha... Bog je iznova i iznova slao opomene ovim ljudima, ali oni su ih odbacili na stranu i nastavili istim putem...

Ako ih Bog sačuva u životu, a oni nastave da gaje isti duh koji je obeležio njihov put, kako pre tako i posle sastanka u Mineapolisu, oni će prevršiti meru onih dela i onih ljudi koje je Hristos osudio kad je bio na zemlji (Sved. za prop., str. 77-79; 1. maj 1895).

Ni 1896. nije bila vidljiva nikakva promena.

To predstavlja uvredu za Boga kada ljudi nastavljaju da ispoljavaju duh pobune koji je preovladao u Mineapolisu. Celo nebo negoduje zbog duha koji se godinama ispoljavao u našoj izdavačkoj kući u Batl Kriku... Začuo se glas koji je demaskirao zablude i koji je, u ime Gospodnje, zahtevao odlučnu promenu. Ali ko je obratio pažnju na instrukcije koje su upućene? Ko je ponizio svoje srce da odbaci svaki nagoveštaj tog zlog, tlačiteljskog duha? (Sved. za prop., str. 76; 30. maj 1896).

Čini se da „probuđenje“ nije uspelo da zahvati srca vodećih ljudi ni u 1897. godini:

Bog savetuje i ukorava ljude za njihovo dobro. On je poslao svoju poruku, rekavši ono što je neophodno za ovo vreme. Dao vam je priliku da se pripremite i budete spremni. Učinivši sve to za vas, rekao vam je da ustanete. Ali, da li ste vi pokazali spremnost? Da li ste rekli: „Evo mene, pošlji mene?“ Ostali ste nepomični i niste učinili ništa. Dozvolili ste da Reč Božja padne i da leži na zemlji...

O, zašto su ljudi smetnja kad mogu biti od pomoći? Zašto blokiraju točkove kad mogu doprineti da se napreduje sa uspehom? Zbog čega sopstvene duše lišavaju i drugima nanose gubitak blagoslova koji bi mogli doći preko njih? Oni koji odbacuju svetlost ostaće kao nerodne pustinje (Sved. za prop., str. 413).

Zaista su se ovi protivnici pretvorili u nerodnu pustinju. Analiza njihovih propovedi i objavljenih članaka potvrđuje duhovnu sušu i unutrašnju ogoljenost, kao posledice nedostatka esencijalnih istina iz 1888. Pa ipak, oni i dalje pompezno demonstriraju svoje ubeđenje, tvrdeći da razumeju i propovedaju pravdu kroz veru.

Istorija verskih probuđenja posle 1888.godine

Između 1888. i 1890. Elen Vajt daje mnogobrojne izveštaje o probuđenjima koja su se desila na sastancima na kojima je ona učestvovala zajedno sa Džonsom i Vagonerom. Teorija o opštoj prihvaćenosti poruke upravo se bazira na ovim izveštajima. Treba im, dakle, posvetiti punu pažnju. Navodi koji slede, predstavljaju primere njenog (Elen Vajt) gorljivog oduševljenja:

Nikada nisam videla da je delo probuđenja, koje tako živahno napreduje, u isto vreme slobodno od svakog neprimerenog uzbuđenja. Tu nije bilo mesta za pritiske, niti je bilo potrebno upućivati apele. Ljudi nisu pozivani da izađu napred, pred ceo skup, ali je postojala uzvišena spoznaja činjenice da Hristos nije došao da zove na pokajanje pravednike, već grešnike...

Mnogi su priznavali da, što je izlaganje ovih istina više napredovalo, utoliko su oni sami sebe više doživljavali kao grešnike pred Zakonom (RH, 5. mart 1889).

Dobra vest da je Hristos naša pravda, donela mnogim, mnogim dušama utehu, a Bog je poručio svom narodu: „Nastavite tako...”

Na svakom sastanku posle konferencije (iz 1888), duše su sa radošću prihvatale dragocenu poruku Hristove pravde...

U subotu (Otava, Kansas) bile su izložene istine koje su bile nešto novo za većinu prisutnih... Ali delo koje je učinjeno u subotu nije bilo uzalud. U nedelju ujutro videli su se jasni dokazi delovanja Duha Božjeg, koje je dovelo do velike promene moralnog i duhovnog stanja okupljenih (isto, 23. juli, 1889).

Imamo odlične sastanke. Ovde nema onog duha koji je bio prisutan u Mineapolisu. Svi skladno deluju... Zajedničko svedočanstvo svih koji su imali reč, bilo je da vest svetlosti i istine koja je doneta našem narodu, predstavlja, zapravo, istinu baš za naše vreme i da, u koju god od naših skupština ona dođe, tu sa sigurnošću dolazi i svetlost i mir na sve okupljene (Ms. 10, 1889).

Ove tvrdnje, izvučene iz konteksta, daju utisak o istinskoj prihvaćenosti poruke od strane vodećih ljudi. Treba, međutim, analizirati dokaze koji u tom istom kontekstu, slede gore navedenim iskazima.

Džons je rekao da su ovi verski skupovi „promenili struju“ u korist naroda. Ali problem nikada nije bio to kakva je „struja“ u narodu. Osnovni predmet spora oduvek i isključivo se odnosio na pastore i vodeću braću. Narod je bio spreman da sa radošću primi svetlost i to bi tako i bilo da su oni na odgovornim pozicijama dopustili da ta svetlost, bez protivljenja ili iskrivljenog tumačenja sa njihove strane, dospe do običnih članova, ili još bolje, da su se celim srcem ujedinili u iznošenju iste te vesti. Mnogi mladi pastori bili su veoma zainteresovani, ali neprekidno ignorisanje, ili direktno suprotstavljanje vodećih ljudi iz Batl Krika i dugih mesta, ugušilo je pokret. Ova činjenica nije potvrđena samo navodima iz spisa Elen Vajt, već i prepiskom između svedoka tih događaja koja je sačuvana u arhivi Generalne konferencije.

Elen Vajt zapravo i ne mora biti pozivana da posvedoči kako su zvaničnici iz Batl Krika odbacili vest. Zvanične prepiske dokazuju da je postojala struja opozicije, koju je Džons nazvao „tajnim neprijateljstvom koje je bilo uvek za petama“ (vidi belešku na kraju ovog poglavlja).

Pritisak opozicije

Elen Vajt je brzo uočila problem sa vođstvom u Mineapolisu. Ona je usrdno apelovala na delegate da se ne ugledaju na starije, na one sa iskustvom, kako bi zauzeli stav u odnosu na svetlost. Ona je čak rekla da će oni (stariji zvaničnici) pokušati da spreče prodiranje svetlosti među narod:

Preklinjem vas da u Boga polažete svoje pouzdanje; nemojte zavisiti ni od jednog čoveka i ne činite idolom ni jednog čoveka. Ne dozvolite da ih vaša ljubav stavi u položaj za koju nisu kvalifikovani...

Vi imate potrebu za većom svetlošću, za jasnijim razumevanjem istina koje nosite narodu. Ako vi sami ne vidite svetlost, zatvorićete vrata, sprečićete da svetlost dođe do naroda. Nemojte dopustiti da se za ovaj, tako privilegovani narod, mora reći: „Ne ulazite, niti date da ulaze koji bi hteli.“ Sve ove pouke date su na korist onima koji žive na svršetku vremena...

Na ovom sastanku... protivljenje umesto istraživanja, predstavlja okosnicu dnevnog reda...

Nikome se ne sme dozvoliti da blokira put kojim svetlost treba da dođe do naroda. Ako se to jednom pokuša, Sveti Duh će se povući (Ms. 9, 1888, Olson 297, 301).

Naš sastanak se bliži kraju, a još nije učinjeno nijedno priznanje, nijedan jedini pokušaj da se dopusti dolazak Božjem Duhu. Zapitala sam se, kakva je svrha ovog našeg sastanka i sa kojim ciljem su se sakupila naša braća na ovom mestu, ako je rezultat samo to što odgone Duha Božjeg od naroda? (Ms. 9, 1888, Olson 290, 291).

Šta je, zapravo, bio mehanizam odbacivanja? Iako je tačno da je Džonsu i Vagoneru dopušteno

da javno govore na sastancima i da objavljuju svoje članke, iako je tačno da je njihova vest bila dobro primljena od strane običnih članova, protivljenje vođstva je neprestano poništavalo njihove najbolje napore. Evo analize onoga što se događalo iz pera Elen Vajt:

Upravo ljudi, koji bi trebalo da prvi reaguju na očigledne potrebe naroda i da tako pipreme put Gospodu, upravo oni zadržavaju svetlost koju Bog šalje svom narodu, odbacujući vest o Njegovoj isceljujućoj milosti (Pismo braći Miler, 23. juli 1889).

Božji ukor je na onima koji sebe nazivaju čuvarima doktrine (učenja), jer su blokirali put kako do naroda ne bi došla veća svetlost. Ako među ljudima ne bude ni jednog glasa koji bi izložio ovu poruku, kamenje će progovoriti... Slabost naših crkava proističe iz ohlađenih srca i neverovanja onih koji bi trebalo da imaju vere (RH, 26. juli 1892).

U isto vreme, kako Džons tako i Vagoner, bili su *persone non grata* za odgovornu braću u Batl Kriku (Olson p.15). Kao što ćemo videti u narednim poglavljima, urednik *Pregleda i Glasnika* bio je najuticajniji oponent. Elen Vajt je, takođe, rekla da je novoizabrani predsednik Generalne Konferencije „reagovao kao Aron, kada je reč o ovim ljudima (Džonsu i Vagoneru), koji su, od sastanka u Mineapolisu, neprestano napadani“ (Pismo A.O. Tejtu, 27. avgust 1896). „Predsednik Generalne Konferencije... postupao je upravo suprotno upozorenjima i opomenama koje su mu upućene“ u vezi sa situacijom koja je, kao posledica, proistekla iz 1888 (Pismo I.H. Ivensu, 21. novembar 1897).

Prema tome, bilo je prirodno da braća oponenti gaje nadu, čak i da priželjkiju, da ova neugodna vest doživi isti neuspeh među narodom, kao što je to bio slučaj sa onima na odgovornim položajima i sa funkcijama u Batl Kriku. Kada su počeli da stižu izveštaji o čudesnim rezultatima propovedanja nadahnute trojke (Elen Vajt, Džons i Vagoner), oni su postali ogorčeni. Bilo je bolno suočiti se sa tim da Elen Vajt potvrđuje odobravanje Svetog Duha za ono što su oni doživljavali kao rušenje svih svojih planova. Ona se ne obraća nekoj skromnoj manjini anonimnih radnika, već ima na umu opšti uticaj odgovornog vođstva:

Zatim, pošto su videli i osetili ispoljavanje Svetog Duha koji ih je korio, svedočeći im da je poruka bila od Boga, oni su je omrzli još više, jer je ona predstavljala svedočanstvo protiv njih. Oni nisu želeli da ponize svoja srca i da se pokaju, nisu bili spremni da daju slavu Bogu i da pređu na stranu istine (1. maj 1895).

Probuđenja iz Južnog Lankastera, Čikaga, Otave, Kanzasa, čak i ono u skupštini u Batl Kriku, bila su jasan dokaz da je Bog stavio svoj pečat na ovu poruku. Eksperiment testiranja ove svetlosti događao se upravo u „crkvenim laboratorijama.“ Pokazalo se da ona funkcioniše. Nikada takva nebeska slava nije pratila neku vest, još od ponoćnog poklika iz 1844. godine:

Iako je postojao odlučan napor da se poruka koju je Bog poslao učini bez efekta, njeni rodovi su bili dokaz da ona dolazi sa izvora svetlosti i istine. Oni koji ...su blokirali put svakom dokazu, ne mogu očekivati neko otkrivenje koje bi bilo još jasnije, pošto su tako dugo zatvarali svoje oči pred svetlošću koju je Bog poslao svom narodu... Protivljenje će se pojaviti baš kod onih kod kojih nismo očekivali da bi se mogli angažovati u jednom takvom delu (Pismo O19, 1892).

Elen Vajt je nastavila da se nada promeni srca kod vođa, naročito kada su se videli neosporni dokazi u prilog vesti. Sledeći odlomak mogao bi se upotrebiti kao potvrda da je poruka iz 1888. bila prihvaćena od strane crkvenih vođa:

Videli smo Silu Božju kako prati poruku gde god je ona bila objavljena. Nećete moći da ubedite narod u Južnom Lankasteru da ono što im je prezentovano nije bila vest svetlosti... Gospod je ispružio svoju ruku nad ovim delom. Radili smo u Čikagu; bilo je potrebno sedam dana da se dogodi predanje onih koji su slušali. Ali, kada smo ljudima predstavili Jagnje Božje koje uzima grehe sveta, blagoslov Božji se poput talasa slave sručio na nas. Gospod je otkrivao svoju slavu, a mi smo osećali snažno i duboko dejstvo Svetog Duha.

Isti ovaj članak, međutim, (*Pregled i Glasnik*, 18. mart 1890) dokazuje da braća iz vođstva, još uvek nisu ispravno cenila ovaj dar:

Pokušala sam da vam iznesem ovu poruku onako kako je ja razumem, ali dokle će se oni koji

rade u središtu Božjeg dela držati podalje od Njegove poruke?

Jedan još veći greh se nadovezao na neverstvo iz Mineapolisa 1888: Neoborivi dokazi kroz koje je Sveti Duh potvrdio vest, ispoljeni u veličanstvenim probuđenjima, u slučaju vodeće braće samo su učinili da njihova srca budu još tvrđa u protivljenju. „Pošto su videli i osetili ispoljavanje Svetog Duha koji ih je korio, svedočeci im da je poruka bila od Boga, oni su je omrzli još više“ (TM 80, 1895). Nekoliko godina ranije Elen Vajt dirljivo apeluje na jedinstvo sa vesnicima iz 1888:

Već skoro dve godine mi podstičemo narod da dođe i primi svetlost i istinu o pravdi Hristovoj, a oni se pitaju da li da prihvate ili odbace ovu dragocenu istinu (isto, 11. mart 1890).

Preklinjem vas koji se protivite svetlosti i istini da se sklonite na stranu sa puta Božjem narodu (isto, 27. maj 1890).

Ubedljivi dokazi ukazuju na žalosnu činjenicu da oni nisu oslobodili taj put. Treba, dakle, uvek imati na umu kontekst odlomaka koji govore o probuđenju iz tog perioda. Tvrdnje iz prvog perioda (1888-1890) koji je obilovao proročkom nadom, treba suočiti sa razočaranjem koje je donela potonja istorija i koju je Elen Vajt opisala u periodu od 1891-1897. Svi izvori vode u istom smeru: svedočanstvo Božje sluškinje, Džonsovo svedočanstvo, dosijeji iz zvanične arhive, kao i glas jedno-vekovne istorije i očigledan razvoj situacije, čemu smo svedoci i mi, danas.

Isto kao Jevreji

Nebo još nikada, otkad su Jevreji odbacili Cara slave, nije posmatralo tako sramnu i neoprostivu grešku Božjeg naroda, predvođenog svojim prvacima. Božja sluškinja nije propustila da primeni na vodeću braću one strašne naricaljke i pretnje („Teško vama...“) koje su prvobitno bile upućene farisejima i da naglasi primenljivost tih teških reči u sadašnjem vremenu: „Ako je Gospod ikada govorio preko mene, ovi stihovi u velikoj meri predstavljaju one kojima su bili upućeni“ (Sved. za prop., str. 76). „Niti ste vi ušli, niti ste dali da uđu oni koji su hteli.“

Tako izgleda uobrazilja „velikog probuđenja“ koje je usledilo posle konferencije iz 1888. Mnogi članovi i mlađi pastori počeli su da „ulaze“, ali „starešine iz Jerusalima“ bukvalno su ih sprečili. Tako je probuđenje bilo prekinuto, a Sveti Duh ranjen i poređen, Njegovo dejstvo ugušeno. Često nalazimo kako sluškinja Gospodnja upoređuje duh protivljenja iz 1888, sa besom koji su Jevreji ispoljavali prema Hristu. Na primer:

Svetlost je sijala nad Božjom crkvom, ali su mnogi svojim ravnodušnim stavom govorili: „Mi nećemo Tvoj put, o Bože, već želimo naš sopstveni put.“ Nebesko carstvo se veoma približilo... ali oni su blokirali put do sopstvenog srca i nisu primili nebeske goste; jer oni ne poznaju ljubav Božju...

Tvrdoglavost i neverovanje se teže mogu opravdati danas nego u slučaju Jevreja, u Hristovo vreme... Naš gereh i njegove posledice biće još veće ako odbijemo da hodimo u svetlosti. Mnogi kažu: „Da sam živeo u Hristovo vreme, ne bih izvrtao Njegove reči i ne bih naopako tumačio Njegove pouke. Ne bih Ga odbacio i razapeo kao što su to učinili Jevreji.“ Ali sve to dokazuješ načinom na koji se danas odnosiš prema Njegovoj vesti i Njegovim vesnicima....

Oni koji danas žive nisu odgovorni za dela onih koji su razapeli Sina Božjeg; ali, ako i pored svetlosti koja se izlivala na Božji narod tokom duge istorije, izaberemo isti pogrešan put, ako gajimo isi duh i odbijamo da primimo ukore i opomene, onda naša krivica postaje mnogo veća nego njihova (isto, 11. april 1893).

Sedam dana kasnije, ona dodaje:

Oni koji su ispunjeni neverovanjem, sa lakoćom zapažaju svaku pojedinost na kojoj bi se našla i najmanja senka nejasnoće. Oni gube iz vida sve one dokaze koje im je Bog već dao... otkrivajući dragocene bisere istine iz neiscrpnog rudnika Svoje Reči. Takvi, pod mikroskopom svoje mašte, drže sitnu česticu koja im se čini neprihvatljivom, sve dok ta čestica ne postane velika kao planeta koja zaklanja dragocenu nebesku svetlost od njihovog pogleda.... Zašto ste tako puno zaokupljeni zamerama koje po vašem mišljenju zaslužuju vesnici (A.T. Džons i E.J. Vagoner), a pritom

ostavljate po strani sve dokaze koje vam je Bog dao kako bi doveo vaš um u pravu ravnotežu kada je u pitanju istina? (isto, 18. april 1893).

Naša mašta se napreže da sagleda sve one blagoslove koji bi počinuli na Adventističkoj crkvi da je ova dragocena poruka bila prihvaćena celim srcem.

Ako bi milošću Hristovom Njegov narod postao ono što je predstavljeno novim mehovima, On bi ih ispunio svojim novim vinom. Bog će otkriti dodatnu svetlost, a stare istine će oživeti novom snagom i biće smeštene u jedan novi okvir istine; i gde god budu išli, vesnici će trijumfovati (RH Ekstra, 23. decembar 1890).

Naša izvrnuta istorija

To što je trebalo da bude ali se nije desilo, objašnjeno je na zasedanju Generalne konferencije 1901. godine, kada se Elen Vajt u svom izlaganju osvrnula na krizu u periodu od 1888 – 1891. Ono što naši istoičari smatraju „probuđenjem,“ pokazalo se kao lepa retorika bez realnog osnova:

Osećam se veoma zainteresovanom za odluke i akcije koje će se preduzeti na ovom zasedanju u vezi sa onim što je trebalo učiniti godinama ranije, tačnije pre deset godina kada smo bili sakupljeni na Konferenciji, a Duh i sila Božja su došli na tu našu skupštinu, svedočeći da je Bog spreman da radi za ovaj narod, ukoliko bi ovaj prihvatio duh tog dela. Braća su prepoznala svetlost koju je Gospod poslao, ali oni koji su angažovani u našim instituijama, naročito oni iz uredništva Pregleda i Glasnika i Generalne Konferencije, uneli su elemente neverovanja, tako da data svetlost nije prihvaćena niti se išlo za njom. Ona je prepoznata, ali nije došlo ni do kakve naročite promene na osnovu koje bi se Bog mogao otkriti u svom narodu (Bilten GK, 1901).

Neka braća su još 1893. uočila da zbog odbacivanja reforme osujećeno i probuđenje. Džons kaže:

Braćo, došlo je vreme da večeras zadobijemo ono što smo onda odbacili (u Mineapolisu, četiri godine ranije). Niko od nas nije ni sanjao o veličanstvenim blagoslovovima koje je Bog za nas pripremio u Mineapolisu i u kojima smo mogli da se radujemo sve ove četiri godine, da su srca bila spremna da prime vest koju je Bog poslao. Večeras bismo bili četiri godine ispred, bili bismo usred čuda glasnog pokliča (Bilten GK, 1893, str.183).

Sledeće pismo Elen Vajt, čitano na istom zasedanju, objašnjava kako se odvijao proces koji je doveo do neuspeha poruke iz 1888:

Opozicija, i to u našim redovima, nametnula je Božjim vesnicima težak i mučan teret; oni su morali da se suočavaju sa teškoćama i preprekama koje nijesu trebale da postoje...

Vreme, mentalni i fizički napor u sučeljavanju sa uticajima naše braće koji su se suprotstavljali poruci - sve je to oduzeto od sveta koji samo što se nije susreo sa neizbežnim sudovima Božjim. Božji Duh se ispoljio sa silom pred Njegovim narodom, ali nije se mogao izliti na njih, jer oni nisu otvorili svoja srca da Ga prime.

Mi ne treba da se bojimo protivljenja koje dolazi od sveta; vest je zaustavljena od strane onih elemenata koji deluju u našoj sredini... Ljubav i poverenje predstavljaju moralnu snagu koja bi ujedinila naše crkve i dovela do sklada u našim akcijama, ali hladnoća i neverovanje uneli su neslogu koja nas je lišila svake sile...

Uticaj koji se razvio iz suprotstavljanja svetlosti i istini iz Mineapolisa, učinio je nedelotvor-nom i onu svetlost koju je Bog svom narodu dao kroz Svedočanstva.... jer su neki koji zuzimaju odgovorne pozicije bili inficirani duhom koji je preovladao u Mineapolisu, duhom koji pomračuje razum naroda Božjeg. (isto, str. 419)

Vojska koja izgubi bitku će posle pretrpljenog poraza pokušati da razmotri zašto se to dogodilo. Oni mogu govoriti o pobedi samo u kondicionalu – šta bi bilo da je bilo. Vrlo je značajno da odlomak koji sledi i koji je često citiran (inače objavljen 1909. u 9. Svedočanstvu, str. 29), počinje sa targičnim „da je...“ On je pisan u kontekstu rezultata žalosne istorije 1888:

Da je svaki vojnik Hristov izvršio svoju dužnost, da je svaki stražar na zidovima Siona dao trubi određeni zvuk, svet bi odavno bio opomenut. Međutim, delo godinama zaostaje. Dok su ljudi

spavali Sotona nas je pretekao. Kakvo izvinjenje ćemo ponuditi Bogu za tako veliko zakašnjeње njegovog dela?

U istoriji 1888. ima dobrih vesti

Ovo ne znači da je izgubljen rat. Daleko od toga! Izgubljena je samo jedna bitka. Suočavamo se sa jednim čudnim momentom. U istom pismu, samo nekoliko pasusa niže, Elen Vajt predskazuje da će Sotona koristiti prednost na veoma lukav način. „Sotonski tajni manevri proširiće se i biće sveopšti.“ On je suviše prepreden da bi se pojavio bez maske; predstaviće se kao Hristos. „Pojava jednog lažnog Hrista probudiće lažne nade kod onih koji su dopustili da budu prevareni.“

Sotona je dovoljno inteligentan da ne prejudicira trijumf pre nego što bude kompletan, iako je istina da je zadobio delimičnu pobjedu. Ako bi se previše hvalio tom svojom dobijenom bitkom, crkva ostatka bi pala na kolena u pokajanju koje bi obuhvatilo vekove, jer je ona iskrenog srca. Ona, dakle, ne sme da zna istinu, mora se držati u stanju obmane sve do svršetka.

Zbog ovoga Sotona silno želi da nas zavede po pitanju naše istorije vezane za 1888. On će licemerno priznavati da je tom prilikom pobjeđen i da je izgubio bitku, pretvarajući se da leži pod našim nogama. Ali ako ova prevara doživi svoj procvat i donese plodove, ona će neminovno dovesti do klanjanja jednom lažnom Hristu. Ako ne uspevamo da ispravno čitamo našu prošlost, kako ćemo biti u stanju da pravilno razumemo budućnost koja se već odvija pred našim očima?

Da li ove činjenice bacaju tamne boje na sliku naše budućnosti, izazivajući depresivna osećanja? Ne, tako ne treba da bude ako volimo Onoga koji kaže za sebe da je Istina. Poznavanje istine jedini je put kojim se možemo približiti Njemu.

Iako je naša istorija takva da zahteva pokajanje s naše strane, ne zaboravimo da je svaki poziv na pokajanje bio nešto pozitivno, ohrabrujuće i da je odisao nadom.

Zaključak

Oni koji opisuju istoriju 1888. kao slavnu pobjedu, bez sumnje su iskreni. Oni žele da sačuvaju jedinstvo crkve. Postoje i takvi kritičari koji tvrde da je pobjeda koju je Sotona odneo u 1888. i periodu nakon te godine, bila kompletna, tako da se crkva danas nalazi u beznadežnoj situaciji. To nije tačno. Ova pogrešna ideja, međutim, ima uspeha kao reakcija na oholost i sujetu koja negira pravu istinu o našoj istoriji, iz generacije u generaciju. Izrael nikada neće postati Vavilon, iako su bili i mogu biti periodi vavilonskog ropstva u kojem se nalazio Božji narod. Gospod će ga dovesti u okvire njegovih granica, pošto primi ukor i pokaje se.

Pokušavajući da osporimo kritičare koji destruktivno kritikuju crkvu, ne treba da upadamo u drugu krajnost, negirajući istinu. Ukažimo čast onima koji je zaslužuju. To će zahtevati veliku poniznost s naše strane, dok sagledavamo sebe same u svetlu naše prošlosti:

Velika poniznost srca pred Bogom odlikovaće one koji ostanu verni do kraja (Ms. 15, 1888).

Ako se crkva, koja je sada prožeta svojim sopstvenim otpadom, ne pokaje i ne obrati, ješće plodove svojih sopstvenih dela dok se ne zgadi na sebe samu (8. Svedočanstva, str. 250)

Ovo iskustvo ne dokazuje da će Bog odbaciti svoju crkvu. Bacivši se na zemlju u Getsimaniji i pozelevši da umre, Petar je kasnije postao potpuno obraćen čovek (Matej 26,75; Čeznja vekova 713. orig). Isto tako, kada se ispune gore citirane reči, crkva ostatka će se obratiti. Tada Pedesetnica više neće biti daleko, kao što nije bila ni za Petra kada je uspeo da upozna sebe i otkrije veličinu oproštaja koju mu je podario njegov Gospod.

Ispravno razumevanje iskustva 1888, uvod je u jednu istinsku spoznaju sebe samog: „U jednom trenutku ona će videti sebe u pravoј svetlosti, sa svom nesrećom koja je proizašla iz nje“ (Bilten GK 1893, str.184).

Na sednici održanoј 1893, Džons se, takođe, osvrnuo na to, tako dugo očekivano „u jednom trenutku:“

Događaće se nešto što će predstavljati još i veće iznenađenje nego ono što je bilo u Mineapo-

lisu... Ali, ako nismo iskorenili taj duh iz svojih srca, odnosićemo se prema tim porukama i prema vesnicima koji će ih nositi, isto tako kako smo postupali prema ovoj (mineapoliskoj) poruci, o čemu nam je Bog već govorio (isto, str. 185).

Čak i kad ne bismo imali nijedan od citata predstavljenih u ovom poglavlju, logika i zdrav razum nalažu nekoliko zaključaka:

(1) Glasni poklič će biti nešto poput ognja u plastu sena (RH, 15. decembar 1885) i što će učiniti da se delo okonča velikom brzinom. „Konačni pokreti će se brzo odvijati.“ Ali, umesto da se razgori progres poput ognja u plastu sena, nastupilo je prigušeno tinjanje koje traje više od jednog veka. Za to vreme ljudi se rađaju i umiru mnogo brže nego što mi uspevamo da dođemo do njih sa našom veću. *Jedini rezonski zaključak jeste da je oganj ugašen i to je učinila ljudska ruka, ne Božja.*

(2) Kad nastupi jasni poklič, kaže Jovan u Otkrivenju, nastaće svetlost koja će obasjati zemlju slavam koja prevazilazi svako ispoljavanje božanske sile koje se ikada pre toga dogodilo. Carevi zemaljski još se nisu odmakli na stranu, zajedno sa „trgovcima (boljarima) zemaljskim,“ naričući radi propasti velikog Vavilona, koji će se u trenutku srušiti pod snažnim dejstvom istinskog glasnog pokliča. Upravo ta svetlost (četvrtog anđela) počela je da isijava na svoj čudesan i diskretan način 1888. godine. *Jedini zdravorazumski zaključak jeste da je svetlost uklonjena - ljudskim naporima.*

(3) Kada vest opravdanja kroz veru iz 1888 – pravi početak poznog dažda – bude prihvaćena, u crkvi ostatka nastaće oživljavanje prvobitne autentične pobožnosti kakva se do tada nije videla. „Neprijatelj Boga i ljudi ne želi da ova istina bude jasno iznesena; on zna da će, ako je narod u potpunosti primi, njegova moć biti skršena“ (GW 103, stara verzija na engleskom). *Jedini razuman zaključak: vest Hristove pravde nije primljena.*

S obzirom da se radi o **jednoj specijalnoj vesti koju je Bog uputio**, odlučno i neprekidno odbijanje iste ujedno znači duhovni poraz za adventni pokret; *ali taj poraz treba smatrati samo bitkom u jednom mnogo većem ratu, ne kao gubitak celog rata.*

Takva situacija nalaže da današnja generacija prepozna suštinu problema i da sasvim ispravi tragičnu grešku iz istorije. Ovo je moguće jer će nam živi i pravedni Bog pomoći u tome.

To je svakako jedna dobra vest.

DODATNE BELEŠKE UZ ČETVRTO POGLAVLJE

Svedočanstvo arhiva Generalne Konferencije

Zvanična korespondencija sačuvana u arhivama u Batl Kriku sadrži svedočanstvo Elen Vajt i A.T. Džonsa o negativnim stavovima braće koja su zauzimala odgovorne pozicije u Batl Kriku. Džons kaže da je postojalo „jedno tajno i trajno neprijateljstvo“ (Pismo C.E. Holmsu, 12. maj 1921). Pisma sekretara GK, Dena T. Džonsa, ilustruju kako je izgledalo to neprijateljstvo na delu. Iako je imao velike predrasude prema ovoj vesti i u odnosu na vesnike iz 1888, nekoliko sedmica posle Mineapolisa Sveti Duh ga je impresionirao jasnim dokazima da je Džons pravi Božji vesnik. On piše jednom svom prijatelju:

Imamo dobre sastanke ovde... Najveći deo vremena ispunjen je propovedima brata A.T. Džonsa. Bilo bi mi drago kada bi i vi mogli da čujete neke od njegovih propovedi. Izgleda sasvim drugačije od onoga što je bilo u Mineapolisu. Mislim da su neke od njegovih propovedi nešto najbolje što sam do sad čuo. Sve izgleda novo, drugačije. Njegova izlaganja su originalna, a kada propoveda, pokazuje veliki senzibilitet i obazrivost, duboko proživljavajući to o čemu govori. Moje mišljenje o njemu se u mnogome promenilo pošto sam sagledao i drugu stranu njegovog karaktera (Pismo, J.V. Vatu, 1. januar 1889).

Den T. Džons je, međutim, bio osvedočen protiv svoje volje. Zaista je čudno kako dobri pregaoci i vođe u delu mogu da okamene svoja srca i usprotive se, čak i onda kada vide da je nešto dobro i da nosi „punomoćje“ Svetog Duha. Treba da razumemo zašto se to dešava, jer se danas upravo mi nalazimo u velikoj opasnosti da ponovimo njihovu istoriju. Kako reče Luter, svi smo načinjeni od istog praha zemaljskog.

Godinu dana kasnije, iz nepoznatog razloga, Den Džons je okamenio svoje srce u opoziciji protiv vesnika iz 1888, iako je u ovom periodu Elen Vajt bila ta koja je podržavala njihov rad i to sve očiglednije. Upravo ovde vidimo na delu jedan tajanstveni „kvasac“ koji deluje u ljudskom duhu. Kao administrativni službenik, on piše odboru Konferencije Misuri, inače oblasti u kojoj je rođen. *Ima potrebu da i drugima saopšti svoje pogrešne stavove i baš tu treba tražiti ključ uticaja koji je delovao iza kulisa, „tajno neprijateljstvo“ o kojem je govorio A.T. Džons:*

Mislim da će institut za istraživanje u Misuriju biti sjajna stvar, ali takođe mislim da će njegovo organizovanje u miru biti primerenije nego da napravite veliku paradu i da se nađete sa Džonsom i Vagonerom na vratu. Ako hoćete iskreno, nemam previše poverenja u to kako oni iznose pojedine teme. Oni posežu za svačim samo da bi bili ubedljivi i nikako ne dopuštaju da njihovi stavovi budu kritikovani... U suštini, oni ne iznose ništa drugo sem onih tema oko kojih postoje podeljena mišljenja među našom vodećom braćom. Ne verujem da biste želeli da takav duh unesete u Konferenciju Misuri (Pismo N.V. Aliju, 23. januar 1890).

Vesnici iz 1888 verovatno nikada nisu saznali zašto njihov rad nije prihvaćen u Misuriju.

Informativno pismo koje je Den Džons uputio G.I. Batleru (predsedniku GK) u pogledu situacije u Batl Kriku, ponovo otkriva delovanje iste te „tajne mržnje.“ On hrabri Batlera u suprotstavljanju vesti iz 1888:

Drago mi je da i Vi posmatrate stvari u istom svetlu i ne date se obeshrabriti pod pritiskom tereta koji je položen na Vas... Često sam razmišljao o onom što ste mi rekli prošle zime, a to je da će se momci iz Kalifornije (Džons i Vagoner) za manje od dve godine naći u upravnom odboru Pregleda. Ne bi me čudilo ako bi usledili takvi pokušaji u narednim mesecima. Siguran sam, međutim, da će se oni suočiti sa jednom veoma snažnom opozicijom (Pismo, 28. avgust 1889).

„Snažna opozicija“ koju je predviđao ovaj čovek izbila je kao vulkan upravo u njegovom srcu u zimu 1890. godine. U to vreme Vagoner je objavio u toku jednog seminara koji se dešavao u Batl Kriku, da će narednog meseca biti raspravljano o dva zaveta. Vagoner je bio je službeno pozvan da

održava serije predavanja u Batl Kriku, čak se insistiralo da otkáže svoje poslove u Kaliforniji kako bi odgovorio ovom pozivu. On je pretpostavljao, što je bilo i normalno, da mu je dopuštena sloboda da prezentuje jevanđelje onako kako ga on shvata.

Ali kada je čuo da su se pomenula dva zaveta, Den Džons više nije mogao da se uzdrži. Počeo je da ulaže napore kako bi sprečio Vagonerova najavljena predavanja, apelujući na Uriju Smita, čak i na Elen Vajt. Bio je tako uznemiren zbog zbog svega ovoga da je pisao duga pisma G.I. Batleru, O.A. Olsenu, J.D. Pegu, C.H. Džonsu, R.C. Porteru, J.H. Morisonu, E.V. Farnsvortu i R.A. Andervudu. Njegova pisma ne mogu da maskiraju antipatiju zvaničnika u odnosu na vest i vesnike, iako su, razume se, deklarativno prihvatili „učenje o opravdanju verom.“

Zahvalni smo zbog činjenice da je Den Džons bio tako prilježan u pisanju, jer upravo tako dobijamo dragocenu predstavu o skrivenim pokretima vođstva iz onog vremena. On boji svoja osećanja nevinošću. Njegovo očigledno suprotstavljanje u odnosu na vest bila je težak teret za njegovu savest, nešto poput bodila koje je probadalo Savla iz Tarsa. On piše Batleru o sučeljavanju sa Vagonerom:

Nikada me i ništa u životu nije stavilo u takav položaj kao ovaj incident. Tako sam bio iznerviran celim tim događajem da uopšte nisam znam kako da postupim i šta da radim... Kada sam saznao šta će biti tema lekcija (subotno-školskih lekcija koje je sastavio Vagoner), momentalno sam odlučio da ja ne mogu da predajem nešto tako i posle kraćeg analiziranja situacije, rešio sam da dam ostavku na mesto učitelja subotne škole...

Bio sam do te mere zabrinut i iritiran zbog svega, da me je to umorilo više nego sav prethodni posao od pola godine (Pismo, 13. februar 1890).

Kakav spektakl – sekretar Generalne konferencije „zabrinut i iritiran“ onim što je u stvari bilo vođeno Svetim Duhom u delo koje je označeno kao početak poznog dažda!

Pogled iza zavese u Batl Kriku

Den Džons nastavlja da oslikava ondašnju administraciju u Batl Kriku, saopštavajući Batleru, bez okolišenja, svoju ozvaničenu nameru da sakrije činjenice od studenata i da „ostavi celu stvar da prođe što manje zapažena, kako ne bi odvucli pažnju studenata od seminara na temu ‘neophodnost promene.’“ Iz političkog ugla, moglo bi se reći da je to bio jedan dovrtljiv plan. Međutim, Vagoner mu je pokvario planove, saopštivši javno svoje namere u pogledu teme o dva zaveta, tako da je „sve što sam mogao da uradim,“ kaže Dan Džons, „bilo to da kažem da smo mislili da bi bilo bolje da zamolimo doktora Vagonera da za sada odloži temu od dva zaveta.“

Elen Vajt, V.C. Vajt, Vagoner i Džons su se trudili da razjasne stvari sa braćom iz Batl Krika, ali rezultat je bio da je, bez njihove namere, istina saterala u ugao Dena T. Džonsa, Uriju Smita i ostale. Den Džons je iskren kada se ispoveda svojim prijateljima u vezi neprijatne situacije u kojoj su se našli:

Ova stvar je stavila neke od nas u položaj zbunjenosti i stida. Naše delo je pogrešno shvaćeno i uskraćena nam je svaka podrška. Niko nije mogao da diskutuje o onome što su rekli dr Vagoner ili sestra Vajt (Pismo Batleru, 27. mart 1890).

Poniznost i iskrenost Dena Džonsa bile bi ohrabrujuće i gotovo se graniče sa naivnošću, ali u svetlosti one istine koju nije razumeo dobijaju značenje antipatije koju je on usmerio protiv nebeskog dara poznog dažda i glasnog pokliča. On je definitivno protiv ovog nebeskog blagoslova i prosto ne može da se uzdrži a da to svima ne saopšti.

Čuvana propoved Elen Vajt održana 16. marta 1890. u Batl Kriku (Ms. 2, 1890), sadrži ovu misao: „Nije postojalo prihvatanje“ vesti i još sijaset osvrta na neverovanje i kontinuirano odbacivanje vesti od strane onih iz Batl Krika, u periodu posle Mineapolisa. Den T. Džons se žali, odmah potom, sledećeg dana, u svom pismu:

Čini mi se da je njihova pozicija ispravna i da se isti princip može primeniti i na druge teme, isto tako ispravno kao u slučaju dva zaveta, ili zakona iz Galatima poslanice... Bio sam takođe

siguran da su neki planovi i ciljevi nametnuti od strane dr Vagonera i ostalih i da u pozadini ovih planova i ciljeva postoje određeni motivi; ali sada se čini da nisam imao pravo u obe situacije. Čudno je da tako nešto može da se dogodi. Svi elementi su, kako je izgledalo, išli na to da podupru dokaze u prilog moje pozicije kao korektne; ali ispalo je da je sve to bila greška (Pismo J.D. Pegu, 17. mart 1890).

Pišući Batleru deset dana kasnije, on ispoljava čudljivu putanju progresu, dokazujući da je još uvek u „magli.“ Njegov stav prema vesti i dalje je nepromenjen. Za njega, kao i za Uriju Smita, ceo ovaj nesporazum prouzrokovali su Džons i Vagoner. On ne može da ih vidi u onom svetlu u kojem ih gleda Elen Vajt, kao „opunomoćene vesnike“ Božje.

Moguće je da smo mi grešili u određenim stavovima koje smo imali... U ovom trenutku ne vidim šta bismo mogli da činimo, osim da prihvatimo objašnjenja koja su data i da postupamo prema tome... Sestra Vajt... misli da su izveštaji koji su Vam podneti iz Mineapolisa preterani i da Vi nemate ispravno mišljenje o onom što se tamo dogodilo. Iako se moj stav u odnosu na zakon iz Galatima poslanice i dva zaveta nije ni malo promenio, radostan sam što sam se oslobodio duševnog tereta izazvanog motivima i planovima jednog od dvojice braće... Nadajmo se da u buduću naša braća neće reagovati tako da daju povod za sumnju u pogledu svojih planova i ciljeva (Pismo, 27. mart 1890).

Pišući R.C. Porteru nekoliko dana kasnije, on otkriva da ni on, ni Urija Smit nisu u pravom skladu sa vesnicima iz 1888, kao ni sa Elen Vajt:

Brat Smit... ne može da razume zašto... sestra Vajt govori vrlo jasno protiv onoga što je u pogledu zakona u Galatima poslanici izneo J.H. Vagoner (otac E.J Vagonera, vesnika iz 1888 - prim. prev) pre nekoliko godina, da bi zatim radikalno promenila stav i podržavala istu tu stvar, koja je samo malo drugačije izložena... pokušavam da što manje mislim na ovu stvar. (Pismo, 1. april 1890.)

Dve sedmice kasnije, Den Džons je još uvek nesiguran i izražava se dozom lakomislenosti kada je reč o onome što je zapravo bilo delo vođeno Božjom rukom i što je predstavljalo početak poznog dažda. On želi da vidi Džonsa i Vagonera skinute sa pijedestala (visokog mesta) i uverava brata Batlera da on i braća iz vođstva vode bitku protiv ove dvojice. Ono što Elen Vajt i istorija nazivaju „izuzetno dragocenom vešću,“ on vidi kao „lične stavove“ koji, kako se nadao, nikada neće biti tolerisani:

Znam da je malo teško da, imajući u vidu sve okolnosti koje su obeležile ovaj pokret u prethodnih godinu i po dana, zaključimo da je ono što se desilo u Mineapolisu bezazleno i naivno. Ali ako dr Vagoner kaže da on nije imao nikakav plan kada je došao tamo i ako to isto kaže i brat Džons, a sestra Vajt ih podržava, šta mi možemo drugo nego da prihvatimo to kao realnost? Vi možete pomisliti da smo i mi pomalo ustuknuli korak nazad, da smo se zaljuljali, ili „progutali“ čitavu tu priču. Ali to nije naša situacija. Verujem da sam odneo pobjedu u svakoj tački koja je bila u igri i da je suprotstavljeni tabor shvatio da stvari za njih neće ići tako lako; radujem se da se to desilo i da su shvatili lekciju koju sam hteo da im dam. Siguran sam da će dr Vagoner od sada biti veoma oprezan u lansiranju svojih ličnih stavova pred narodom, pre nego što ih naša vodeća braća uzmu u razmatranje; takođe, verujem da će i braća iz vođstva biti mnogo pažljiviji nego do sada kada preispituju ovakva lična mišljenja (Pismo Batleru, 14. april 1890).

Celokupna ova arhiva daje izobilje dokaza u prilog tvrdnji koju je izneo A.V. Olson, da su Džons i Vagoner bili *personae non gratae* na zasedanju u Batl Kriku. Tenzija je bila takva da lako možemo razumeti zašto je Vagoner tako neočekivano „isporučen“ u Englesku početkom 1892. Njegovo pismo napisano 15. septembra predsedniku GK, razjasnilo je situaciju. Trebalo je da bude naimenovan za člana izdavačkog odbora i njegov angažman u tom telu trebalo je izbeći po svaku cenu. Njegovo pismo je puno poštovanja; njegov interes je vezan za napredak dela:

Zainteresovan sam za knjigu brata Batlera. Video sam iz izveštaja odbora za izdavaštvo, da je izglasano odobrenje za štampanje te knjige u Pregledu i Glasniku. Zaključujem da je već sve sprem-

no za štampu. Ako je to tačno, želeo bih, kao član tog odbora, da vidim rukopis. Pre otprilike godinu dana, pogledao sam sadržaj sa pregledom poglavlja koja bi trebalo da čine ovu knjigu, te stoga, i onoliko koliko ja generalno poznajem situaciju, gotovo sam siguran da postoji potreba za preispitivanjem ove knjige kao i svake druge publikacije. Ako je njeno štampanje odobreno bez saglasnosti najmanje tri člana odbora, mislim da će se pojaviti nezadovoljstvo... Mislim da svaki član odbora ima pravo da vrši proveru svakog rukopisa koji se iznese pred odbor.⁴

Urija Smit opravdava svoje odbacivanje vesti

Protivljenje u odnosu na vest iz 1888. koje je ispoljio Urija Smit imalo je neku vrstu logičke zasnovanosti, bilo je na akademskom nivou i naizgled prihvatljivo zdravom razumu. 17. februara, on piše Elen Vajt, objašnjavajući razloge zbog kojih ne može da prihvati vest. Pri tom je potpuno iskren. Čitanje šest stranica ovog pisma daje jedan doživljaj poniznosti, jer je on do te mere ubeđen u to što tvrdi da može da uzvikne: „Na tome stojim, tako mi Bog pomogao!“ Moguće je da i nama, danas, jedan naročiti dar Svetog Duha može vrlo lako izgledati kao najava neke katastrofe, kao što se to njemu činilo. On, zapravo, ono što je Božjom vođeno, vidi kao veliku „nesreću.“ Zapazimo njegove argumente:

Po mom mišljenju najveća nesreća koja je snašla naše delo, pored smrti brata Vajta, bila je ona kada je brat Vagoner počeo da objavljuje u „Znacima“ članke o zakonu iz Galatima poslanice...

Ako bi se tražilo od mene da svedočim na nekom sudu uz zakletvu, morao bih to da činim potpuno iskreno... i morao bih da kažem da ste Vi rekli da brat J.H. Vagoner (otac E.J. Vagonera, vesnika iz 1888 - prim. prev.) greši (u pogledu zakona u Galatima). Mislim da je takvo Vaše stanovište sasvim u skladu sa Pismom. Brat Vajt, ako se sećate, takođe se slagao sa nama po ovom pitanju i povukao je knjigu brata Vagonera iz optičaja... Stav koji sada zastupa brat E.J. Vagoner sastoji se od gotovo identičnih zapažanja... Čini mi se da je suprotan Svetom Pismu i najzad, suprotan onome što ste Vi tvrdili ranije...

Braća iz Kalifornije (Džons i Vagoner) gotovo su uništili Konferenciju (1888), baš kao što sam i očekivao. Ne vidim nijedan drugi razlog zbog kojeg ne bismo i tom prilikom imali jedno prijatno i blagosloveno zasedanje, kao što je to bio slučaj uvek do tada, da ova uvredljiva pitanja nisu bila predmet izlaganja...

On (E.J. Vagoner) je imao isti stav po pitanju zakona iz Galatima poslanice koji ste Vi osudili u slučaju njegovog oca. Sada, međutim, kada ste podržali ovaj stav (Vagonera mlađeg), to je bilo veliko iznenađenje za mnoge. Kada su takvi došli da me pitaju šta znači sve to i kako objasniti tu promenu, iskreno Vam govorim, sestro Vajt, nisam znao šta da kažem, kao što ni sad ne znam.

...Kada se pojave mišljenja i pokreti koji... opasno podrivaju Vaš rad i ruše veru u poruku, čini mi se normalnim da pokažem svoju zabrinutost; i zamislite u kakvoj čudnoj situaciji se nalazim kada, dopustivši sebi jednu reč upozorenja u pogledu nekih tačaka, budem javno predstavljen kao neko koji 'bije vetar,' ne znajući protiv čega se bori. Ja ipak mislim da znam, makar do izvesne mere, sa čim se borim. Moguće da ne shvatam svu širinu ovog inovativnog dela koje nas razjedinjuje, ali razumem ga u dovoljnoj meri da izazove kod mene muku, brigu i patnju. Smatram da sam spreman da primim novu svetlost bilo kada i od bilo koga. Ali to što pretenduje da je nova svetlost, za mene bi moralo da bude u saglasju sa Svetim Pismom, zasnovano na dubokom i utemeljenom prosuđivanju kako bi se osvedočio razum, pa bih tek na osnovu toga mogao da vidim svetlost u svemu tome. Ali, kada neko dođe i počne da iznosi stvari koje znam i verujem već oдавно, nemoguće mi je da to nazovem novom svetlošću (Pismo Urije Smita upućeno Elen Vajt, 17. februar 1890).

Da li je moguće da i danas u crkvi postoje mnogi poput Urije Smita koji ispoljavaju iskrenost i promišljenost u svom protivljenju svetlosti koja po Božjem providenju treba da obasja svet svojom slavom?

Bolno je kada moramo da pretresamo pojedinosti u ponašanju braće iz Batl Krika, čitajući njihova pisma od pre jednog veka.

Ali treba da znamo da će i drugi jednog dana čitati naša pisma. Anđeli takođe znaju pravo stanje našeg srca u odnosu na delo Božje.

Tajna mržnja srca prema poruci pravde Hristove, učinila je da dobra braća iz onog vremena poveruju u praporce koje zveče (učenja bez osnova) i izveštaje koji su naopaki. Elen Vajt često upoređuje ovu situaciju sa Jevrejima koji su se suprotstavili Hristu. I oni su na svojoj strani imali neku zdravu logiku i racionalne argumente. Oni su bili ubeđeni da Spisi jasno pokazuju da On ne može biti Mesija. Da li je ikada izašao prorok iz Galileje? Veruje li ko od vođa iz Jerusalima u Njega? Takođe, Njegova sama ličnost ga bukvalno goni na jedan pogrešan put.

Sada je prekasno za našu braću od pre sto godina, da prodru dovoljno duboko u svoje duše i pokaju se što su odbacili najznačajnije izlivanje Svetog Duha posle dana Pedesetnice.

Slava Bogu, za nas još nije kasno da učinimo to delo, jer se mi sa lakoćom možemo naći usred njega.

1) Pisma Dena T. Džonsa nalaze se u arhivama i statistikama GK, *Record Group 25* i korišćena su sa dozvolom.

2) Stav Vagonera kojem su se protivili Den Džons, Urija Smit i drugi, predstavljen je u *The Glad Tidings* (Pacific press). Pozicija njegovih oponentata u više navrata je ponovljena u *Biblijskim komentarima* i *Biblijskom rečniku*. Elen Vajt kaže da je Vagonerov stav ispravan: „Prošle noći mi je pokazano da su dokazi u vezi sa zavetima jasni i ubedljivi. Vi (Smit), brat Den Džons, brat Porter i ostali rasipate snagu istražujući bez razloga tu stvar i pokušavajući da stvorite drugačije stavove u odnosu na one koje je izložio brat Vagoner.“ (*Pismo 59, 1890; vidi i Pismo 30, 1890.*) Den Džons je izjavio kako Vagoner optužuje vodeću braću iz GK, među kojima i brata Smita, da su usvojili poziciju Kenrajta u pogledu dva zaveta (Vidi Pismo Dena Džonsa upućeno Batleru, 13. februar 1890.), što su ovi svakako negirali. Žalosno je to reći, ali Vagoner je bio u pravu, još žalosnije je da posle više od jednog veka ta izvanredno dobra vest još uvek nije postala deo naše radosti, kao posledice prihvatanja iste.

3) Urija Smit i moderni kritičari Elen Vajt greše kada tvrde da se njen stav značajno promenio po pitanju dva zaveta. Ona je apelovala na J.H. Vagonera da ne ističe previše svoje mišljenje da je zakon iz Galatima poslanice moralni zakon, ali se čini da nema ni jednog dokaza da ona govori ono što Smit pretpostavlja. Bez sumnje J.H. Vagoner nije uhvatio one duboke istine iz Galata na tako jasan način, kako je to nešto kasnije pošlo za rukom njegovom sinu. Ona nije mogla da oceni poruku starijeg Vagonera kao „veoma dragocenu.“ Smit se na pogrešan način oslanja na okrnjene činjenice, kako bi osudio svetlost koju je Bog poslao preko mlađeg E.J. Vagonera 1888 godine.

4) Arih i statistika GK, *Record Group 11*. Korišćeno uz dozvolu.

PETO POGLAVLJE

**FUNDAMENTALNI PROBLEM:
KAKO DA PROCENIMO PORUKU IZ 1888-E**

Greška u uobražavanju da smo „mi“ prihvatili poruku iz 1888-e proizlazi iz još uvek dubokog nerazumevanja šta poruka u stvari predstavlja.

Zvanično mišljenje, koje je opšteprihvaćeno i koje bi trebalo kao takvo da bude zastupano, jeste da u ovoj poruci nema ništa što je specifično adventističko. Poruka je ocenjena kao „učenje o opravdanju verom,“ dakle isto ono učenje koje protestanti ispovedaju stotine godina. Odlomak koji sledi, uzet je iz pisanja jednog od naših cenjenih autora, podpredsednika Generalne Konferencije, i predstavlja tipično, široko zastupljeno mišljenje u pogledu poruke:

Neko može da pita: Šta je predstavljalo ovo učenje o opravdanju kroz veru, tako kako je izloženo od strane g-đe Vajt i drugih i koje je postalo povod za veliko probuđenje adventista u 1888. godini? To je bilo isto ono učenje koje su propovedali Luter, Vesli i mnogi drugi koji su služili Bogu (L.H. Kristian, Rod duhovnih darova, str. 239).

Bilo bi to strašno poniženje da priznamo da smo upravo „mi“ odbacili „isto ono učenje koje su propovedali Luter, Vesli i mnogi drugi koji su služili Bogu.“ Dakle, moramo reći da smo primili „učenje“ u i posle 1888.

Jedan drugi poštovani pisac, u isto vreme dok priznaje da je vest 1888 bila „vest trećeg anđela u suštini,“ kako to kaže Elen Vajt (RH, 1. april 1890), on unosi zabunu, insistirajući na tome da su mnogi evangelistički (i drugi neadventistički) prvaci objavljivali „isti taj zajednički ton...“ jer su izvlačili svoju vest „iz istog izvora.“ Bez izuzetka, sve ove knjige objavljivane poslednjih godina i tako snažno podržavane, implicitno sadrže stav da istina treće anđeoske vesti nije ništa više nego popularno protestantsko učenje. Nijedan od autora ne gradi dosledan stav kada procenjuje poruku, kako je to činila Elen Vajt, niti prepoznaje ikakav specifičan adventistički element u njoj. Zapazite Frumove opservacije:

Ljudi koji nisu pripadali Adventnom pokretu, imali su iste ideje, posmatrano generalno, i isti akcenat se pojavio sada kao i onda... Potsticaj je došao sa istog Izvora. U jednom trenutku, pravda kroz veru je zaokupila maksimum pažnje 1888. godine.

Na primer, čuvene konferencije Kesvik u Engleskoj „promovisale su praktično posvećenje...“ U toku poslednjih decenija XIX i prvih decenija XX veka, oko pedesetoro ljudi može biti navedeno u prilog tvrdnji da su svi oni, generalno, isticali istu stranu jevanđeoske poruke (Frum, Pokret sudbine, str. 319.320).

Zaključak je logičan i nemoguće ga je izbeći: Trebalo bi da se koristimo ovim (protestantskim) izvorima ako hoćemo da dođemo do ovog „učenja“ i tako ćemo naučiti da propovedamo opravdanje verom. Upravo to smo i radili decenijama, uprkos činjenici da je stalna orijentacija ovih ideja, u pogledu opravdanja kroz veru, usmerena protiv Zakona.

Možemo verovati da su ti evangelistički prvaci bili dobri, iskreni ljudi i da su živeli prema onoj svetlosti koju su imali. Ali, jesu li oni propovedali *treću anđeosku vest u suštini*, kako je Elen Vajt opisala poruku iz 1888? Naš autor tvrdi da, iako „nisu razumeli našu specifičnu vest,“ dakle subotu, stanje mrtvih i druge „naročite“ doktrine, u isto vreme oni objavljuju „isto učenje o opravdanju verom“ koje nam je Bog dao 1888. Za razliku od toga, Elen Vajt insistira na činjenici da je vest 1888 predstavlja jedinstvenu duhovnu hranu koja dovodi do „poslušnosti svim zapovestima Božjim“ (*Sved. za prop.*, str. 92).

Zvanična pozicija podrazumeva po sebi onu ideju koju zastupaju naši neistomišljenici (iz drugih crkava), po kojoj srce vesti koju nose Adventisti sedmog dana, nema nikakvu posebnu odliku.

Takva pozicija učvršćuje njihovo mišljenje, po kojem, kada se oduzmu one doktrine koje smo pozajmili od evangelika, ispada da je suština adventizma sedmog dana legalizam. Na taj način, mi zaista ne bismo imali nikakvo pravo da pozivamo ljude na sud i pokajanje.

Kako izgleda prava ocena vrednosti poruke 1888? Da li je ona „isto učenje“ koje su iznosili protestantski reformatori i evangelici XIX veka, kako to tvrde naši autori? Ili je to jedno drugačije, jedinstveno, razumevanje „večnog Jevanđelja“ povezano sa specifično našom vešću o svetinji? Naši priznati autori sasvim ignorišu bitnu vezu ove vesti sa predmetom svetinje.

Ova istina je suštinski važna za razumevanje identiteta našeg naroda.

Ako je vest 1888 bila samo ponavljanje istorijski poznate doktrine protestanata o opravdanju verom, onda se nalazimo u ozbiljnom problemu:

(1) Pretpostavimo da prihvatamo da Elen Vajt ima pravo kada u više navrata kaže da je vest 1888 naišla na otpor i protivljenje i da je bila odbačena; sledi logičan zaključak da su vođe crkve u tom slučaju odbacili „isto učenje“ koje su propovedali Luter i Vesli u pogledu opravdanja verom.

Drugim rečima, ako kažemo da vest 1888 jeste „isto učenje koje su Luter, Vesli i drugi propovedali,“ to logički podrazumeva da su naši preci iz 1888. odbacili istorijsku poziciju protestanata. Jedno takvo odbacivanje bilo bi jednako katastrofalno, kao što je bilo u slučaju odbacivanja Katoličke crkve kada je reč o Luteru, tj. Anglikanske ako govorimo o Vesliju! To bi bilo isto što i duhovni pad, jednako strašan kao što je pad Vavilona.

Ali to nije moguće, jer bi crkva bila uništena na taj način. Stoga su naši autori prinuđeni da govore kako smo mi prihvatili poruku 1888 i da je potom usledilo „veliko probuđenje.“

(2) Isto tako, ako se tvrdi da je vest iz 1888. bila isto učenje koje su propovedali Luter, Vesli i mnogi drugi, Božje sluge od XVI do XIX veka, to bi značilo da su oni u tom periodu iznosili „treću anđeosku vest u suštini.“ Sledi da Adventisti sedmog dana nemaju nikakav svoj identitet u trostrukoj anđeoskoj vesti iz Otkrivenja 14.

Nekoliko godina ranije (u odnosu na pisanje i objavljivanje ove knjige – prim. prev.) Luis R. Konradi, naš starešina za Evropu, razvio je ovu zvaničnu ideju do njenih krajnjih logičkih ishoda i podržavao stav da je Luter propovedao vest trećeg anđela još u XVI veku. Konradi je ubrzo potom napustio crkvu. Inače, on je u vreme Konferencije 1888. bio jedan od onih koji su se protivili vesti. Danas mi gubimo pastore, članove i mlade iz istog fundamentalnog razloga: oni ne vide ništa jedinstveno, niti privlačno u našoj vesti, jer to proizilazi iz naših zvaničnih stavova.

Zar su naši priznati istoričari izvrnuli razvoj adventnog pokreta na način koji nije dokaz dobrog osećaja i mudrosti! Ako je tako, to je donelo velike predrasude, jer zvanični stavovi uvek vrše najveći uticaj na sve crkve u svetu.

Stav „ponovno naglašavanje“ iz 1888.

Drugo veoma zastupljeno mišljenje po pitanju vesti 1888 jesto ono po kojem je poruka bila prosto ponavljanje onoga što su verovali adventistički pioniri još od naših početaka, obnavljanje ravnoteže u učenju i propovedanju, balansa koji je postepeno narušavan u periodu između 1844. i 1888. Takav pogled na stvari je dostigao gotovo nivo opšteg mišljenja. Samo nekoliko primera biće sasvim dovoljno:

Ova konferencija (1888) pokazala se kao početak jednog reakcenta (ponovnog naglašavanja) ove velike istine, što je imalo za rezultat duhovno probuđenje našeg naroda (M.E. Kern, RH 3. avgust 1950).

Najveći događaj '80-tih u iskustvu adventista sedmog dana bilo je vraćanje, ponovno potvrđivanje i jedno osveženje njihove vere u temeljnu doktrinu hrišćanstva: „Znajući da se niko ne opravda kroz dela zakona, već verom u Isusa Hrista“ (A.V. Spelding, Zapovednici vojske, str. 583).

Neki su prihvatili ovo akcentovanje opravdanja verom iz 1888; na drugom kraju bili su oni koji su smatrali da ovo naglašavanje predstavlja „pomeranje starih međa.“

Reakcija crkve u '90-tim godinama u odnosu na novi akcenat stavljen opravdanje verom... bila je dvoznačna (N.F. Pis, Vera koja spasava, str 40.45, 1969).

Ako bi ovo mišljenje o ponovnom naglašavanju bilo ispravno, to bi odmah podiglo neka pitanja:

(1) Kako je moglo da se desi da prosvেćeni ljudi iz vođstva ispolje svoj otpor, da sa omalovažavanjem tretiraju i zanemaruju ono što su oduvek verovali i propovedali 20, 30, ili 40 godina, a sada ih je neko samo podsetio na to isto? Ili, ako je cela konferencija 1888. bila vođena od strane onih koji su pripadali novoj generaciji adventističkih propovednika, kako su oni sami mogli da odbace tako veliku istinu koju su im propovedali i preneli njihovi najbliži prethodnici?

(2) Opet, kao bi mogli da se branimo od optužbi da je Crkva adventista sedmog dana pretrpela moralni pad, slično Vavilonu, ako prihvatimo mišljenje da su braća iz 1888. odbacili „ponovno naglašavanje“ one istine koju su verovali od početka adventnog pokreta? Kada neko napreduje, a onda odjednom krene nazad, to je onda „pad.“

Mi se žalimo na one koji su se odvojili i na njihove beskrupulozne, iako neosnovane kritike, po kojima je crkva pala isto kao i Vavilon. Mi u to ne verujemo. Zvanična verzija naše istorije u pogledu 1888, međutim, dopušta logičku mogućnost za ovo obeshrabrujuće mišljenje. Mnogi umni ljudi slede ovakav stav, a neki i do njenih krajnjih konsekvenci, kao Konradi. Što više otkrivamo istinu o 1888, to jasnije postaje da su podele, fanatizam, opadanje i samozadovoljna mlakost proizašle iz našeg neuspeha, koji već dugo traje, da shvatimo ove činjenice.

Ovo poglavlje će pokazati da vest 1888 nije bila samo ponavljanje Luterovog i Veslijevog učenja, ili onoga što su naučavali adventistički pioniri. Takođe, to nije bilo prenošenje onoga što su govornici iz Kesvika i popularni protestantski prvaci svog doba propovedali po pitanju opravdanja verom. Bilo je to nešto mnogo uzvišenije! Radilo se o „početak jednog zrelijeg koncepta ‘večnog Jevanđelja’ nego što je to bio slučaj sa ma kojom prethodnom generacijom. Bio je to „početak“ konačnog izlivanja Svetog Duha u poznom daždu i inicijalni podstrek za vest četvrtog anđela iz Otkrivenja 18. Sledi da je u vesti bio sadržan takav blagoslov koji se nije video od Pedesetnice naovamo (citirano iz Osnove hrišćanskog vaspitanja, str. 473; RH, 3. jun 1890).

To ne znači da su vesnici iz 1888. bili važniji od Pavla, Lutera, Veslija ili ma koga drugog, niti da su bili pronicljiviji i oštroumniji istraživači. Vest koju su doneli bila je, jednostavno rečeno, „vest trećeg anđela u suštini,“ razumevanje pravde kroz veru paralelno i dosledno doktrini o „kraju vremena,“ „čišćenju nebeske svetinje,“ gde Veliki Prvosveštenik služi u nesimboličnom Danu pomirenja u Svetinji nad svetinjama. On je prešao na poslednju fazu svog dela 1844. godine. Odatle, On daje istinsko opravdanje kroz veru, onima koji ga slede verom. Dakle, ima nešto jedinstveno u opravdanju kroz veru, viđenom u svetlosti Dana pomirenja, a vest iz 1888 razjašnjava tu povezanost.

Da joj je dopušteno da uhvati koren u srcima i da se slobodno razvije u teološkom smislu, ova vest bi pripremila jedan narod koji bi dočekao Boga „bez mane i mrštine,“ „bez krivice pred prestolom Božjim.“ Namera Božanskog Autora bila je da dovede do pune zrelosti „prvine (prve rodove) Bogu i Jagnjetu.“ Ako sve to ne bi bila istina, onda bi kredibilitet sestre Vajt bio doveden u pitanje, a s tim i samopoštovanje nas kao naroda.

Dalje, očigledno i neosporno odbijanje ove vesti nije predstavljalo moralni i duhovni pad crkve ostatka, a što bi bio slučaj da se radi o odricanju od protestantske teologije iz prethodnih razdoblja crkve. Pre ćemo reći da je to bila stagnacija u duhovnom razvoju, slepilo u odnosu na ukazanu milost i nemoć da se razume eshatološko ispunjenje krajnjeg cilja Božje ljubavi i Njegovog poziva.

Odbacivanje vesti pomračilo je razumevanje čišćenja nebeske svetinje u etičkom i praktičnom smislu. Ostala je samo spoljašnja opna te doktrinarne strukture, izražena u: hronološkim dokazima učenja o 2300 dana i noći; i jednom mehaničkom konceptu „istražnog suda,“ kako se propovedalo i pre 1888. Naše sopstveno zaostajanje u razumevanju, prizvalo je na nas podsmeh i ruganje evangelističkih oponenta koji sa omalovažavanjem ocenjuju to jedinstveno adventističko učenje kao „suvo, naduvano i beskorisno.“ Stoga mnogi od naših članova, a najviše naši mladi, smatraju

učenje o svetinji dosadnim i beznačajnim.

Šta je Elen Vajt videla u poruci iz 1888?

Čim je čula, samo delić poruke doktora Vagonera u Mineapolisu (po prvi put, kako ona sama kaže), ona je prepoznala istu kao „dragocenu svetlost“ i kao nešto što je u harmoniji sa onim što je ona „pokušavala da izloži“ u prethodnih 45 godina. Ona nije bila ljubomorna, već je radosno primila vesnike i njihovu vest. Tačno je da se poslednje otkrivenje u potpunosti slagalo sa svetlošću iz prošlosti, ali ono nikada nije tako jasno propovedano kao sada:

Vidim lepotu istine u otkrivanju Hrista, koje je povezano sa zakonom, tako kako nam je to izložio doktor (Vagoner). Mnogi među vama kažu da je to svetlost i istina. Pa ipak, vi je niste do sad izložili u njenoj pravoj svetlosti... Ono što se čulo, u savršenom je skladu sa svetlošću koju mi je Bog, našavši za dobro, davao u toku mog celokupnog višegodišnjeg iskustva. Ako bi naša braća pastori prihvatili učenje koje je tako jasno izneseno... narod bi bio hranjen hranom na obrok i u pravo vreme (Ms. 15, 1888; Olson, str. 294. 295).

Braća prisutna u Mineapolisu razumeala su poruku pre kao iznošenje jedne nove svetlosti, nego ponavljanje onoga što su i sami propovedali ranije. To se vidi iz sledećeg navoda:

Jedan brat me je upitao: „Da li postoji još neka nova svetlost, ili neke nove istine koje bi trebalo da primimo?...“ Pa, treba li da prestanemo da istražujemo Spise zato što imamo svetlost u pogledu onoga što zahteva Božji Zakon i svedočanstvo Svetog Duha? Ne, braćo (Ms. 9, 1888; Olson, str. 292, 293).

Dakle, vest iz 1888, bilo je nešto što braća nisu razumela ranije. Napravljena je greška u ocenjivanju suštine i verodostojnosti poruke trećeg anđela, jer je uzet u obzir samo spoljašnji aspekt ove vesti:

Samo nekoliko njih, među svima koji misle da su prihvatili vest trećeg anđela, zaista razume tu poruku; a to je vest za ovo vreme. To je sadašnja istina. Ali, kako malo njih razume tu vest u svom njenom značenju, iznoseći je pred narod u sili koju ova poruka poseduje! Ona za mnoge ima sasvim malo sile. Moj pratilac je rekao: „Ima još mnogo svetlosti koja treba da zablista iz Božjeg Zakona i iz Jevanđelja pravde. Ova vest, shvaćena u njenom pravom karakteru (smislu) i objavljena u Duhu, obasjaće svet svojom slavom“ (Ms.15. 1888; Olson, str. 296).

Naročito delo trećeg anđela nije shvaćeno u njegovoj pravoj vrednosti. Bog je nameravao da Njegov narod bude u mnogo naprednijoj poziciji nego što je to slučaj danas... Nije Božja volja da drži svetlost daleko od Svog naroda – onu svetlost za kojom danas postoji potreba. Ne razumeju svi propovednici, koji propovedaju vest trećeg anđela, šta je suština ove vesti i šta je njen pravi smisao (5. Svedočanstva, str. 714, 715)

Elen Vajt nikada nije koristila reč „ponavljanje,“ pa čak ni „naglašavanje,“ kada je govorila o vesti iz 1888. Ona je jasno branila stav da nova svetlost, koja se kosila sa idejama podržanim od strane braće, jeste isto iskustvo u odnosu na jevrejske predrasude, po kojima je Hristos protivurečio Mojsiju, dok je, u stvari, Njegova vest bila ispunjenje onoga što je Mojsije govorio. Evo šta ona dalje kaže:

Vidimo da Bog ponekad podiže ljude koji propovedaju ono što se smatra suprotno utvrđenim doktrinama. S obzirom da su oni koji su bili čuvari istine postali neverni u pogledu odgovornosti koja je stavljena na njih, Bog je odabrao druge, koji će primiti zrake svetlosti od Sunca pravde i koji će prihvatiti one istine koje se nisu podudarale sa idejama verskih vođa...

Upravo su adventisti sedmog dana u opasnosti da zatvore oči pred istinom, takvom kakva je ona u Isusu, jer se ona ne slaže sa nečim što su oni zacrtali kao istinu; to je, međutim, ono što im Sveti Duh im otkriva kao neistinu (30. maj 1896; Sved. za prop., str. 69, 70).

Postojao je jedan princip koji je učinio neophodnim otkrivenje „nove svetlosti“ 1888. Ovo je izloženo u jednoj od propovedi koju je Elen Vajt izgovorila u Mineapolisu:

Gospodu trebaju ljudi koji... su oblikovani Svetim Duhom, koji sa sigurnošću primaju svežu

manu sa neba. Na ovakave umove se izliva svetlost putem Božje reči...

Ono što Bog daje svojim slugama da govore u današnje vreme, moža nije noj predstavljalo 'sadašnju istinu' pre dvadeset godina, ali jeste poruka Božja za ovo vreme (Ms. 8a, 1888; Olson, str. 273. 274).

U njenom umu je postojalo jasno razlikovanje između vesti pravde kroz veru, onako kako je bila izložena 1888 i „prethodne vesti“ koju je Gospod poslao pre 1888. S jedne strane, tu nije trebalo da bude nikakve protivurečnosti, a s druge, to je trebalo da dovede do progresivnog razvoja: „*Mi želimo i prethodnu vest, ali i novu vest*“ (RH, 18. mart 1890). Njene apele ne treba shvatiti kao poziv na fanatizam, ili na širenje ideja na neodgovoran način.

U seriji članaka objavljenih u *Pregledu* početkom devedesetih, Elen Vajt je diskutovala o istini očišćenja svetinje, povezanoj sa veću 1888 i pravdom kroz veru. Svaka od ovih istina kompletira onu drugu. Postojala je očajnička potreba za jednim dubljim razumevanjem večnog Jevanđelja u kontekstu nesimboličnog Dana očišćenja:

Nalazimo se usred Dana pomirenja i zato bi trebalo da radimo u skladu sa delom očišćenja koje Hristos vrši u nebeskoj Svetinji... Sada treba izneti pred narod delo u kojem, putem vere, vidimo našeg Velikog Prvosveštenika kako obavlja svoju službu u nebeskoj Svetinji (RH, 21. januar 1890).

Teme poput Hristovog posredovanja, velike i svete tajne iskupljenja, nisu proučene niti shvaćene od strane naroda koji tvrdi da ima veću svetlost, ili da je napredniji od ma kog drugog naroda na svetu. Da je Isus lično (u telu prisutan) na zemlji, On bi se mnogima koji govore da veruju sadašnju istinu obratio istim rečima koje je uputio i farisejima: „Varate se, jer ne poznajete Pisma ni sile Božje...“

Postoje stare, a ipak nove istine koje treba pridodati komori našeg znanja. Mi ne razumemo i ne praktikujemo veru onako kako bi trebalo... Nismo pozvani da služimo Bogu na isti način kao u proteklim godinama. Gospod traži uzvišeniju službu, danas više nego ikad ranije. On traži usavršavanje nebeskih darova. On nas je doveo u poziciju u kojoj imamo veću potrebu za nečim boljim i uzvišenijim nego ikada dosada (isto, 25. februar 1890).

Čuli smo jasnije Njegov glas u vesti koja je objavljivana u poslednje dve godine.. Tek smo počeli da stičemo slabu predstavu (da uočavamo slabo svetlucanje - bukv. prev.) o tome šta znači vera (isto, 11. mart 1890).

Tako postaje jasno da:

- Vest 1888 jeste bila „svetlost“ koju braća nisu videla i nisu objavljivala sve do tog trenutka.
- Poruka je predstavljala „našu hranu“ na obrok (u pravo vreme), hranu za danas, a ne jučerašnji „podzgrejani“ obrok.
- Elen Vajt je po prvi put u Mineapolisu videla doktrinarno ispunjenje onoga što je i sama „pokušala da izloži“ tokom mnogih godina pre toga – neuporedivu Hristovu privlačnost u svetlosti Njegove službe, u nesimboličnom Danu pomirenja. Tako nešto se do tada nije čulo sa ljudskih usana.
- Ona je prepoznala u E.J. Vagoneru vesnika kojeg je Bog upotrebio za jedno naprednije otkrivenje istine Svom narodu i svetu.

„Istina“ trećeg anđela nije bila shvaćena od strane naših pastora, jer nisu napredovali u razumevanju onako kako je trebalo za vreme četrdesetčetvorogodišnjeg perioda, koliko je prošlo od kada je nebeska Svetinja počela da se čisti do 1888. Umesto toga, rastuća svetlost je držana daleko od naroda.

Braća iz onog vremena su razumela podršku koju je Elen Vajt pružila Vagoneru i Džonsu, kao preporuku jedne „nove“ svetlosti koju su oni doneli. Tu nije bilo reči o prvobitnom razumevanju „već utvrđenih doktrina.“ Zar da se usprotive jednostavnom ponavljanju onoga što je već bilo utvrđeno i razumevanju koje su već jednom bili prihvatili? Da su braća Batler, Smit i ostali to shvatali kao ponavljanje onoga što im je već bilo dobro poznato i što su i sami nekada prihvatili,

zar ne bi bilo za očekivati da čvrsto podrže tu vest, umesto da joj se usprotive, kako su to učinili?

Dakle, ono što su braća odbacila, bio je poziv na „najodlučnije promene.“ Oni nisu odbili da se okrenu (i pogledaju stare i dobre puteve kojim su nekada išli), već su odbili da idu napred. To u stvari znači da su rešili da ostanu na mestu, što je veoma teška pozicija za vojsku koja bi morala da bude u neprekidnom maršu.

Svetlost iz 1888 – početak jedne veće svetlosti

Elen Vajt je često i sa sigurnošću govorila o činjenici da će nam Gospod poslati novu svetlost, ako i kada Njegov narod bude spreman da istu primi. To tragično „ako i kada,“ neophodno je jer novo vino zahteva nove mehove, a to znači raspinjanje našeg „JA“ (Matej 9,16.17).

Ako milošću Hristovom pripadnici Njegovog naroda postanu novi mehovi, On će ih ispuniti novim vinom. Bog će dati više svetlosti i stare istine će biti iznova shvaćene i pravilno smeštene u okvir istine; gde god da pođu, radnici će trijumfovati. Kao Hristovi ambasadori, oni treba da pretražuju Pismo, da traže istine koje su ostale skrivene ispod smeća (ljudskih) zabluda (isto, 23. decembar 1890).

Veliko delo treba obaviti i Bog vidi da oni koji nas predvode imaju potrebu za većom svetlošću kako bi mogli da se sjedine sa vesnicima koje im On šalje i da ostvare delo koje On postavlja pred njih (isto, 26 jul 1892).

Da li još neko može da se dvoumi u pogledu činjenice da je vest 1888 bila početak vesti četvrtog anđela, koji ujedinjuje svoj glas sa trećim anđelom? *Rod duhovnih darova* (Kristian), *Zapovednici vojske* (Spelding), *Puste godine* (A.L. Vajt), nedavna „Deklaracija“ Fondacije Vajt (koja je ubačena u treći tom *Odabranih poruka*, str. 156-163) – nijedna od ovih publikacija ne sadrže ni najmanju aluziju na činjenicu da je vest 1888 zapravo početak poznog dažda i jasnog pokliča. Ista stvar važi kada je u pitanju članak o konferenciji iz 1888, objavljen u časopisu *Adventističko nasleđe*, u proleće 1985. *Enciklopedija Adventista sedmog dana* sadrži određene delove diskusije na temu 1888, izloženih u više članaka, međutim, ni u jednom od njih ne prepoznaje se ono što se zaista dogodilo (vidi str.634, 635, 1086, 1201, 1385).

Izbegavanje jedne tako vitalne istine izaziva krajnje čuđenje. To je ista ona površnost koju su ispoljili Jevreji kada su priznavali Isusa iz Nazareta kao velikog učitelja, dok su u isto vreme izbegavali da u Njemu vide Mesiju. Ali sama logika koju primenjuju oni koji tvrde da je vest 1888 prihvaćena, zahteva ovaj specijalni manevar. Naime, oni moraju praktično da ignorišu činjenicu da je poruka bila početak poznog dažda i jasnog pokliča, ili, u protivnom, da objasne kako jedno takvo delo, koje se po brzini odvijanja upoređuje sa „ognjem u plastu sena,“ može da se oduži na period od jednog (sada već više od jednog - prim. prev.) veka, pogotovo kada pouzdano znamo da je ista svetlost mogla da obasja čitav svet pre mnogo godina, da su je „naša braća istinski prihvatila“ (Pismo B2a, 1892; Bilten GC 1983, str. 419).

Zapazite kako jasno je Elen Vajt razumela poruku 1888 u svetlosti 18. poglavlja Otkrivenja:

Neki su mi pisali pisma, sa pitanjem da li je vest opravdanja verom poruka trećeg anđela; ja sam odgovorila: „Da, to je zaista vest trećeg anđela.“ Prorok izjavljuje: „I posle ovoga videh drugog anđela gde silazi sa neba, koji imaše oblast (silu u drugim prevodima) veliku; i zemlja se zasvetli od slave njegove.“ Otkr. 18,1 (RH, 1. april 1890).

Jasni poklič trećeg anđela je otpočeo otkrivenjem Hristove pravde. To je početak svetlosti onog anđela od čije slave treba da se zasvetli cela zemlja (isto, 22. novembar 1892).

Ako ovu čudesnu svetlost treba da objave popularni protestantski reformatori, onda ne postoji razlog da još uvek postojimo kao poseban narod.

Svetlost jasnog pokliča se ugasila

Gospod je milostiv i sažaljiv, spreman da oprosti. On može da obnovi ono što je izgubljeno, pod uslovom pokajanja. Ne bi trebalo da dozvolimo da nastala konfuzija neutrališe uticaj pouke iz 1888.

Ako su se oni, koji su u početku ispoljili protivljenje, kasnije iskreno pokajali i primili oprostaj, zašto se nije ispunio osnovni i prvobitni cilj vesti iz 1888? Sasvim sigurno nije došlo do značajnijeg probuđenja, niti do reforme koja bi bila u skladu sa ciljem i efektima koji bi se videli da je svetlost bila prihvaćena. Gospod neće poslati nikakvu drugu svetlost preko one koja je označena kao životvorni „početak.“ Mi se pitamo zašto?

Ni jednom između 1888. i 1901. vođstvo crkve nije ispoljilo čvstu rešenost da ispravi tragičnu grešku iz 1888. Sumnjičavost, dvoumljenje, nepoverenje prema vesti i vesnicima, sve se to nastavilo decenijama posle konferencije u Mineapolisu.

Iako se tragedija desila, ne treba iz toga izvlačiti zaključak da je Gospod uskratio blagoslove svom narodu. Pozni dažd je bio omalovažen i odbačen, ali rani dažd je nastavio da deluje. Mnoge duše su dovedene Gospodu u toku prethodnog veka, uključujući i svakog onog ko upravo čita ovu knjigu. Danas niko od onih koji su učestvovali u događajima iz 1888 više nije među živima.

Gospod nije napustio svoj narod. Ali naše ponašanje Mu je vezalo ruke, sprečavajući Ga da nam pošalje obilje poznog dažda. On ne može i ne želi da izruči najdragocenije bisere istine pred one koji ne cene Njegovu izobilnu milost. Dakle, ovi pljuskovi poznog dažda prestali su, pošto su prve kapi uporno odbijane. Gospod nije zaštitio sebe od mogućnosti da Ga ljudi povrede.

Elen Vajt je na simboličan način govorila u Mineapolisu, u okviru jedne propovedi koja je morala da izazove samoprepoznavanje. Reč je bila o Iliji kojeg je hranila udovica – ne-Jevrejka, izvan granica Izraela, jer one u Izraelu, imajući svetlost, nisu živele u skladu sa njom. „*To su bili najneosetljiviji ljudi na svetu, ljudi koje je bilo najteže oduševiti istinom,*“ govorila je ona. Neman Sirijac je bio očišćen od gube, dok su jevrejski gubavci ostali nečisti. Među stanovnicima Nazareta koji su se podigli protiv Sina Marijinog „neki“ su u jednom trenutku bili spremni da Ga prihvate kao Mesiju, ali se isprečio jedan suprotan uticaj „koji ih je gurao“ da se protive sopstvenim ubeđenjima. Evo kako je ilustrovan događaj iz 1888:

„*Ali nastalo je stanje nepoverenja: „Nije li ovo sin Josifov?...“ Šta su oni učinili u svojoj ludosti? „I ustavši isteraše ga (izguraše ga) napolje iz grada.“ Želim da vam kažem da je užasna stvar kada Bog dâ svetlost a to ne ostavi nikakav utisak na srce i duh... O, Bog će povući svoj Duh ako se Njegova istina ne prihvata. Ali Gospoda su prihvatili neki iz Nazareta; Jedan Svedok je bio prisutan - sam Bog; „ali se isprečio jedan suprotni uticaj koji je imao za cilj da ne dozvoli srcima da poveruju“ (Ms.8, 1888, Olson, str. 263, 264).*

Ovaj „suprotni uticaj“ je veoma značajan faktor u našoj istoriji koja se odnosi na 1888. Dva dana ranije Elen Vajt opominje da će jednom napravljeni koraci u pravcu neverovanja biti fatalni za tu generaciju, u smislu daljeg napredovanja poznog dažda i otkrivenja nove svetlosti:

„*Mi gubimo veliki deo blagoslova koji bismo mogli imati na ovom saboru (u Mineapolisu), zato što ne koračamo napred u hrišćanskom životu kada nam se ukaže na dužnost; i to će biti večni gubitak (isto, Olson, str. 257).*

„*Ova svetlost koja treba da ispuni celu zemlju svojom slavom, omalovažena je od strane nekih koji misle da veruju sadašnju istinu... Ja znam da su neki već sada otišli predaleko da bi se vratili nazad i pokajali se (Sved. za prop., str. 89, 90; 1896).*

„*Ako očekujete da svetlost dođe na način tako da svi budu ubeđeni, uzalud čekate. Ako očekujete snažnije pozive ili bolje prilike, svetlost će se povući i vi ćete biti ostavljeni u mraku (Vidi 5. Sved. str. 720).*

Govoreći o sastanku propovednika 1890, Elen Vajt je naslikala jednu žalosnu sliku na kojoj je prikazan odbačeni Hristos, onako kako je to opisano u Pesmi nad pesmama 5,2. Njegova buduća nevesta Ga je primorala da se okrene i ode: „*Hristos je kucao na vrata, želeći da uđe, ali nije Mu dopušteno; vrata nisu otvorena i svetlost Njegove slave koja je prišla tako blizu, povukla se“ (Pismo 73, 1890).*

Izvor nerazumevanja reformatora

Višedecenijski revnosni naponi da se dikredituje vest 1888 kao „nova vest,“ imali su za cilj da skrenu pažnju sa same poruke na popularne protestantske, neadventističke koncepcije. Ova tendencija traje već 60 godina (sada već oko 90 - prim. prev.), počev od 1920. Knjiga koju je napisao A.G. Daniels, *Hristos naša pravda*, iz 1926, ne prepoznaje u vesti 1888 ništa jedinstveno, već je predstavlja na pogrešan način, kao poruku koja je „u savršenom skladu sa najboljim evanđelističkim učenjem“ (Pis, *Samo verom*, str. 189).

Ova duga tradicija je, bez sumnje, postavila temelj sadašnjem uspehu onog opravdanja verom koji zastupaju „reformatori“ – kalvinisti. Ako neadventisti poseduju istinu opravdanja verom, onda neizostavno sledi da mi to učenje moramo da „uvezemo“ od njih. *I dok je to ono što upravo činimo, istine iz 1888. ostale su zanemarene, pa čak i osporavane.*

Odlomak koji sledi, tipičan je za ovu vrstu gledišta koje mnogi zastupaju. U velikoj meri se mešaju stavovi reformatora (protestantskih - prim. prev.) sa veću iz 1888. Evo jednog upečatljivog primera koji predstavlja oslonac i bazu za konfuziju koja je postala fenomen poslednjih decenija:

Opravljanje verom (iz 1888) nije bila nova svetlost. Postoje neki koji podržavaju pogrešnu ideju da je vest o Hristovoj pravdi bila nepoznata adventnom pokretu, sve do sastanka u Mineapolisu, dok su ovo učenje propovedali naši adventistički pioniri još od osnivanja Adventističke crkve. Kao mladi propovednik, često sam slušao naše veterane, kao što su J.G. Mateson i E.G. Farnsworth, kako govore da opravdanje verom nije novo učenje za našu crkvu (Kristian, Rod duhovnih darova, str. 225, 226).

Žalosno je to što neki od tih veterana ni najmanje nisu bili skloni da prime rastuću svetlost iz 1888. Ideja sa kojom se uporno nastupalo, da vest 1888 nije nova svetlost, predstavljala je zajednički standard (ili moto) *opozicije* onog vremena. Malo posle sastanka u Mineapolisu, R.F. Kotrel je napisao jedan članak za *Pregled*, u kojem napada vest 1888. On se pita: „Gde je tu nov pristup?“ (RH, 22. april 1890). V.H. Litldžon, takođe napada vest u članku iz 16. januara 1894, pod naslovom „Opravdanje verom nije novo učenje.“ Niko od njih nije uspeo da shvati šta se to zapravo dogodilo u njihovim danima: POČETAK POZNOG DAŽDA.

Neki pisci su, vadeći iz konteksta, citirali sestru Vajt, kako bi opravdali tezu opozicije po kojoj vest nije bila nova svetlost. Elen Vajt, međutim, nije bila u protivurečnosti sa sobom samom, pogotovo ne kada je reč o tako važnom predmetu. Proučimo neke od iskaza koji su korišćeni u prilog stava da je poruka iz 1888. samo ponavljanje nečeg već poznatog. To bi trebalo ispitati sa velikom pažnjom:

Brat E.J. Vagoner imao je priliku (u Mineapolisu) da govori otvoreno i da izloži svoje ideje po pitanju vere i pravde Hristove, povezujući to sa zakonom. To nije bila nova svetlost, već stara svetlost stavljena tamo gde joj je i mesto u okviru treće anđeoske vesti... Za mene to nije bila nova svetlost, jer sam istu primala sa jednog uzvišenijeg izvora u proteklih 44 godine (Ms. 24, 1888; Olson, str. 49).

Radnici u delu Božjem trebalo bi da izlažu predmet Hristove pravde ne kao novu svetlost, već kao dragocenu svetlost koju su ljudi izgubili iz vida za neko vreme (RH, 20. mart 1894.).

Ove tvrdnje ne kažu da vest iz 1888. kao celina, nije bila nova, imajući u vidu da je označavala početak poznog dažda i glasnog pokliča. Uzimajući u obzir ceo kontekst, navedeni redovi su napisani da bi opovrgli predrasude koje su se pojavile neposredno posle konferencije 1888. godine, kod braće oponenta, koji su diskreditovali vest, nazivajući je čisto ljudskom novotarijom. Celokupna svetlost je večna; ni jedan njen zrak nije nešto novo u apsolutnom smislu. Ali ona svetlost koja se pojavila 1888. bila je sasvim sigurno nešto novo za braću okupljenu u Mineapolisu, kao i za naše skupštine. Ona bi bila nešto novo i za ovaj svet da smo je objavili!

Šta god bila vest iz 1888, nova ili stara, jasno je da istu niko od nas nije objavljivao „u poslednjih 44 godine.“ U Rukopisu iz 1889. Elen Vajt izjavljuje da će se uistinu pokazati da je cela vest iz 1888. „nova svetlost,“ ako se širenje Jevanđelja dovrši u ovoj generaciji:

U ovo vreme se postavljaju pitanja kao što su: „Sestro Vajt, verujete li da Bog ima još kakvu novu i veću svetlost za nas kao narod?“ Ja sam odgovorila: „Zasigurno! Ne samo da u to verujem, već mogu sasvim jasno da govorim o tome. Znam da postoji dragocena istina koja tek treba da bude otkrivena, ukoliko smo mi taj narod koji će stajati u dan pripreme Gospodnje“ (3. Odabrane poruke, str. 174).

Adventisti sedmog dana ne treba da održavaju reputaciju doktrinarnih inovatora, već graditelja razvalina, kao oni koji opavljaju puteve i naselja za život i ukazuju na stare staze. Takav nastup bi porušio predrasude, dok bi predstavljanje istine kao nečeg što je nedavno izumljeno samo rodilo opoziciju.

Sve to, međutim, ne negira činjenicu da je vest iz 1888. bila jedno veće i naprednije otkrivenje za crkvu. Dok je ubeđenje sestre Vajt, da je ova vest ispunjenje proročanstva iz Otkrivenja 18, sve više i više jačalo, ona je u isto vreme uočavala kako se ova poruka usklađuje sa jedinstvenim konceptom čišćenja nebeske Svetinje. U tome je bila genijalnost poruke.

Upravo to je ono što braća iz protestantskog sveta nisu nikada dokučili. Da li je činjenica da im upravo mi nismo razjasnili ovaj problem, razlog njihovog nerazumevanja?

Šokantno je za sve pravoverne Jevreje koji se mole za dolazak Mesije da saznaju kako je On odavno došao, ali je odbačen od strane njihovih predaka. Ništa manji šok nije kada adventisti sedmog dana koji se mole za izliv poznog dažda, saznaju da je taj blagoslov došao pre jednog veka, ali je odbačen od strane naših predaka.

ŠESTO POGLAVLJE

ODBACIVANJE ELEN VAJT IZ 1888-E

Ono što Elen Vajt govori o reakciji protiv vesti iz 1888. zvuči gotovo neverovatno. Da li je moguće da nam je urođeno neverstvo pomračilo vid i srce? Čini se da mi, ljudi, imamo teškoću da poverujemo u „Isusovo svedočanstvo.“ Ono što je bio poraz, nama se dopada da nazivamo „veličanstvenom pobedom.“ Upravo onda kada smo izgubili put mi govorimo da smo ga našli.

Treba da razjasnimo sve te maglovite, neodređene impresije i to što je moguće preciznije. Nekoliko puteva kojima je nebeski blagoslov mogao da dođe, blokirano je negativnom reakcijom u odnosu na vest 1888. Nebeski stanovnici su već zapazili ono što smo „mi“ učinili. O tome govore sledeći odlomci:

(1) Sveti Duh je bio uvređen

Ovo nam se može učiniti nemogućim iz više razloga. Možda nam predstavlja poteškoću da zamislimo Svetog Duha kao osobu koja može biti uvređena, koja oseća, ili koja može biti nečim zaokupljena. Možda će nam još teže biti da shvatio kako adventisti sedmog dana mogu da urade tako nešto, a pogotovo pastori i vođe Generalne konferencije. Mi, međutim, samo treba da prihvatimo ono što kaže sluškinja Gospodnja. Isusovo svedočanstvo ne iskrivljuje realnost:

Naš sastanak se bliži kraju, a još nije učinjena ni jedna ispoved, nije se otvorilo ni jedno srce kako bi Duh Božji mogao da dođe. Upitala sam se: „Kakav je smisao ovog našeg sastanka i zašto su se naša braća okupila ovde, ako njihovo prisustvo samo odvaja Božji Duh od naroda?“ (Ms.9, 1888; Olson, str. 290. 291).

Videla sam da kod mnogih postoji strašna zaslepljenost uma, tako da oni ne razumeju gde se nalazi Božji Duh i šta je to hrišćansko iskustvo. Pomisao da se radi o ljudima koji odgovaraju za stado Božje bila je bolna za mene....

Naša braća koja zauzimaju odgovorne pozicije u delu Božjem morali bi biti tako usko povezani sa Izvorom svake svetlosti da im se ne može desiti da svetlost nazivaju mrakom, i mrak svetlošću (Ms. 24, 1888; podvlačenje je dodao autor ove knjige).

Detalji ovog događaja su precizno opisani. Ne bi trebalo da postoji konfuzija u našem poimanju onoga što se dogodilo, iako nismo bili neposredni svedoci. Primanje Svetog Duha direktno je zavisilo od primanja same poruke. Bilo bi nemoguće primiti dar Duha Svetog u poznom daždu, a ne primiti vest kroz koju je taj dar ponuđen. Iz ovoga prirodno sledi: da je takođe nemoguće prihvatiti vest, a ne primiti dar Svetog Duha koji je sadržan u njoj. Ako nismo primili Svetog Duha u sili poznog dažda, to je jasan dokaz da nismo primili ni poruku koju nam je Gospod poslao.

Kada govorimo o događaju 1888, važno je da shvatimo da se ne radi o negativnom stavu nekolicine ljudi, nekakve manjine koju čine oni „tvrđi,“ već o duhu koji je bio „preovlađujući“ i koji je „kontrolisao“ sastanak 1888. i period posle toga. To je imalo odlučujući efekat na sudbinu ove i svake naredne generacije. Elen Vajt govori o jednom sveobuhvatnom uticaju koji datira iz onog vremena:

Na ovom sastanku sam osetila kao svoju dužnost da izložim u kratkim crtama svoje iskustvo iz Mineapolisa, stav koji sam tamo zauzela i razloge za to. Takođe, cilj mi je bio da jasno opišem duh koji je preovladao na tom sastanku... Objasnila sam im tešku situaciju u kojoj sam se našla, kada sam morala, ostavši usamljena, da se suprotstavim jednom lošem duhu koji je snažno kontrolisao ovaj sabor. Sumnja i zavist, zle pretpostavke, protiviljenje Svetom Duhu koji je apelovao na njihova srca, toliko su ličile na tretman koji su doživeli reformatori. To je bio isti onaj način na koji se crkva (metodistička) ophodila prema mome ocu i nama osmoro članova porodice...

Izjavila sam da put kojim se krenulo u Mineapolisu, zapravo predstavlja okrutnost ispoljenu prema Duhu Božjem (Ms. 30, 1890).

(Braća koja su se suprotstavljala) bili su na tom sastanku (u Mineapolisu) pokrenuti jednim drugačijim duhom i nisu znali da je Bog poslao ove mladiće da im donesu specijalnu vest. Oni su ih dočekali sa ironijom i omalovažavanjem, ne uzimajući na um da posmatraju nebeska bića.... Znam da je tom prilikom Duh Božji bio uvređen (Pismo S24, 1892).

Greh... je na vratima mnogih... Sveti Duh je uvređen, a svetlost je odbačena (Sved. za prop., str. 393; 1896).

Neki⁴ su se odnosili prema Duhu kao prema nepozvanom i neželjenom gostu, odbijajući da prime bogate darove, odbijajući da Ga prepoznaju, okrenuli su Mu leđa osuđujući Ga za fanatizam (Sved. za prop., str. 64; 1896).

Ideja po kojoj je Sveti Duh uvređen, znači više od obične metafore koja ima prolazni karakter. Ova tragedija se odražava na nas danas, isto kao što se greška Jevreja iz prošlosti reflektuje na današnju generaciju ovog naroda.

Greh koji je počinila jedna osoba protiv druge, ostaje kao teret na njenoj savesti čak i posle mnogo godina i na taj način utiče na njen karakter i ličnost. Ovo se može dešavati u vremenu merenom decenijama, odnosno sve dotle dok obe osobe žive, ili dok ne nastupi pokajanje i primi se oproštaj.

Na isti način, koncepcija crkve kao tela, karakter i odlike naše zajednice, naša pozicija pred Nebom, duh koji vlada u skupštinama – sve je to prožeto negativnim uticajem ovog životno važnog događaja u našoj istoriji. Efekti našeg nasleđa su neizbežni. Jeremija kaže da je „greh... Judin zapisan gvozdenom pisaljkom i vrhom od dijamanta urezan... na ploči srca njihova“ (17,1). To se prenosi sa generacije na generaciju (2,5.9; 3,24.25; 14,20). Sve dok pokajanje ne nastupi, osuđeni smo da ponavljamo greh naših predaka. Otudjenje Svetog Duha direktna je posledica ove zakonitosti.

Sveti Duh je Ličnost a ne nekakav uticaj ili nešto bezlično. Ovaj prodorni koncept ličnosti Božje u ispoljavanju Svetog Duha, prožima jevrejske spise. Proroci su konstantno predstavljali Boga kao Onog koji je ljubak, razočaran, ožalošćen⁵, itd. To je jedinstvena ideja, jer ni jedna paganska religija nije sadržala takvu predstavu božanske ličnosti koja bi bila „ljubomorna.“

Ova istina prožima i celokupan Novi Zavet, a takođe je na impresivan način istaknuta u spisima Elen Vajt i njenim *Svedočanstvima*. Ipak, ova ideja nedostaje u katoličkom učenju i doktrini protestantskih pravaca. Potpuno razumevanje ove teme, dobiće svoje jedinstveno značenje za one koji će dočekati Gospoda prilikom Njegovog drugog dolaska, jer upravo oni, kao telo (zajednica), predstavljaju nevestu koja se konačno pripremila za bliski odnos koji podrazumeva bračna zajednica (Otkr.19,7-9). Panteistička jeres, pod nazivom „alfa“, iz 1900. godine, napala je ovaj koncept Svetog Duha kao Ličnosti; „omega“ (poslednje slovo grčkog alfabeta koje ukazuje na poslednju fazu u razvoju ove opasne jeresi – prim. prev.) će sasvim sigurno obnoviti ovu zabludu.

Ožalošćen i uvređen On ima pravo na zadovoljenje pravde (osvetu - bukv. prev.). Ali kako bi On to mogao da traži i da ostane dosledan svom karakteru, punom ljubavi? Njegovu osvetu teže je podneti nego bilo šta drugo, jer je i ona uvek bila i biće glas ljubavi koji progovara:

Doći će i druge poruke; a oni koji su odbacili vest od Boga čuće istine koje će ih još više iznenaditi... Ranjeno i uvređeno Božanstvo će progovoriti, objavljujući grehe koji su bili skrivani. I kao što su sveštenici i vođe, puni nezadovoljstva i straha potražili utočište bežeći iz predvorja dok je Hristos čistio svoj hram, isto tako će biti u delu ovih poslednjih dana (Specijalna svedočanstva, Serija A, br. 7, str. 54. 55).

⁴ Nikada Elen Vajt nije rekla da su „neki“ koji su se protivili bili „malobrojni“, niti je rekla da su oni koji su primili vest bili „mnogobrojni.“ Bez poznatog izuzetka, čitamo da su oni koji su odbijali poruku bili „mnogi“, a oni koji su istu prihvatili, bili „malobrojni.“

⁵ Vidi, na primer, 1. Samuilovu 8,7; 12,6-12; Isaija 50,5-17; 61, 10; 63, 9-14; Jeremija 31,1-9; Jezekilj 16; Osija.

Kontekst ovog odlomka odnosi se na diskusiju o crkvi Adventista sedmog dana.

(2) Isus Hrist je bio omalovažen i uvređen

Ni ovu tačku ne razumemo kako bi trebalo. Ponovo je Ličnost Sina Božjeg u pitanju. Ima li On osećanja kao što ih imaju drugi ljudi? Može li On da bude ožalošćen? Ono što se desilo u našoj istoriji 1888. godine, izgleda tako čudno da bi teško bilo poverovati u taj događaj, da isti nije jasno opisan u spisima Elen Vajt. Njeno poimanje je nadahnuto.

Isus koji je smeran i krotak, još uvek izabira glasnike koji su „samo ljudi“ i koji predstavljaju „izdanak u suhoj zemlji.“ On se ponizio, poistovećujući se sa vesnicima iz 1888. i doživeo je da bude uvređen i ožalošćen, kada je „nebesko punomoćje“ koje je On dao (ovoj vesti i vesnicima – prim. prev.) bilo prezreno:

To je dokaz koji svi mogu prepoznati, da su upravo oni Božje sluge... Ovi ljudi protiv kojih ste govorili, bili su znak svetu, kao svedoci za Boga... Ako odbacite vesnike poslane od Hrista, vi odbacujete Samoga Hrista (Sved. za propo., str.97; 1896).

Optuživati i kritikovati one koje Bog upotrebljava kao svoja oruđa, to znači optuživati i kritikovati Boga koji ih je poslao...

Glas srca mnogih među njima bio je: „Nećemo da ovaj (Hristos) vlada nad nama...“ Prava religija, jedina biblijska religija koja uči o oproštaju kroz zasluge raspetog i vaskrslog Spasitelja, religija koja ističe pravdu koja je od vere u Sina Božjega, bila je omalovažena, o njoj se govorilo loše, ismejana je i na kraju odbačena (Sved. za prop., str. 466-468).

Sadašnja vest... je poruka od Boga; ona nosi božansko punomoćje jer je njen rod posvećenje (RH 3. septembar 1889).

Ova poruka, tako kako je izložena (od strane Džonsa i Vagonera), trebalo bi da stigne u svaku crkvu koja želi da ima veru i istinu, kako bi naš narod uzdigla na jedan viši standard.... Želimo da vidimo one koji su pred svetom bili nebeski opunomoćenici (RH, 18. mart 1890).

Ali, čak i u modernoj epohi, jedan ugledni istoričar naše crkve pokazuje omalovažavanje prema vesniku, ako ne i prema samoj vesti:

Kada pogledamo unazad na taj sukob, zapažamo da je ono što je proizvelo konflikt jeste mržnja, podstaknuta pre odlikama određenih ličnosti, nego doktrinarnim razlikama. Batlerova, Smitova, Morisonova partija, verovala je u teoriju opravdanja verom... Vagonerova i Džonsova strana verovala je da dobra dela imaju značaj; ali... ovi drugi su se skoncentrisali isključivo na veru kao uslov spasenja. Um koji smireno prosuđuje, može da nađe sklad između ova dva stanovišta, ali ni jedna od strana nije bila voljna da smireno analizira ono što govori druga strana (Spelding, Zapovednici vojske, str. 559).

Jedno dublje i temeljitije razmatranje otkrilo bi da su se vesnici iz 1888 „skoncentrisali skoro isključivo“ na „veru koja radi kroz ljubav,“ tačno tako kako je propovedao i Pavle (Galatima 5,6). Ova vest sa „božanskim autoritetom,“ nije bila nekakva kompromisna mešavina između legalizma i Jevanđelja. Oni su sa silom objavili pravdu koja dolazi jedino od vere; to je vera Novog Zaveta, koja pokazuje svoju unutrašnju snagu, donoseći rod u poslušnosti prema svim Božjim Zapovestima (Sved. za prop., str. 92).

Zar su ovi vesnici, nazvani predstavnicima našeg Gospoda, „proizveli mržnju“ koja je zatim dovela dotle da nebo mora da okrene lice od sramotnih scena koje su se dešavale? Zar je Bog poverio „božansko punomoćje“ vesnicima koji nisu bili u stanju da „smireno prosuđuju“? Elen Vajt sasvim sigurno ne bi prepoznala nikakvu „dragocenu svetlost“ u nesvetim „pokličima“ (u lažnoj „glasnoj vici“), niti u iracionalnim „ekstremističkim učenjima,“ a sve to naš autor pripisuje ovoj dvojici vesnika (Spelding, Zapovednici vojske, str. 563, 601).

Iza kulisa sramne scene iz Mineapolisa i senki konfuzije prouzrokovane našim današnjim neverovanjem, stoji Ličnost koja je bila Stena sablazni i Kamen spoticanja na ovom fatalnom skupu. Suočeni smo sa stvarnošću:

Ljudi koji su se deklarirali kao pobožni, omalovažili su Hrista oličenog u Njegovim vesnicima. Oni, kao i Jevreji, odbacuju Božju vest. To nije bio Hristos kojeg su očekivali Jevreji. Isto tako i danas, vesnici koje Bog šalje, nisu ono što ljudi očekuju (Osnove hrišćanskog vaspitanja, str. 472; 1897).

Hristos je zapazio sve te oštire, nadmene, zajedljive razgovore koji su bili usmereni protiv Njegovih slugu, a to znači protiv Njega samog (RH, 27. maj 1890).

Pravi Hristos je oduvek bio pogrešno shvatan (neshvaćen). Koliko god puta da je pokušavao, toliko puta je bivao odbačen. Moderni Izrael bi morao da prevaziđe greške koje je činio Izrael u prošlosti. To će se sigurno dogoditi, jer živimo u vremenu očišćenja nebeske Svetinje. To je specijalno delo poslednjeg vremena, delo pobede u svemu onom što nije ostvareno u prošlosti.

Telo i krv nikako nam ne mogu otkriti pravi značaj i smisao „izdanka iz suhe zemlje“ koji stoji pred našim očima. Ono što se desilo 1888, uči nas da bi Jevreji trebalo da nam naprave mesta u istoriji kako bi i mi klekli na svoja kolena pored njih, u pokajanju:

Mnogi kažu: „Da sam živio u Hristovim danima, ne bih izvrtao Njegove reči i ne bih pogrešno tumačio Njegove savete. Nikada Ga ne bih odbacio, niti razapeo, onako kako su to učinili Jevreji.“ Međutim, sve to dokazujete načinom na koji se danas ophodite prema Njegovoj vesti i Njegovim vesnicima (RH, 11. april 1893).

Problem 1888 nije u tome koliko se procentualno u propovedanju „akcentuje“ ova doktrina u odnosu na druge „specijalne“ doktrine. Pravi problem se sastoji u pitanju: „Kako veruješ kada je Hristos u pitanju?“ Nema nikakvog smisla kada danas govorimo o uspostavljanju jednog „ispravnog odnosa prema Hristu,“ ako se nismo suočili sa realnošću onoga što se desilo 1888.

Kako bismo izbegli da priznamo svoju potrebu za pokajanjem, proizveli smo mnoge doktorske teze koje se bave time „koliko mesta u propovedima je bilo posvećeno temi opravdanja verom u odnosu na druga specifična učenja“ crkve. Pravljeni su grafikoni da bi se prikazalo koliko puta su reči: „pravda,“ „opravdanje,“ „vera,“ „spasenje,“ „Spasitelj“ i „zakon,“ bili pomenuti u subotnoškolskim lekcijama i sve to kao dokaz da „adentisti sedmog dana nisu zanemarili da naglase spasenje kroz Hrista.“ Mogu li savremeni računari da izmere našu vernost i da dokažu kao je istiniti i verni Svedok pogrešio u svojoj proceni? Ako bi cela stvar bila samo u „golim“ rečima, rimski katolicizam bi trebalo priznati kao hristocentrično učenje najvišeg stepena. Dok Sin Božji i dalje pati, treba li da bacamo kocku u vidu brojnih i raznovrsnih anketa, da bismo saznali kome će pripasti Njegove haljine, to jest, „doktrina, ili dogma opravdanja verom u odnosu na druge specifične dogme crkve“? Pravda kroz veru je nešto beskrajno uzvišenije od jednostavnog verbalnog ponavljanja.

Najveličanstvenija prilika za završnicu dela odbačena je 1888. Omalovažena je mogućnost pomirenja i intimnog zbližavanja srca sa Hristom, nalik onome što nevesta može da oseća prema svom ljubljenom ženiku. Sve je to zamenjeno ispraznim rečima i hladnom doktrinom.

Jalovo besedništvo koje „deli dlaku na četvoro,“ u pokušaju da definiše šta je to pripisana, a šta dodeljena pravda, šta je opravdanje, a šta otkupljenje i pomirenje, dovelo je do toga da „pravda kroz veru“ za mnoge postane nešto ogavno. Isti ovaj problem dominirao je i u periodu posle 1888. Elen Vajt govori o naporima onih koji su se suprotstavili poruci:

Mnogi čine grešku kada pokušavaju da detaljno definišu najtananije razlike između opravdanja i posvećenja. Tako, u određivanju ova dva pojma, oni često unose svoje sopstvene ideje i mudrovanje. Zašto pokušavaš da budeš jasniji od Nadahnuća u pogledu tako vitalnog pitanja kakvo je pravda kroz veru? Zašto nastojiš da tako potanko razradiš svaku osetljivu tačku, kao da spasenje duša zavisi od toga da li će shvatiti taj predmet baš tako kako si ga ti razumeo? (Dnevnik, 27. februar 1891).

Neka nam Gospod pomogne da shvatimo da u Mineapolisu nije „uvređena nakakva hladna doktrina“ koju su braća pogrešno shvatila, već živi Hristos koji je Ljubav! Pokazali smo nepoverenje prema dirljivim pozivima koji su nas pozivali i privlačili k Njemu i obesćenili smo Onoga koji je te

pozive upućivao, nazivajući Njegovu ljubav „fanatizmom.“ Suze, potekle iz očiju onih koji su bili dirnuti čudesno privlačnom silom krsta koji je uzdignut, kod drugih su izazvale revnitijski protest „protiv preteranog oduševljenja i fanatizma“ (Sved. za prop., str. 80, 81).

Isus poznaje našu ljudsku prirodu, jer je On Sam učestvovao u njoj. On je Ličnost. I On zna šta je to lično dostojanstvo i samopoštovanje. Godine 1888, On nam se veoma približio. „Niko od nas ni ne sanja šta se moglo dogoditi“ u divnim danima koji bi usledili, da smo pošli sa Njim, hodeći u slavnoj nebeskoj svetlosti. Često govorimo o 1844. godini kao o „Crvenom moru“ razočarenja. 1888. godine dogodilo se Njegovo razočarenje, jer čitamo koliko nas On ljubi. Mi nismo imali potrebu za tom bliskom vezom ispunjenom ljubavlju. Zašto se onda čudimo što nas On ne požuruje da Ga primimo?

U Mineapolisu nam je saopšteno:

Nikome se ne sme dozvoliti da zatvara kanal kojim svetlost istine treba da dođe do naroda. Kada se jednom to pokuša, Božji Duh biva „ugušen...“ Dopustimo da ljubav Hristova upravlja našim srcima ovde, na ovom mestu... Kada Božji Duh uđe, ljubav će zauzeti mesto raskola, jer je Isus ljubav; ako Njegov Duh bude prihvaćen ovde, naš sastanak će biti kao izvor usred pustinje (Ms. 15, 1888; Olson, str. 300, 301).

Nikakav drugi poziv, nikakva druga, bolja prilika ne može im se dati da bi učinili ono što je trebalo učiniti u Mineapolisu... Niko ne može da kaže šta sve stavljaš na kocku kada ne želiš da se složiš sa Božjim Duhom. Doći će vreme kada će takvi biti spremni da daju sve da bi dobili makar još jednu šansu da čuju poziv koji su odbacili u Mineapolisu.... Bolje prilike nikada neće doći, dublja osećanja neće imati (Pismo O19, 1892).

Ponovo se događa da svedočanstvo Elen Vajt prevazilazi našu veru. Treba da shvatimo realnost. Ljudsko srce je bagatelisalo iskrenu, toplu ljubav Onoga koji je prolio svoju krv za nas. Na kraju se desilo to da je kod „mnogih,“ kako sa tugom konstatuje Elen Vajt, to bagatelanje se pretvorilo u „mržnju.“ Sedam godin nakon Mineapolisa, ona se obratila takvima („mnogima“):

Vi ste Gospodu okrenuli leđa, a ne lice... Duh Božji se sada udaljuje od mnogih iz Njegovog naroda. Mnogi su zašli na mračne, tajanstvene puteve i neki se neće više nikada vratiti... Oni ne samo da su odbili da prihvate vest, već su omrzli svetlost... Oni deluju nasuprot Njegovom Svetom Duhu (Sved. za prop., str. 89-91; 1895).

Nebo je bilo „uvređeno“ (Sved. za prop., str. 76). U ovom slučaju se ispoljila takva intimizacija ožalošćenosti božanske ličnosti, koja je jedinstvena u modernoj istoriji religije, a možda čak i u svim vremenima. Sećamo se vapaja koji su se oteli iz duše proroka starog vremena - Jeremije ili Osije. Elen Vajt je izjavila u Mineapolisu: „Kada biste znali kako je Hristos gledao na vaše verske stavove koje ste iskazali na ovom sastanku!“ (Ms. 8a, 1888; Olson str. 281). Četiri godine kasnije, ona kaže: „Nebo je tužno zbog slepila koje je palo na oči mnogih među našom braćom“ (RH, 26 juli 1892). Govoreći o onima što su se „protivili Božjem Duhu u Mineapolisu,“ ona kaže:

Celo nebo bilo je svedok sramotnog ponašanja prema Hristu kojeg je predstavljao Sveti Duh. Da je Hristos u telu bio prisutan, oni bi se poneli prema Njemu isto tako kao su to učinili Jevreji (Specijalna svedočanstva, Serija A, br. 6, str. 20).

Scene koje su se odigrale na ovom sastanku (u Mineapolisu), dovele su dotle da se nebeski Bog stidi nazvati braćom one koji su se tu našli. Nebeski Posmatrač je sve zapazio i to je upisano u knjigu za spomen pred Gospodom (Specijalna svedočanstva uredništvu Pregleda i Glasnika, 1896, str. 16.17).

Ove reči su takve da izazivaju žalost i tugu, ali ne možemo biti poštteni a da se ne suočimo sa njihovim potpunim značenjem. To što je „nebeski Posmatrač“ zabeležio, trebalo bi takođe da bude upisano i u našu „knjigu za spomen.“ Možemo videti sebe u licu te drage braće od pre više od jednog veka, jer smo mi danas živi isključivo zahvaljujući milosti Božjoj.

(3) Služba Elen Vajt je osporena

Ponašanje vođstva u odnosu na podršku koju je Elen Vajt pružila vesti iz 1888, bilo je istovetno u poređenju sa onim kako su se ophodili stari Izrael i Juda prema prorocima Iliji i Jeremiji. Obratite pažnju na njena jasna zapažanja neposredno posle sastanka u Mineapolisu:

Period posle napuštanja Pacifičke obale nije bio nimalo lak. Naš prvi susret nije ličio ni na jedno zasedanje Generalne konferencije pre toga, kojem sam ja prisustvovala... Moje svedočanstvo je ignorisano i još nikada do tada u svom životnom iskustvu nisam doživela da budem tako tretirana kao na toj konferenciji (Pismo 7, 9. decembar 1888).

Braćo, vi insistirate da dođem i posetim vaše duhovne sastanke. Moram vam otvoreno reći da način na koji smo ja i moj rad bili tretirani, počev od Generalne konferencije u Mineapolisu – vaše protivljenje u odnosu na svetlost i opomene koje vam je Bog dao preko mene – sve je to učinilo moj posao pedeset puta težim nego što bi bio slučaj u drugačijim okolnostima... Čini mi se da ste odbacili Božju reč kao nešto nedostojno vaše pažnje... Moje iskustvo od Mineapolisa naovamo nije bilo prijatno. Molila sam Gospoda da mi da mudrost za svaki dan, da ne budem tako uznemirena i da ne odem u grob sa srcem koje je slomljeno bolom, kao moj suprug (Pismo 1, 1890).

Ovo nisu reči jedne žene koja je deluje pod uticajem preteranog emotivnog naboja. Ona je imala realne razloge za takva osećanja:

U četvrtak ujutro, na sastanku (u Otavi, Kanzas), prenela sam nekoliko detalja sa sabora u Mineapolisu... Bog je svom narodu dao hranu na vreme, ali oni su je odbili jer nije došla baš onim putem kojim su oni to želeli. Braća Džons i Vagoner izložili su narodu dragocenu svetlost, ali predrasude i neverovanje, ljubomora i zle sumnje, zatvorili su vrata njihovog srca tako da ništa u njega ne uđe ništa što je sa ovog izvora...

Isto tako je bilo prilikom izdajstva, suđenja i raspeća Isusovog; sve mi je to prolazilo ispred očiju tačku po tačku. Sotonski duh je preuzeo kontrolu i snažno pokretao srca ljudi da se otvore za sumnje i ogorčenost, ljutnju i mržnju. Sve to je preovlađivalo na ovom sastanku (u Mineapolisu).

Oduvedena sam u domove gde su bila smeštena naša braća. Mnogo su diskutovali, osećanja su bila razdražena i iznosila su se zapažanja koja su po njihovom mišljenju bila inteligentna i mudra. Sluge koje je Gospod poslao bili su karikirani, izrugani, predstavljeni na podsmešljiv način. Komentari.... su onda prešli na mene; delo koje mi je Bog dao da ga radim, ocenjivano je na svaki način samo ne pohvalno. Ime Viliya Vajta pominjano je u lakomslinom tonu, ismejavano i degradirano; takođe i imena braće Džonsa i Vagonera (Pismo 14, 1889).

Glasovi koji su me iznenadili kada sam ih čula, pridružili su se ovom revoltu, ...bili su oštri, drski, rešeni da optuže (Elen Vajt). Od svih koji su se izražavali na tako lakomislen i surov način, nijedan nije došao k meni da me pita jesu li te tvrdnje i pretpostavke tačne... Kada sam čula sve te reči moje srce bilo je slomljeno. Nikada nisam ni slutila koliko zapravo poverenja mogu imati u one koji su se predstavljali kao prijatelji, kada sotonski duh nađe mesta u njihovim srcima. Pomislila sam na predstojeću krizu i osećanja koja ne mogu da opišem rečima, slomila su moje srce... „Predavaće brat brata na smrt“ (isto).

Ne bi bilo korektno da okarakterišemo reakciju Elen Vajt, Džonsa i Vagonera kao „emocionalno stanje.“ Svo troje su bili ljudska bića sa srcem koje je moglo biti ranjeno. Svo troje osećalo je bol i tugu koju su osećali i proroci iz prošlosti. Elen Vajt je naročito jasno predosetila najavu progonstva svetih u poslednjem vremenu. Ona je, u stvari, istu tu reč „progonstvo,“ koristila da opiše duševno stanje vodeće braće u njihovom odnosu prema vesnicima iz 1888 (Bilten GK 1893, str. 184).

S druge strane, iskrena braća iz ovog vremena našla su se u stanju zbunjenosti kada su videli način na koji Elen Vajt podržava dvojicu, naizgled zabludelih mladića, nasuprot rasuđivanju većine vođa i pastora koje je davalo utisak smirenosti i sigurnosti. Ako se tražila „ravnoteža,“ zašto je Elen Vajt podržavala one koji naizgled nisu baš bili uravnoteženi? Zašto je ona upoređivala reakciju braće, usmerenu protiv Džonsa i Vagonera, sa reakcijom Jevreja protiv Hrista?

Opoziciju iz 1888. činili su dobri i iskreni pastori, vredni radnici koji su posedovali duh požrtvo-

vanosti. Njihova zaokupljenost napretkom crkve bila je stvarna. Oni su se uplašili da bi ova prelepa vizija Hristove pravde mogla voditi u fanatizam. Upravo je taj strah ono što je okamenilo srce tih ljudi. Čini se da nema drugog načina da se razume ta misteriozna reakcija (opozicije). Jedna pomnjava studija brojnih izjava Elen Vajt, pokazuje da je uzrok protivljenja koje se ispoljilo kod naše drage i revne braće, bio otkrivenje širine, dužine, dubine i visine ljubavi Hristove (agape). Ljubav otkrivena na krstu „nagoni nas,“ tako da vernik uviđa kako je nemoguće i dalje živeti samo za sebe (2.Kor. 5,14. 15). Neumoljiva istina ukazuje na to da takva vrsta potpunog predanja Hristu, takav stepen intimnosti sa Njim, nije bio poželjan:

Jasno je da su svi mogli da uoče koga je Bog odredio za svoje sluge. Međutim, postoje neki koji su omalovažili ljude i vest koji su ovi nosili. Oni su ih ironično tretirali kao fanatike, ekstremiste i ljude koji se lako uzbuđuju (Sved. za prop., str. 97; 1896).

Ovi ljudi (protivnici) zauzimali su odgovorne pozicije i u velikoj meri oblikovali delo na svoj način... Puni revnosti, oni su dizali svoj glas protiv oduševljenja i fanatizma. Vera ...koju je Bog dao Svom narodu da po njoj živi, proglašena je fanatizmom. Ako, međutim, ima išta na svetu što treba da nadahne ljude revnošću, onda je to istina u Isusu Hristu... Hristos je postao naša premudrost, naša pravda, posvećenje i otkupljenje.

...Ako postoji nešto na ovom svetu što bi moglo da potstakne oduševljenje, onda je to krst na Golgoti (isto, str 80,81; 1895).

Na taj način smo dovedeni do podnožja krsta Hristovog. Upravo tu je razmeđa adventizma gde se vera i neverovanje razdvajaju. Od svih ljudi na svetu, jedan sluga Jevandelja je najviše izložen najsuptilnijem iskušenju samozadovoljstva i maskirane egoistične ljubavi prema sebi samom. Sve dok ne pronikne u duboki značaj tog čudesnog krsta i ne prezre svoj lični i profesionalni ponos, on će i nesvesno biti na suprotnoj strani u odnosu na ljubav *agape* koja je otkrivena tamo, na krstu. Džon Bunjan u „*Poklonikovom putovanju*,“ video je ispred samih kapija neba jedan put koji vodi u pakao.

Elen Vajt nije smatrala da su izlaganja Džonsa i Vagonera ni ekstremistička, niti radikalna, već je pokušala da ih razjasni braći koja su imala takva pogrešna ubeđenja. Izjave kao što je ova koja sledi, široko su rasprostranjene i održavaju jedan dugogodišnji mit:

Gospođa Elen Vajt nije odobravalala napredne ideje brata Vagonera u pogledu zakona iz Galatima poslanice... Ona je čak imala osećaj da bi ova dvojica, koji su bili tako poznati u svoje vreme, mogli da nas napuste zbog svojih, u nekim tačkama ekstremnih stavova (Kristian, Rod duhovnih darova, str. 232).

Njeni komentari nisu bili usmereni na nekakve „ekstremne stavove“ koje bi imao Vagoner. Umesto optužbe za radikalizam i ekstremizam, ona daje sugestiju da neki njegovi stavovi nisu dovoljno sazreli (ili nisu dovoljno razvijeni), dakle nisu „savršeni.“ U Božjem planu, ta nezrelost je trebalo da bude prevaziđena vernim i ozbiljnim „kopanjem u Božjem rudniku, u potrazi za dragocenom zlatnom žicom.“ Svetlost koja je zasijala 1888, bila je samo „početak“ svetlosti koja je trebalo da obasja čitav svet svojom slavom.⁶ Dakle, Slavna svetlost je počela da sija kroz nesavršene kanale, ali kanale koji su bili božanski izbor.

Slavna potraga za omalovaženim blagom

Nije bilo po Božjem planu da jedan ili dvojica mladića urade sav posao „iskopavanja“ (istraživanja Spisa). Drugi, zreliji umovi trebalo je da nastave ovo delo. Oni su morali da budu otvoreni za primanje „svakog zraka svetlosti koji će nam Gospod poslati.... čak i ako bi on došao preko Njegovih najskromnijih slugu“ (Ms. 15, 1888). U njihovo vreme, večno Jevandelje je trebalo da se razvije do

⁶ Sticajem prilika, iako Elen Vajt nije zauzela 1888. nikakav čvrst stav po pitanju „zakona u Galatima poslanici,“ 1896. je bila spremna da saopšti svoju poziciju. Vagoner je bio u pravu! „Zakon u Galatima poslanici se.... naročito odnosi.... na moralni zakon“ (1. Odabrane poruke, str. 234, 255).

potpune zrelosti i kao takvo da obasja zemlju svojom slavom.

Ako je to bio Božji cilj, onda je bilo čak i neophodno da stavovi Vagonera i Džonsa ne budu savršeni ili zreli u toj prvoj fazi sazrevanja. Oni su, jednostavno, imali zadatak da izazovu interesovanje kod svoje braće, kako bi ovi započeli najveličanstveniju potragu za blagom koje je predstavljalo bogatstvo svih vekova. Upravo ta nesavršenost i nekompletnost njihovog poimanja, trebalo je da podstakne jednu svesrdnu saradnju kod njihove braće. Da su ova dvojica mladića videla svu svetlost u njenom savršenstvu, šta bi ostalo njihovoj braći od zadovoljstva koje sa sobom donosi jedno takvo, potpuno otkrivenje? Bog je u Svojoj beskrajnoj milosti želeo da to zadovoljstvo priušti svima.

Braća su ismejala čak i tu privilegiju punu milosti, optužujući „pionire – kopače skrivene zlatne rude istine“ da su „fanatici“ i „ekstremisti.“ Tvrditi da su vesnici još u Mineapolisu bili nestabilni i u opasnosti da budu „zahvaćeni svojim sopstvenim ekstremnim shvatanjima,“ znači neopravdano oklevetati čak i Elen Vajt. Zar to ne bi bilo naivno od sestre Vajt, da je ukazala poverenje vesnicima koji to ne zaslužuju?⁷

Ona je rizikovala svoj ugled, podržavajući njihovu vest neprekidno i sa oduševljenjem. Kako je Bog mogao da izabere tako nestabilne vesnike? Zar im je On poverio jednu vest sa takvim potencijalom za samouništenje? Je li opasno, onda, prihvatati ulogu Božjeg vesnika? Sigurno da Bog u Svojoj milosti ne čini takve stvari koje bi izazvale samouništenje Njegovih vesnika, dajući im ono što bi ih uništilo!

Obratimo, nakratko, pažnju na to kako su govornici na jednom zasedanju GK, otvoreno progovorili o duhu protivljenja koje se pojavilo 1888, a koji je uključivao i potcenjivanje onoga što je radila Elen Vajt, vršeći svoju službu:

Šta su odbacila braća u Mineapolisu kada su zauzela svoj strašan položaj? Odbacila su pozni dažd - glasni poklič trećeg anđela.

Braćo, zar to nije nešto do krajnosti zlo? Naravno, braća nisu znala šta u stvari čine, ali Božji Duh je bio tamo prisutan da im kaže šta znači to što rade, zar ne? Ali, kada su odbacili glasni poklič, „nauku o pravednosti“ i kada im je Božji Duh preko svog proroka rekao da odbacuju glasni poklič, šta se tada dogodilo? Oni su onda ostavili po strani proroka kao i sve drugo (A.T. Džons, Bilten GK, 1893, str. 183).

Ovog puta niko od učesnika na sastanku nije protivurečio, jer su svi znali da su izgovorene reči bile istina. Na godišnjem konzilijumu, održanom 1986. u Rio de Žaneiru, Robert V. Olson iz *Fondacije Vajt*, potvrdio je kako je na zasedanju 1888. Elen Vajt bila „javno omalovažena“ (*Adventistički Pregled*, 30. oktobar 1896). Ona sama je 1896. rekla:

Brat Batler mi je izložio ovaj problem u pismu, u kojem tvdi kako su moji stavovi, zauzeti na ovoj konferenciji (1888), gotovo slomili srce pojedinoj braći pastorima koji su tu bili prisutni...

Ako neki među mojom braćom imaju o meni mišljenje takvo kakvo je, da moj sud nema ništa veći značaj nego mišljenje bilo koje druge osobe koja nije pozvana da obavlja ovo specijalno delo (koje je njoj povereno - prim. prev.) i da sam ja pod uticajem mog sina Vilija i drugih, zašto me onda pozivate da prisustvujem vašim duhovnim sastancima i drugim skupovima sa posebnim ciljem (odborima)? Ne mogu da dođem. Ne bih vam bila ni od kakve koristi i to bi značilo da se i sama sa lakomislenošću ophodim prema odgovornostima koje je Gospod položio na mene...

Očekujem i ne iznenađujem se da vidim kako su moje reči pogrešno protumačene i banalno shvaćene od strane nevernika; ali kada doživim od svoje braće koja znaju moj rad i moju misiju, kako bagatelišu poruku koju mi je Bog dao da je nosim i na taj način žaloste Svetog Duha – to me obeshrabruje...

Moj put su blokirala moja braća (Pismo U-3, 1889).

⁷ Vidi Aneks A o diskusiji u vezi sa insinucijama po kojima je Džons propovedao jeres zvanu „sveto telo“ (holy flesh), kao i pogrešno učenje o perfekcionizmu, nekoliko meseci posle konferencije 1888.

Naravno, nisu se sva braća usprotivila na ovaj način. Pa ipak, izostala je svaka otvorena podrška ispoljena prema njoj. Smerna Božja sluškinja je shvatila šta se događa u Mineapolisu. Neizmerni blagoslovi poznog dažda, postali su uzrok promene ponašanja nekadašnjih prijatelja i to u negativnom smislu:

Bog me nije pozvao da prohodim celu zemlju i da vam govorim, a da vi stojite i dovodite u pitanje Njegovu vest, pitajući se da li je Elen Vajt ista ona osoba iz prošlih vremena... Posle svega ste otkrili da je Elen Vajt imala pravo. Ali sada se opet nešto promenilo i sestra Vajt ponovo nije ista kao pre. To je isto ono što se događalo sa jevrejskom nacijom (Ms. 9, 1888; Olson, str 292).

1893. godine Elen Vajt kaže: „Čudno je do koje mere i na koji način uloga jednog vesnika kojeg Bog izabira da kori i opominje ostaje neshvaćena od strane njegovih savremenika“ (RH, 18. juli 1893).

Elen Vajt prognana u Australiju

U godinama koje su usledile posle 1888, opozicija prema Elen Vajt je bila tako odlučna, da je ona praktično bila prognana u Australiju od strane Generalne konferencije. Iako je tačno da je Bog vodio njen rad u tom mestu i okrenuo ceo događaj u pravcu napretka svog dela na celom kontinentu, nikada nije bila Njegova volja da Elen Vajt bude tamo, pogotovo ne u tom periodu. Ona kaže da je Bog želeo da nadahnuti trio (Džons, Vagoner i Elen Vajt) ostanu zajedno u Americi i da vodi borbu do konačne pobeđe. Njeni zapisi govore da su braća iz vođstva želela da, kako Elen Vajt tako i Vagoner, budu uklonjeni sa puta.

Dobro je poznato da je Elen Vajt otišla samo zato što je Generalna konferencija tako odlučila (što predstavlja jedan pohvalan primer saradnje sa vođstvom crkve!). Ona 1896. godine piše vrlo otvoreno predsedniku GK:

Gospod nije imao ništa sa našim odlaskom iz Amerike. On mi nije otkrio da je bila Njegova volja da napustim Batl Krik. Gospod nije planirao tako nešto, ali vam je dopustio da radite po svojim sopstvenim zamislima. Bog je želeo da V.C. Vajt, njegova majka, kao i njeni saradnici ostanu u Americi. Mi smo bili potrebni u centru dela i da je vaše duhovno rasuđivanje ispravno sagledalo realnu situaciju, nikada se ne biste složili sa potezom koji je učinjen. Gospod, međutim, čita svačije srce. Vaša želja da nam vidite leđa bila je tako velika da je Bog dopustio da se to i dogodi. Oni koji su se umorili od svedočanstava, oslobodili su se onih koji su nosili ta svedočanstva. Naše udaljavanje iz Batl Krika imalo je za posledicu prepuštanje toka stvari ljudskim željama i njihovim sopstvenim putevima, koje su oni smatrali uzvišenim putevima Gospodnjim.

Rezultat je pred vama. Da ste stajali na pravnoj poziciji, takva odluka ne bi tada bila doneta. Gospod bi delovao u Australiji preko drugih sredstava, a snažan uticaj bi se održao u Batl Kriku, gde se nalazi srce dela.

Tu bismo radili rame uz rame, stvarajući zdravu atmosferu koja bi se osetila u svim našim konferencijama. Nije Gospod sačinio ovaj plan. Nisam primila ni jedan zračak svetlosti o napuštanju Amerike. Kada mi je Gospod izložio ovaj problem onako kakav je on u stvarnosti bio, nikome nisam govorila o tome, jer sam znala da niko ne bi mogao da razume problem sa svim onim što on nosi sa sobom. Kada sam otišla, mnogi su sa olakšanjem odahnuli, ali je Gospod bio ožalošćen, jer je On želeo da mi stojimo na kormilu mašinerije u Batl Kriku.

Zbog svega rečenog Vam pišem. Brat Olson nije imao dobro zapažanje, hrabrost, snagu da ponese odgovornosti; i tamo (u Batl Kriku) nije bilo nikoga ko bi bio spreman da izvrši delo koje je Gospod želeo da mi obavimo. Pišem Vam, brate Olson, kako bih vam saopštila da je Božja želja bila da ostanemo zajedno, da Vas savetujemo i delujemo zajednički... Vi to niste razumeli; želeli ste da jedno veliko iskustvo i moćno poznanje koje ne dolazi sa ljudskog izvora, budu uklonjeni i tako ste pokazali da pogrešno razumete i odbacujete puteve Gospodnje... Ovaj savet nije smatran neophodnim.

Činjenica da su braća iz Batl Krika odlučila da nas odstrane u to vreme, bila je rezultat ljudske,

a ne Božje akcije.... Gospod je želeo da budemo uz naše izdavačke kuće, da imamo pristup ovim ustanovama i da možemo međusobno da se savetujemo... O, kako je to strašno kada pokazuješ licemerstvo i ravnodušnost prema Gospodu, kada oholo omalovažavaš Njegov savet, jer ljudska mudrost izgleda nadmoćnija! (Pismo O.A. Olsonu, 127, 1896).

Oni koji kažu da je vest 1888 bila prihvaćena od strane rukovodstva crkve, mogu tumačiti godine koje je Elen Vajt provela u Australiji kao vid saradnje između Generalne konferencije i Svetog Duha. Tačno je da je Elen Vajt slala kući ohrabrujuća pisma. Međutim, uskraćenost severno-američkog polja u pogledu njene lične službe, u tom kritičnom periodu, rezultirala je „u velikoj meri“ potpunim obustavljanjem vesti glasnog pokliča.

E.J. Vagoner je doživeo slično progonstvo u Englesku, gde je poslan u proleće 1892. Postoje takođe dokazi da uzrok njegovog premeštanja nije proisticao iz čiste misionarske revnosti i motivacije. Elen Vajt je u to vreme već bila preseljena; drugi član posebno formiranog tria, trebao je takođe da ode. Beležimo sledeće zapažanje iz doktorske teze Gilberta M. Valentina o V.V. Preskotu:

U skladu sa onim što je već rečeno o V.C. Vajtu (sinu sestre Vajt - prim. prev.), Elen Vajt koja je, kako izgleda još uvek pamtila nepravde počinjene u periodu posle 1888, izjavila je da joj je pokazano kako „su neki među našom braćom bili veoma zadovoljni što je Vagoner bio udaljen iz dela u Batl Kriku, njegovim naimenovanjem za radnika u Engleskoj.“ Njega je trebalo vratiti nazad „da radi kao profesor u srcu našeg dela“ (Pismo V.C. Vajta A.G. Danielsu, 30. maj 1902; V.V. Preskot: Adventistički vaspitač, tom 1, str. 289).

Godinu dana pre nego što je Elen Vajt otišla u Australiju, ona otvara svoju dušu u pismu upućenom J.S. Vošbernu, jednom mladom pastoru. Ovde, poput Jeremije, ona piše gotovo u očajanju. Dat je jedan vrlo živ opis atmosfere koja je preovladavala među vodećim ljudima u Batl Kriku:

Učestvujem samo u lokalnim sastancima po manjim skupštinama. Osećam kako nemam snage da radim u crkvi koja je imala moja svedočanstva u izobilju, a, takođe, nemam ni nadu da mogu ikako pomoći, šta god da kažem onima koji su se usprotivili mojim porukama i nisu dozvolili da budu pokrenuti kako bi promenili svoje protivničke stavove, uprkos svemu što mi je Gospod dao da im prenesem u punom ispoljavanju duha i sile. Oni su se protivili apelovanju Svetog Božjeg Duha. Nemam nadu da Gospod još ima nekakvu rezervnu silu kojom bi slomio njihov otpor. Prepuštam ih u Božje ruke i ako me Gospod direktno ne pošalje da govorim u crkvi (u Batl Kriku), neću više pokušavati da išta kažem, sve dok oni koji su radili na tome da blokiraju moj put, ne uklone prepreke... Nemam snage da se borim sa duhom, protivljenjem, sumnjama i neverovanjem koji su im zabarikadirali duše, tako da ne osećaju kad im dolazi dobro. Osećam se mnogo slobodnijom da se obratim nevernicima. Oni su zainteresovani...

O, to je najteži zadatak na svetu kad moraš da govoriš ljudima na odgovornim položajima, onda kada dođe svetlost. Oni su bili prosvetljeni, ali su izabrali tamu umesto svetlosti...

Možeš biti siguran da osećam veliki bol u srcu... Kakav će biti kraj tom tvrdoglavom neverovanju, to ostaje da saznamo (Pismo W32, 1890).

Da li 1890-te sadrže poruku za naše vreme?

Služba Elen Vajt u crkvi Adventista sedmog dana, u više navrata je ličila na Jeremijinu službu. Poruka proroka iz starog vremena, zapravo predstavlja sadašnju istinu. Epizoda iz 1888 je parabola (ima i prenosno značenje) i Bog će nas iznova staviti na probu.

S obzirom da su istorijske činjenice u vezi sa 1888. do te mere izvrnute, naš današnji stav je još uvek lišen ispravnog vrednovanja i poštovanja prema onome što su radili Džons i Vagoner. Još uvek pogrešno izjavljujemo kako je to njihovo delo prouzrokovalo i njihov pad. Dokle god budemo tako razmišljali, ma koliko puta da pred nas Gospod iznese dragocene bisere istine, mi ćemo po sili zakona morati da reagujemo isto onako kako su to činili oponenti iz 1888.

Mi danas ne nasleđujemo putem genetike krivicu naših predaka koji su odbacili najveličanstve-

niju priliku proteklih vekova - početak poznog dažda i jasnog pokliča; ipak, mi smo njihovi duhovni naslednici. Spisi ništa ne govore u prilog genetskom prenošenju „prvobitnog“ greha (Adamovog greha), ili prenošenju greha na taj način sa generacije na generaciju. Ali postoji transmisija greha koja nije genetska. „Kroz jednog čoveka dođe na svet greh.“ „Greh se umnoži“ i „zavlada rađajući smrt.“ ...“I sav svet posta kriv Bogu“ (Rimlj. 5,12. 20.21; 3,19). Ta tajanstvena transmisija greha, pojašnjena je u narednom odlomku:

Još od početka (od prvog pada u greh) ljudska priroda je bila iskvarena. Od tog momenta je greh nastavio da vrši svoje gnusno delo, osvajajući umove ljudi, jedan za drugim. Svaki počinjeni greh predstavlja eho (odjek) onog prvobitnog, originalnog greha...

Zakon međuzavisnosti je čudesan. Te uzajamne uticaje trebalo bi pažljivo proučavati...

Svaka generacija preuzima nivo zla koji je viši u odnosu na prethodnu generaciju, napredujući u maršu pobune. Bog sve to posmatra, mereći hram i one koji se klanjaju u njemu...

Niko ne živi samo za sebe. Svesno ili ne, on utiče na druge u dobrom ili u lošem smislu...

Zar nije vreme da se narod uzdigne na nivo moralne nezavisnosti, usvajajući u isto vreme jedno osećanje zavisnosti u odnosu na Boga?...

Gospod je poslao ovom svetu poruku opomene, vest trećeg anđela. Celo nebo čeka da nas čuje kako branimo (opravdavamo) Božji zakon (RH, 16. april 1901).

Imamo više svetlosti nego naši predhodnici, pa stoga i veću odgovornost. Otudjenje srca od Hrista koje je dovelo do odbacivanja vesti iz 1888, danas se pojavljuje mnogo suptilnije (u prikrivenijoj formi), prepredenije, dublje zakopano u podsvest, ali zato ništa manje realno. Samo prosvetljenje koje dolazi od Svetog Duha može razotkriti taj tajni greh. Treba da nastupi vreme kada će svakome od nas „krst biti predstavljen i njegovo stvarno značenje jasno shvaćeno u umovima koji su bili zarobljeni grehom. U svetlosti Golgote sa njenom tajanstvenom Žrtvom, grešnici će se naći osuđeni“ (*Čežnja vekova, str. 58*). Zar to ne bi bio blagoslov kada bi danas videli krst, pre nego što bude prekasno?

Sveti Duh čini da se iskreni vernik prepozna u ličnostima iz starih vremena o kojima govori Biblija. On može da učini da vidimo sebe i u našim precima od pre jednog veka. Po rođenju, mi nismo ništa bolji nego oni. Sveti Duh može da izleči naše slepilo, usled kojeg vidimo ono zlo koje je dovoljno veliko i vremenski udaljeno od nas, ali ne i ono koje je tu, pred našim nosom. Božja reč je imala pravo još od samog početka:

Bez prosvetljenja koje je od Svetog Duha, mi nismo sposobni da razlikujemo istinu od zablude i pašćemo pred lukavim iskušenjima i prevarama u koje Sotona uvlači sav svet.

Skoro smo na samom svršetku borbe između Princa svetlosti i princa tame; uskoro će prevare neprijatelja staviti na probu našu veru i videće se kakva je ta vera ustvari bila. (RH 29. novembar 1892).

Zaključak

Razumevanje činjenice da su naši preci uvredili živog Isusa Hrista i Svetog Duha, nije samo po sebi loša vest. Otvoreno iznošenje na površinu sve realnosti jednog duboko ukorenjenog protivljenja u odnosu na „svedočanstvo Isusa Hrista,“ može biti pravi blagoslov. Jedini način da se pripravimo za buduća iskušenja, jeste da pogledamo istinu u oči. Istina je pozitivna, optimistična i ohrabrujuća.

Dobra vest je da je Nebo sve vreme bilo veoma voljno da nam izlije punu meru Svetog Božjeg Duha i to više nego što smo ikada i zamišljali. Naša kontinuirana opozicija, često nesvesna, u trajanju od jednog veka (danas već više od 120 godina - prim. prev.) bila je jedina prepreka da Dar ne stigne do nas, uprkos svim našim molitvama.

Pronicanje u istinu na jedan čestit način trebalo bi da bude izvor radosti. Stabilnost i progres organizovane crkve mogu doći jedino kao blagosloveni rezultat takve spoznaje istine.

SEDMO POGLAVLJE

BLIŽI POGLED NA „PRIZNANJA”

Svedočanstva koja datiraju posle 1888, a koja pripadaju onima koji su se usprotivili poruci, zaodivena su tajanstvenošću. Bilo je došlo vreme za pozni dažd i glasni poklič, a mi smo okrenuli leđa ovoj divnoj prilici koja se ukazala. Slično je i Izrael, u staro vreme, stigao do granice Obećane zemlje, a zatim joj je okrenuo leđa.

Duboko, istinsko pokajanje je retka vrlina. Ono nije moguće ni pod kojim drugim uticajem, osim u svetlosti žrtve Hristove. Ali mnoga ispovedanja vere su do te mere površna da liče na ono što znamo o Isavu ili caru Saulu. Obojica su shvatili da su pogrešili i obojica su lili suze; ali ni jedan od njih nije spoznao pokajanje koje obnavlja (ponovo zadobija) ono što je bilo izgubljeno.

Postoji jedan princip vezan za vrstu pokajanja i priznanja koje ne obuhvata svu težinu greha:

Izgledalo je da su se (Izrael kod Kadisa) zaista pokajali za svoje grešno ponašanje, međutim, više su žalili zbog posledica svog rđavog postupanja, a ne zato što su bili svesni svoje nezahvalnosti i neposlušnosti. Kad su videli da Gospod neće popustiti u svojoj odluci, ponovo se u njima javila samovolja.... Bog je kušao njihovu prividnu odanost i pokazao im da nisu bili iskreni... Oni su.. bili samo zastrašeni, uvidevši da su učinili kobnu grešku čije će posledice po njih biti veoma pogubne. Srca su im pak ostala nepromenjena...

Mada njihovo priznanje nije proisticalo iz pravog pokajanja, ono je ipak doprinelo da se shvati opravdanost Božjeg postupanja u odnosu na njih.

Gospod i danas postupa na sličan način da bi proslavio svoje ime tako što će ljude navesti da priznaju Njegovu pravdu.... Čak i ako duh koji je navodio na zle postupke nije korenito izmenjen, ipak dolazi do priznanja koja će sačuvati Božju čast i opravdati one koji savesno osuđuju greh, pa makar zato morali da iskuse protivljenje i klevetanje (Patrijarsi i proroci, str. 391, 393).

Dokaz koji je izveden perom nadahnuća, ukazuje na činjenicu da je upravo to bila priroda onih priznanja koja su se čula posle 1888, a koja su izrečena ustima najznačajnijih i najuticajnih ljudi u vođstvu koji su prvobitno odbacili vest.

Savremena i naširoko objavljivana mišljenja, međutim, idu u pravcu teze da su braća koja su ispoljila najveće protivljenje, ispravila svoju grešku, da su učinili iskreno i duboko priznanje i istinski se pokajali, a zatim i sami „sa silom“ propovedali vest 1888.

Šta kažu dokazi?

(1) Priznanja su bila praktično iznuđena. „Dokazi o Njegovom delovanju su vam predloženi u sadašnje vreme i sada ste dužni da im verujete,“ rekla je Elen Vajt 1890. godine (Sved. za prop., str. 466). Vera je već krčila put jednom potpunijem uvidu.

(2) Postoje dokazi da su najistaknutiji pojedinci, koji su tada učinili ovo priznanje, kasnije delovali u suprotnosti sa svojim ispovestima.

(3) Tačno je da se desilo jedno iskreno, kratkotrajno pomirenje koje je moglo voditi do bratskog sjedinjenja sa A.T. Džonsom i E.J. Vagonerom, tj. do prihvatanja njihove vesti. (Ali, upravo posle takvih priznanja, Elen Vajt je bila prognana u Australiju, a Vagoner u Englesku). 1903. godine, na zasedanju Generalne konferencije, braća G.I. Batler i J.N. Lofborov su u jednoj lažnoj svetlosti izložili svoje prave pozicije u pogledu svojih vebalnih protesta (vidi poglavlje „Zašto su Džons i Vagoner izgubili svoj put“).

(4) Problem o kojem se radilo, bilo je spasenje duša onih propovednika koji su se usprotivili. Ne postoji, međutim, ni jedan dokaz da su se oni pokajali zbog blokade izlivanja Svetog Duha u poznom daždu i opstrukcije svetlosti glasnog pokliča, koju su držali daleko od crkve i od sveta i to u „velikoj meri.“ Tako je kao posledica pobune u Mineapolisu nastalo odlaganje objavljivanja vesti

glasnog pokliča u celom svetu i to na neodređeno vreme. Ova posledica se više nije mogla otkloniti.

(5) Sa izuzetkom V.V. Preskota, nema ni jednog dokaza da je iko od onih koji su učinili nekakvo priznanje, shvatio i prihvatio suštinu vesti iz 1888. u dovoljnoj meri da bi ih mogao objavljivati. (Savle iz Tarsa se pokajao tako duboko da je od tada pa nadalje propovedao Jevanđelje sa silom.) Pis otkriva da na početku XX veka, niko od ovih koji su odbacili vest 1888, nije propovedao istu u delotvornom smislu:

Probuđenje '90-tih godina (19. veka) na osnovu ovog veličanstvenog učenja, bilo je u biti rezultat rada ove tri osobe: Elen Vajt, E.J. Vagonera i A.T. Džonsa. Tačno je da su postojali i drugi glasovi koji su se usaglašavali, ali nije postajao ni jedan vidljivi Jelisiye, spreman da prihvati plašt ako bi se nešto dogodilo ovim predvodnicima u učenju (Pis, Samo verom, str. 164).

Pažljivo preispitivanje vesti koje su usledile posle datog priznanja od strane ovih ljudi, potvrđuje naš stav. Pravo pokajanje bi rezultovalo mnoštvom vesnika dobre vesti koji bi objavljivali tu „najdragoceniju poruku“ na takav način da bi crkva bila probuđena, a svet obasjan slavom. Elen Vajt je, međutim, morala da napiše 5. novembra 1892. godine, da „niko“ od onih koji su se na početku usprotivili poruci, nije otkupio ono što je izgubio svojim prvobitnim neverovanjem (Pismo B2a, 1892). Ova izjava je nastala pošto su se već desila neka od najvažnijih priznanja.

Savremena viđenja priznanja iz perioda posle 1888.

Često citiran tekst, čiji je autor jedan stariji crkveni radnik, čini osnovu mnogih nesporazuma u sadašnjem vremenu, po pitanju onoga što se zaista dogodilo u Mineapolisu:

S početka proleća 1889, moglo se čuti da su oni koji su se usprotivili na konferenciji, počeli da uviđaju svetlost i da su ubrzo zatim usledila ozbiljna priznanja. Za vreme dve do tri godine (od konferencije – prim. prev.), najveći broj između vođa koji su odbacili svetlost na konferenciji, izneli su svoje ispovesti i priznanja (C. Mek Reynolds, Iskustva sa Generalne Konferencije u Mineapolisu 1888, D dokument, 189; Zaostavština E.G. Vajt; N.F. Pis, Samo verom, str. 142, 143).

Drugi citat iz knjige *Zapovednici vojske Gospodnje* podržava ideju da su ova priznanja praktično anulirala opoziciju iz 1888:

Na kraju je došlo do obraćenja i sjedinjenja u veri. U porukama koje im je Elen Vajt upućivala, postojala je sila koja ukorava ali i zaceljuje, okupljajući one koji su nosili Jevanđelje pravde i dobre volje u Hristu, nekada međusobno otuđene, a sada združene ujedno (Spelding, Zapovednici vojske, str. 598, 599).

Enciklopedija adventista sedmog dana iznosi isto ubeđenje:

Nesporazumi, protivljenje i razdor bacaju senku na sastanak (1888). Ipak, mnogi koji su bili uzdržani u prihvatanju tog novog akcenta iz 1888, nešto kasnije su promenili svoje stanovište. Neki su nastavili da se suprotstavljaju još neko vreme (str. 1086).

U knjizi *Fruitage of Spiritual Gifts* (Rodovi duhovnih darova) ništa se ne govori o priznanjima, jer je autor izjavio da je poruka iz 1888, generalno gledano, primljena sa dobrodošlicom još tada, u Mineapolisu.

Naširoko prihvaćena ideja koja danas preovlađuje, jeste da mi „imamo“ vest iz 1888 kao sigurnu baštinu i neotuđivo vlasništvo, bilo zato što su je naši duhovni preci prihvatili još prilikom prvobitne objave, bilo stoga što su ti isti preci dali dokaze o svom pokajanju kroz priznanja koja su usledila posle 1888. „Mi,“ dakle, objavljujemo tu istu vest u sili već mnogo decenija. Na ovom mestu bi trebalo da se zapitamo nije li ovakvo prezentovanje događaja potvrda dijagnoze: „Bogat sam i obogatio sam se i ništa ne potrebujem!“

Postoje problemi u ovom stanovištu

Ako su priznanja opozicionara iz Mineapolisa istinski promenila njihove stavove tako da se vest mogla nesmetano i sa uspehom objaviti našem narodu i svetu, onda je neophodno postaviti nekoliko pitanja:

(1) Gde je dokaz da je vest i svetlost iz 1888 rehabilitovana i prikazana našem narodu na jasan način, u sili, i da li su u tome učestvovala ova pokajana braća? Gde je dokaz da je opozicija nestala i da nije delovala u tajnosti?

(2) Zašto delo nije završeno ubrzo posle pokajanja i priznanja? Opozicija iz Mineapolisa je ugušila glasni poklič; pravo pokajanje, po čistoj logici, obnovilo bi isti taj poklič.

(3) Kako objasniti dosledno izveštavanje i brojne izjave Elen Vajt iz 1901, da je vest u kontinuitetu klevetana i odbacivana od strane vodstva?

Jedna takva tvrdnja, koja pokazuje da se prava, autentična reforma kao posledica istinskog pokajanja nikada nije dogodila, upravo sledi:

Naročito sam zainteresovana za odluke i akcije koje će se preduzeti na ovoj konferenciji (1901) u pogledu onoga što je trebalo da bude urađeno godinama unazad, preciznije pre deset godina, kada smo se okupili na konferenciji... Braća su se složila sa svetlošću koja je bila data, ali... nije se postupilo u skladu sa istom. Svetlost je naišla na potvrđan odgovor, ali nije učinjena nikakava promena u cilju stvaranja takvih okolnosti koje bi omogućile da se Božja sila otkrije u Njegovom narodu. Godinu za godinom davana su ista priznanja... Za mene je pravo čudo da danas imamo takav prosperitet, a to je sve zbog Božje milosti, a ne zahvaljujući našoj pravdi, već da Njegovo ime ne bude obeščašćeno u svetu (GCB 1901, str 23).

Njena stvarna ubeđenja mogu se prepoznati u izjavi koju je dala sedam dana kasnije, podržavajući dugo očekivanu reorganizaciju i reformu: „*Mnogi koji, više ili manje, nisu bili na liniji posle Mineapolisa, biće vraćeni na pravi kurs.*“ (str. 205).

Jedna od najpotresnijih proročkih poruka sestre Vajt je ovo njeno svedočanstvo: „*Ono što je moglo da bude*“ (5. januar 1903; 8. Sved., str. 104-106). Čudesno pokajanje o kojem govore naši istoričari kao o istorijskoj činjenici (nečemu što se zaista dogodilo), zapravo je bio samo san, a ne stvarnost.

Svedočanstvo naše istorije

Dobro je poznata činjenica da je Urija Smit bio jedan od najistaknutijih protivnika vesti. Kao urednik *Pregleda i Glasnika* i sa svojim ugledom zaslužnog i istaknutog pisca, on je mogao izvršiti najsnažniji uticaj u korist poruke. Njegov oštar i logički čvrst stil pisanja, apelovao je na umove inteligentnih čitalaca. Ovaj dragi brat koji se odlikovao velikim sposobnostima, snažno je upravljao pisanom rečju u Batl Kriku i mogao je bitno da doprinese osvetljavanju sveta slavom koja bi blistala iz jedne razvijene istine, iz vesti koja bi bila dovedena do punog sazrevanja i jasnoće. Svet Duh je mogao da radi sa autorom knjige *Danilo i Otkrivenje*, da su se njegov oštar um i srce priklonili ovom radosnom delu.

Međutim, on to nije želeo. On je poruku tretirao samo kao jednu prenatravanu „doktrinu“, verujući da smo mi to isto propovedali sve vreme. Odmah nakon Mineapolisa, on i V.V. Preskot su pokušali da učutkaju A.T. Džonsa u Batl Kriku. Elen Vajt pominje ovaj incident:

Brat Urija Smit je pomišljao da (Džons) ne bude pozvan da govori jer je zauzimao radikalne stavove. Tako su u učinjeni planovi s ciljem da spreče njegov (Džonsov) angažman u školi u Batl Kriku (Ms. 16, 1889)⁸.

Napori da se pomogne Uriji Smitu nisu doneli ništa osim njegovog još jačeg utvrđivanja u tvrdoglavom otporu. Za mnogo vremena, „*nikakavo ozbiljnije razmišljanje*“ ga nije navelo da promeni svoje mišljenje.

U martu 1890, Elen Vajt je pisala u *Pregledu*:

Pokušala sam da ti izložim vest onako kako sam je ja razumela, ali dokle će se još oni koji su u vođstvu držati podalje od ovog dela?...

⁸ Samo im je Elen Vajt svojim uticajem omogućila pristup propovedaonici. V.V. Preskot se pridružio Smitu, zahtevajući da se Džonsu onemogućí dolazak u Batl Krik.

Skoro dve godine pokušavamo da podstaknemo narod da ustane i primi svetlost i istinu u pogledu Hristove pravde, a oni ne znaju da li da prihvate ili ne prihvate ovu dragocenu istinu... Ja mogu da se obratim nečijim ušima, ali ne mogu srcu. Zar se nećemo podići i izaći iz ovog stanja neverovanja? (RH 18. mart 1890).

Na kraju, pošto je bio „primoran da veruje” (Sved. za prop., str. 466), brat Smit se našao u položaju očajnika, u opasnosti da bude izgubljen:

Brat Smit je uhvaćen u zamku neprijatelja i u svom sadašnjem stanju, on ne može da daje trubi jasan zvuk...ipak...on zauzima mesto profesora koji može da oblikuje i modelira umove studenata, a da pritom, i to se dobro zna, on sam ne stoji u svetlosti. On ne radi po Božjem planu. On seje seme neverovanja koje niče i donosi rod koji će neke duše požnjati... Brat Smit neće primiti svetlost koju mu je Bog dao da bi ga popravio, a on sam nema takav duh koji bi ga naveo da se kroz priznanje vrati sa svojih pogrešnih puteva na koje je zašao u poslednje vreme... Pokazano mi je da, kako sada stoji, njegova duša će biti napadana od Sotone koji je pipremio svoja iskušenja za njega (Pismo O.A. Olsenu, 7. oktobar 1890).

Osećam veliku tugu u srcu. Znam da Sotona hoće da ovlada ljudima. Ljudi kao što je brat Smit će otvrdnuti srcem ako ne progledaju i ako se ne obrate. Ima i onih koji gledaju na brata Smita i misle da jedan takav čovek kojem je podarena tolika svetlost mora da zna kad dolazi dobro i da bi on sigurno prepoznao svetlost. Pokazano mi je, međutim, da se u karakteru brata Smita nalazi oholost i tvrdoglavost koji se nikada nisu do kraja potčinili Svetom Duhu. Ponovo i ponovo se događalo da njegovo versko iskustvo bude narušeno zbog njegove odluke da ne prizna svoje greške, već da pređe preko njih i zaboravi ih. Ljudi mogu u svojoj duši da čuvaju ovaj greh sve dok ne bude više oprostaja za isti (Dnevnik, 10. januar 1890, Batl Krik).

Ove nadahnute reči potvrđuju hrišćansku ljubav koju je Elen Vajt osećala prema njemu. U perspektivi večnosti, istina je dragocenija od samoobmane. U drugim spisima koje nam je Elen Vajt ostavila, možemo videti do koje mere je situacija postala ozbiljna:

Ljudi koji su zauzimali odgovorne pozicije, razočarali su Isusa Hrista. Oni su odbili dragocene blagoslove i nisu pristali da budu kanali svetlosti.... Spoznaju koju su mogli dobiti od Boga... oni su odbili da prime i na taj način su postali kanali tame. Sveti Duh je ožalošćen (Ms. 13, 1889).

Naši mladi gledaju na starije koji ostaju nepomični i ne čine nikakve pokrete kako bi prihvatili makar jedan zrak nove svetlostij koja im je doneta; oni (mladi) će ismejati i narugati se onome što govore i rade ovi ljudi (vesnici), a da pritom ne uzmu u obzir posledice takvog čina. Na koga pada odgovornost za to ismejavanje i omalovažavanje?... (Oni) su se opirali svetlosti koju im je Bog poslao, kako ona ne bi došla do Njegovog naroda (Ms. 9, 1890).

Đavo je godinu dana radio da izbriše ove ideje (koje čine sadržaj vesti 1888 u pogledu Hristove pravde) – jednu za drugom – sve do jedne... Dokle će se više ljudi iz središta dela protiviti Bogu? Koliko dugo će još izdržati da to čine? Uklonite se sa puta, braćo! Povucite ruku od kovčega Božjeg i dopustite Svetom Duhu da uđe i radi sa velikom silom! (Isto)

Negativan uticaj urednika *Pregleda* išao je još i dalje. Elen Vajt ga je u velikoj meri smatrala odgovornim:

Ti si ukrepio ruke i umove ljudi kao što su Larson, Porter, Den Džons, Eldridž, Morison, Nikola i još mnogih drugih. Svi oni te citiraju, a neprijatelj pravde to posmatra sa zadovoljstvom... Ako bi ponovo zadobio veru, kako misliš da ispraviš sve te pogrešne utiske i neverstvo koje si posejao u umove mnogih? Ne trudi se toliko da radiš ono delo koje i Sotona čini. To isto delo učinjeno je u Mineapolisu. Sotona je tada trijumfovao (Pismo 59, 1890).

Kada je Elen Vajt pokušala da mu pomogne, on je odgovorio: „Napisavši mi pismo u kojem optužuje Džonsa da je uništio stubove naše vere” (Pismo 73, 1890; vidi fusnotu na kraju 4. poglavlja). Na kraju, posle 1891. godine, on je učinio priznanje pred braćom i zatražio oprostaj od Elen Vajt zbog pogrešnog puta kojim je do tada išao; i to je bilo dobro. On je bio čestit čovek. Enciklopedija adventista sedmog dana pominje njegovo prvobitno protivljenje „novom akcentu

koji je stavljen na opravdanje verom," ali isto tako, pripisuje njegovom kasnijem priznanju greške snagu uticaja koji je obnovio „potpunu harmoniju“ (str.1201). Međutim, nije bilo tako.

Brat Smit je i kasnije imao slična iskustva. Njegovo poverenje u delo koje je vršila Elen Vajt, ponekad nije bilo baš čvrsto. On je to nepoverenje javno ispoljavao. Njegova pisma su ohrabrila D.M. Kenrajta da dovede u pitanje nadahnutost onoga što piše i govori Elen Vajt.⁹ Čovek se može spotaći i na veoma mali kamen.

Da li je pokajanje brata Smita iz 1891. godine bilo istinsko u trajno? Moglo je biti tako; Gospod je tako želeo. Govoreći upravnom odboru časopisa *Pregled i Glasnik*, Elen Vajt je rekla: „Gospod će obrisati grehe onih koji su se od ovog momenta pokajali u iskrenom pokajanju.”

Nešto je ipak podbacilo

Radost zbog ovih priznanja trebalo bi ipak smestiti u pravi istorijski okvir. Kao što smo videli, Elen Vajt je izjavila nešto kasnije (posle ovih priznanja) da se može zapaziti jedna tendencija koja kao da kaže: „*Idem, Gospode*”, a da to u stvari, ne čini. Niko ne može dovesti u pitanje iskrenost i čistotu namera kada su u pitanju braća; mi samo konstatujemo stvarnost onoga što se zbivalo u nekim dubljim slojevima njihove duše – neverovanje kojeg ni oni sami nisu bili svesni. „*Braća su se saglasila sa svetlošću koju je Bog dao, ali oni koji su bili čvrsto vezani za naše institucije, naročito vodstvo Pregleda i Glasnika i Generalna Konferencija, uneli su elemente neverovanja, tako da nisu postupali u skladu sa datom svetlošću*“ (Bilten GK 1901, str.23).

Posle Smitovog priznanja, Elen Vajt ga je hrabrila da stvari posmatra u pravoj svetlosti. Ona je znala da on kao urednik *Pregleda*, ne daje jasan ton trubi. Nakon više od godinu dana od njegovog priznanja, Elen Vajt mu piše pismo u tonu upozorenja i saveta, otvoreno izjavljujući da se on ponovo okreće prema svojoj prvobitnoj poziciji:

Neki među našom braćom... su puni zavisti i zlih pretpostavki i uvek su spremni da pokažu zašto i u čemu se ne slažu sa Džonsom i Vagonerom. Isti duh koji se ispoljavao u prošlosti, i danas se pojavljuje u svakoj situaciji; ali to nije podstaknuto Svetim Duhom...

Ako (Džons i Vagoner) padnu pod teretom neprijateljskih iskušenja.... koliko mnogo njih... će biti dovedeno u fatalnu zabludu, jer nisu pod kontrolom Svetog Duha (Pismo S24, 1892).

Brat Smit je smatrao da ona ima pogrešan sud o duhovnom stanju crkve. Kao i u nekim ranijim vremenima (1882), on je nastavio da gaji „*preterano povoljno mišljenje u pogledu sadašnjeg stanja*” (5. Svedočanstva, 80). Ne možemo ga okriviti što nije prepoznao dar proroštva. Ipak, njegov nerealni optimizam ga je promovisao u „g-dina Laodikijca.“ Takođe, ni njegovi nevini čitaoci nisu znali mnogo više; mi, više od jednog veka nakon njih, znamo o tome više, pošto je takav istorijski sled događaja potvrđen od strane Svetog Duha koji se tako dugo borio sa njima i njihovim stavovima. U jednoj publikaciji od 14. marta 1892, Smit je nastupio sa frenetičnim optimizmom:

Delo ubrzano napreduje, naročito poslednjih godina. Cilj je... da se skrene pažnja na zadržavajući nivo koji je dosegla sadašnja istina. Ona uprkos svemu napreduje. Iz dana u dan pojačava u brzini. Grabi napred sa silinom koja se ne može zaustaviti. Sa ovakvim ritmom razvoja, ona bi trebalo da uskoro dostigne svoj krajnji cilj. Njeni koraci sve brže hitaju ka konačnom trijumfu (RH 14. mart 1892).

Sluškinja Gospodnja nije bila u tako optimističnom raspoloženju, budući svesna ozbiljne opstrukcije dela među našim redovima, kao i jednog vremenski neodređenog odlaganja. Istorija je dokazala da je ovaj članak brata Smita predstavljao jednu sasvim površnu procenu stvari. Elen Vajt je u to vreme govorila:

Protivljenje iz naših redova je stavilo na vesnike Gospodnje težak teret i učinilo im život punim iskušenja, jer su sada morali da se suoče sa teškoćama i preprekama koje nije trebalo da postoje...

⁹ Vidi, na primer, pisma Urije Smita upućena D.M. Kenrajtu, od 22. marta, 6. aprila, 31. jula, 7. avgusta i 2. oktobra 1883.

Upravo su oni elementi koji deluju među nama, zaustavili poruku...

Uticaj koji se rodio iz protivljenja prema svetlosti i istini u Mineapolisu, težio je da učini bez efekta svetlost koju je Bog dao...

Delo je godinama u zaostatku. Kakav izveštaj (kakvo oprvadanje, objašnjenje) će se izneti pred Boga u vezi sa ovim zaostajanjem dela? (Bilten GK 1893, str.419).

U nekoliko navrata se desilo da zabludeli urednik (U. Smit) sledi onu liniju rasuđivanja koja je dijametralno suprotna u odnosu na sadašnju istinu – istinu o pravdi Hristovoj, koja je objavljena kao početak glasnog pokliča. Takođe je bilo dramatično suprotstavljanje onome što je Elen Vajt napisala u svojim člancima, koji su tretirani kao nešto od sasvim sporednog značaja. Urija Smit je štampao svoje publikacije samoinicijativno. Literarna cenzura je u ono vreme bila mnogo ležernija nego danas. Njegove lične ideje su se u međuvremenu učvrstile. 1892. godine, malo nakon što je urednik učinio priznanje o kojem govorimo, Elen Vajt je pisala: „*Pozicija koje ste u početku zauzeli u pogledu vesti i vesnika, predstavljala je zamku i prepreku za vas... Taj gubitak još uvek je gubitak, kada ste vi u pitanju*“ (Pismo 24, 1892).

U narednoj epizodi ga nalazimo kako piše članak u kojem kaže da sadašnja vest nije početak poznog dažda, već da će isti početi tek u budućnosti. Njegovo mišljenje se može podvesti pod determinizam koji on pripisuje jednom božanskom suverenu, a to je veoma nalik onome što propoveda moderni kalvinistički reformizam - mi, naime, ne možemo ni ubrzati, niti pak usporiti Gospodnji dolazak:

Da li je primereno da Božji narod uloži svu svoju pažnju na buduće blagoslove i da zapostavi sve drugo, učinivši od ovog predmeta svoj neposredni cilj, čije će ostvarenje tražiti na specijalan način? Usredsrediti misao na ono što će tek biti i potom razmišljati na ovaj način: Sada crkva treba snažno da se založi i da učini to i to, treba da dosegne takav i takav nivo; i zatim, zaključiti da ona treba, zanemarujući sve druge dužnosti, da posredstvom specijalnih sredstava zadobije tu silu i takve sposobnosti, sada, u ovom trenutku - zar je to put kojim će doći svi ti blagoslovi?...

Sve će se to ostvariti u vreme koje je Gospod odredio. Bog će u najpogodnije vreme izliti na Svoj narod silu koja je ovome potrebna... On će doneti glasni poklič vesti... Ostavite buduće blagoslove da On upravlja njima, onda i onako kako je Njemu drago, jer je delo Njegovo (RH, 14. maj 1892).

Brat Smit, naizgled, kao da nije imao na umu da je „sada vreme“ koje je Bog odredio i to otkako je sedmi anđeo zatrubio 1844. godine: „*Vremena već neće biti*“ (Otkr. 10, 5). Samo sedam dana posle ovoga se pojavio članak sestre Vajt, koji je imao sasvim suprotan ton u odnosu na konfuzno pisanje Urije Smita. S.N. Heskeli je takođe odmah poslao članak kojim se suprotstavio urednikovoj ideji o „miru i sigurnosti“ (26. juli 1892). Zatim je i predsednik Olsen, koristeći privilegiju svoje funkcije, ukorio urednika na stranicama njegovog časopisa:

Odavno govorimo o glasnom pokliču vesti trećeg anđela... Pa dobro, je li došlo vreme da se taj moćni glas čuje?... Naravno da jeste... Tako da ga ne čekate više u budućnosti; uzmite na um da je on ovde i da to nešto znači (RH, 8. novembar 1892).

U to burno vreme, kada se pružila velika prilika za završetak dela, urednik *Pregleda* je nastavio sa svojim zastarelim propovedima i argumentima, već poznatim poštovaocima nedelje kojima su bili namenjeni, a koje su oni odbacili. Ima nešto patetično u celoj toj situaciji. Upravo u vreme poznoga dažda, on svojim polemičkim, ratobornim stilom ponovo izaziva gnev zajedljivih i nepromišljenih protivnika istine o suboti, predmeta koji je bio primeren trideset godina pre toga. Možemo čuti anđele kako mu govore: „Gospodine Laodikijac, probudi se, molimo te!“

Ukazujući na ispoljeno „slepilo“ kada je trebalo prepoznati delo Božje, Elen Vajt piše:

Prečesto je onaj koji predvodi oklevao, kao da je hteo reći: „Ne preterujmo sa žurbom. Mogla bi biti greška. Treba da budemo oprezni i da ne dižemo lažnu uzbunu.“ Upravo to oklevanje i ta nesigurnost s njegove strane viču: „Mir je i nema se šta bojati. Ne uznemiravajte se, ne uzbunjujte se! Oko ovog religijskog amandmana se diže veća prašina nego što je to potrebno. Bura će

se stišati.“ Na taj način, on (onaj koji je na odgovornoj poziciji) potpuno negira vest koja je od Boga došla; a upozorenje koje je trebalo da probudi crkve, nije ispunilo svoj cilj. Stražareva truba ne daje jasan zvuk i ljudi se ne spremaju za borbu (5. Sved., str. 715, 716).

Ovakava urednička politika i ovakav način razmišljanja nameću neželjeni zaključak. Urija Smit se vratio na svoju poziciju protivnika i ponovo zauzeo stav „slepe neutralnosti,“ pošto je uticaj emocija prilikom njegovog priznanja nestao.

O daljem razvoju situacije, Elen Vajt je pisala u decembru 1892:

Sada, na pragu krize, nije vreme da gajite zlo i neverstvo u srcu, udaljujući se od živoga Boga. Među neodlučnima su i oni koji se ponose svojom velikom predostrožnošću u primanju „nove svetlosti,“ kako je oni nazivaju. Njihovo neprihvatanje svetlosti, međutim, prouzrokovano je njihovim duhovnim slepilom...

U našem pokretu postoje ljudi koji bi mogli biti od velike koristi kada bi se od Hrista naučili i kada bi iz svetlosti išli ka još većoj svetlosti; ali, s obzirom da ne žele, oni postaju prepreka (RH, 6. decembar 1892).

Na istoj toj liniji je i naredni članak koji odiše sumnjom i iz kojeg se može zaključiti da mi možemo usporiti delo, ali ne puno. Ovaj citat prilažemo zato što je među savremenim adventistima veoma popularna kalvinistička ideja *laissez faire* (prepuštanje sudbini, ne mešanje u tok događaja). Po toj ideji, Božji narod niti usporava, niti ubrzava drugi Hristov dolazak:

Kako bi se odvijala situacija kada bi svi radili mnogo ozbiljnije, brže, to ne možemo reći...

Ali, koliko god nam bilo moguće da usporimo delo, nije u našoj vlasti da zaustavimo njegov razvoj, niti da sprečimo njegov svršetak. Kada dođe vreme da Božje delo bude gotovo, ono će biti gotovo (RH 6. decembar 1892).

U članku od 10. maja 1892 (RH), Smit se otvoreno suprotstavio E.J. Vagoneru. Iste godine, on se upustio u otvoreni spor sa A.T. Džonsom u vezi sa „ikonom zveri.“ Naš narod je zapazio ove konflikte. Brat Foster iz crkve u Prahranu (Australija), došao je vidno zbunjen kod Elen Vajt. Ona je zabeležila taj događaj:

(Foster) je video u „Pregledu“ članak brata A.T. Džonsa o ikoni zveri, a potom je i jedan napis brata Smita u kojem on iznosi suprotno mišljenje. Bio je zbunjen i uznemiren. Našao je veliku svetlost i duševni mir čitajući članke braće Džonsa i Vagonera; ali, eto, jedan od naših starih službenika, onaj koji je napisao mnoge naše knjige od temeljnog značaja i za kojeg smo verovali da je naučen od Boga, izgleda da je u sukobu sa bratom Džonsom. Što sve to treba da znači? Da li je pogrešio brat Džons? Ili je u krivu bio brat Smit? Ko je imao pravo? On je bio zbunjen...

Da je, pre nego što je brat Džons objavio svoj članak.... brat Smit prodiskutovao sa njim, rekavši mu otvoreno da su njegovi pogledi drugačiji od onih koje zastupa brat Džons, i da će, ukoliko se članak pojavi u Pregledu, on lično morati da objavi svoj drugačiji stav, onda bi se ovaj incident posmatrao u sasvim drugoj svetlosti nego što je to sada slučaj. Ali, išlo se istim putem kao u Mineapolisu. Oni koji su se suprotstavili braći Džonsu i Vagoneru, nisu pokazivali želju da se sretnu sa njima kao sa braćom... Pa ipak, to slepo neprijateljstvo se nastavljalo... Mi znamo da je brat Džons izneo svetlost za ovo vreme, hranu na obrok (u pravo vreme) za izgladnelo Božje stado...

Konferencija u Mineapolisu je bila zlatna prilika za sve tamo prisutne da ponize svoja srca pred Bogom i da prime Isusa Hrista kao velikog Vođu; ali pozicija koju su neki zauzeli na ovom sastanku, pokazala se kao njihova propast. Od tada, oni nisu više videli stvari kako treba, niti će ih više jasno razlikovati, jer su se trajno priklonili duhu koji je tamo preovladao – zlom duhu punom kritike i izdajstva... Njima će na sudu biti postavljeno pitanje: „Ko je od vas tražio da se podizete protiv vesti i vesnika koje sam Ja poslao Svom narodu?... Zašto ste vašim duhom tvrdoglavosti blokirali put? I pošto su se, zatim, dokazi ređali jedan za drugim, zašto niste ponizili svoja srca pred Bogom u pokajanju zbog odbijanja poruke milosti koju vam je On poslao?“ (Pismo, 9. januar 1893).

U istom pismu Elen Vajt navodi bivšeg predsednika Generalne konferencije, koji učestvuje u istom gubitku zajedno sa bratom Smitom. Ne radi se ovde o spasenju njihovih duša, što stavljamo u Božje ruke, već o objavljivanju vesti glasnog pokliča:

Ako ljudi kao brat Smit, Van Horn i Batler ostanu po strani i ne sjedine se sa elementima koje Bog smatra neophodnim da bi delo krenulo napred u ovim vremenima punim opasnosti, oni će biti ostavljeni... Ova braća su imala obilje dokaza da donesu odluku i pridruže se redovima onih koji napreduju ka pobjedi; ali, ukoliko odbiju, delo će napredovati i bez njih... Ako odbace vest... ova braća.... će se suočiti sa večnim gubitkom; čak i ako se pokaju i spasu na kraju, oni neće moći da otkupe ono što su izgubili svojim pogrešnim delovanjem (isto).

Zaključak

Sve ovo ni u kom slučaju ne znači da je celokupan život ove drage braće bio promašaj. Problem je u tome što su oni svoj uticaj koristili u pravcu odbacivanja početka poznog dažda i na taj način doprineli da se završetak Božjeg dela odloži za dugo vremena.

Njihovi slučajevi su veoma kompleksni. To su bili iskreni, dobri i dragi ljudi. Ali oni su na pogrešan način bili ohrabrivani svakim talasom površnog probuđenja koji je bučao iz Batl Krika.

Čak i pošto se vek (XIX) završio, a brat Smit došao blizu kraja svog života, on se izjašnjava da nikada nije promenio svoj stav u pogledu događaja iz 1888. On je bio prototip dobro poznatih adventista našeg vremena koji su ultra-konzervativni, pa ipak neverni.

Smitovo razumevanje proročanstava iz *Danila* i *Otkrivenja* bilo je u skladu sa onim što su verovali pioniri. U njegovo vreme, stanje sveta bilo je takvo da su se ova proročanstva vidno ispunjavala. Božje delo se u to vreme moglo dovršiti. Njegove knjige su dovele hiljade duša u crkvu i pomogle širenju adventizma u svetu. Da je samo prihvatio početak poznog dažda, on bi se mogao radovati tome što je pomogao objavljivanju glasnog pokliča, sa svom njegovom slavom kojom je trebalo da obasja ovaj svet.

Sigurno je to da je on razumeo opravdanje i pravdu kroz veru i da je svo vreme to verovao; posle 1888. je napisao svoju najznačajniju knjigu na ovu temu, *Gledajući u Isusa*. Bez sumnje, ova knjiga je pozdravljena kao remek delo za ono vreme od strane mnogih protivnika iz 1888, ali izvesno je da joj nedostaju elementi „veoma dragocene vesti“ iz 1888.

Sačuvano je, takođe, i svedočanstvo A.T. Džonsa koje je on dao na kraju svog života:

Kao čin čestitosti u odnosu na brata J.H. Morisona, moram da kažem da je on prekinuo vezu sa ovom opozicijom i da se telom, dušom i duhom stavio na raspolaganje istini i blagoslovima koji dolaze od pravde koja je kroz veru. On je to učinio, putem priznanja – jednog od najplemenitijih i najlepših koje sam ikada čuo (Pismo C.E. Holmsu, 12. maj 1921).

U istom pismu Džons govori i o drugima, ističući da je promena njihovog srca „bila samo privid, nikada stvarnost, jer svo vreme u odboru Generalne konferencije, kao i u drugim telima, pod različitim okolnostima, negovano jedano potajno neprijateljstvo.”

Nijedno protivljenje ne pada teže nego ono koje se razvija u tajnosti. Priznanja učinjena posle Mineapolisa bila su takve vrste da je duh neverovanja, u stvari, počeo da deluje skriveno, ispod vidljive površine.

Zbog ovog nesvesnog stanja, možemo reći da su iskrene naše tvrdnje, da smo kao narod bogatiji za onaj doprinos koji je adventizam dobio posle 1888, da je naše bogatstvo poraslo sa ispravnim razumevanjem pravde kroz veru i da sve što nam je sada potrebno jeste: više para i bolja tehnička sredstva za objavljivanje našeg shvatanja i verovanja.

Simptomi neurotičnih aktivnosti naše crkve su приметni. Zakopani uzroci leže u dubokoj antipatiji prema svetlosti koja je obasjala naš put 1888 i koja je bila odsjaj Svetlosti (Hrista) koja obasjava svakoga čoveka koji dolazi na svet. Konačno pomirenje, definitivno izmirenje sa Histom – to je naša jedina šansa.

Glavni cilj ovog poglavlja bio je da pokaže kako su priznanja koja su usledila posle Mineapolisa,

samo posekla „vrhove,“ ali je „korenje“ neverovanja ostalo netaknuto (Sved. za prop., 476). U toku istraživanja, ukazao se i drugi cilj. On je logična posledica onog prvog, ali je od još veće važnosti.

(1) U nekim slučajevima, naši današnji zvanični stavovi o pravdi kroz veru su identični sa onim koje su zastupali protivnici vesti 1888. Pravo učenje opozicije onog vremena jasno je izloženo u ovoj studiji.

(2) Uporedo sa pogrešnim viđenjima ove vesti, ide i jedno ekstremno optimistično mišljenje o „brzini“ i „poletu“ sa kojim delo danas napreduje, dok u stvarnosti, ono zaostaje zbog našeg duboko ukorenjenog neverstva. Statistički izveštaji nas varaju.

(3) Konfuzija u pogledu pravde kroz veru je, na određeni način, dovela do „kontinuiranog“ kršenja onih principa koje je Bog poverio crkvi ostatka, kako bi ona mogla razumno da upravlja zdravstvenom, obrazovnom, izdavačkom i misionarskom delatnošću.“ U više mesta došlo je do udaljavanja od Božjeg plana... i mi smo nastavili da napredujemo na putevima ovoga sveta, a ne po primeru Isusa Hrista“ (Bilten GK 1893, str. 459; Osnovi hrišćanskog vaspitanja, str. 221–230). Naša nada se zasniva na ljubavi i milosti Božjoj, a Njegova nada je sagrađena na iskrenosti duše Njegovog vernika.

Istinsko čišćenje nebeske svetinje traži isto takvo delo kada su u pitanju naša srca. Mora se iskrčiti skriveno korenje, „podzemni“ uzroci našeg otuđivanja od Hrista. Svetlost koja će otkriti ovu stvarnost i „terapijsko sredstvo“ koje će odgovarati našoj duhovnoj potrebi, potrebniji su nego bilo kakva tehnologija za propovedanje našeg „sadašnjeg verovanja.“

Drugim rečima, sila za kojom imamo potrebu, jeste svetlost, a završetak propovedanja Jevanđelja će biti prirodna posledica. Razumevanje istorije 1888 daje jednu dijagnozu; ispravno shavatanje Jevanđelja koje u svom središtu ima Hristov krst – to je terapija.

OSMO POGLAVLJE
POKRET U KRIZI:
ZASEDANJE GENERALNE KONFERENCIJE 1893.

Zasedanje Generalne konferencije 1893. godine po značaju je na drugom mestu, odmah posle one iz 1888, u smislu sagledavanja činjenica o tome kako je poruka primljena. Teorija da je vest prihvaćena oslanja se na sledeću ideju koja se odnosi na sastanak 1893: „*Na zasedanju Generalne konferencije 1893. svetlost opravdanja verom je, kako izgleda, zadobila najznačajniju pobedu*” (Kristian, str. 241).

Trebalo bi da istražimo objavljene izveštaje sa ovog zasedanja, kako bismo razumeli prirodu te „pobede.“ Prema svedočanstvima Elen Vajt, napisanim nešto kasnije, „pobeda” je na kraju ovog sastanka pripala Sotoni (1SM 234, 235). Konferenciju je jasno obeležilo povlačenje Božjeg dara poznoga dažda. Događaji na ovom skupu su od dubokog značaja za nas koji smo danas živi.

Od samog početka zasedanja, vest 1888 je imala sveobuhvatan značaj. Samo nekoliko meseci pre ove konferencije (1893), poznata izjava - da je ova vest zapravo „početak glasnog pokliča“ – mogla se pročitati u *Pregledu* 22. novembra 1892. To je delovalo kao bomba! Malo je njih koji su imali reč na zasedanju, a da su govorili o nečem drugom što nije u vezi sa ovom temom. Čak su i neki iz udaljene Australije znali o čemu se radi. A.T. Džons izveštava:

Nedavno sam primio pismo od brata Stara iz Australije. Čitaću vam dva-tri pasusa jer je to veoma povezano sa temom našeg izlaganja: „Sestra Vajt kaže da se mi, od zasedanja konferencije 1888, nalazimo u vremenu poznog dažda“ (Bilten GK 1893, str. 377).

Možemo samo da pretpostavimo kakav je duh tom prilikom dominirao! Bilo je normalno da se u pozadini problema privatanja vesti 1888, nazre jedna nanovo probuđena nada skorog Hristovog povratka. Tako uzvišena radost nije prožimala srca vernika još od ponoćnog pokliča iz 1844 godine:

Da zahvalimo Gospodu što se još bavi nama, spasavajući nas od naših sopstvenih grešaka, od opasnosti koje nam prete; neka nas sačuva od pogrešnih puteva i neka izlije na nas pozni dažd, kako bismo mogli da budemo uzeti na nebo. To za nas znači ova poruka – odlazak na nebo (Bilten GK 1893, str. 185).

Oni su znali da Bog neće povući svoj pozni dažd dok im se ne pruži prilika za jedan razuman odgovor na ponuđeni dar. To je značilo najmanje nekoliko godina posle 1888. Sledeće reči koje su citirane na ovoj konferenciji, izražavaju Božji princip pravednosti i strpljenja:

Bog će prokušati svoj narod. Isus ih je strljivo trpeo i nije ih u jednom času izbljuvao iz svojih usta. Anđeo je rekao: „Gospod meri narod.“ Ako bi vest imala tako kratko trajanje, kako to neki pretpostavljaju, ne bi bilo vremena da se razvije karakter. Mnogi su reagovali emotivno, ne iz principa ili po veri, a ova vest ih je prodrmala... On im daje vremena kako bi emocije nestale, a zatim će ih okušati da bi video hoće li poslušati savet vernog Svedoka (1. Sved., str. 186, 187; Bilten GK 1893, str. 179).

Nagoveštaji velike opasnosti

Razni govornici su se smenjivali izražavajući svoj predosećaj da će se svetlost povući ako se ne bude brzo reagovalo. Nekoliko meseci pre zasedanja 1893, Elen Vajt je pisala:

Greh učinjen u Mineapolisu ostaje zapisan u nebeskim knjigama za spomen uz ime onih koji su se usprotivili svetlosti i ostaće tamo sve dok ne bude učinjeno potpuno priznanje i dok se grešnici ne ponize pred Bogom.... A kad se ove osobe ponovo stave na probu i kad budu dovedene u istu situaciju, ispoljiće se isti onaj duh. Pošto ih Gospod dovoljno okuša i ako se oni ne budu dali ubediti, onda će Njegov Sveti Duh biti povučen (Pismo O19, 1892).

U Mineapolisu ona je upozoravala da bi omalovažavanje svetlosti koja je tada zasjala moglo biti tragično. Problem nije bio samo lično spasenje onih koji su odbacili vest. Nad celokupnim telom crkve lebдела je eshatološka prilika za dobijanjem poznog dažda i glasnog pokliča:

Želim da vas upitam da li shvatate koliko je to strašno kada Bog da svetlost i ona oduševi vaše srce i vaš duh... Da, Bog će povući Svog Duha ako istina ne bude prihvaćena (Ms. 8, Olson, str. 264).

Braća koja su se okupila na zasedanju 1893, našla su se u atmosferi iščekivanja. Sastanak je bio prožet osećanjima o uzvišenosti trenutka i svešću o strahovitoj težini odluka koje je trebalo doneti. Od njihove reakcije zavisio je dolazak jutra ili povratak u tamu. Ako bi Sotona uspeo „da učini da se opredele za pogrešnu stranu, onda bi njegov plan da ih zavede na jedno dugo putovanje, uspeo,“ govorila je Elen Vajt predsedniku Olsenu (Pismo O19, 1892.). Zamislite samo tu napetost koja je vladala u toku sastanka:

Uzvišena misao koja mi se upravo sada nameće jeste da (Bog) postaje nestrpljiv i da neće još predugo čekati na nas... Ne mogu da se oslobodim misli da je za nas nastupilo jedno veoma kritično vreme... Imam utisak da sada donosimo odluke koje će odrediti da li će se delo dalje razvijati ka glasnom pokliču i vaznesenju, ili ćemo biti prevareni i uhvaćeni u Sotonine zamke, prepušteni tami... To osećanje me je pratilo tokom celog sastanka (V.V. Preskot, Bilten GK 1893, str. 386).

A.T. Džons takođe prepoznaje neuporedivu važnost rasprave na ovom sastanku. Zapazite kako njegova ideja prevazilazi kalvinističke ideje o predodređenosti na osnovu suverene i neumoljive Božje volje:

On je u toku ove četiri godine pokušavao da nas navede da prihvatimo pozni dažd. Koliko će nas On još čekati da ga prihvatimo?...

Ključ problema jeste u tome da će se nešto dogoditi... To je strašna situacija u kojoj se nalazimo na ovom sastanku; to je ono što ovom skupu daje zastrašujući karakter. Opasnost je u tome što su ovde i neki koji su se suprotstavili pre četiri godine, ili neki koji se možda nisu tako mnogo protivili, ali sada... neće prihvatiti to onako kako Gospod daje (na način na koji Bog šalje svoj dar) i zbog toga će biti ostavljeni na miru. Gospod će, u stvari, doneti Svoju odluku na ovom sastanku kroz nas (posredstvom nas samih) (isto, str. 377).

Predsednik Generalne konferencije O.A. Olsen je takođe naglasio da se delegati suočavaju sa odlučujućim pitanjem:

Ovo mesto za mene sve više i više postaje sveto zahvaljujući prisustvu Božjem. Pretpostavljam da niko od nas nikada nije prisustvovao ovakvom jednom sastanku. Gospod nam, to je sasvim sigurno, prilazi veoma blizu i otkriva nam sve više i više od onoga što nismo dosad cenili niti potpuno razumeli...

Prethodno veče bilo je veoma svečano. Za mene je to mesto bilo nešto posebno zbog tako bliskog prisustva Božjeg i uzvišenog svedočanstva koje nam je ovde dato. Neki će se možda naći uvređeni što se ponovo ukazuje na Mineapolis. Znam da se neki ožaloste i povrede zbog svake aluzije na taj sastanak i na situaciju koja je tamo bila. Ali, molim vas da shvatite da je razlog zbog kojeg se neko tako oseća njegov duh nepokornosti... Čak i sama pomisao da se neko oseća zbog toga povređeno smesta ukazuje na seme pobune u njegovom srcu (isto, str. 188).

Izgovorene su još mnoge reči upozorenja između 1888. i 1893, otkrivajući opasnost od zastranjivanja pod uticajem lažne svetlosti i izopačenih ideja, ukoliko ona prava svetlost ne bude prihvaćena. Delegati su imali priliku da čuju sledeću poruku koju im je uputila Elen Vajt:

Ukoliko propustite da vaše haljine sačuvate netaknutim od sveta, Sotona će postati vaš zapovednik... Reči koje je Bog poslao mnogi će odbaciti, a reči koje će biti od ljudi, oni će prihvatiti kao svetlost i istinu. Ljudska mudrost će nas udaljiti od samoodricanja i požrtvovanja; iz toga će proizaći mnoge stvari koje će Božju vest učiniti bez efekta. Ne možemo se osloniti na ljude koji nisu u čvrstoj vezi sa Bogom. Oni prihvataju ljudska mišljenja, ali ne mogu da prepoznaju glas

pravog Pastira (isto, str. 237).

Posle manje od godinu dana posle konferencije u Mineapolisu, zabeležen je sledeći stav:

Ako se u iskustvo naroda Božjeg ne unese božanska sila, umovi će biti porobljeni pogrešnim teorijama i idejama, Hristos i Njegova pravednost će biti odstranjeni iz iskustva mnogih, a njihova vera će postati bezvredna i beživotna (RH, 3. septembar 1889).

Neuspeh da se prihvati svetlost koju su doneli Božji vesnici u Mineapolisu, imala je za rezultat prihvatanje lažne svetlosti koju su doneli lažni vesnici. Elen Vajt kaže:

Lažne ideje koje su naširoko razvijene u Mineapolisu, nisu u potpunosti iskorenjene iz pojedinih umova. Oni koji se nisu istinski pokajali u svetlosti koju je Bog sa zadovoljstvom dao svom narodu, neće videti stvari jasno i biće spremni da vesti koje im Bog šalje, nazovu prevarom (Bilten GK 1893, str. 184).

Šta sledi? Oni će primiti vesti koje Bog nije poslao i na taj način postati opasnost za Božje delo, jer će postavljati lažne standarde (vidi „Braći na odgovornim položajima,“ isto. str 182).

Lekcije Izraelu, „napisane nama za pouku”

Bez sumnje, vest iz 1888. godine bila je mana sa neba. Možemo naučiti ponešto od simbolizma starog vremena. Ako bi Bog postavio pred nas tanjir jela, onda bi bilo dobro da to odmah pojedemo, jer se hrana bogata nutritivnim elementima kvari brže nego ona koje je lišena istih tih hranljivih vrednosti. Bilo je opasno ostaviti poruku iz 1888. „za sutra”, jer bi se pokvarila:

Učiniću da vam pada hleb sa neba. Narod će izlaziti da skuplja koliko mu treba za svaki dan, da ih okušam i vidim hoće li hoditi po Mom zakonu.

I reče Mojsije: „Niko da ne ostavlja od toga za sutra.“ Ali ne poslušashe Mojsija i neki ostaviše od toga za sutra, te se ucrva i usmrde (2. Mojs. 16,4.19.20).

Živimo u vremenu koje je od dubokog značaja za svaku dušu. Svetlost sija jasnim zracima oko nas. Ako ta svetlost bude primljena i cenjena onako kako treba, to će biti blagoslov i za nas i za druge; ali ako se oslonimo na našu sopstvenu mudrost i snagu, ili mudrost i snagu naših bližnjih, ista ta svetlost će se pretvoriti u otrov (Sved. za prop., str. 385).

Još u Mineapolisu je proročanstvo ukazalo na tu strašnu opasnost. Evo aluzije na mogućnost tragičnog neuspeha vesti i vesnika:

Oni koji kopajući u rudniku istine nisu išli sve dublje i dublje, neće zapaziti nikakvu lepotu u dragocenostima koje su izložene na ovoj konferenciji. Kada se volja uzjoguni nasuprot datoj svetlosti, onda postaje teško da se potčiniš, čak i onda kada imaš ubedljive dokaze kao što su ovi prezentovani na sadašnjoj konferenciji (1888)...

Ako zanemarimo da hodimo u datoj svetlosti, ona postaje tama za nas; a tama je proporcionalna svetlosti i privilegijama koje nismo iskoristili (Ms. 8a, 1888; Olson, str. 279.280).

Govoreći dalje o vesti 1888 i o „vesnicima Božjim,“ Elen Vajt kaže da će neprijatelj Božjeg dela upotrebiti neposvećene propovednike i vođe. Ona je shvatila smrtnu opasnost jednog duhovnog konflikta:

Neposvećeni propovednici se podižu protiv Boga...Dok govore da su primili Hrista, oni prmajuu zagrljaj Varavu i svojim delima i ponašanjem govore: „Ne Ovoga, već Varavu”..... Sotona se hvališe time šta može da učini... On kaže: „Izaći ću i biću duh lažljivi da prevarim one koje mogu”.... Dopustite li da sin prevare i jedno lažno svedočanstvo dobiju podršku crkve koja je imala veliku svetlost i velike dokaze, ta crkva će odbaciti vest koju joj Bog šalje i usvojiti najnerazumnije tvrdnje, pretpostavke, kao i lažne teorije...

Mnogi će stajati za našim propovedaonicama, držeći u ruci baklju lažnog proročanstva zapaljenu na lažnom ognju Sotone. Ako se sumnje i neverovanje usvoje, verni propovednici će biti udaljeni od strane onih koji misle da znaju tako mnogo (Sved. za prop., str. 409, 410).

Samo nekoliko meseci pre zasedanja 1893, stigla je ova poruka:

Prva crkva bila je prevarena od strane neprijatelja Božjeg i čovekovog i otpad je ušao u redove

onih koji su propovedali Božju ljubav; i danas, ukoliko se Božji narod ne probudi iz sna, neprimetno će upasti u Sotoninu zamku..

Dani u kojima živimo značajni su i puni opasnosti...

Bez prosvetljenja Svetog Duha, mi nećemo biti kadri da razlikujemo istinu od zablude i pašćemo pod lukavim kušanjima i razočaranjima koje Sotona navodi na ovaj svet (RH, 22. novembar 1892).

Neprijatelj će upregnuti sve svoje moći da „upotrebi svako moguće sredstvo,” kako bi izneo laž maskiranu sadašnjom istinom, tako da „ne budemo u stanju da razlikujemo istinu i zabludu.” Delegati su bili spremni da na zasedanju 1893. godine pregaze tu nevidljivu i zastrašujuću granicu. Nekoliko meseci ranije, sluškinja Gospodnja koja se nalazila u egzilu u Australiji, piše predsedniku Generalne konferencije:

Želela bih da apelujem na braću koja će se okupiti na Generalnoj konferenciji, da se sete poruke koja je data Laodikijskoj crkvi. U kakvom stanju slepila se oni nalaze; ova tema (vest 1888) vam je ponovo i ponovo predočavana, ali nezadovoljstvo vašim sopstvenim duhovnim stanjem nije bilo dovoljno duboko i bolno da bi pokrenulo reformu... Krivica samoobmane počiva na našim skupštinama. Verski život mnogih je prevara...

Osećam veliku duševnu bol kada vidim kojom se brzinom reči i dela braće Džonsa i Vagonera izlažu kritici... Prestanite da gledate na svoju braću sa sumnjom... Mnogi koji rade u delu nemaju ljubavi ni prema Bogu, ni prema svojim bližnjima. Oni su uspavani i dok nastavljaju svoj dremež, Sotona seje kukolj (Pismo O19, 1892).

Neki pisci su napravili poređenje između iskustva starozavetnog Izraela u Kadis-Varniji sa našom istorijom iz 1888. Ali sastanak 1893. godine nije prepoznat kao moderna verzija pokušaja Izraela, posle iskustva u Kadisu, da se podigne i osvoji „obećanu zemlju.“ Izrael se nalazio u stanju preteranog uzbuđenja i nerealnog entuzijazma, a analoški slični događaji u modernom vremenu zabeleženi su u Biltenu iz 1893.

Isus Navin i Halev su doneli vest Izraelu:

Ako smo mili Gospodu, on će nas odvesti u tu zemlju i daće nam je; a to je zemlja u kojoj teče mleko i med. Samo se ne odmećite od Gospoda i ne bojte se naroda one zemlje;...s nama je Gospod... Tada reče sav zbor da ih pobiju kamenjem (4. Mojsijeva 14,8-10; uporedi sa 5. Sved., str. 383).

Nešto kasnije, kada je bilo očigledno da se narod masovno pobunio, Gospod je bio prinuđen da naredi povratak u pustinju: „I poznaćete da sam prekinuo s vama” (stih 34.). Izraelci su, međutim, pretpostavili da će njihovo površno priznanje: „Zgrešismo“ (stih 40.) i neiskreno kajanje („narod plaka veoma“ - stih 39.), garantovati poništavanje presude koju je izgovorilo Božanstvo i da će im to sada omogućiti da nadvladaju svoje neprijatelje.

U svom oduševljenju, oni su interpretirali vest dvojice uhoda: „Gospod je s nama, ne bojte ih se,” ali bez njenog konteksta. Narod je mislio da ovo obećanje ostaje na snazi, iako je njihova uporna pobuna ostala netaknuta površnim pokajanjem koje su učinili. Mislili su da je Gospod još uvek sa njima i bez imalo griže savesti su se arogantno zaleteli u ono za šta su mislili da je iskustvo „glasnog pokliča“ u osvajanju Hanana.

Mojsije je pokušao da ih odvrati, rekavši im da je vest koju su im Isus Navin i Halev saopštili, važila pre njihove pobune i da to nije više sadašnja istina: „Ne idite gore, jer Gospod nije među vama,” vikao je on (stih 42.).

Poduhvat koji je preduzeo Izrael završio se katastrofom. Zaista se pokazalo da tada Bog nije bio sa njima u pokušaju osvajanja Hanana. On ih, ipak, nije ostavio. Nameravao je da im bude pratilac na jednom zamornom produženom, putovanju, sve dok cela jedna generacija nevernika ne izumre. Tako je, najzad, narod odustao od svojih utopističkih planova.

Entuzijazam koji se pojavio na samom kraju zasedanja Generalne konferencije 1893. godine, nije predstavljao „veliku pobedu” vesti Hristove pravde, kako se to mislilo. Naprotiv, to je bila

nesumnjivo lažna agitacija, bez pravog pokajanja i istinske poniznosti. Naša potonja istorija je pokazala da je to bio jedan neuspeh, jer glasni poklič nije napredovao posle tog sastanka.

Crkva adventista sedmog dana je moderni Izrael i Gospod jeste bio s nama. On nas nije napustio, kao što to nije učinio ni sa svojim narodom kod Kadis-Varnije. Umesto toga, On nam je bio stub od oblaka danju i stub od ognja noću, u toku decenija zamornog hodanja po pustinji. To, međutim, nije bio deo programa za osvajanje Hanana u sili glasnog pokliča. Takvo iskustvo je još uvek stvar budućnosti za crkvu ostatka, zahvaljujući našem neverstvu u prošlosti. Božji cilj je morao biti promenjen. Moramo analizirati postojeće dokaze.

Studije A.T. Džonsa

Dvadeset četiri predavanja koja je Džons održao (na GK 1893) na temu „Vest trećeg anđela,“ ne daju nikakav povod za utisak o njegovoj navodnoj ogorčenosti, svađalačkom duhu, aroganciji, ili nehrišćanskom ponašanju. Njegov stil je bio pojam jednostavnosti, a u načinu njegovog izlaganja ispoljila se suština bratske ljubaznosti. Ni u jednom trenutku se nije uzdigao iznad drugih, kao neko ko je drugačiji od njih. Sve vreme on govori o „našim“ greškama, „našem“ neverstvu, „našoj“ potrebi za Bogom i često tvrdi da je on sam najbespomoćniji.

Uzalud ćemo tražiti u njegovim propovedima dokaze koji bi potkrepili optužbe naših istoričara, kako je on bio „nedisciplinovan,“ ili da je „podsticao staro neprijateljstvo,“ „onaj koji je bio sklon da zametne kontroverzne teme,“ „kritizer,“ „provokativna ličnost,“ „zloban,“ samouveren, ili arogantan, ili onaj koji je izražavao „ekstremne stavove“ i davao „mistične izjave.“ Ovi pisci su izmislili sve te ideje, ili su, u najboljem slučaju, pogrešno razumeli istinu. Zvanično su objavljene lažne optužbe na račun poniznog sluga, kojeg Gospod naziva „svojim vesnikom.“

Njegove studije iz 1893. godine stenogramski su zabeležene u Biltenu, bez ikakve korekture. Danas bi objavljivanje ovih dvadeset četiri predavanja pod pokroviteljstvom Generalne konferencije, ubedilo mnoge u našem narodu da je tu zaista reč o trećoj anđeoskoj vesti „u suštini,“ izloženoj na najjasniji, najjednostavniji i najdirljiviji način. Potvrda Svetog Duha je evidentna.

Govoreći o Mineapolisu, on je demonstrirao duh krotosti. Uočio je neophodnost da otvoreno progovori o tim događajima i teško je zamisliti da bi neko od prisutnih to mogao činiti sa više takta, dobrote i ljubavi, nego što je to bilo u njegovom slučaju. Sekretar Generalne konferencije, Den T. Džons, piše jednom svom prijatelju o njemu: „Njegove propovedi se čine veoma dirljivim i on kao da duboko proživljava sve što govori“ (Pismo J.V. Vatu, 1. januar 1889.). Elen Vajt 1890, kaže da je prijatno iznenađena njegovim blagim duhom: „Brat Džons je govorio veoma otvoreno, ali ipak sa osećajem (odmereno),“ u vezi sa događajima iz 1888 (Pismo 84, 1890).

U ovom periodu, Elen Vajt je bila u egzilu, u Australiji, a Vagoner u Engleskoj; Džons je praktično ostao sam:

I sada smo došli... do onog dela našeg proučavanja koji se odnosi na svakog pojedinačno... Za mene lično ova tema, i ona sledeća, su najstrašnije od svih kojima sam se bavio. Nisam ih ja izabrao, od njih me obuzima jeza... ali... nemamo koristi od toga da... na te stvari nemarno gledamo... da zatvaramo oči i da tako voljno ostanemo u neznanju u pogledu situacije u kojoj smo...

Za početak vas molim da me ne smatrate nekim ko je iznad, ili odvojen od vas, ili vam govori sa visine, izuzimajući sebe samog iz onoga o čemu će biti reči. Sa vama sam u svim tim stvarima. Ja, kao i vi, i u istoj meri, moram biti spreman za ono što Bog namerava da nam da, kao što to mora biti i svaki drugi čovek na ovom svetu. Stoga vas preklinjem da me ne odvajate od vas u ovom problemu. Ako vidite greške koje ste počinili, znajte da i ja vidim greške koje sam i sam počinio, pa vas molim, ne optužujte me, kao da sam onaj koji vam sudi ili iznalazi greške na vama.... Ono što želim, braće, jeste da u jednostavnosti, zajedno sa vama, potražim Gospoda celim srcem (Skup: „Amin!“) i da da uklonimo svaku prepreku sa puta, kako bi Bog mogao da nam da to što ima za nas (Bilten Generalne Konferencije 1893, str. 164. 165).

Njegove propovedi su bile jasne, bez i traga mistike ili ekstremizma. Ako ih danas doživljavamo

kao neobične, to je zato što smo u tako mnogo koristili zatupljene mačeve da nam mač Reči Božje i Njegovog Duha koji direktno seče, izgleda preterano oštar.

Njegovi stavovi u pogledu izloženih činjenica bili su uravnoteženi. Tek posle ovog sastanka (9. aprila), Elen Vajt je našla za potrebno da ga upozori na opasnost od ekstremnih tvrdnji u pogledu odnosa između vere i dela. (Upravo nakon tog kritičkog pisma nalazimo njenu najusrdniju podršku onome što Džons govori o vezi između vere i dela.) Obratite pažnju na jasnoću i ravnotežu u Džonsovom izlaganju 1893:

Kažem još jednom, da će u svakom slučaju, onaj koji potpuno veruje u Isusa Hrista, najviše i raditi za Njega.

Sada, da razmislimo na tu temu, i to će biti najbolji način da okončamo naš sastanak za večeras. „Put Hristu,” na 79. strani (originalnog izdanja iz 1892): „Srce koje se u potpunosti oslanja na Hrista, biće najrevnosnije i najaktivnije u radu za Njega.” Amin! (Skup: „Amin!”) ...Ne pomišljajte da će čovek koji kaže da potpuno zavisi od Hrista, biti lenjivac bilo u fizičkom, bilo u duhovnom pogledu. Ako ispoljava neaktivnost u svom životu, on ni najmanje ne boravi u Hristu, već u samome sebi... To je vera koja će nam doneti izliv poznog dažda (Bilten GK 1893, str. 302).

Džons je bio jasan i kada je reč o odnosu između Zakona i Jevanđelja. To pokazuje da je on razumeo smisao istinskog pokajanja za razliku od fatalnih ideja koje su danas popularne. Fatalna greška se krije u tome kada tvrdimo da površno priznanje ima za rezultat automatsko pranje naših greha, a da je delo svedočenja Svetog Duha, koje pogađa naše duboko skrivene grehe, od đavola i da ga zbog toga treba odbaciti. Zapazite ovu jasnu istinu:

Kada ti se ukaže na greh, kaži: „Više želim da imam Hrista nego greh” (Skup: „Amin!”) ... Onda... gde je razlog da budemo obeshrabreni zbog naših greha? Neki među braćom su upravo to učinili. Došli su ovamo smireni; ali Duh Božji im je pokazao nešto što ranije nisu uviđali, Božji Duh je prodirao dublje nego ikada i otkrio stvari koje oni nisu ranije videli; i onda, umesto da zahvale Bogu što im je otkrio kako stvari stoje i da odbace to zlo (na koje im je ukazano), umesto da Bogu zahvale što Ga imaju u većoj meri nego što su Ga imali ikada ranije, oni počinju da se obeshrabruju... I tako ne dobijaju nikakvo dobro od ovih svakodnevnih susreta.

Ako nam Gospod otkriva grehe na koje ranije nismo ni pomišljali, to samo pokazuje da On ponire u dubinu i da će na kraju stići do kraja (do dna); i kada pronade i poslednju stvar koja je nečista i koja nije u skladu sa Njegovom voljom, izvadiće je na površinu i pokazaće nam je, a mi ćemo reći: „Više želim da imam Gospoda nego taj greh;” tada je posao završen i pečat živoga Boga može biti stavljen na takav karakter....

Šta biste više voleli da imate, Isusov savršeni karakter, ili nešto manje od toga, plus neke od vaših skrivenih greha za koje niste ni znali da postoje?... On, dakle, mora da kopa duboko, na onim mestima o kojima nismo imali pojma, jer mi ne poznajemo svoje srce. Dopustimo Mu da nastavi, braćo, da nastavi Svoj posao istraživanja (isto, str. 404).

Primitite jasnoću koncepta koji govornik prezentuje: Sotona je taj koji kontroliše telesni um, sve dok ne nastane svakodnevno raspinjanje ljudskog „JA” zajedno sa Hristom. U svakoj od izloženih tema, „sablasan i spoticanje” krsta Hristovog je bilo prisutno. Jedna kratka ilustracija praktične primenljivosti ove poruke govori o njenoj autentičnosti; reč je o jednom apelu za ujedinjenje sa Hristom, kao bi čovekov ego bio razapet zajedno sa Njim na krstu:

Reč nam kaže da u našoj sredini postoji nesveta ambicija, ljubomora i zavist; Sada je došlo vreme da sve to napustimo... i da svako traži da zauzme što poniznije mesto kod Hristovih nogu, a ne što višu poziciju na Konferenciji, ili u ljudskim očima, ili u Odboru Generalne konferencije... Nije bitno koliko će nas to koštati (isto, str. 166).

U vezi sa ovim svečanim apelom na pokajanje bilo je, sasvim sigurno, i obnavljanje one duboke, izvorne radosti u Gospodu. Ne primećuje se u ovom slučaju nikakav emocionalizam niti preterano uzbuđenje, već su to iskrene suze pokajanja. Ono što je Džons izlagao na zasedanju 1893, bilo je istinsko i silno delovanje Svetog Duha.

Verovatno da u poslednjih sto (danas više od sto dvadeset – prim.prev.) godina na zasedanjima Generalne konferencije nikada nije predstavljena jedna tako čudesna vest, vođena Svetim Duhom u stubu od ognja i oblakom koji zaklanja, upravljajući pažnju naroda na najskorije ispunjenje poslednjih događaja.

Ali, fanatizam se uvukao gotovo na samom kraju zasedanja i to ne preko Džonsa, već preko nekog drugog.

DEVETO POGLAVLJE

**LAŽNA PRAVEDNOST KROZ VERU:
SEJANJE SEMENA ZA OTPAD**

(Zasedanje Generalne Konferencije iz 1893, Deo II)

Odbacivanje svetlosti iz 1888. otvorilo je put za pojavljivanje nekih lažnih ideja, prurušenih u opravdanje verom. I zaista, ako okrenemo leđa ono što je istinsko, autentično, ništa nas neće sprečiti da primimo falsifikat.

Pre nego što je izložio dokaze o nevaljanosti jedne takve koncepcije, A.T. Džons, podseća sve prisutne na sastanku 1893. godine na odbacivanje svetlosti u Mineapolisu i posle toga, u periodu od četiri godine koji je usledio. Zatim, on dokazuje kako um koji je potčinjen ljudskom egu, postaje um Sotonin. Taj razvojni put upečatljivo je predstavljen počev od paganstva, a završno sa suptilnim katolicizmom. Postoje dva oblika opravdanja verom, jedan pravi i drugi lažni:

Videli smo... da je onda kada je hrišćanstvo ušlo u svet, ista ljudska logika falsifikovala to hrišćanstvo i da se ovo isto ljudsko umovanje, preobuklo u vid hrišćanstva i to nazvalo opravdanjem kroz veru, dok je u stvarnosti to bilo samo opravdanje delima – ona ista ljudska logika. Eto, to je papstvo, tajna bezakonja (Bilten GK, 1893, str. 342).

Zatim je Džons pratio razvoj ljudskog umovanja (onu misao koja potiče iz nepreporođenog ljudskog „JA”) na polju modernog spiritizma, pokazujući kako ova prevara jednako uzdiže samoljublje. On je čak mislio da to predstavlja začetak one spiritističke ideje o „Svetom Duhu” (koji je naravno imitacija pravog Svetog Duha), ideje koja je bila veoma rasprostranjena u ono vreme, a prepoznatljiva i sada, u ovim našim „harizmatičnim” danima:

Što se više približavamo dolasku Spasiteljevom, utoliko više će spiritizam propovedati Hrista... sam Sotona... će se pojaviti kao Hristos; njega će primiti kao Hrista. Zato Božji narod mora tako dobro da poznaje Hrista, kako ne primio nikakvo svedčanstvo koje nije istinsko, autentično (isto).

Jedino ako dopustimo da logika našeg ljudskog „JA” bude razapeta sa Hristom, praveći mesto Hristovoj misli, samo to može dovesti crkvu ostatka u stanje da prepozna prevaru koja je tako monstruozna, a s druge strane tako inteligentna.

U to vreme, iako će ljudi citirati Hristovu reč, to će ipak biti samo falsifikat. Dobro znate da nam „Velika borba” kaže kako će se sam Sotona pojaviti sa divnim rečima koje su silazile sa usana našeg Spasitelja; sada će te iste reče, istim tonom, izgovarati Sotona, a oni koji nemaju Hristovu misao (Hristov um), prihvatiće ih (isto, 343).

Način razmišljanja, kada je ljudsko „JA” razapeto sa Hristom, ni u kom pogledu ne umanjuje samopoštovanje, već se ono uzdiže kroz ujedinjenje sa Hristom. Postoji jedna pogrešna koncepcija pravde kroz veru koja se pojavila još 1893, pošto je „u velikoj meri” odbačena ona prava verzija ove nauke (ISM 234, 235). To je, nesumnjivo, onaj princip po kojem će „oni koji su makar i u najmanjoj meri bili zaslepljeni od strane neprijatelja... biti skloni da prihvate prevaru” (Posebna svedočanstva, Serija A, str. 41,42). Džons je demaskirao prevaru.

Neku od ove braće sam, posle susreta u Mineapolisu, lično čuo kako kažu „Amin” na propovedi i tvrdnje koje su očigledno paganske, a koje su oni prihvatili kao pravdu Hristovu. Neke koji su se u ono vreme tako mnogo protivili i podizanjem ruke glasali protiv nje¹⁰ (protiv vesti - prim. prev.),... čuo sam kako od tog vremena govore „Amin,” slušajući tvrdnje koje su na jedan otvoren i određen način bile papske, u smislu u kojem ih samo katolička crkva može izraziti. Jednu od tih

¹⁰ Za dokaze o glasanju za odbacivanje vesti koju su doneli Džons i Vagoner na Generalnoj konferenciji, vidi poglavlje „Od 1950 do 1971.”

tvrdnji ćemo ovde analizirati, čime želim da skrenem vašu pažnju na stavove katoličke crkve i njenu doktrinu o opravdanju verom... Neko će reći: „Ja sam mislio da oni veruju u opravdanje delima.“ Tačno je, oni upravo to veruju, i ništa drugo; ali oni to plasiraju u vidu opravdanja verom i nisu jedini na svetu koji tako čine (Bilten GK 1893, str. 244).

Imam ovde knjigu sa naslovom „Katolička vera...”

Kako biste razumeli ove dve stvari, istinu o opravdanju verom i njen plagijat, citiraću šta kaže ova knjiga, a zatim... „Put Hristu“ ...Želim da uvidite šta podrazumeva rimo-katolička crkva pod opravdanjem verom, jer smo to isto u poslednje četiri godine pronašli i kod adventista sedmog dana... Upravo ona objašnjenja koja se mogu naći u katoličkoj knjizi, kada je reč o opravdanju verom i o tome kako se ono dobija, jesu ista ona koja su mi adventisti sedmog dana predstavili kao opravdanje verom...

Jedno je opravdanje verom. Drugo je opravdanje delima. Prvo je Hristovo; drugo je od đavola. Prvo predstavlja Hristovo učenje o opravdanju kroz veru; drugo je učenje đavola o opravdanju kroz veru (isto, str. 261, 262).

Džons je uvideo da je suština romanizma (papstva) obožavanje sopstvenog „JA,” ma u kom vidu se ono ispoljavalo. Svako učenje o opravdanju verom koje uzdiže grešno umovanje ljudskog ega, a koje kao takvo može doći i od jednog adventiste sedmog dana, u stvari je grana izrasla iz korena papstva i spiritizma:

To je opravdanje verom; opravdanje koje radi, hvala Gospodu, a ne vera koja veruje u nešto udaljeno i koja drži Božju istinu u spoljašnjem predvorju, a zatim traži kako će sopstvenim snagama nadoknaditi njen nedostatak. Ne, već vera... koja sama radi; ona u sebi samoj ima božansku silu...¹¹

To je dovoljno da bi pokazali kako papska doktrina o opravdanju verom predstavlja sotonsko učenje; to je jednostavno rečeno, ljudsko mišljenje koje zavisi od sebe samog, deluje kroz sebe samo i uzdiže sebe samo; a zatim sve pokriva ispovedanjem vere... ali vere koja u sebi nema silu Božju (isto, str.265, 266).

Istom prilikom je bilo izloženo jedno još suptilnije krivotvorenje. Hrišćanska tajna srećnog života od Hane Vitel Smit, bila je ekstremno popularna knjiga u ono vreme, objavljena 1888. Ona, zapravo, predstavlja jedan koncept bez krsta i pokajanja, tj. griže savesti; bez pomirenja kod krsta, isključujući ličnog Spasitelja koji je „blizu,” kako smo to videli da je prikazano u poruci 1888. Verzija opravdanja verom koju je iznela ova autorka, jeste, zapravo, filozofija „o istinama koje su osnovi svake teologije... (i) koje se slažu sa svakim kredom... Moja knjiga se bavi tom apsolutnom religijom (Predgovor za izdanje iz 1888).

Ova spisateljica, kvekerka, kaže da je ideju dobila čitajući pouke izvesnog Fenelona, jednog rimo-katoličkog mistika koji je živio i poučavao na dvoru francuskog kralja Ludovika XIV, utrošivši ceo svoj život na traženje načina za ponovno obraćenje protestanata u katolicizam.¹² Ono što je ostalo od jedne vere lišene vitalnih elemenata, autorka Smit je nazvala „poverenje u Hrista.“ Kada se jednom dogodilo „predanje,” čovek treba da pretenduje na to da je „spasen,” i svako ubeđenje koje bi Sveti Duh poslao sa ciljem da opomene i ubedi u suprotno, treba smesta odbaciti, pri čemu se koristi jedna psihološka formula „sa mnom je sve u redu“ koju valja ponavljati.

Neki od braće su kritikovali knjigu Smitove i pogrešno mislili da ona predstavlja izvoriste i suštinu naše vesti iz 1888. Oni su govorili kako su Džons i Vagoner pozajmili svoju svetlost od nje.

¹¹ Ovo je dokaz da je njegova teologija u pogledu odnosa između vere i dela bila ispravna. On, naime, nikada nije izgovorio ništa što bi poreklo važnost dela, a ponajmanje se to može zameriti njegovim propovedima.

¹² Vidi *Enciklopedija Britanika* 1968, tom 9, str 169, 170; *Hrišćanska tajna srećnog života*, izdanje iz 1888, Flaming H. Ravel, str. 80, 81, 87. Mnoge od naših popularnih prezentacija opravdanja verom proizilaze iz koncepcije Smitove, a njena knjiga je često preporučivana našim mladima kao zdrava i korisna literatura. Ova knjiga, koja je do danas imala mnogobrojna izdanja, zapravo predstavlja falsifikat knjige „Put Hristu” i vesti 1888.

Džons je uočio ovu opasnu zamku i izneo taj problem direktno:

Videli smo da ista stvar može i drugačije da deluje. Postoji knjiga oko koje se podigla velika galama, Hrišćanska tajna srećnog života... Želim da svako među nama shvati da u Bibliji ima više tajni za srećan život, nego u deset hiljada tomova ovakvih knjiga...

Jednom sam čuo (kako se priča)... da sam svetlost dobio iz ove knjige. Postoji Knjiga (podize Bibliju) u kojoj sam otkrio hrišćansku tajnu srećnog života, i ona je jedini izvor. To mi se desilo pre nego što sam i znao da postoji ova druga knjiga (Bilten GK 1893, str. 358, 359).

Predavanja V.V. Preskota

Preskot je izneo nekoliko serija predavanja o „Obećanju Svetog Duha.“ On je shvatio da je učinjena strašna greška u Mineapolisu četiri godine ranije. On je lično bio prisutan na toj nesrećnoj konferenciji i zajedno sa Urijom Smitom i Batlerom bio protiv Džonsa i njegove poruke. Posle konferencije u Mineapolisu, on je čak pokušao da spreči Džonsa da govori u crkvi u Batl Kriku. Kasnije je, u jednoj polovičnoj ispovesti, rekao da je zauzeo pogrešan stav zajedno sa većinom braće.¹³ Ipak, u njegovim predavanjima 1893, on nije pominjao ništa što bi potsetilo prisutne da je u početku bio na pogrešnoj strani i da bi jedno takvo iskreno priznanje bilo neophodno.

Dok je Džons objašnjavao princip kolektivne krivice, govoreći o vesti „koju smo mi odbacili“ (Bilten GK 1893, str. 165, 183), iako je on bio vesnik te poruke, Preskot se predstavlja kao neko ko je od početka bio na pravoj strani. Jedno časno, ponizno priznanje s njegove strane imalo bi značajne konsekvence i otvorilo bi put Svetom Duhu da nesmetano radi na zasedanju 1893. To se ipak nije dogodilo.

Umesto toga on se poistovetio sa Džonom, kao onaj koji je učestvovao u njegovoj specijalnoj misiji. Moguće je da ga je Džons u svojoj naivnosti pozvao da mu pomogne, jer se, nesumnjivo, osećao usamljenim u odbrani vesti iz 1888, s obzirom da su Elen Vajt i Vagoner bili sklonjeni i otpavljeni daleko, preko okeana.

Preskot je govorio svake večeri pre Džonsa. U toku Džonsovog izlaganja, on je bio dovoljno drzak da ga prekida i iznosi svoje ideje, citate, čak i da agituje među slušaocima. Sa duhom koji nije baš bio blag i taktičan, on je žustro insistirao zahtevajući od braće da pređu na pravu stranu.

Žalosno je što moramo da zabeležimo i takav diktatorski pristup jednog nestrpljivog duha, koji teško da je mogao doprineti zalečenju rana iz prošlosti. Taj duh je bio u vidljivoj suprotnosti u odnosu na onaj koji je ispoljio Džons, čije je osećanje kolektivne krivice¹⁴ bilo takvo da ga je osposobljavalo za posao u otklanjanju krivice svih koji su bili odbacili vest. Preskotove propovedi ne daju dokaz o takvoj vrsti poniznosti:

A sada jedna svečana misao koja mi prolazi kroz glavu, a to je da (Bog) postaje nestrpljiv i da neće čekati još dugo na vas i na mene. Hoću da to jasno uvidite.... ponoviću još jednom, veoma sam zabrinut zbog ovakve situacije... Nikome ne zapovedam, ali nešto se mora uraditi; na ovom sastanku moramo da primimo nešto drugo, nešto što nismo dosad primili, u to sam siguran...

Evo zašto vas mi(!) podstičemo da prihvatite pravdu, jer je Duh u njoj. Zar ne shvatate? (Bilten GK 1893, str. 386, 387).

¹³ Vidi Viliam Voren Preskot: *Adventistički vaspitač*, doktorska disertacija Gilberta Marej Valentina, Univerzitet Endrjus, 1982, str. 81,82,143: „Čini se prirodnim njegova reakcija na teološku diskusiju (1888), koja se ispoljila u pokušaju da održi neutralnu poziciju, iako je osećao snažnu naklonost prema partiji Urije Smita i Batlera, prema kojima je gajio osećaje naklonosti i potčinjenosti. On je, takođe, više pogođen i povređen „Džonsovim provokativnim i čudnim stilom“ i uzeo je učešće u planiranoj akciji sprečavanja Džonsovih nastupa na sastancima i ograničavanja njegovog nastavnog uticaja na koledžu samo na ono što je u okvirima od ranije prihvaćene doktrine.

¹⁴ Zapazite da je i Vagoner, na početku svog interesovanja za opravdanje verom, jasno razumeo ideju kolektivnog pokajanja, što se može jasno videti i iz pisma koje je uputio M.C. Vilkoksu, 16. maja 1916, gde govori o svom iskustvu samopreispitivanja iz 1882.

To što se Preskot predstavio na tako bučan način kao naročiti Džonsov „kolega,“ svakako je stvorilo konfuziju među delegatima i u celom zboru, jer su oni pomislili da je upravo to (što je Preskot ispoljio), bio isti onaj duh probuđenja iz 1888, što uopšte nije bilo tačno:

Moja duša ne želi ništa drugo više nego da se Duh izlije na ova bogoslužjenja koja se sada održavaju... Moramo imati to iskustvo koje je nalik na vađenje desnog oka i odsecanje desne ruke. Ko god želi ovakvo iskustvo mora biti spreman da preda Bogu sve, čak i život (čuje se kroz žamor: „Amin“). I treba da se setimo da je mnogo lakše reći „Amin,“ nego učiniti šta Bog kaže.

...Onda, šta je naša dužnost u ovim vremenima? Da izađemo i da objavimo glasni poklič vesti svetu...

Gospod već dugo čeka da nam da Svetog Duha. Sada je čak i nestrpljiv da Ga izlije na nas...

Delo veće nego ono na Pedesetnicu je počelo i ovde su neki koji će to videti. Sada i ovde moramo biti osposobljeni za to delo (isto, str 38. 39).

Preskot nije shvatio suštinu „koncepta motivacije“ iz 1888, a to je da istinska vera u Novi Zavet „radi kroz ljubav.“ Uticaj njegovih poruka iz 1893 je pogrešno usmeravao, ponovo stavljajući težište na egocentričnu motivaciju u Božjem delu i na ideju da „mi treba da uradimo ovo ili ono.“ U jednom gotovo frenetičnom duhu, on žestoko podstiče crkvu da mora da uradi nešto, da krene u akciju, da radi (isto slušamo već više od jednog veka - *primedba autora*). Nasuprot tome, Džons apeluje na crkvu da ova poveruje u nešto, u Jevanđelje; i daje sigurnost ljudima da će istinska vera proizvesti (roditi) sva dela i obaviti posao koji je neophodan za ostvarenje Božjeg plana.

Čitajući Džonsova predavanja, ne nalazimo ni jedan primer oštine ili oporosti. Ali Preskot ostavlja drugačiji utisak:

Kažem vam da ako je ikada bio neki sastanak kojem nešto fali, onda je to ovaj...

Sada sam potpuno svestan da govorim sa velikom jasnoćom... Ako od ovoga ne učinimo predmet ozbiljne molitve, to će značiti smrt za nas...

Ne vredi da i dalje nastavljamo ovako i moj savet je, i to najsvečaniji, da oni koji ne mogu da iz svega ovoga ovoga sada izađu sa puninom sile koja je odozgo i da nose ovu svetlost sa neba i da sada obave posao koji Bog ima da obavi, takvi bolje neka ostanu kod kuće...

Znam da zvuči veoma surovo. Ali, kažem vam, braćo, moramo primiti nešto, to nešto mora ovladati nama...

Pitanje je šta ćemo mi činiti? Šta ćemo mi učiniti, ovde, sada, na ovoj konferenciji?... Ponavljam, šta ćemo učiniti mi u tom pravcu? (isto, str. 67).

Sa ovom vešću, sluge Božje će izaći lica ozarenih svetom radošću i posvećenjem. Želim da vidim ovu braću kako izlaze upravo na taj način; želim da vidim njihova lica kako svetle kao lice Stefanovo kada je bio pred Sinedrionom. (isto, str. 389).

Sada vam kažem sa potpunom iskrenošću da treba da se odlučimo, ovde i sada, pre nego što učinimo ma koji korak, da se suočimo sa smrću i da je pobedimo... Ako se ne podignemo sada, u ovom času, i ne kažemo da se odričemo prijatelja, kuća, da nas ništa neće razdvojiti od Božje ljubavi koja je u Isusu Hristu, našem Gospodu, onda je bolje da se ovde zaustavimo (isto, str. 241).

Ovaj žalosni recital ekstremnih izjava otkriva kako je počeo da se uvlači jedan diktatorski, fanatični duh koji je bio tuđ vesti iz 1888. Ono „mi“ je u Preskotovim izlaganjima imalo drugačiji prizvuk.

Nešto kasnije, Preskot je skrušio srce zbog fanatizma ispoljenog pred zatvaranje ove konferencije i kao posledica toga, on je izlagao dobru vest u Australiji 1895. Ipak, ove propovedi iz 1893. su unele konfuziju i blokirale bilo kakvu mogućnost za prihvatanje potpunog pokajanja zbog vesti. Oponenti, kao Smit i Batler su, normalno, bili spremni da iskoriste ovaj fanatizam u stilu: „Nismo li vam mi govorili?“ (Čak i danas fanatici i takozvani reformatori utiču na mnoge iskrene članove da se usprotive poruci 1888. Kad god Bog počne da radi, neprijatelj gurne u prve redove fanatike i samozvane „Ilije“ da izazovu zbunjenost). Tri dana pre početka konferencije, Elen Vajt je uputila opomenu preko *Pregleda i Glasnika*:

Sotona sada radi sa svom svojom obmanjivačkom silom.... Kad vidi da Bog blagosilja svoj narod i da ga osposobljava da uvidi njegove prevare, on tada radi koristeći silu svog lukavstva da unese fanatizam na jednoj, i hladni formalizam na drugoj strani... Neprekidno stražite... kako biste primetili prvi korak Sotone među nama...

Među nama, pre svega, postoje opasnosti kojih se moramo čuvati... Neki neće pravilno upotrebljavati učenje o opravdanju.... i zavodiće na pogrešan put (RH, 24. januar 1893).

U svojim predavanjima o Svetom Duhu, Preskot je uneo jedno tuđe učenje, lišeno principa krsta, bez jasnih ideja o tome šta je pokajanje, sa konfuznim tvrdnjama koje su bile u međusobnom protivrečju. Njegova žestina je izgledala kao prava revnost. On je podržavao projekte kojima se Duh proroštva suprotstavio, iako je, u to ne sumnjamo, bio nesvestan tog upadljivog nesuglasja.¹⁵

Takođe, on je bio nesvestan i razlike između svog učenja u pogledu primanja Svetog Duha i prave istine po tom pitanju. Nekoliko primera će ilustrovati konfuznost situacije koja je nastala. Na sreću, Bilten Generalne konferencije iz 1893. je objavljen, tako da zainteresovani čitaoci mogu sami da vide dokaze:

Šta nam je činiti?... Počnimo da iznosimo svoje grehe pred Boga sa poniznim srcem i pokajanjem pred Bogom, da budemo revni i da se pokajemo... U ovom času to je jedina vest koja se može dati ove večeri. Samo to...

Zvuči dobro, direktno na metu. Ali problem postaje očigledan u nastavku:

Pretpostavimo da ne vidimo šta to treba da priznamo. To ni na koji način ne utiče na ovo o čemu govorimo. Kada nam Bog kaže da smo grešni, mi treba da priznamo smo takvi, čak i ako to ne vidimo. To treba da bude naše iskustvo (Bilten GK 1893, str. 65).

Spisi ni na jednom mestu ne kažu da Bog želi priznanje ustima, ako srce ne oseća tako. Taj koncept više pripada islamu nego pravom hrišćanstvu. „Usne mogu izražavati siromaštvo duše, a da, pri tom, srce to upošte ne priznaje” (Hristove očigledne pouke, str. 159). Džons je razumeo da su ovakve ideje opasne. Sa jasnom namerom da odgovori Preskotu, on kasnije kaže:

Ako bi Gospod uklonio naše grehe a da mi to ne znamo, kakvo bi nam to dobro donelo? To bi od nas napravilo obične mašine. On želi da mi znamo kada su naši gresi otišli, kako bismo mogli da znamo i kada dolazi Njegova pravda...

Mi smo oduvek inteligentna oruđa... Gospod će nas upotrebljavati jedino putem našeg aktivnog izbora (Bilten GK 1893, str. 404, 405).

Jedan napor da se izađe iz ćorsokaka

Preskot nije ispoljiio otvoreno protivljenje prema Džonsu i jasno je da kod njega nije postojala svesna namera da to učini. Međutim, da li je on pobedio ono prvobitno neprijateljstvo u odnosu na Džonsovu vest? Dokazi iz njegovih obimnih propovedi teško to mogu potvrditi.

Zasigurno, „sablazan krsta“ nije prestala. Božji Duh je donosio mnogim srcima osvedočenje o grehu, a Preskot je pokušao da nađe način za dobijanje Svetog Duha koji je prihvatljiv ljudskom uznemirenom srcu i koji istovremeno izbegava bolno priznanje greha.

Ljudi su veoma dobro razumeli da odgovornost za odbacivanje početka poznog dažda lebdi nad skupom kao oblak. Izvestan rezultat Preskotovih predavanja bila je konfuzija, podizanje „duhovne magle“ koja je zbunila čak i Džonsa.

Preskot je bio protiv greha, pa ipak se čini da je imao nejasnu percepciju onoga što predstavlja koren greha koji muči crkvu. Sadašnja istina i prihvatanje poznog dažda bilo je ono što je opterećivalo njegovu dušu; ali, kako postupati sa aktuelnim teškoćama, sa krivicom koja je četiri godine pritiskala sve prisutne, to je izgleda bilo van domašaja njegovog tadašnjeg poimanja.

Njegovo stanje smušenosti, s druge strane, ukazuje na to da je on shvatao donekle realnost svog problema, ali ga je bilo strah da to izrazi pred braćom iz vođstva koji su imali predrasude. Čak bi se

¹⁵ Uporedite Bilten GK 1893, str. 279, 459 sa Osnovi hrišćanskog vaspitanja, str. 220-230.

i Jeremija smeo pred jevrejskim vođama da je dozvolio da ga oni zaplaše (Jer. 1,17). Kada je govornik primoran da okoliši, onda on neizbežno proizvodi zbrku.

Na kraju, desetak dana pre zatvaranja konferencije, Preskot počinje da razvija novi metod primanja Svetog Duha. Te ideje veoma nalikuju onome što je sadržano u knjizi *Hrišćanska tajna srećnog života*. Prema tom stanovištu neophodan je samo jednostavan „čin vere” kojim bi prihvatio da imaš dar poznog dažda, dok je jedno vrlo određeno pokajanje za greh iz 1888. izgubljeno iz vida.

Osećanja su pokazivala očaj:

Dopustiću sebi da kažem da sam veoma zabrinut zbog našeg posla ovde.... Već skoro četiri sedmice... analiziramo šta nas je to sprečilo da primimo izlivanje Svetog Duha..... Od tada osećam da ne postoji prava reakcija i da će to delovanje proći pored nas. Hoću da govorim za sebe samog. Neću biti nimalo zadovoljan ako ova konferencija prođe bez izlivanja Svetog Duha u meri, većoj nego što smo to ikada do sada doživeli...

Veoma sam zabrinut zbog ovakve situacije; jer vreme prolazi, dani izmiču jedan za drugim...

Nešto naročito mora da dođe na nas, prema onome što se događalo na ovoj konferenciji, to je sigurno....

Imamo još deset dana do završetka konferencije (Bilten GK 1893, str. 384, 386, 389).

Zatim je počeo sa zamršenom i nebuloznom argumentacijom koja je navodila slušaoce da veruju kako mogu primiti dar poznog dažda i Svetog Duha samo na osnovu toga što će prosto priznati i pretendovati da ga već imaju. Mi, navodno, ne treba da osećamo da imamo silu Duha Svetog, već treba da znamo da to imamo. Jedno takvo svesno priznanje neće podrazumevati istinsku spoznaju sebe samog niti svest o dubini našeg greha, jer bi to moglo biti opasno i obeshrabrujuće:

Vidim da su mnogi ovde tražili od Boga, s vremena na vreme, da im pokaže kako ih On vidi; i pretpostavljam da je to molba koju Gospod nije našao za shodno da nam je ispuni. I ne verujem da bi tako nešto trebalo tražiti od Njega. Sada možete videti kakav efekat nastaje kada On počne da nam pokazuje kakvi smo; odmah počinjemo da se pitamo da li nas Gospod voli ili ne, i da li nas Gospod može spasiti ili ne... Ja nemam nikakvu predstavu o sopstvenom karakteru.

Pa dobro, možda Gospod nije ni počinjao da nam pokazuje kako nas On vidi; pretpostavljam da nemamo nikakvu ideju ili zamisao o tome kako izgledamo u Božjim očima (isto, str. 445).

Tako je bila zanemarena prava uloga Zakona i skup je doveden u zabunu. Ponovljeni apeli Elen Vajt na poštenje u suočavanju sa realnošću iz prošlosti, bili su izbegnuti.

Govornik je parafrazirao ili ponovio neke ideje koje je Džons izložio, ali ih je pri tom suptilno izopačio, unoseći svoj argument da Utešitelj, umesto da donosi spasonosno osvedočenje o greh, On to osvedočenje *otklanja*. Oblak krivice nad skupom se morao bez odlaganja ukloniti, pomoću nekog sredstva. Mi sada treba da prihvatimo da nam je Bog, bez potrebe za pokajanjem, oprostio grehe koji su donosili patnju. Sada treba da *polazemo pravo* na to (da tvrdimo) da su naši gresi odneti. Ovde se vidi uticaj Hane Vitel Smit:

Stalno ponavljajte ono što On kaže. Onda nećete moći da zađete na pogrešan put. Ako ne razumete ili ne vidite nikakvu svetlost u onome što On govori, nastavite da ponavljate to što kaže (isto, str. 447).

Možda ćemo na najbolji način sažeti ovakav način razmišljanja ako nastavimo da citiramo njegove reči:

Sada nas (Duh) osvedočava u Božju pravdu u Hristu, u Hristovu pravdu. On nam svedoči da je to nešto čudesno i poželjno; zatim, On nastavlja i kaže da je možemo imati i da je od ovog časa pa nadalje i imamo, ako Ga sledimo....

Nije cilj da te uverim da si grešnik, a zatim da te osvedočim da si osuđen. Ne, posao Svetog Duha je da nas uveri da je ta osuda otklonjena (isto, str. 448, 449).

Problem, tako kako ga je on video, nije bio u ličnom oslobođenju od greha, već u rasterivanju tog oblaka krivice koji je lebdeo nad konferencijom zbog odbacivanja poznog dažda. Ali to nije bilo ništa drugo do flaster, ili aspirin za našu veoma duboku ranu.

Njegova teorija je samo zbunjivala. Truba nije davala jasan zvuk i greh iz Mineapolisa nikada nije sagledan kako treba. Mislilo se da osećanje krivice dolazi od Sotone i zato je sa odlučnošću odbačeno.

Tako se obistinilo svedočanstvo iz 1890. da su „vrhovi” protivljenja iz 1888. posećeni, ali je koren ostao netaknut (Sved. za prop., str. 467). Ako bi se ma kakvo ubeđenje, da je koren još uvek tu, probilo do svesti, ono bi odmah bilo doživljeno kao đavolje delo.

Svakako da je to logičan rezultat jednog učenja po kojem (1) samo verbalno ispovedanje greha kojeg nismo svesni, koji nije postao vidljivo delo, jeste dovoljno čak i da nam ti gresi nikada ne dođu do svesti; (2) moliti se za upoznavanje samoga sebe jeste pogrešno; (3) pravi posao Svetog Duha nije da te osvedoči za greh, već da to osvedočenje ukloni, sasvim suprotno Hristovom učenju iz Jovana 16, 8.9.

Četvrta tačka logično sledi za svakog mislećeg čoveka: Svaka sumnja da imaš Svetog Duha *u punini i sili poznog dažda* predstavlja nedostatak vere u Boga. Dakle treba da tvrdiš da si ga primio. To je ideja koja se dalje razvijala:

Hoću da osećam u svom iskustvu kako je Spasitelj sa mnom kao što je bio sa Svojim učenicima... Ne želim da o Njemu mislim kao Onom ko je bio tamo, već kao o nekom ko je ovde... Ne samo da Ga hoću, već Ga i imam... (isto, str. 385).

Nešto kasnije Džons je dikreditovao ovakve tvrdnje:

Dakle, je li dovoljno da čovek samo tvrdi da veruje u Isusa Hrista i u Pravdu Božju koje dolazi kroz Isusa Hrista?... (Skup: „Ne.”) Dobro, kako to znate? „Osećam u svom srcu; osećam to u svom srcu i to osećanje me prati nekoliko godina.“ Dobro, ali to nije nikakav dokaz; jer je „srce prevarno više svega“ (isto, str. 414).

Preskot je, međutim, inistirao na tezi koju je razvio:

Evo gde želim da stignem: Šta je to što sprečava pozni dažd u ovom trenutku? Ono što mi treba da tražimo jeste Hristova pravda... Razmišljao sam o tome ovako: ako bismo prestali da sumnjamo jedni u druge... i da razvijamo jednostavnost jednog deteta... tada bismo mogli da primimo to...

Braćo, šta nas sprečava da to (pozni dažd, Hristovu pravdu) prihvatimo sada i na taj način? Ništa. Onda, proslavimo Boga i kažimo: „Sada je imam” (isto, str. 388, 389.).

Tako se razvila popularna doktrina koju su propovedali adventisti u periodu od nekoliko generacija, počev od 1893: mi smo primili pozni dažd jednostavno samim tim što priznajemo i tvrdimo da ga imamo, a da pri tom i ne znamo da smo ga prethodno odbacili, pa se, takođe, i ne kajemo zbog toga. Ali pozni dažd ni do danas nije primljen.

Džons zbunjen

Džons je osetio letargiju koja je paralisala srca prisutnih i nije znao šta da radi. Praktično je ostao sam, sa izuzetkom svog takozvanog „kolege,” čiji su naponi stvorili konfuziju, a možda i zlovolju. On izražava svoju zabrinutost:

Braćo, u strašnoj smo situaciji na ovoj konferenciji. To je zastrašujuće. Već sam ranije rekao da večeras to osećam još i više. Ne mogu da se uzdržim, braćo... Niko od nas i ne sanja kako se strašna sudbina odlučuje u danima koje provodimo ovde (isto, str. 346).

U toku poslednja dva ili tri svoja predavanja, nalazimo ga zbunjenog, dok citira Preskota. Umoran i smeten, mislio je da treba da ga podrži i da ponovi njegove konfuzne tvrdnje.

Niko nije razumeo suštinu stvarnosti: pozni dažd je morao biti povučen, a moderni Izrael vraćen u pustinju gde će izgubiti „mnogo goduna” (Evangelizam, 696). Obojica su izjavili da ništa ne može sprečiti završetak Božjeg dela u njihovoj generaciji. Zato su pretpostavili da će delo ići napred uprkos protivljenju i odbacivanju. Preskotova ideja je u suštini bila ona koju srećemo u popularnom kalvinizmu: da je na Božjem časovniku otkucao određeni trenutak, pa je nemoguće da Njegova volja bude odložena neverstvom Njegovog naroda. Sada vidimo i Džonsa kako ponavlja ekstremne

Preskotove zahteve.

Ponovo kažem da je vest koja nam je data, poruka koju moramo primiti mi na ovoj konferenciji. I svako ko ne može da nosi ovu vest, počev od ovog sastanka, bolje da ne polazi... takav pastor bolje da ne kreće na svoj pastorski posao (isto, str. 495).

Uskoro, on počinje da daje nemudre predloge i da postavlja pitanja na koja nije potreban odgovor:

Je l' vam On dao poznanje svoje slave? (Sabor: „Da.”). Zaista? (Sabor: „Da.”)... Onda je Sveti duh sišao na one koji mogu da gledaju u lice Isusa Hrista.

Nekoliko minuta kasnije, „uz dozvolu govornika, prof. Preskot je pročitao sledeće: „Pogledajte gore sa verom i svetlost slave Božje će vas obsjati.“ Džons je nastavio:

Sada sa snagom nekoga ko je četiri godine uvežbavao, Gospod dolazi ponovo svom narodu: „Ustani, svetli se. Jer svetlost tvoja dođe, i slava Božja obasja te.“ Ko će se podići? Ko? (Glasovi: „Ja!”) Dobro! Za koje vreme? (Glasovi: „Zauvek!”) Koliko će to trajati? Koliko često će biti? (Glasovi: „Stalno!”)...

Onda, „ustani, svetli se. Jer svetlost tvoja dođe, i slava Božja obasja te.“ (isto, str. 496, 497).

Da je glasni poklič napredovao sa silom, nastale bi velike promene u crkvi. Ovako, nalazimo Džonsa kako, podržan od strane Preskota, izgovara nesrećna proročanstva koja se nikada nisu ispunila. Jednog dana će se njegove reči obistiniti, ali one nisu našle svoje ispunjenje u toj generaciji:

Evo najblagoslovenijeg obećanja koje je po mom mišljenju, dato crkvi Adventista sedmog dana. „Jer neće više odsad dolaziti k tebi neobrezani i nečisti.” Slava Gospodu, on nas je oslobodio neobraćenih ljudi; ljudi koji su dovedeni u crkvu da stvore svoju sopstvenu pravdu i koji prave razdor u crkvi. Kušanja crkve su prošla, hvala Bogu; svi koji su širili zlobne glasove, koji su ogovarali, svi su otišli...

„Neće više odsad dolaziti k tebi neobrezani i nečisti...”

U crkvi Adventista sedmog dana nema mesta za licemere. Ako srce nije iskreno, onda je crkva najopasnije mesto na svetu gde bi se takav čovek mogao naći...

Braćo, to je poruka u ovom času... i oni koji ne mogu da je nose neka ne polaze. Ne krećite... Neka niko ne krene ko nije svestan tog unutarnjeg prisustva sile Svetog Duha (isto, str. 498, 499).

Preskot je oduševljeno predvideo ispoljavanje darova Svetog Duha, očigledno proširujući dar prorokovanja i na druge, pored autentičnog vesnika koji se nalazio u Australiji:

A sada, na završetku Božjeg dela... darovi će se ponovo javiti u crkvi. I Bog ne namerava, meni se tako čini, da ti darovi budu povereni jednom ovde, drugom tamo, tako da to izgleda kao redak dar, već kao naročiti dar koji će se ispoljiti u crkvi... Darovi isceljivanja, činjenja čuda, prorokovanja, govorenja jezika, svi oni će se ponovo otkriti u crkvi (isto, str. 461).

Jesu li ovi čudesni darovi stigili? Posle ovog zasedanja čula su se još neka proročanstva ovog tipa, a Preskot i Džons su bili prevareni proročkim pretenzijama izvesne Ane Filips (Anna Rice Philips). Fanatizam je bio neizbežan, jer glasni poklič trećeg anđela nije nastupio posle zasedanja 1893.

Preskotov entuzijazam bio je tako velik da je čak predvideo da će neki podizati mrtve:

Želim da vam kažem da postoje osobe, čak i u ovoj prostoriji, koje će biti izvedene iz zatvora rukom anđela Božjeg, da bi išle i objavljivale poruku; oni će lečiti bolesne i, takođe, podizati mrtve iz grobova. To će se sve događati vezano za ovu vest... Mi treba da verujemo u te stvari tako kako veruje jedno dete (isto, str. 386).

Vreme i istorija su pokazali da su ova predskazanja bila lažna, bar kada se radi o celokupnom crkvenom telu. Može li se smatrati istinitom tvrdnja da su oni imali pozni dažd Svetoga Duha?

Predviđanja o Preskotovom padu

Preskot nije bio previše siguran u svoje učenje na ovom sastanku (1893) i izrekao je niz čudnih konstatacija, koje bi mogle ukazivati na činjenicu da je podlegao prevari jednog lažnog Hrista:

Sada kažem onima koji su bili angažovani u delu i koji su Hrista propovedali narodu, a koji ove večeri nisu u stanju da razlikuju glas Hristov od glasa đavoljeg, da je vreme da se zaustavimo i da treba da upoznamo glas Božji... Ali vi se još uvek pitate: „Kako se može razlikovati njegov glas?“ Ne mogu vam to reći...

I mi možemo biti zavedeni, uprkos svetlosti koju smo imali u ovom delu. Činjenica je da ćemo mi promeniti vođe a da nećemo znati da li će Sveti Duh biti sa nama... Protiv ćemo se ovom delu, nasuprot sili Božjoj (isto, str. 108).

Izgleda da nije bio sasvim siguran u razlikovanju istine od zablude, osim na osnovu onoga što on naziva „Duh.“ Ono što nije objasnio, kako razlikovati Duh istine od duha prevare:

Obećanje je glasilo da će Duh istine doći, „Duh istine,“ „DUH ISTINE“...

Duvažić svakaakvi vetrovi raznih učenja, ulagaće se krajnji napori, kako bi se uveli principi koji će prevariti ako je moguće..., i to ne otvoreno nego tajno, tako da nećemo moći da ih prepoznamo svojom sopstvenom mudrošću... Nastojaćić se da oni budu zaodiveni u mantiju istine... i da nas navedu na kompromis sa lažju, a da toga i ne budemo svesni (isto, str.459).

Govoreći o onima koji su „slepih očiju među nama,“ on kaže: „Ko zna nisam li i ja među njima?“ (str. 237). Na kraju, on kaže pred Skupštinom konferencije da problem koji stoji pred njima jeste: ili odlazak na nebo, ili stanje obmanutosti pod uticajem sotonskih metoda:

Ne mogu da se oslobodim misli da je ovo kritični momenat za svakoga, lično...Čini mi se da baš u ovom trenutku donosimo odluku koja će odrediti da li ćemo nastaviti delo u glasnom pokliću i biti uzeti na nebo, ili ćemo biti prevareni od Sotone i ostavljeni napolju, u mraku (isto, str. 386).

Nisu bili uzeti na nebo, u to smo sigurni. Da li to onda znači da su bilo „prevareni pomoću sotonskih metoda?“

Decenija koja je usledila posle ove konferencije, bila je pod velom tame. Požar, kao božanski sud, uništio je sedište crkve u Batl Kriku. Panteizam je razorio redove istaknutih vođa. I još deset decenija (danas i više - prim. prev.) je nepovratno prošlo, a mi nismo primili puninu blagoslova milosti koju je Nebo pokušalo da nam daruje 1888.

Zaključak

Zasedanje Generalne Konferencije 1893. godine je označilo kraj epohe 1888. Gospod je povukao izlivanje poznog dažda i glasni poklič. Braća iz onog vremena su to prepoznala i istorija je to potvrdila. Jedno lažno oduševljenje obeležilo je završnicu konferencije 1893. I Džons je bio prevaren.

Mesec dana kasnije (9. aprila), Elen Vajt mu je pisala iz Australije, opominjući ga u pogledu ekstremnih tvrdnji, kada je reč o odnosu između vere i dela. Takve tvrdnje nisu izgovorene u toku zasedanja, niti su zabeležene u Biltenu. Elen Vajt ih nigde nije pročitala, već ih je „videla u svom snu.“ Izgoneći Elen Vajt i Vagonera, opozicija je praktično osigurala konačni neuspeh vesti 1888, a metode stare zmije pokazale su se suviše lukave i odlučne da bi im se Džons, pošto je ostao sam, mogao uspešno suprotstaviti.¹⁶

On je učinio onoliko koliko je mogao. Sa ozbiljnošću i smerno je podsticao braću da prihvate svetlost i pružao im sigurne dokaze da će im Bog podariti iskustvo glasnog poklića radi svoje slave. Ali, nije bilo tako, preciznije, nije moglo biti tako, bez njihovog ozbiljnog pokajanja zbog 1888, što oni nisu učinili.

Čitamo da su Isus Navin i Halev bili više nego zagrejani za ideju osvajanja Hanana, kada su se obraćali Izraelu: „S nama je Gospod, ne bojte ih se,“ posle čega je revolt naroda bio takav da je onemogućio Boga da zaista bude sa njima u tom planu.

Upravo pred početak zasedanja 1893, Elen Vajt je dala upozorenja predsedniku Generalne konferencije u pogledu mineapoliskog problema:

¹⁶ Saglasno sa zapažanjima Elen Vajt o kontinuiranom protivljenju Batlera i Smita, što je za Džonsa bio težak teret koji Bog ni u kom slučaju nije želeo da ga ovaj nosi (Pismo H-27, 1894).

*Ako Sotona uspe da impresionira um i pokrene strasti kod onih koji misle i govore da veruju istinu... kako bi ih naterao da stanu na pogrešnu stranu, onda bi uspeli njegovi planovi **da ih povede na jedno dugo putovanje*** (Pismo O19, 1892).

Elen Vajt je kasnije priznala da je to „dugo putovanje“ već počelo, pa su se i Božji ciljevi morali promeniti:

Moguće je da ćemo ostati još mnogo godina u ovom svetu zbog nepotčinjavanja, sličnog onom kod dece Izraelove.... Ali kada bi svi sada mogli da vide, da priznaju i da se pokaju zbog svog samovoljnog postupanja koje ih je odvojilo od Božje istine, dok su išli za ljudskom mudrošću (iznalazeći ljudska rešenja), Gospod bi im oprostio (Ms.184, 1901; Ev. 696).

Oni koji puni samopouzdanja izjavljuju da je zasedanje 1893 bila „najveća pobeda“ vesti Hristove pravde, ne mogu da objasne krivudavi put tokom „mnogih godina“ koje su već protegle na jedan vek (danas još i više - prim. prev.). To je čudan put razvoja glasnog pokliča, ako znamo da je on trebalo da se širi brzinom vatre u zapaljenom senu.

Onaj ko je proizveo tu konfuziju 1893, kasnije je krenuo jednim misterioznim putem. G.B. Star je ovako pisao A.G. Danielsu:

Vi svakako znate da prof. Preskot, iz teško objašnjivih razloga, nikada nije bio siguran vođ. U Engleskoj, on je u mnogo čemu grešio u odnosu na Vagonera, kada je reč o lažnoj proročici, Ani Filips, pokazao je nedostatak mudrosti... Propovedao je pismeno i usmeno panteizam čak i pre dr Keloga i isto tako odlučno kao on. To nisu tragovi jednog pouzdanog lidera. On ne bi smeo da greši tako često i u kontinuitetu. (Pismo, 29. avgust 1919).

Na Generalnoj konferenciji održanoj 1950, novoizabrani predsednik je usvojio istovetno učenje koje je Preskot propovedao 1893. On je ubedio mnogobrojni auditorijum u San Francisku, da bi mogli imati konačni izliv Svetog Duha u poznom daždu, samo na osnovu prostog prihvatanja i tvrdnje da ga imaju. Nikakvo kajanje nije bilo neophodno zbog toga što su odbacili „početak“ poznog dažda, nikakvu lekciju iz naše istorije tom prilikom oni nisu pokazali da shvataju, nikakvo razumevanje te „veoma dragocene vesti“ koju nam je Gospod poslao, po njima nije bilo neophodno (RH, Izveštaj GK, 17. juli 1950, str. 113-117, subotnja služba, 15 juli).

Sa veoma malo izuzetaka, skup je ličio na stado slepih ovaca što slede jednog pastora koji ponavlja isto učenje koje je Preskot propovedao 1893. Ponovo pozni dažd nije primljen. Na današnji dan, dok nastaju ovi redovi, prošlo je 37 godina od tih događaja.

Mnogi od vodećih ljudi iz 1950. su počinili, kao i oni iz 1893. Dužni smo da se zapitamo da li je godina 1950. mogla značiti nekakav progres u odnosu na godinu 1893. Bilo bi velikodušno reći, da ako nisu svi znali za događaje iz 1893, jesu bar neki među njima. Imamo razloga da se bojimo za budućnost, ako zaboravimo put kojim nas je Gospod vodio u prošlosti!

Posle zasedanja 1893, Elen Vajt je bila uzbunjena više nago ikada ranije, govoreći: „Promenili smo vođu, a da to i ne znamo.” Njena zabrinutost se, kako izgleda, odnosila na to da je sada neprijatelj taj koji će raditi unutar crkve. Neki drugi, poput Kenrajta, od sada će raditi svoj posao „iznutra”:

Fanatizam će se pojaviti upravo u našoj sredini. Doći će prevaranti takvog tipa, da će pokušavati, ako to bude moguće, da prevare čak i izabrane. Ako bi se u ovom ispoljavanju pojavile upadljive nedoslednosti i neistinite izjave koje su očigledne, onda reči koje su sišle sa usana Velikog Učitelja ne bi bile potrebne...

Samo Sveti Duh može da stvori jedan zdrav entuzijazam (2SM 16; 1894).

Način na koji se odvijala sednica 1893, otkrio je tu mogućnost da neko propoveda o Svetom Duhu, a da Ga pritom ne razume, ili ne prepoznaje, pa čak i da Mu pruža otpor.

Bilo bi dobro da uputimo molitvu: „Gospode, da nisam ja?”

ZAŠTO SU DŽONS I VAGONER SKRENULI SA SVOG PUTA?

Vrlo je moguće da braća Džons i Vagoner budu savladani iskušenjima neprijatelja; ako se to, međutim, i desi, to neće biti dokaz da oni nisu imali vest od Boga, ili da je delo koje su vršili bilo greška. Ako se to dogodi (njihov pad), koliko njih će usvojiti takve stavove i upasti u fatalnu obmanu, jer nisu pod kontrolom Svetog Duha... Upravo to je pozicija koju će mnogi zauzeti ako samo jedan od ove dvojice padne, i molim se da ovi ljudi na koje je Bog stavio teret jednog svečanog dela, budu sposobni da trubi daju jasan zvuk i da proslavljaju Boga na svakom koraku, kako bi njihov put na svakom sledećem koraku, do kraja vremena, bio sve sjajniji (Pismo S24, 1892).

Jedna od najvećih misterija adventne istorije jeste greška u koju su Džons i Vagoner kasnije upali. Uobičajno tumačenje njihovog pada je da su osnovne tendencije ka njemu postojale još od njihovog prvobitnog priključenja crkvi. Evo kako tu misao izražava apostol Jovan:

Od nas iziđoše, ali ne behu od nas; kad bi bili od nas, onda bi ostali s nama; ali (oni iziđoše) da se jave (da se pokaže) da nisu od nas (1. Jovanova 2,19).

Ovaj princip je primenio D.M. Kenrajt. Mogo pre nego što će nas i sam napustiti, on nije bio, u duhovnom smislu, „od nas.” On je, s vremena na vreme, potiskivao svoje skrivene sumnje, iznoseći očajničke ispovesti, ali te sumnje u njegovom slučaju nikada nisu bile razrešene. Cela istorija njegovog verskog puta vrlo jasno je predstavljena u *Svedočanstvima* (5. Sved., str. 516-520; 571-573; 620- 628).

Danas se nameće ozbiljno pitanje u vezi sa Džonsom i Vagonerom. Jesu li oni i u Mineapolisu bili autentični hrišćani? Kako je moguće da u ono vreme budu istinski vesnici, a da potom zađu? Knjiga *Rod duhovnih darova* izražava popularni stav da su oni bili ekstremisti, radikali, na pogrešnom putu još u Mineapolisu, čekajući samo priliku da „preskoče preko ograde.”

(U toku zasedanja u Mineapolisu) neki su bili veoma skloni da usvoje radikalne stavove, kao da je to, kada si na ekstremnoj poziciji, nekakav znak sile. Elen Vajt... je čak, kako izgleda, imala osećaj da bi ove dve, u ono vreme veoma istaknute osobe (Džons i Vagoner - prim. prev.), mogle kasnije biti zavedene sopstvenim ekstremnim shvatanjima. (str. 232)

Ipak, nadahnuti glas objavljuje da su oni bili ispravni i iskreni za vreme sastanka u Mineapolisu:

Gospod je u svojoj velikoj milosti poslao svom narodu jednu veoma dragocenu vest preko braće Vagonera i Džonsa...

Bog je svojim vesnicima dao upravo ono što je Njegovom narodu bilo potrebno (Sved. za prop., str. 91, 95).

Gospod otkriva umovima ljudi, izabranih na božanski način, dragocene bisere istine koja je prikladna za naše vreme (Ms. 8a, 1888; Olson, str. 279).

Bog je poslao ove mladiće da donesu jednu specijalnu vest (Ms. S24, 1892).

Kako bi mogle biti napisane ovakve reči o ljudima koji su bili „radikalni,” ili „ekstremni”?

Činjenica da su Džons i Vagoner kasnije bili poljuljani, ne znači da oni „nisu bili od nas.” Njihove kasnije greške su, međutim, nerazumno tumačene, da bi se na jedan suptilan i indirektan način ocrnila vest koju su oni objavili 1888, predstavljajući je kao vest koja im je data posredstvom pogrešnih kanala.

To je glavni razlog zbog kojeg neki zaziru od proučavanja ove teme. Tako se, sve do danas, opozicija iz Mineapolisa na suptilan način opravdava, a vest koju je Nebo poslalo kao i izabrani vesnici suptilno nipodaštavaju. To je ta opasna ideja, o kojoj govori Elen Vajt, koja će se razviti među nama, ukoliko oni (Džons i Vagoner) izgube svoj put.

Misteriozno predviđanje

Suočeni smo sa jedinstvenim problemom. Dva fenomena su očigledna: (a) Gospodarski um zla raduje se zbog ovog odbacivanja vesti od Boga koje je, naizgled, definitivno; (b) Gospod takođe dopušta, iz tajanstvenih razloga, da ova tragedija bude kamen spoticanja za sve koji traže razlog da odbace realnost vesti poznog dažda.

Nameće se jedno izuzetno teško pitanje: Zašto Gospod izabira takve glasnike koji će kasnije postati nesigurni u veri? Zašto On dopušta da nosioci jedne tako uporno osporavane vesti zalutaju, kada njihov pad samo daje potvrdu opoziciji u odnosu na vest? Nešto veoma značajno je utkano u ovu zbunjujuću istoriju. Božji postupci mogu biti tajanstveni, ali to nikako ne može biti opravdanje da ovo čudno providenje shvatimo površno.

Pretpostavka da je Gospod načinio stratešku grešku kada je odabrao Džonsa i Vagonera je neosnovana, jer On nikada ne greši u svojim planovima. Pretpostavka da je On učinio da Ga proslavi gnev ljudi, uprkos njihovoj sopstvenoj volji, takođe je neosnovana, jer je očigledno da su obojica (i Džons i Vagoner) bili iskreni, ozbiljni, ponizni hrišćani u periodu kada ih je Bog upotrebljavao kao svoja oruđa. Oni nisu pali „u prevaru Valama, iz želje za dobitkom,“ tako da bi im omilela „plata nepravedna“ (Juda 11; 2. Petr. 2,15) niti su ostavili i najmanji trag nepoštenja u svojoj službi.

Nadahnuto svedočanstvo sugerise jedan odgovor na postavljena pitanja, ukazujući na sledeće:

(1) Džons i Vagoner nisu bili vođeni nikakvim „ekstremnim stavovima“ u pogledu Hristove pravde, već su bili uklonjeni delovanjem uporne i nepromišljene opozicije braće koju je Bog želeo da obasja, prosvetili preko njih dvojice.

(2) Elen Vajt je prepoznala svu ozbiljnost protivljenja usmerenog lično protiv njih, kao i protiv njihove poruke i smatrala je da konačna krivica za njihov pad koji je kasnije usledio, leži „u velikoj meri“ na braći koja su se usprotivila.

(3) Gospod je dopustio da se ovaj žalostan događaj desi kao test za braću oponente; međutim, kasniji neuspeh vesnika iz 1888. je učinio da se „okamenimo“ u neverovanju. To je bio primer onoga o čemu govori apostol Pavle kada pominje „silu prevare“ koju Bog „šalje“ (dopušta), kako bi svi koji nisu poverovali u istinu, već im je omilelo bezakonje, bili osuđeni. (vidi 2. Sol. 2,11.12).

Po svemu sudeći, Bog je takav „Džentlmen“ da naizgled odustaje od svog puta, kako bi nam dao klin o koji ćemo kačiti svoje sumnje, ako to želimo. On ne želi da bilo ko od nas primi pozni dažd ukoliko nismo celim srcem posvećeni Njemu i Njegovoj istini. Na neki način, ovde se radi o Njegovom karakteru, jer je on „ljubomorni Bog.“ Svi koji se povlače pred blagoslovom, tražeći i najmanju ispriku, imaju otvorenu mogućnost za to. Ali, avaj, kakvo zlo donosi zloupotreba te dobrote!

(4) Praktični rezultati istražnog suda, zahtevaće da crkva ostatka, pre konačne pobeđe, uvidi istinitost poruke i spozna njenu istoriju, da prizna delo Džonsa i Vagonera od 1888-1896 u skladu sa njegovom pravom vrednošću – kao „početak“ poznog dažda i glasnog pokliča.

Duboko ukorenjena priroda opozicije

Kritikovanje vesnika kojim su bili izloženi učinilo je da teret na njima bude veći nego što bi bio u slučaju uobičajnog suprotstavljanja stavova:

Kakav god kurs da sledi jedan vesnik, protivnici istine će naći zamerku; oni će praviti kapital od svake mane u ponašanju, navikama ili karakteru onih koji brane određenu istinu (RH, 18. oktobar 1892).

Neki među našom braćom... puni zavisti i zlih pretpostavki... uvek su spremni da istaknu razliku po kojoj se oni izdvajaju po ispravnosti u odnosu na braću Džonsa i Vagonera (Pismo S24, 1892).

Ova dva čoveka govorila su sa sigurnošću i silom. Duboko pronicanje u istinu navodilo je one „koji su samo ljudi,“ da govore na taj način. Ali to vređa ljudsku prirodu koja traži razlog za odbacivanje vesti:

Neka se niko ne žali na Božje sluge koji iznose vest poslatu s neba. Ne tražite više greške na njima, govoreći: „Previše su kategorični, govore suviše oštro.” Moguće je da govore oštro; ali zar to nije neophodno?...

Propovednici, ne obešćavajte vašega Boga i ne žalostite Svetoga Duha Njegovog, bacajući zamerke na metode i ponašanje ljudi koje je On izabrao... On vidi temperament ljudi koje je odabrao. On zna da samo revni, čvrsti i odlučni ljudi sa nepokolebljivim ubeđenjima mogu da vide ovo delo u njegovom pravom, vitalnom značenju, i da unesu u svoje svedočanstvo takvu čvrstinu i odlučnost, kojima će srušiti prepreke koje je Sotona postavio (Sved. za prop. 410-413).

Sam Gospod je opskrbio svoje izabrane sluge neophodnim autoritetom, „božanskom akreditacijom.” Oni su izgubili iz vida sebe i utopili se u ljubavi prema Hristu i Njegovoj naročitoj poruci. Ali još uvek živo ljudsko „Ja” koje nije bilo raspeto kod onih drugih, osetilo se povređeno:

Ako bi se dopustilo da zraci svetlosti koja je zasjala u Mineapolisu ispolje svoju delotvornu silu nad onima koji su se usprotivili... oni bi primili najbogatije blagoslove i razočarali bi neprijatelja, stojeći uspravno kao verni ljudi, odani svojim ubeđenjima. Stekli bi bogato iskustvo; ali ljudsko „Ja” je reklo: „Ne.” Egu se nije odolelo; on se borio za prevlast (Pismo O19, 1892).

Dakle, princip koji stoji u osnovi odbacivanja istine je isti onaj koji su pokazali Jevreji prilikom odbacivanja Hrista. Kajafa je Hrista smatrao svojim rivalom; on je prema Njemu gajio ličnu zavist (Čežnja vekova, str. 704). Sa ovom zavišću prema Isusu, koji je izgledao kao običan čovek, bila je isprepletena prirodna mržnja Kajafinog srca prema Bogu i Njegovoj pravdi. Takođe, u Mineapolisu, Džonsova i Vagonerova ličnost postala je vidljivi kamen spoticanja (ono što je svest opažala), za jedno nevidljivo, nesvesno odbacivanje Hrista, koji je Reč. Ovo postaje još očiglednije u tekstu koji sledi:

Ljudi koji su propovedali pobožnost, omalovažili su Hrista, u ličnosti Njegovih vesnika. Kao Jevreji, i oni odbacuju Božju vest. Jevreji su se pitali u vezi Hrista: „Ko je ovaj? Nije li on sin Josifov?” On nije bio Mesija kojeg su oni očekivali. Tako je i danas; oruđa koja im Bog šalje, nisu ono što ljudi očekuju (Osnovi hrišćanskog vaspitanja, str. 472).

Lični teret koji su nosili Džons i Vagoner

Malo njih je pravilno procenilo posledice koje je opozicija neizbežno ostavila u slučaju dva mlada vesnika. Oni su znali da je vest Hristove pravde bila od Boga. Znali su da ih je vodio Sveti Duh kada su hrabro govorili braneći vest. Takođe, nisu mogli biti slepi da ne vide jasnu činjenicu – da je reakcija vođstva crkve ostatka koja na kraju mora da pobedi, veoma odlučan otpor prema vesti.

Oni su razumeli da je poruka predstavljala početak glasnog poklika koji treba da se raširi „kao oganj u platu sena.” Znali su da dolazi vreme za okončanje dela, kada nebeska bića s velikom pažnjom prate rasplet drame. Isto tako, oni su shvatali da žive u vremenu čišćenja svetinje kada se, više nego ikad, treba čuvati ponavljanja grešaka iz prošlosti staroga Jerusalima. Nikada nije postojala takva vrsta krize; nikada ranije nebo nije davalo više dokaza za podršku jednoj specijalnoj poruci.

Ali, na njihovo čuđenje, istorija nikada nije zabeležila sramniji neuspeh u iskorišćavanju prilike koju je nebo podarilo. Mladim vesnicima se činilo da je to definitivni neuspeh, potpuni slom naroda Božjeg u pokušaju da primi veru i uđe u Njegov odmor. Šta bi moglo da sledi iza toga?

Luteru je bilo lakše nego njima. Kada ga je gonila crkva, on je mogao da se osloni na proročanstva zapisana u Knjizi proroka Danila i Otkrivenju Jovanovom, pošto je zaključio da mali rog i zver predstavljaju papstvo. To mu je dalo jedan lagodniji osećaj, čak i hrabrost da spali papsku bulu. Džons i Vagoner, međutim, nisu mogli da nađu duševni odmor te vrste. Proročanstvo ne nagoveštava pojavu osme crkve nakon Laodikije. Mogućnost da Božji narod odloži Njegov plan za čitav jedan vek ili duže, činila im se neshvatljivom.

Treba naglasiti, njima na čast, da se Džons i Vagoner nisu odrekli vere u Boga Izraelovog.

Nikada nisu postali vernici neke druge vrste, agnostici, ili ateisti. Nikada se nisu odrekli subote, ili žrtvovanja svog života zarad Hrista. U atmosferi koja danas vlada u hrišćanskom društvu, oni bi i dalje bili dobri i stabilni članovi. *Njihov greh je bio to što su izgubili veru u kolektivno telo crkve i njeno vođstvo.* Nisu mogli više da veruju u pokajanje cele denominacije. Počeli su da sumnjaju u ljudsku prirodu; otuda Džonsova ogorčenost i posrnuća njihove sopstvene ljudske prirode. Neprijatelj će nas žestoko goniti da ponovimo njihovu grešku. Ali mi ne moramo da padnemo!

Čestari iz doline, čiji mir s vremena na vreme prekine neki blagi povetarac, bolje da se uzdrže od kritike, dok posmatraju moćne hrastove na vrhu gore kako se ruše pod ubistvenim naletima oluje. Neka Bog bude Taj koji će reći kako zaista nema opravdanja za Džonsovo i Vagonerovo posrnuće, a za nas neka važi da budemo sporiji kada treba da govorimo, znajući da smo „mi” u velikoj meri bili uzrok njihovog skretanja.

C.S. Luis ništa nije znao o epizodi iz 1888, ali je napravio jedan veoma mudar komentar u svom delu *Razmišljanja o Psalmima*:

Kao što je vatra rezultat bacanja zapaljene šibice u gomilu strugotine,... isto tako ogorčenost dolazi kao prirodna posledica kod čoveka koji je prevaren, izložen pritisku, ili zanemaren; to znači izložiti ga iskušenju da postane ono što su bili psalmisti u momentima kada su pisali stihove u kojima traže osvetu. On će možda odoleti kušanju, a možda i neće...

Ako ga na posletku taj greh sasvim savlada, onda sam u određenom smislu, ja taj koji ga je zaveo i izopačio. Ja sam bio kušač (str. 24).

Elen Vajt je bolno osećala teret koji su oni (vesnici) nosili. Ona piše predsedniku Generalne konferencije o njima 1892. godine:

Želela bih da svi uvide da onaj isti duh koji je odbio da prihvati Hrista – svetlost koja razgoni moralnu tamu – daleko od tog da je nestao u našem vremenu...

Neki će reći: „Ne mrzim svog brata; nisam tako loš.” Ali koliko njih ne poznaje svoje sopstveno srce. Oni mogu verovati da revnuju za Boga kada gaje osećanja koja su okrenuta protiv brata čije se ideje u nečemu ne slažu sa njihovim; tada izlaze na površinu osećanja koja nemaju ništa zajedničko s ljubavlju...

Oni se mogu naći u surovoj opoziciji prema svom bratu, a da pri tom ovaj ipak bude nosilac vesti koja je od Boga poslata narodu...

Oni... (veruju) da imaju pravo kada ispoljavaju ogorčenost prema svojoj braći. Hoće li Božji vesnik izdržati pritisak koji se vrši na njega? Ako uspe, onda je to zato što Bog čini da on stoji čvrsto u Njegovoj sili i brani istinu koja je od Boga poslata...

Ako Božji vesnici, pošto su izvesno vreme čvrsto stajali na strani istine, padnu na ispitu i obeščaste Onoga koji im je poverio zadatak, hoće li to biti dokaz da Njegova vest nije bila istinita? Ne... Greh vesnika će obradovati Sotonu, a oni koji su odbacili vest i vesnike će trijumfovati; to, međutim, ni u kom slučaju neće osloboditi kazne one koji su krivi za odbacivanje Božje poruke....

Osećam veliki duševni bol kada vidim kako brzo reči i dela braće Džonsa i Vagonera postaju predmet kritikovanja. Kako brzo mnogi brišu iz svog uma sve dobro koje su oni (vesnici) učinili poslednjih godina i ne vide nijedan dokaz da Bog radi kroz ova oruđa. Oni vrebaju nešto zbog čega bi ih osudili i njihovo ponašanje prema ovoj braći (koja su angažovana da revno rade u jednom dobrom delu - prim. autora) otkriva osećanje neprijateljstva i ogorčenosti koja postoji u njihovom srcu (Pismo O19, 1892).

Nekako u isto vreme, Elen Vajt piše Uriji Smitu i kaže mu da oni (vesnici) možda neće biti dovoljno jaki da izdrže pritiske kojima su izloženi:

Vrlo je moguće da braća Džons i Vagoner budu savladani iskušenjima neprijatelja; ako se to, međutim, i desi, to neće biti dokaz da oni nisu imali vest od Boga, ili da je delo koje su vršili bilo greška. Ako se to dogodi (njihov pad), koliko njih će usvojiti takve stavove i upasti u fatalnu obmanu, jer nisu pod kontrolom Svetog Duha... Upravo to je pozicija koju će mnogi zauzeti ako samo jedan od ove dvojice padne, i molim se da ovi ljudi na koje je Bog stavio teret jednog

svečanog dela, budu sposobni da trubi daju jasan zvuk i da proslavljaju Boga na svakom koraku, kako bi njihov put na svakom sledećem koraku, do kraja vremena, bio sve sjajniji (Pismo S24, 1892).

Ova informacija baca više svetla na tragediju Džonsa i Vagonera:

(1) Oni su podnosili mržnju braće koja je bila kategorična. Braća su vrlo revnosno kritikovala „reč ili delo,” vrebajući ono što bi poslužilo kao sredstvo za njihovu osudu. Takvo ponašanje bilo je izraz ličnog neprijateljstva, besa i podozrivosti, čak i nakon 1892, pošto su učinjena izvesna priznanja i ispovesti.

(2) Braća koja su se suprotstavljala, naivno su verovala da je takvo ponašanje najuticajnih oponentata revnost za Boga, dok je, zapravo, to bio „isti duh koji je odbijao da primi Hrista.”

(3) Opozicija je postala pretežak ispit koji je ophrvao mlade vesnike.

(4) Tragičan rezultat potvrdio je činjenicu da su braća omalovažila poruku.

(5) To što je vest bila povučena, predstavljalo je „trijmf” za one koji su joj se suprotstavljali, a takođe, tužno je to reći, i za Sotonu. Razvoj događaja nedvosmisleno pokazuje da se braća iz opozicije nisu nikada istinito pokajala za greh učinjen u Mineapolisu. Njihov „trijumf” zapravo je njihova „fatalna samoobmana.”

Neuspeh vesnika je tako poslužio kao opravdanje za sve potonje generacije onih koji su odlučili da nastave putem nepokajanja, naročito kada je reč o vodećim ljudima u crkvenoj administraciji, pastoralnoj službi i akademskim krugovima Adventista sedmog dana. Sve do danas, nesrećan kraj vesnika je veoma čest dokaz u ustima onih koji tvrde da je vest 1888 „opasna stvar.” To je upravo i bio glavni Sotonin cilj koji on doslovno ispunjava prema proročanstvu Elen Vajt.

(6) Uspeh molitve sestre Vajt u kojoj ona traži pomoć za dvojicu vesnika kako bi izdržali iskušenja, zavisio je i od ponašanja braće iz opozicije koji su imali nekoliko prilika za promenu svojih stavova od 1892. nadalje.

Nekoliko meseci kasnije, Elen Vajt je pisala delegatima na Generalnoj konferenciji koja je bila u toku, navodeći realne uzroke eventualnog pada dvojice vesnika:

Nije nikakav sveti podsticaj taj koji navodi ljude da budu podozrivi i sumnjičavi, da love greške koje će potom iskoristiti kao dokaz da braća koja tumače Pismo drugačije nego oni, nemaju ispravnu veru. Postoji opasnost da ovakav vid ponašanja proizvede upravo očekivani rezultat; a u tom slučaju, krivica bi u velikoj meri bila na strani onih koji su očekivali grešku...

Opozicija iz naših redova stavila je težak i iscrpljujući jaram na pleća Božjih vesnika; jer oni nisu bili dužni da podnose teškoće i prepreke koje nije trebalo da postoje... Ljubav i poverenje daje moralnu snagu koja bi ujedinila naše skupštine i osigurala jedinstvo u našim akcijama; ali nepoverenje i hladnoća doneli su razdor koji nam je oduzeo silu (Pismo, 6. januar 1893; GCB 1893, str. 419-421).

„Težak i iscrpljujući jaram,” „sumnjičavost i podozrenje,” „lovljenje grešaka,” „ravnodušnost jednih i neprijateljstvo drugih” koji su tražili svaku sitnicu kao dokaz da su vesnici bili „nezdravi u veri” – sve je to dovelo do očekivanog rezultata – njihovog pada. Prava, odgovarajuća, opravdana i nadahnuta reč za ono što su ova dvojica doživeli jeste **„progonstvo:”**

Mi mi morali da budemo poslednji narod na svetu koji bi sebi dozvolio, ma i u najmanjoj meri, duh progonstva usmeren protiv onih koji nose Božju poruku svetu. To je najgroznija crta nehrišćanskog karaktera koja se ispoljila među nama od sastanka u Mineapolisu (Bilten GK 1893, str. 184).

Ipak, progonstvo koje im je nesporno nanelo patnju nije izgovor niti opravdanje za pad koji su Džons i Vagoner doživeli.

Šta je bio problem A.T. Džonsa?

Jedino pismo koje je Elen Vajt uputila Džonsu 1893. godine veoma je često citirano u prilog tvrdnji da je cela vest bila ekstremistička. Van konteksta, delovi ovog pisma mogu dati utisak da je

vest pravednosti kroz veru koju je Džons izneo bila neuravnotežena. Međutim, treba uzeti u obzir celokupan kontekst pisma.

Elen Vajt nije dozvolila objavljivanje ovog pisma u toku svog života. Da je verovala da je Džonsova vest ekstremna ili neuravnotežena, zar ne bi to bio razlog da ovo pismo objavi u Svedočanstvima?

Pišući iz daleke Australije, ona poručuje Džonsu da je „čula nešto u snovima.” Elen Vajt nije objavila ove reči ni u jednoj publikaciji.

Pod pritiskom opozicije, Džons je bio sklon da se nadgovara sa oponentima, pri čemu je ponekad koristio prejake izraze, a ovo pismo je imalo za cilj da tu njegovu sklonost u korenu suzbije. Džons je prihvatio savet sa poniznošću. Isto pismo dokazuje da su njegovi stavovi o pravdi kroz veru bili ispravni, jer mu sestra Vajt kaže: „*U stvari, ti vidiš stvari isto kao i ja*” - citirajući dalje njegove iskaze i nazivajući ih „našom pozicijom.”

U snu sam videla kako iznosiš predmet vere i uračunate pravde Hristove koja se pripisuje čoveku kroz veru. Nekoliko puta si ponovio da dela ništa ne znače i da ne postoje nikakvi uslovi. Predmet je predstavljen u takvoj svetlosti da će, ubeđena sam u to, izazvati konfuziju u mnogim umovima... Prenaglašavaš stvari u tom pravcu... Ja razumem šta želiš da kažeš, ali ostavljaš pogrešan utisak na mnoge...

U stvari, ti vidiš stvari isto kao i ja, ali izrazi koje koristiš čine da ovi predmeti budu nejasno shvaćeni... Prejaki iskazi u pogledu uloge dela ne doprinose utvrđivanju naše pozicije, već je, naprotiv slabe, jer ima mnogo onih koji će te smatrati za ekstremistu i zbog toga će izgubiti priliku da prime vredne pouke u vezi ovih predmeta koje želiš da im preneseš i koje su im toliko potrebne... Ne stavljaš ni najmanji kamičak na put onih duša koje su slabe u veri, koristeći izlaganja koja izazivaju preterano uzbuđenje, kako se niko ne bi spotakao... Imaj na umu da su tu oni čije su oči stalno uprte u tebe, čekajući da pređeš granicu, spotakneš se i padneš (Pismo 44, 1893, 9. april; 1SM 377-39).

Pažljivo pretraživanje pisama i kasnijih Džonsovih propovedi ne daje ni najmanji trag koji bi navodio na zaključak kako „dela ništa ne znače,” ili nešto slično što bi se moglo pripisati ekstremnom stavu po ovom pitanju. Po nekima je za očekivati bilo da takva preterivanja po pitanju odnosa vere i dela budu deo dvadeset četiri propovedi koliko ih je Džons održao na zasedanju GK 1893, koje se okončalo neposredno pre nego što je Elen Vajt uputila pismo Džonsu. Međutim, stvari stoje drugačije. U zapisanim propovedima nalazimo odmerene stavove koji predstavljaju pravu ravnotežu između vere i dela; dela koja su predstavljena ne samo kao nešto neophodno, već kao neminovni rod prave Hristove vere.

Na završetku zasedanja 1893. Džons je bio zaveden na pogrešan put, pod uticajem Preskota, sa fanatičnom tvrdnjom da glasni poklič ne može biti sprečen. Ovakav pristup pripremio je put za kasniji fanatizam u kojem je predvodila Ana Rajs Filips.

Pismo Elen Vajt upućeno Džonsu došlo je u pravo vreme kako bi ga upozorilo da bude oprezan i on je tu opreznost pokazao. Najsnažnije reči podrške kojima je Elen Vajt hrabrila Džonsa napisane su nakon pomenutog pisma od 9. aprila 1893, jer se Džons pokajao i ponizno priznao svoju trenutnu slabost.¹⁷

¹⁷ U pismu S.N. Heskeli, godinu dana kasnije, Elen Vajt kaže da „ima mnogo više poverenja u Džonsa sada, nego pre greške koju je učinio sa odobravanjem dela Ane Filips.” U pismu se dalje kaže da je Džons izabrani Božji vesnik i miljenik Gospodnji, Njegov ambasador. Do ove njegove greške ne bi ni došlo da su se Urija Smit i G.I. Batler udružili sa Džonsom i Vagonerom, kako je to trebalo da bude; Džons i Vagoner čuju „glas Božji i narod prepoznaje u njihovim izlaganjima Božje Reči čudesnu stvarnost svetih proročanstava, tako da njihova srca gore dok ih slušaju. Oni su hranili narod hlebom sa neba; Gospod ima one ljude koje On želi (po svom sreću); oni su delo nosili napred sa vernošću; crpli su vodu iz vitlejemskog izvora.” Ovi izabrani Božji vesnici, radovali bi se ujedinjenju sa Smitom i ostalima, uključujući i Batlera. Da je došlo do jedinstva, ne bi više bilo takvih grešaka. (Pismo H27, 1894).

Ni za jedan greh nema pardona

Delo Džonsa i Vagonera završilo se grehom koji se može okarakterisati kao nestrpljenje i razdražljivost. Mojsijevo iskustvo na granici Hanana može poslužiti kao dobra ilustracija za ono što se dogodilo sa ovom dvojicom. Takođe, ni za Mojsijev greh nije bilo izvinjenja; naprotiv, životom je morao da plati svoju grešku - nestrpljenje ispoljeno prema izraelskom narodu. Ostrašćeno i agresivno, on ih je nazvao „odmetnicima“, što je bilo sasvim tačno, ali pri tom njegov duh nije bio nimalo dobar:

Tako je nezadovoljnima dat povod da se pitaju da li je on u prošlosti uvek postupao po Božjem uputstvu, a i da opravdaju svoje grehe. Mojsije je uvredio Boga isto tako kao što su Ga i oni uvredili. Govorili su da je njegovo ponašanje od samog početka bilo za osudu i zasluživalo proveru. Sada su našli izgovor koji su tako dugo tražili, da odbace sve opomene koje im je Bog poslao preko svog sluga (Patrijarsi i proroci, str. 415-417).

Da se nije dogodilo da Džons i Vagoner okrnje svoj ugled, moguće je da bi mi, kao njihovi duhovni sledbenici, napravili od njih idole. „Mnogi koji nisu hteli da slušaju Mojsijeve savete dok je bio živ, došli bi u opasnost da obožavaju njegovo mrtvo telo da su znali gde je sahranjeno” (isto, 477, 478). Istina koju su ispovedali i značaj pozicije koju su imali Džons i Vagoner, bili su takvog karaktera da su to mnogi posle 1888. godine počeli da naslućuju. Ipak, pozni dažd je odložen za neku od sledećih generacija. Tako je vesnike trebalo „sakriti pod pokrovom tajne,“ kako bi se izbegli svi mogući razlozi za idolopokloničko poštovanje vesnika od strane dolazećih generacija. Zaista nema boljeg načina da se vesnici simbolično sahrane, nego da se dopusti da oni zajedno sa svojim ugledom nestanu u tajanstvenim dubinama istorije.

Ističe se činjenica da je njima nebrojeno puta dopuštano da javno govore posle 1888, što bi po nekima trebalo da bude znak zvaničnog priznanja njihove poruke. Ali to je sasvim pogrešno zaključivanje. Treba imati u vidu nekoliko sledećih faktora: (1) Obični članovi i lokalni pastori (koji su prihvatili poruku) imali su veći uticaj na izbor govornika prilikom javnih sastanaka nego što je to danas slučaj; (2) Uticaj Elen Vajt direktno je uticao na to da oni imaju pristup govornici na Generalnoj konferenciji; (3) Budući da su pozvani da govore, a da vest nije prihvatila većina vodećih ljudi, vesnici su morali da nose veoma težak emocionalni teret. Slična atmosfera dominirala je i tokom zasedanja GK 1893, što je zabeleženo u Biltenu.

Međutim, mnogi od onih koji su sa negodovanjem odbacili njihovu vest, u vreme kada su Džons i Vagoner stajali dobro, postali su vrlo revnosni kritičari, u stopu ih prateći onda kada su ovi počeli da pokazuju znake nestabilnosti u veri. Ovakav odnos proizveo je dodatne posledice. Jedan bivši predsednik GK piše o njima 1912 godine:

Kada je vest o opravdanju verom počela da se objavljuje u ovoj denominaciji¹⁸ (među adventistima sedmog dana) neprijatelj se veoma uznemirio i učinio velike napore da spreči njeno dalje širenje. Ne imajući uspeha u tome, on je promenio svoj plan, ispoljavajući protivljenje na način koji je obećavao veći uspeh. To je bio plan da se ljudske misli do te mere vežu za ljudska oruđa koja je Gospod pozvao da prenesu ovu vest, tako da ovi ljudi ispadnu proroci, a da vera onih kojima je vest namenjena bude više upravljena na njih same nego na Isusa Hrista, Autora poruke. Neprijatelj se nadao da će laskanje i uzdizanje tako zavarati ove ljude, da će pomisliti kako njihovo mišljenje ili sud imaju prednost u svakom pitanju koje se tiče Spisa i upravljanja Božjim delom na zemlji (G.A. Irvin, RH, 4. juli 1912).

Elen Vajt je naglašavala da je nehrišćansko progonstvo koje su pretrpela ova dvojica vesnika, bio osnovni uzrok njihovog neuspeha. To je ono što ih je lišilo toliko potrebne bratske ljubavi i poverenja. Šteta koju im je nanelo nepromišljeno laskanje bila je sekundarna.

Analizirajući poruku koju su nosili ovi vesnici, možemo reći da je ova dvostruka smetnja mogla da slabi njihove duhovne snage. Međutim, da su mogli da prime onu još veću svetlost, kako bi

¹⁸ Zapazite njegov neuspeh da prepozna vest kao „početak” poznog dažda i jasnog poklića.

izdržali do krajnje pobeđe, izašli bi na megdan sa svetom u sili koju će imati oni koji će konačno završiti delo Božje na zemlji. Kanali dodatne sile svetlosti su, međutim, bili presečeni pošto je poruka odbačena. Vagoner je prognan u Englesku, a on i Džons zajedno, trebalo je da nastave rad bez neposredne podrške Elen Vajt. Oni su imali ulogu samo u „početku” glasnog pokliča, a to nije bilo dovoljno za potpuno posvećenje, čak ni kada je reč o onima sa najiskrenijim pobudama. (Kao što ni za nas, danas, nije dovoljno! – *prim. autora*).

Kako to da dobri ljudi mogu biti izgubljeni

Naša istorija snabdeva nas novim dokazima da će „oni... koji su odbacili vest i vesnika trijumfovati” (Pismo O19, 1892). Predsednik GK, G.I. Batler, bio je među ključnim osobama koje su se usprotivile. Radilo se o dobrom čoveku, sa urođenim darom za vođstvo. Ali, problem sa kojim se suočio bio je bez presedana. Nijedan predsednik GK pre njega nije bio suočen sa početkom poznog dažda i glasnog pokliča! Elen Vajt je pokušala da mu pomogne:

Pozivate se na svoju poziciju predsednika GK, kao da to može da opravda vaše postupke... Nemate nikakvo pravo da vređate osećanja svoje braće. Vi govorite o njima na način koji je za mene neprihvatljiv.... Nazivate braću Džonsa i Vagonera žutokljuncima (Pismo 21, 1888).

Zbog bolesti svoje supruge, nekoliko godina posle 1888. brat Batler je živio povučeno na svojoj farmi, na Floridi. Naposljetku, on je priznao svoje pogrešno ponašanje i vratio se na odgovorni položaj. Gospod je prihvatio njegove kasnije napore, kao i u slučaju Urije Smita. Međutim, zlatna prilika da se vest poznog dažda i glasnog pokliča objavi svetu, za obojicu je propuštena.

Primer kako je opozicija predvođena Batlerom „na kraju odnela prevagu” (prema Džonsonim rečima), može se naći u Biltenu GK iz 1903. godine. Na ovom zasedanju bili su deo manjine koja je osetila prinudu sopstvene savesti da se suprotstavi promeni načela iz 1901. godine. Prema njihovom mišljenju, ovaj pokušaj menjanja načela bio je korak unazad u odnosu na reformističke principe iz 1901. Da li su imali pravo ili ne, nije teško utvrditi, no bez obzira na to, oni su bili sasvim iskreni u onome za šta su se zalagali. U toku rasprave čuli su se „glasovi,” pozivajući „brata Batlera” da održi govor.

U toku svog obraćanja on je sedam puta pravio digresiju, govoreći kako je „mnogo” voleo „dragu braću” Džonsa i Vagonera. U Biltenu se, međutim, može videti kako je odmah potom počeo da izvrće stavove ove dvojice, ne obraćajući pažnju na njihovo verbalno protestovanje, da bi ih na kraju izložio javnoj sramoti (str.145-164).

Oni su u toku sednice govorili: „Božji narod se mora pokoravati Njemu, i samo Njemu! Postoji samo jedno stado i samo jedan Pastir“ i pre svega da „odbor mora pripadati Isusu Hristu i da Njemu služi, a ne da se drži ljudi, nego da propoveda Jevanđelje koje mu je Hristos dao.” Brat Batler je izvrnuo ove reči, izjavivši da one predstavljaju ukidanje organizacije. Takođe je napravio nekorektno poređenje između njih i anarhista protiv kojih su pioniri morali da se bore:

Ova draga braća ne znaju za teškoće koje smo imali pre nego što smo se organizovali...

Čini mi se da bi, ukoliko bi se stvari odvijale u pravcu za koji su se zalagali neki među našom dragom braćom, sve na kraju dospelo u stanje dezorganizovanosti u kojem smo bili na početku... Ne želim da izgovorim ništa što bi povredilo osećanja brata Džonsa, jer ja veoma volim brata Džonsa (Bilten GK 1903, 146-163).

Na zasedanju 1901, Elen vajt je oštro upozoravala protiv „carske (monarhističke, autokratske) sile u našim redovima koja bi da kontroliše ovu ili onu granu dela” (Bilten GK 1901, 25. 26). To je bio razlog zbog kojeg je ona godinama nakon toga pozivala na reformu i reorganizaciju. Sklonost da kontroliše i ograničava radnike, bila je vidljiva karakteristika predsedničkog mandata brata Batlera (Sved. za prop., str. 297-300). To je naročito bilo očigledno u periodu između 1886-1888. Ukori upućeni njemu su danas već poznata činjenica. Elen Vajt kaže 1903: „Carska sila koja je ranije ispoljena u Generalnoj konferenciji u Batl Kriku (tadašnjem sedištu GK. - prim. prev.), ne sme se više ponoviti.” Ipak, Batler se javno suprosvavlja ovoj naredbi, negirajući da bi moglo doći do

nekakvog ispoljavanja „carske vlasti” u Generalnoj konferenciji:

Nadam se da ćete oprostiti jednom ostarelom čoveku koji je radio u delu toliko dugo i koji je 13 godina bio na mestu predsednika Generalne konferencije, ako vam kaže da ne uspeva da vidi ništa što bi ličilo na „carsku vlast” koja bi se mogla izroditi iz ovoga. Ne verujem da to može biti... 13 godina sam biran za predsednika... teško mi je da poverujem da se ispoljila ma kakva „carska vlast”... iako sam na toj poziciji toliko dugo, nikada nisam dobio neki sličan prigovor, koliko se ja sećam (Bilten GK 1903, str. 163).

Mi, ljudi, imamo sklonost da zaboravljamo!

Zahvaćen duhom ove diskusije, brat J.N. Lofborov je održao govor, podržavajući Batlera. On je, takođe, sa omalovažavanjem govorio o malo važnim ubeđenjima koja ističu Džons i Vagoner.

U stavu koji su zauzeli te 1903. godine, oni se, u stvari, nisu zalagali za ukidanje organizacije koja bi počivala na pravim principima, već se pre čini da su imali, u to vreme možda nejasnu anticipaciju stanja u koje smo dospeli krajem XX (sada već početkom XXI) stoleća, kada je postalo tako teško da oni koji sede u odborima zastupaju samo Hrista, nasuprot snažnim pritiscima, koji dolaze od pojedinih uticajnih grupa, ili strahu od smenjivanja.

Međutim, izgleda veoma čudno da je ideja, po kojoj svaki odbor treba pre svega da se potčini Hristu i da čežnjivo traži Božje vođstvo, s obzirom da smo svi mi braća, uplašila kako Batlera, tako i Lofborova. Ovaj drugi je nastavio:

Ova braća kažu da nemaju nameru da unište organizaciju. Dobro, ja im verujem da nemaju tu nameru, ali mi se čini da ćete na koncu konca, dospeti upravo tamo gde ne nameravate, to jest, ostati bez načela i bez poretka. „Na kraju krajeva,” kažu oni, (citira Džonsa i Vagonera - prim. prev.) „svi smo mi braća. Ako budemo tražili Gospoda, On će nas voditi” (Isto. str. 164).

Da li je to bio nož zaboden u njihova leđa? Razumljivo bi bilo ako su Džons i Vagoner to tako doživeli. Baš na ovom mestu u razvoju događaja, čitamo kako se Džons podigao i održao jedan prilično patetičan govor pred delegatima. To otkriva ranjenost srca koje nikada nije zaceljeno:

Želim da zamolim nešto sve prisutne delegate i sve one koji će čitati Bilten. Kada se odštampaju ova izlaganja, molim vas da pregledate ona koja pripadaju bratu Vagoneru, bratu (P.T.) Meganu, i na kraju ona moja; pažljivo ih čitajte i ako nađete u ma kojem od njih, nešto što na bilo koji način napada organizaciju, molim vas da to zabeležite, pa nam javite, kako bi mogli da se pokajemo (isto).

Ovaj Džonsov izazov održao se do danas. On i Vagoner su držali govore o potčinjavanju Hristu i Svetom Duhu, što je, kako su smatrali, u skladu sa veću iz 1888. Ovo potčinjavanje omogućilo bi da Bog upravlja svojom crkvom u dovršavanju svog dela u celom svetu. Vesnici se nisu protivili organizaciji; oni su želeli da vide organizaciju koja se potčinjava Hristu, kako bi mogla da okonča širenje Jevanđelja. Želeli su da Hristos bude prepoznat kao prava „Glava” crkve koja kontroliše svoju organizaciju.

Vesnici su pogrešno shvaćeni, a njihove reči su izvrnute. Butler je imao završnu reč; on je „trijumfovao,” kako se izrazila Elen Vajt. Neko je njega i Lofborova podsticao da se ignorišu protesti koji su dolazili od strane Džonsa i Vagonera i da njihova izlaganja krajnje kritički posmatraju. Kako takav odnos prema njima drugačije objasniti nego ponovnim oživljavanjem stare mržnje koja se ispoljila petnaest godina ranije?

Ponižavajući poraz Džonsa i Vagonera 1903, verovatno je bio početak uzrastanja gorkog korena u njihovom srcu, čemu su kasnije podlegli u svojoj ljudskoj slabosti. „Draga braća, Džons i Vagoner,” bili bi nadljudi da nisu osetili ovu žaoku kao vrhunac uvrede, posle protivljenja koje je trajalo petnaest godina. Da li je bilo moguće da ih sve to ne zaboli?

Izlaganje o prvenstvenom potčinjavanju Hristu, za razliku od servilnog pokoravanja ljudskoj kontroli, bilo je u skladu sa ponovljenim apelima Elen Vajt, kao i sa Spisima. To je, međutim, bilo moguće samo u slučaju da je Svetom Duhu omogućeno da se raduje zdušnoj dobrodošlici sa naše strane.

Stav brata Batlera sasvim je razjašnjen u pismu koje je on poslao doktoru Kelogu, godinu dana kasnije. On jasno otkriva da se Butler nikada nije pokajao zbog svog duhovnog slepila 1888. On i dalje okrivljuje Vagonera za sva zla koja su se nadvila nad delom i gleda na njegov pad kao na blagoslov:

Ja imam isto mišljenje kakvo sam imao i kada sam počeo da proučavam Bibliju... Nova ekipa koja je došla na čelo posle mog povlačenja (kao predsednika GK), preobličila je stvari, u određenom smislu. Brat Vagoner bio je predvodnik u tim promenama. On se i sam, kako izgleda, preobrazio od propovednika u doktora. To je dobro, kako za njega, tako i za druge. Želim mu sve najbolje u svakom pogledu (Pismo, 9. septembar 1904).

Imajući u vidu kada je datirano ovo pismo, možemo se pitati od kakve je pomoći ono moglo da bude dr Kelogu!

Postoje i oni koji optužuju Džonsa za pretenzije na mesto predsednika GK. Ovo je možda tačno, a možda i nije. U nebeskim knjigama je zabeleženo šta su bili pravi motivi srca i to mnogo preciznije nego što mi to možemo proceniti svojim ograničenim pogledom kroz tamne senke prošlosti. Nesumnjivo da ga je savest osvedočavala, govoreći mu kako nije spreman za tako visoko mesto u administraciji, ili u uredništvu *Pregleda i Glasnika*. Džonsovo „nebesko punomoćje” imalo je drugačiju svrhu. Ono mu je bilo dato kako bi se Jevanđelje objavilo crkvi i svetu u glasnom pokliču. Za jednog čoveka to je sasvim dovoljno. Kada je ova misija propala, on je izgubio svoje „trpljenje svetih”.

Duh iz 1888. i tragedija „Kelog”

Elen Vajt nam kaže da je dr Kelog zaista bio obraćena osoba na sastanku u Mineapolisu (Bilten GK 1903, str.86). Priznanja koja mu ona upućuje zbog njegovog karaktera i iskrenog samopožrtvovanja, mnogo puta se ponavljaju. Evo jednog od njih:

Bog je podario uspeh dr Kelogu koji je on doživeo...

Gospod ne odobrava napore različitih osoba koje, što je više moguće, otežavaju posao dr Kelogu... ovi koji su odbacili (svetlost o zdravstvenoj reformi), zapravo su odbacili Boga. Neki su govorili da je sve to došlo od dr Keloga, objavivši mu rat. To je loše uticalo na doktora. On se obukao u haljine gneva i osвете (Bilten GK 1903, str. 86).

U pismu koje je kasnije upućeno bratu Butleru, predsedniku GK iz 1888. godine, prepoznaje se da odgovornost za potonji Kelogov duhovni pad „u velikoj meri” treba tražiti „na našoj strani.” To svakako nije bila Božja volja.

Jednom će se uvideti da naša braća i sestre nisu bili nadahnuti Svetim Duhom u pogledu načina na koji su se ophodili prema dr Kelogu. Ja znam da vaše mišljenje o doktoru nije dobro. Vaš odnos prema njemu Bog neće odobriti... Vi možete ići putem koji će u toj meri oslabiti njegovo (Kelogovo) poverenje u braću, da oni neće više moći da mu pomognu kad mu njihova pomoć bude bila neophodna...

Dr Kelog je obavio posao za koji niko od nas nije osposobljen. On je imao potrebu za saosećanjem i poverenjem svoje braće... Ali umesto toga, pojavio se duh sumnjičenja i kritičizma.

Ako doktor doživi neuspeh u svojoj misiji i na kraju bude slomljen, ona braća koja nisu imala mudrost i duhovno raspoznavanje da pomognu čoveku u nevolji, biće u velikoj meri odgovorna... Njegova braća ponekad osećaju da ga (Keloga) Bog koristi da učini delo koje niko drugi ne bi mogao. Međutim, oni nakon toga slušaju nepovoljne glasine o njemu i postaju zbunjeni. Samo ga delimično prihvataju, dok u stvari u srcu donose zaključak o njemu kao nekom ko je licemeran i nečastan... Kako bi onda trebalo da se oseća doktor kada ga stalno gledaju sa podozrenjem? ...Treba li to uvek da bude tako?... Hristos je platio cenu otkupa za ovu svoju dušu i đavo će učiniti sve što može da je uništi. Neka mu u tome niko od nas ne pomaže! (Pismo B21, 1888).

Oni koji su u srcu dela prepustili su se sopstvenim željama koje obeščašćuju Boga... Dr Kelog nije bio podržan u svom delu zdravstvene reforme... On je preuzeo posao koji oni nisu mogli da

obave. Duh kritikovanja koji se od samog početka ispoljavao prema njegovom radu, bio je veoma nepravedan i otežavao mu je posao... To je, u stvari, dokaz da naši propovednici ne žure da postanu zdravstveni reformatori... To je učinilo da dr Kelog izgubi poverenje u njih (Ms. 13, 1901, Dnevnik, Januar 1898).

„Mana” iz 1888. bila je odbačena, a sada je sa njom počelo da se događa isto što i sa manom iz davne prošlosti, onda kada se nije jela dok je bila sveža. Kvarila se. Hrana koja je veoma bogata nutritivnim sastojcima, kvari se brže nego ona koja je osiromašena u tom pogledu. „Mi” smo izgubili trojicu značajnih, talentovanih ljudi, koji su u određenom periodu dokazivali da imaju istinsko nebesko naimenovanje. Pokvarena mana postala je neprijatna, a ceo događaj dobio je tužan epilog.

Zaključak

Poslednje reči koje je Vagoner napisao pre svoje iznenadne smrti (28. juna 1916), bile su ove rečenice na svršetku pisma, upućenog M.C. Vilkoksu: *„Ne dovodim u pitanje, već potvrđujem nadmoćnost dobrote koju su ispoljila braća iz crkve. Izdao bih Boga kada ne bih priznao svetlost koju mi je On dao; nikada nisam mogao da razumem zašto je ona baš meni data, osim na osnovu činjenice da se Njegovi darovi daju ne po zaslugi, već prema potrebi.”*

Nismo mi ti koji na osnovu svojih pretpostavki treba da donesu odluku, da li će ili ne Vagoner biti spasen. Ali, ako su zaista ovo bile njegove zadnje reči i Gospod, u svojoj mudrosti i milosti, pronade način da ga spase, sigurno je da će se on sam naći nedostojan. Zar će bilo ko od spasenih videti sebe samog dostojnim spasenja?

Jedno od poslednjih Džonsovih pisama koje imamo sačuvano, a koje je on napisao pre svoje smrti, otkriva jedan krotak duh, s potpunim poverenjem u adventnu vest i misiju Elen Vajt (12. maj 1921). Negovateljica koja se brinula za njega u poslednjim trenucima njegove patnje, lično je izrazila sigurnost da je Džons umro kao pravi hrišćanin.

Autorizovano i kompletno štampanje i objavljivanje Džonsovih i Vagonerovih poruka iz perioda kada su dobro stajali u veri, i objavljivanje njihovih dela posvećenim pristupom tom poslu, omogućilo bi ovoj generaciji da stekne jasniju viziju o jednom čistom Jevanđelju. Tek kad sastavimo sve delove, tako da ništa ne nedostaje, moći ćemo sa poverenjem da iznesemo naša iskanja pred presto milosti, tražeći hleb naš svagdašnji za naše vreme, i hranu koja odgovara našim potrebama (hranu na obrok).

Kao što je sigurno da je Bog živ, isto toliko je sigurno da ova molitva neće ostati bez odgovora.

JEDANAESTO POGLAVLJE

„ALFA” I „OMEGA” KRIZA

Strahovita kriza s početka dvadesetog veka, poznata kao panteistička jeres, gotovo da je sasvim prožela crkvu Adventista sedmog dana. Elen Vajt opisuje ove događaje kao „*alfu* duhova prevare i demonskih učenja.” Da li je moguće da ova „alfa” prevare ima nekakve veze sa širenjem svetlosti iz 1888?

Mera u kojoj je prava svetlost ostala zanemarena i pogrešno shvaćena, biće ujedno i mera u kojoj će lažna svetlost zauzeti mesto one prave, a da pri tom, nije prepoznata niti shvaćena u svojoj pravoj prirodi. Posle 1888. nam je rečeno da će otpad u našim redovima biti suptilan, tako da nećemo biti svesni njegovog postojanja, pa je vrlo verovatno da će se on raširiti pre nego što shvatimo o čemu se radi.

Ovaj princip širenja prevare, koji sledi nakon odbijanja svetlosti, jeste nepromenjiva zakonitost istorije. Isus je rekao jevrejskim vođama: „*Ja dođoh u ime Oca svojega i ne primate me; ako drugi dođe u ime svoje, njega ćete primiti*” (Jovan 5,43). Pravilno razumevanje perioda nakon 1888, neophodno je za raspoznavanje onih „iskri” koje su zauzele mesto pravoj svetlosti.

Propovednički kadar iz 1888. činili su dobri, požrtvovani ljudi koji su danonoćno radili, podnoseći oskudicu. Iskreno ispovedajući istinu, oni su nekako izgubili iz vida, ili odbacili njenu realnost. Ono što je usledilo, predstavlja jednu od najčudnijih epizoda u istoriji Božjeg dela.

Braća, to je izvesno, nisu bila svesna stanja svog srca, niti šta (ili ko) ih inspiriše na nesvetu reakciju protiv najdivnije svetlosti koja je ikada obasjavala ovu crkvu. Ali oni, po svojoj prirodi, nisu ništa gori u odnosu na nas. Mi smo svi jedno.

Odatle proizilazi da greh odbacivanja svetlosti glasnog pokliča ne može biti pobeđen dokle god te skrivene pobude koje postoje u našem srcu ne budu svesno doživljene i otkrivene. Ovo delo svakako treba da bude uključeno u čišćenje Svetinje. Ono što nismo uspjeli da poverujemo pre jednog veka, treba da naučimo tokom dugog i mučnog kruženja kroz zamršenu mrežu naših sopstvenih planova. Naša istorija je rezultat delovanja božanskih principa čija je težnja da nas dovedu do pomirenja sa Hristom.

„Alfa“ ilustruje ovaj princip

Gospod ne može i neće da ostvaruje ciljeve silom ili pretnjom, jer On zna da se do njih može doći jedino kroz ljubav. Otuda Njegovo veliko strpljenje za naše dugogodišnje lutanje. Šta Mu drugo ostaje osim da čeka na naše razočaranje u sopstvene puteve? Međutim, Njegovo mudro i strpljivo čekanje će na kraju odneti pobeđu, jer je to mudrost koja dolazi od ljubavi, strategija koja ima božanski pečat. Razumevanje istorije 1888, predstavlja dobru vest koja ima moć.

Kao u događajima iz 1844, tako je i širenje svetlosti iz 1888. neizbežno dovelo do podizanja sile prevare, sa druge strane. Kako funkcioniše ovaj princip, možemo videti na primeru rastuće svetlosti u pogledu istine o Svetinji, koju adventistički pioniri u početku nisu prihvatili:

Videla sam veoma snažnu svetlost kako dolazi od Oca i obasjava Sina, a od Sina se izliva na narod koji je pred prestolom. Međutim, samo mali broj je primio ovu veliku svetlost. Njene zrake većina je izbegla i odmah zatim im se suprotstavila; drugi su bili nemarni prema ovoj svetlosti i nisu je čuvali, a ona se udaljila od njih...

Oni koji su sledili Hrista, verom su ušli zajedno sa Njim u Svetinju nad svetinjama i molili se: „Oče, daj nam Svog Duha...”

Okrenula sam se da vidim šta je sa onima koji su ostali pred prestolom; oni nisu shvatali da je Isus otišao odatle. Tada sam videla kako Sotona zauzima mesto na prestolu, pokušavajući da

nastavi delo Božje. Videla sam one koji su pred prestolom kako se mole: „Oče, daj nam Svog Duha.” Sotona ih je u tom trenutku nadahnuo svojim nesvetim uticajem... Njegov cilj bio je da ih zadrži u neznanju i da tako prevari decu Božju (Rani spisi, str. 55, 56).

Isti princip prevare, koji stupa na scenu nakon odbacivanja svetlosti koju Bog šalje, delovao je i posle 1888. Govoreći o krizi, Elen Vajt je napisala 1889: *„Ni u kom slučaju ne treba da mislimo da će, kada Bog ima svetlost za Svoj narod, Sotona stajati mirno, ne čineći nikakav napor da ih (pripadnike Božjeg naroda) spreči u prihvatanju te svetlosti.”* (5. Svedočanstvo, str. 728).

Biće mnogo onih, kao i u prošlim vremenima, koji će se držati tradicije, ne znajući čemu se mole...

Sigurna je činjenica da je kod nas došlo do odvajanja od živoga Boga i do okretanja ka ljudima, pri čemu je ljudska mudrost postavljena na mesto božanske.

Bog će probuditi Svoj narod; ako druga sredstva ne budu dala rezultat, doći će jeresi među njih, koje će dovesti do rešetanja, odvajajući žito od kukolja (isto, 707).

Na sastanku u Mineapolisu bilo nam je saopšteno da će nas propuštena prilika za napredovanje pod Hristovim vođstvom, izložiti opasnosti da Sotona preuzme kormilo, a da toga nećemo ni biti svesni:

Ako se istina ne prihvata Gospod će povući Svoj Duh...

Htela bih da uvidite i osetite stvarnost istine da ćete, ukoliko ne napredujete, sigurno nazadovati i Sotona to veoma dobro zna; on zna kako da izvuče profit iz slabosti ljudskog uma... Evo, bitka je upravo pred nama (Ms. 8, 1888, Olson, str. 264,265).

Govoreći ponovo o Mineapolisu, Elen Vajt opisuje putanju koja vodi u slabljenje i propast:

Sada, u naše vreme, Bog namerava da dâ Svom delu jedan nov i osvežavajući podsticaj. Sotona vidi to i odlučan je u nameri da to spreči... Ono što predstavlja hranu za naše skupštine, proglašeno je opasnim i nije dato onima kojima je bilo namenjeno. Maloj razlici u mišljenju dopušteno je da uzdrma veru, dovede do duhovnog pada, uništi jedinstvo, poseje neslogu, i sve to zbog toga što oni (protivnici poruke) ne znaju protiv čega se bore (Ms. 13, 1889).

Neprijatelj je shvatio da je njegova najveća šansa za pobedu u reakciji protiv svetlosti iz 1888, koju su mnogi ispoljili:

Neprijatelj Boga i čoveka ne želi da ova istina bude jasno izložena, jer zna da će, ako je narod u potpunosti primi, njegova moć biti skršena... (Hristos) nas je upozorio da se čuvamo lažnih učenja... Mnoge lažne nauke biće nam predstavljene kao biblijsko učenje... Bog hoće da budemo mudri... i da razumemo upozorenja koja nam je On dao, kako se ne bi probudili, našavši se na strani velikog varalice, u krizi koja nam upravo predstoji (RH, 3. septembar 1890).

Oni koji su imali veliku svetlost i nisu hodili u njoj, imaće svoj udeo u tami, isto toliko velikoj kao i svetlost koju su imali, ali su je omalovažavali (Sved. za prop., str. 163).

S obzirom da je svetlost koja je došla 1888. bila „treća anđeoska vest u suštini,” razumemo zašto je neprijatelj napravio veliki kapital, iskoristivši priliku da unese konfuziju u poimanje istine:

Sotona sada radi svom svojom silom prevare da odvoji i udalji ljude od dela trećeg anđela i njegove poruke koja će biti objavljena u velikoj sili... On će raditi svom silom lukavstva da bi uneo fanatizam na jednoj, i hladni formalizam na drugoj strani, zarobivši tako mnoge duše. Sada je vreme da neprestano stražimo. Stražite kako biste onemogućili svaki korak neprijatelja, u njegovoj želji da nam se približi...

Neki neće koristiti ispravno učenje o opravdanju verom (Posebna svedočanstva, Serija A, Br. 1, str. 63,64, 1890).

Ako se božanska sila ne unese u iskustvo Božjeg naroda, onda će lažne teorije i pogrešne ideje držati naše umove u ropstvu (RH, 3. septembar 1889).

Daniels je 1926. godine prepoznao da se proročanstvo ispunilo i da je opomena bila opravdana:

Božji narod je doživeo žalosni neuspeh da u svoje iskustvo unese božansku silu, a predskazani rezultat se jasno mogao videti... Lažne teorije i pogrešne ideje zarobile su umove (A.G. Daniels,

Hristos naša pravda, str. 89).

Elen Vajt je bila zabrinuta. Vreme glasnog pokliča je vreme snažnih osećanja, ali i velikih opasnosti. Po njenim rečima, nakon 1888. nastalo je novo razdoblje obeleženo krizom:

Od sada pa nadalje imaćemo neprekidnu borbu... Ukazano mi je na sledeće reči iz Svetih Spisa: „I između vas samih postaće ljudi koji će govoriti izvrnutu nauku da odvrćaju učenike za sobom (Dela 20,30). To je nešto što će se zasigurno desiti u Božjem narodu...

Biće onih koji... će svetlost proglasiti zabludom, a najprevarljiviju laž prihvatiti kao svetlost, oni će pomešati stvarnost i uobrazilju, pobrkaće fantaziju i realnost... Pašće kao žrtve obmane i laži koje je Sotona pripemio za njih, poput skrivenih mreža u koje će se zaplesti noge onih koji misle da mogu ići u svojoj ljudskoj mudrosti, bez naročite Hristove milosti... Ljudi će prihvatati prevaru za prevarom, sve dok njihova čula i osećaji ne postanu potpuno izopačeni (Ms. 16, 1890; Evangelizam, str. 593, 594).

Iako je istina da je neprijatelj pokušavao da nas prevari i pre 1888, ipak su najuporniji napadi usledili nakon te godine. Prevara „alfa” bila je uspešna samo zato što je pre toga bila odbačena svetlost:

U vreme jasnog pokliča, svi koji su bili makar i u najmanjoj meri zaslepljeni od strane neprijatelja, a nisu se sasvim izvukli iz Sotonine zamke, biće u opasnosti, jer će im biti teško da prepoznaju nebesku svetlost i biće skloni da prihvate prevaru. Njihovo (po)grešno iskustvo obojiće sve njihove misli, odluke, predloge i savete. Dokazi koje im je Gospod dao, neće imati vrednost za one čije su oči zatvorene, jer su izabrali tamu umesto svetlosti. Pošto su odbacili svetlost, oni će lansirati teorije koje će nazvati svetlošću, a koje Bog naziva „iskrama” koje su takvi potpalili i u čijoj svetlosti oni hode.

Reči koje Bog šalje mnogi će odbaciti, a reči koje čovek izgovara biće primljene kao svetlost i istina. Isus kaže: „Ja dođoh u ime Oca svojega i ne primajte me; ako drugi dođe u ime svoje, njega ćete primiti” (Jovan 5,43). Ljudska mudrost neće upućivati na samoodricanje i požrtvovanje, već će izmisliti mnogo toga samo da bi Božje poruke lišila svakog efekta. Mi ne možemo podržavati ljude koji nisu u tesnoj vezi sa Bogom, a da pri tom, ostanemo u sigurnosti. Takvi će prihvatiti ljudska mišljenja, čiji će uticaj mnoge odvesti u zabludu, dok glas onog pravog Pastira neće biti prepoznat (RH, 13. decembar 1892).

Posle sastanka održanog 1893, Elen Vajt je videla kako se nad nama nadvija pretnja jedne prevare za koju nema presedana: *„Izgleda da je mudrost nestala i (mnogi) nemaju sile da razaznaju svetlost koju Bog šalje, razlikujući je od tame koja dolazi od neprijatelja njihovih duša” (RH, 7. avgust 1894).*

Opasnost nestrpljenja

U periodu obeleženom kao 1888. (nekih petnaest godina posle konferencije), neki su imali silnu želju da napreduju u većoj duhovnoj radosti zajedno sa Hristom i da dovrše delo Jevanđelja. Ali velika većina (naročito vođe) nije bila spremna. Suprotno kalvinističkom predodređenju, Gospod je morao da promeni svoj prvobitni plan i da ostane sa svojim narodom. Ako oni nisu mogli da drže korak sa Njim, onda je On morao da drži korak sa njima. To je bilo mučno iskustvo za one koji su po prirodi imali više temperamenta u odnosu na druge. Takvima je trebalo dati upozorenje da „ne istrčavaju ispred Gospodara, nego da Ga slede” (TM 228, 1894). Elen Vajt je ostala sa crkvom do svoje smrti, iako crkva nije sledila Božja uputstva i Njegovo vođstvo. Kao što je i Mojsije ostao sa Izraelom posle Kadis-Varnije.

Elen Vajt je i dalje davala dobre savete i primer za ugled, čak i za vernike našeg vremena. Ljudima – kritičarima nedostaje ona strpljivost koju ima Gospod. Dugo odlaganje je jedna proba, ne za ljubav Gospodu, već za dobro crkve. Zašto Bog dopušta da dođe do otpadništva u Njegovoj crkvi? Istorija Izraela baca svetlo na našu istoriju:

Upravo je u crkvi Bog dozvolio da ljudska mudrost bude iskušana po ovom pitanju... Kada su

neverni učitelji došli među narod, nastupila je slabost i izgledalo je da je vera Božjeg naroda u opadanju; ali Gospod se podigao i očistio gumno, dok su oni provereni i odani bili uzdignuti.

Ima vreme kada otpadništvo ulazi među naše redove, kada je pobožnost isterana iz srca onih koji bi trebalo da idu u korak sa svojim božanskim Vođom... Ali Bog šalje Utešitelja koji nam ukazuje na naš greh, kako bi Njegov narod bio upozoren na zbog svog otpadništva i ukoren zbog duhovnog posrnuća (RH, 15. decembar 1891).

Svršetak ovog okolišanja po pustinji je jedna dobra vest. To će dovesti crkvu do pravog razumevanja svog sopstvenog stanja i do istinskog pokajanja, do jednog iskustva koje nije zabeleženo ni u jednom periodu istorije:

Crkva Adventista sedmog dana biće izmerena na merilima Svetinje... Ako je ponudni blagoslovi ne osposobe da dovrši posao koji joj je poveren, nad njom će biti izrečena osuda: „Našla si se laka...”

Ako se crkva, koja je sada prožeta svojim otpadništvom, ne pokaje i ne obrati, ona će jesti rodove svojih sopstvenih dela dok se sama sebi ne zgadi. Kada se usprotivi zlu, a izabere dobro, kada u poniznosti potraži Boga,... ona će biti isceljena. Pojaviće se u Bogom danoj jednostavnosti i čistoti, bez ikakvog zemaljskog umovanja (komplikovanja), pokazujući da ju je istina zaista oslobodila. Tada će njeni članovi uistinu biti izabranici Božji, Njegovi predstavnici.

Kada reforma otpočne, duh molitve će vladati svakim vernikom i duh nesloge i suparništva biće isteran iz crkve... Svi će biti u skladu sa mišlju Hristovom (8. Sved., str. 250, 251).

Ekstremisti i paničari čitaju delove ovog teksta, trudeći se da dokažu da je Bog odbacio crkvu. Međutim, kontekst nam otkriva da Elen Vajt naslućuje iskustvo pokajanja denominacije.

„Cela crkva” nasuprot „cele crkve”

Neki nadahnuti tekstovi izgleda hoće da kažu da neće „cela crkva” doći u pokajanje i sarađivati sa Hristom. Promoteri ekstremističkih pokreta koriste ove citate. Neke druge tvrdnje mogu se koristiti za odbranu suprotnih stavova. Da li Elen Vajt protivureči samoj sebi?

Kontekst rešava problem prividne protivurečnosti. Pre nego što „rešetanje” natupi, neće doći do oživljavanja „cele crkve;” posle rešetanja „cela crkva“ će se oporaviti. Razmotrimo ove „dve vrste” vrste tvrdnji:

Očekujemo li da vidimo kako cela crkva oživljava? To vreme nikada neće doći.

Postoje osobe u crkvi koje nisu obraćene i koje se neće ujediniti (sa ostalima) u ozbiljnoj i istrajnoj molitvi. Treba da se angažujemo u ličnom radu (1SM, str. 122, 1887).

Malo vremena nakon što je ovo napisano, došla je vest 1888. godine, a sa njom i nova vizija i nada. Sada Elen Vajt govori sa većom izvesnošću. Ona je bila zaokupljena novom vešću:

Kada se pozni dažd izlije crkva će biti obučena u silu za rad; ali crkva, kao celina, neće primiti ovu silu dokle god njeni članovi ne odagnaju od sebe zavist, zlo podozrenje (zle pretpostavke) i ogovaranje (RH, 6. oktobar 1896).

Kada se crkva probudi... članovi će mučiti svoje duše zbog onih koji ne poznaju Boga... Gospod će raditi kroz posvećenu crkvu, koja se odriče same sebe, i otkriće Svoj Duh na vidljiv način i u punini Svoje slave...

Kada Božji narod primi Njegov Duh, iz njega će izlaziti sila (1SM, str. 116,117, 1898).

Kad ne bude više potrebe za ukorom zbog nemarnosti i neaktivnosti koji crkva zaslužuje sada, Duh Gospodnji će se ispoljiti u milosti... Zemlja će biti obasjana slavom Božjom.

DVANAESTO POGLAVLJE PANTEISTIČKI OTPAD

Umesto osvežavajućih pljuskova poznog dažda za pripremu naroda za dolazak Hristov promenu veka je pratila najveća tragedija koju je crkva ikada doživela. Jedino lična intervencija poniznog vesnika Gospodnjeg spasila je dobri brod od sudbine koju je doživeo Titanik nekoliko godina kasnije.

„Ledeni greben” bila je lukava panteistička jeres promovisana od strane nekih najpoštovanijih vođa adventizma koji su bili kao gluvi za upozorenja o bliskoj opasnosti kao što je bio bolesno uvereni kapetan brodske plovidbe Kunard.

Kada je za Elen Vajt izgledalo nemogućim da iko učini ista da spreči krizu koju je doneo dr Kelog, ona je dobila nadahnuti san:

Brod je bio nad vodama, u teškoj magli. Uskoro začuo se krik, „Ledeni greben upravo ispred!” Tamo, veoma visoko iznad broda, bio je gigantski ledeni greben. Autoritativni glas je zavikao, „Udari ga!” Nije postojao ni jedan sekund za odlaganje. Bilo je to vreme za odlučnu akciju. Strojari je stavio na punu paru, i čovek za kormilom je usmerio brod direktno u ledeni greben. Brod se sudario sa grebenom. Bio je strašan udar i ledeni breg se raspao na mnoge komade, padajući bučno kao zvuk groma na palubu. Putnici su bili jako uzdrmani od sile udara ali nije izgubljen ni jedan život. Brod je bio ostećen ali ne nepopravljivo. Brod je odskočio od udara, tresući se od pramca do krme, kao živo stvorenje. A onda se vratio na svoj put (Posebna svedočanstva, Serija B, Br. 2; str. 55, 56)

Brod je bio crkva Adventista Sedmog dana. Autoritativni „glas” je bio svedočanstvo Isusovo. Brod je bio ostećen ali ne nepopravljivo. U posledici sudara tri dragocena radnika u službi Božjoj koji su specijalno bili dragi Elen Vajt su izašli - Džons, Vagoner i dr Kelog. Da je ledeni breg bio viđen na vreme i da ga je brod zaobišao, crkva je mogla izbeći ovakav gubitak.

Nekoliko činjenica u ovoj priči zaslužuju posebnu pažnju:

(1) Mnogi od naših službenika nisu mogli prepoznati panteističku krizu dok je lebdela nad njima. Oni su bili u magli. Panteistička osećanja su bila u stvari, elegantan simbol napredne teologije. Postojala je čarobna lepota u tome. Opojne ideje doživele su široku promociju, gotovo bez ikakvog suprotstavljanja. „Tako su oni za koje smo mislili da su veliki u veri izneverili da prepoznaju varljivu, smrtonosnu uticaj ove zle nauke, i podbacili da daju uzburu zvukom kao nikada pre” (isto, Serija B, Br. 7; 37).

(2) Sama Elen Vajt možda ne bi prepoznala varljivu grešku bez neuobičajene pronicljivosti. Ipak, ona se nadala da će njena braća i sestre takođe biti u tesnoj vezi sa Duhom Svetim tako da budu sposobni da prepoznaju:

Ovo je vreme kada je sotonska obmanjivačka sila uvećana, ne samo nad umovima onih koji su mladi i bez iskustva, nego i nad umovima muškaraca i žena koji su u zrelih godinama i sa velikim iskustvom. Ljudi na odgovornim pozicijama su u opasnosti da promene vođu (isto, Serija B, Br. 2; str 48; 1904).

Čula sam glas kako govori, „Gde su stražari koji treba da stoje na zidovima Siona? Jesu li zaspali?” Ovaj temelj je izgradio Zapovednik i izdržaće bure i oluje. Hoće li oni dopustiti ovom čoveku [Kelog] da prezentuje doktrine koje poriču prošlo iskustvo naroda Božjeg? Došlo je vreme da se preduzme odlučna akcija (isto, str 54).

U stvari, da budemo fer, istorija veću krivicu stavlja na slepilo odgovornih stražara na zidovima Siona koji su podbacili da prepoznaju opasnost, nego na obmanutog doktora koji je učio jeres.¹⁹ Mi

¹⁹ Elen Vajt je želela da pomogne Kelogu i verovala je da je to moguće. On je bio „Gospodnji doktor” i bio je značajno obraćen u Mineapolisu, rekla je ona (GCB, 1903, str 86). Kelog je rekao: „Voleo bih da sam imao

žurimo da ga osudimo i slavimo pobjedu dara proroštva. Ali pouka je uznemiravajuća: konstantna upozorenja davana još od 1888-e su podbacila da podignu većinu u našem narodu.

Stoga je panteistička kriza otkrila ukopanu prirodu post-mineapoliskog neverovanja u lakoći sa kojom su mnogi oboreni prevarama dekadu kasnije. Oni koji smatraju da je tamo došlo do pokajanja za slepilo iz 1888-e imaju problema da objasne panteističko slepilo.

(3) Na žalost, panteistički test ne može biti poslednji. Konstantna upozorenja u vezi prihvatanja 1888-e trebala su omogućiti našoj braći da sami vode dobri brod kroz opasne vode panteizma. Ali lična, vanredna intervencija od strane Elen Vajt je postala potrebna, ili će brod biti potopljen.

Sotoni stoga mora biti dozvoljeno da nas iskuša ponovo, ovog puta kada živi vesnik nije odavno prisutan. To mora biti vrhovni test koji će pokazati da li smo odrasli ili nam je kao deci još uvek potrebna pomoć dadilje. Stoga nalazimo da je panteistička kriza bila samo „alfa” i da „omega” iskušenje tek treba da dođe. Sada nam može biti bliže nego što mislimo:

Naš narod mora da razume razloge naše vere i našeg proteklog iskustva. Kako je tužno što mnogi očigledno stavljaju svoje neograničeno poverenje u ljude koji prezentuju teorije čiji je cilj da iščupaju koren našeg proteklog iskustva i uklone stare međaše! Oni koji mogu tako lako biti odvučeni lažnim duhom pokazuju da su sledili pogrešnog vođu već neko vreme, dovoljno dugo da ne mogu razaznati da su odvojeni od vere ili da ne grade na pravom temelju...

Neka od osećanja sada izražena su alfa nekih najfanatičnijih ideja koje mogu biti prezentovane. Učenja slična ovima koja smo sreli odmah posle 1844-e su bila poučavana od strane nekih koji su držali veoma važne pozicije u Božjem delu (Južni Stražar, 5. april 1904).

„Živi hram” sadrži alfu ovih teorija. Ja znam da će omega doći nešto kasnije i ja strahujem za naš narod (Posebna svedočanstva, Serija B, Br. 2, str. 53).

Ne varajte se: mnogi će odstupiti od vere, slušajući zavodničke duhove i nauke đavolske. Sada pred nama stoji alfa ove opasnosti. Omega će biti najpodmuklije prirode (1. Odabrane poruke, str. 197; 1904).

Omega će doći i biće primljena od strane onih koji nisu obraćali pažnju na upozorenje koje je Bog dao (isto, str 200; Posebna svedočanstva, Serija B, Br. 2, str 50; 1904).

Interesantno je da nismo našli nijedno upozorenje Elen Vajt protiv Vagonerove *Radosne vesti*. 11. aprila 1901, on je porekao da su njegove ideje panteističke (GCB 1901, str 223). Prava teologija može dokazati njegovu tvrdnju. Njegove propovedi na skupu iz 1901 su iskrene i snažne. Posle toga je Elen Vajt preporučila da bude pozvan da poučava u Berien Springsu, kako za njegovo tako i za dobro studenata. On je trebao bližu zajednicu sa sposobnom braćom nego što je imao dok je bio sam u Britaniji.

29. januara 1982. u izdanju *The Criterion* (Univerzitet Loma Linda), dr Džek Provonša je rekao o Kelogu, čiji je panteizam bio mnogo više uočljiv nego Vagonerov: „*Ako posmatramo tehničko značenje panteizma, on [Kelog] nije bio panteista*”. Ali je Kelog imao pogrešnu sliku prirode Božje. Elen Vajt je očevidno podržavala Vagonerovu jevanđeosku motivaciju i možda se iz tog razloga

neke dobre prijateljske kritike date na način na koji ih mogu razumeti pre nego što je knjiga (Živi hram) bila izdata” (Pismo V.C. Vajtu, decembar 24, 1903). Pastorska opozicija poruci iz 1888-e i zdravstvenoj poruci ga je obeshrabrila (Elen G. Vajt, Pismo K-18, 1892; K-86a, 1893). Kelog je rekao o svojoj mladosti: „Kada sam video zdravstvene principe, ono su mi izgledali tako prelepi i skladni da sam ih odmah prihvatio. A onda sam imao takvu borbu u prepirkama za ove principe da sam počeo da ne volim one koji ne vole ove principe. Neke od najgorih sukoba zdravstveno delo je imalo sa službenicima u Generalnoj Konferenciji. Bilo je veliko iskušenje za naše pomoćnike u sanatorijumu kada bi došli službenici iz Generalne Konferencije za naše stolove i tražili od naših pomoćnika, koji nisu okusili meso dugo vremena, da im donesu kokošiji paprikaš ili goveđu šniclu. Doživeli smo da imamo strah kada bi nam Generalna Konferencija dolazila... Konačno i ja sam se počeo plašiti da se viđam sa službenicima. Sumnjao sam u njih; jer nisam znao da li da im verujem ili ne... Sada osećam da mogu da ti verujem i imam potpuno poverenje u tebe” (GCB 1903, str 83). Kasnije on je izgubio mnogo od tog svog poverenja. Zlo kontinuirane pastorske ravnodušnosti prema zdravstvenoj reformi i poruci iz 1888-e je u mnogome uzrokovalo da dr Kelog skrene sa svog puta. Duhovno vrenje u Batl Kriku uzrokovano opozicijom poruci nije moglo nahraniti dušu dr Keloga.

uzdržavala da ga kritikuje. Ona je smatrala da će Kelogov smer uništiti crkveni duhovni temelj.

Ova kriza je bila dozvoljena kao test i iskušenje za našu veru i kao lekcija za naše buduće generacije:

Bog je dozvolio kombinovanu prezentaciju dobra i zla u knjizi „Živi hram” kako bi se razotkrila opasnost koja nam preti. Rad koji je tako genijalno odrađen Bog je dopustio da bi došlo do određenog razvoja i da bude obelodanjeno šta čovek može da uradi... Bog je dozvolio sadašnju krizu kako bi otvorio oči onima koji žele da znaju istinu. On želi da Njegov narod shvati dokle bi odvelo nadmudrivanje i izmišljanje neprijatelja (isto, Br. 7, str 36).

Stoga „Živi hram” ne može označavati kraj sotonskog nastojanja da obmane, zarobi, zbuni i zavede adventni narod. Opasnost od lukavog, unutrašnjeg otpada u našim redovima je još uvek prisutna, više nego pre: *„Jedno će uskoro biti ostvareno - veliki otpad, koji se razvija i uvećava i osnažuje, i nastavlja tako sve dok Gospod ne dođe sa neba sa zvukom trube“ (isto, str. 56, 57).*

(4) Popularne prezentacije o istoriji post-1888-e kao velikoj pobedi ukidaju lekcije sadržane u Kelogovom otpadu. Ono što je Bog dopustio da „otkrije opasnost koja nam preti” kako bi mogli razumeti „dokle bi odvelo nadmudrivanje i izmišljanje neprijatelja” slikana je kao pobeda ljudske mudrosti i dokaz Božje povlađivačke, odobravajuće brige. Svrha iskustva je sahranjena govoreći da je „omega” događaj koji je prošao još odavno:

Postojale su dve faze borbe - prva, panteistička greška, druga, pitanje vlasništva i kontrole. Duh Proroštva ih naziva Alfa i Omega problema. Panteizam, „doktrina đavola,” je nazvana Alfa, a za Omega je rečeno da će biti događaji „najpodmuklije prirode.”

Neki izjavljuju da izraz Omega ukazuje na neku veliku buduću teškoću ili otpad i prave pogrešnu aplikaciju od toga na ovaj ili onaj deo denominacionog dela... U proteklim godinama razumevanje ovih izraza bilo je ta je Alfa bila greška pomenuta iznad a Omega upad i pobuna koja je našoj crkvi ukrala staru zdravstvenu instituciju. To je zaista bila iznenađujuća stvar koju je malo ko očekivao. Međutim, na duže staze, samo je nekolicina naših članova napustila crkvu (L.H. Kristian, Rod duhovnih darova, str 292).

Ako je istina da je gubitak sanitorijuma iz Batl Krika bila Omega, onda možemo slobodno odahnuti jer su najveće probe i opasnosti za adventni pokret prošle. Ako se alfabet specijalnih Sotoninih iskušenja istrošio u prošlosti mi onda nemamo za šta da se pripremamo u budućnosti.²⁰

Šta je istina o „Omegi”?

U časopisu *Spectrum*, sveska 12, br. 2, doktor Robert Džonston ponovo oživljava Kristijanovu ideju, citirajući D.E. Robinsona kao podršku. Međutim, on nije dao ni jedan dokaz iz izjava Elen Vajt za ovakav stav. Ona nikada u kasnijim godinama nije ni nagovestila da je gubitak institucija iz Batl Krika bila omega. Niti je ikada rekla da su to „događaji”. Džonston oslabljuje svoju ideju priznanjem da su Alfa i Omega „delovi jednostavnog i direktnog sleda stvari”. Ako je tako, drugo mora biti iste prirode kao prvo - ne „događaji” nego „doktrine đavola” vešto zamaskirane kao istina.

Ideja da je Omega „događaj” izgleda protivurečna objavama Elen Vajt:

(1) Ona je rekla da će „mnogi odstupiti od vere” u tom iskustvu. Ali Kristijan kaže da su nas „samo nekolicina napustili” kada smo izgubili Sanitorijum u Batl Kriku.

(2) Ona je rekla da će Omega biti „opasnost,” svršetak alfabeta smrtonosnih jeresi i doktrina đavola. Pošto je u istom alfabetu, stoga mora biti od jeresi i zlih doktrina, jedino više kritičnija, više prepređenija, i više varljivija jer omega sledi posle alfa. Kako fizički gubitak institucije može ispuniti ovo proročanstvo?

(3) Kada omega bude došla, ona kaže „Ja strahujem za naš narod.” Ali veliki Sanitorijum je bio

²⁰ Još od 1920-e postoje naponi da se ova ili ona lažna doktrina okarakterišu kao Omega. Neki u našim danima je vide u reformnom pokretu „nova teologija”. Svaka generacija se suočava sa prefinjenijom prevaram. Niko sa sigurnošću ne može da kaže da li smo već videli kraj, veliko Z, u sotonskom alfabetu prevara. Međutim, postoji mogućnost da smo na X ili Y nivou.

ponovo izgrađen uprkos izričitom neodobravanju Elen Vajt; zašto bi ona trebalo da „strahuje za naš narod“ zbog gubitka nečega što izgleda da je samo zamka za njih i što se nikada nije trebalo izgraditi u tako velikom obliku?

(4) Simbolizam alfabeta zahteva razvoj otpada i konfuzije u crkvi. Alfa je prezentovana kao što sledi u njenim spisima; omega mora nepobitno biti iste prirode:

Otpad, pogrešni principi, briljantne ideje, teorije i nadmudrivanja koja podrivaju temeljne principe vere, izopačenje istine, fanatička i spiritualistička tumačenja Pisma, obmana nepravednosti, seme nesloge, neverovanja, nevernosti... posejali su širenje podmuklih zabluda, osećanja neprijatelja, lažnih i prijatnih izmišljotina, nevernosti i skepticizma, mnoštvo prevara, ropstvo ljudskih izuma, lukavo smišljenih bajki, laž (ovo su doslovne izjave preuzete iz Posebnih svedočanstava, Serija B, Br. 2 i 7, u vezi Alfe).

Velika bitka između Hrista i Sotone se nastavlja. Mi sada ulazimo u „budućnost“ o kojoj se govori u ovom citatu:

U budućnosti, istina će biti zamenjena ljudskim pravilima. Obmanjivačke teorije će biti prezentovane kao sigurne doktrine. Lažna nauka je jedno od oruđa koje je Sotona koristio u nebeskim krugovima...

Ne objavljujte teorije i analize koje nemaju temelja u Bibliji... „Pisano je” je test koji svako mora podneti (RH, 21. januar 1904).

Do sada, naš neprijatelj je izgradio mnoge sposobnosti. Uznemiravajuće je primetiti iskrenost doktora Keloga kad je rekao da je mislio da je učio isto što i Elen Vajt. Zato su mnoga od naše braće uhvaćeni nesvesni:

Staza istine leži pored staze laži, i obe staze mogu izgledati jedno umovima koji nisu izgrađeni od Duha Svetoga i koje stoga nisu sposobni da brzo razdvoje istinu od laži...

Oni koji šire (Živi hram) izjavljuju: „Ova knjiga sadrži misli koje sestra Vajt poučava”. Ova tvrdnja udara direktno u moje srce. Osećam se kao da mi je srce slomljeno...

Postoje u mojim spisima mnoge izjave koje, izvađene iz konteksta, i tumačene u skladu sa umom pisca „Živi hram,” mogu izgledati u harmoniji sa učenjima ove knjige. Ovo može dati prividnu podršku tvrdnji da su misli iz „Živi hram” u skladu sa mojim spisima (Posebna svedočanstva, Serija B, Br. 2, str 7, 52, 53; izjave Elen Vajt koje izgledaju kao panteističke u 8. Svedočanstva za crkvu; str 255-261. Ne postoji panteizam u njima, ali nepažljivi čitalac može misliti da ga ima).

Kad god se Omega pojavila, ona će zasigurno koristiti Duh Proroštva kao podršku i „mnogi“ nepažljivi umovi će se složiti. I takođe je moguće da će neki poštovani, uticajni lideri podupreti prevaru. Istinski hrišćanski karakter će povesti one koji su u zajednici sa Hristom ka protestu. Kada je Ja razapeto sa Hristom sveta hrabrost je moguća:

Kada ljudi koji stoje na pozicijama vođa i učitelja rade pod silom spiritualističkih ideja i izopačenosti, hoćemo li nastaviti ćutati, u strahu da ne ugrozimo njihov uticaj, dok se duše zavode?...

Hoće li ljudi u našim institucijama nastaviti ćutati dopuštajući da podmukle greške budu objavljivane, na štetu duša? (isto, str 9, 13, 14).

Elen Vajt je smatrala da će Omega doći posle njene smrti:

Naređeno mi je da kažem našem narodu da neki ne shvataju da đavo iznosi obmanu za obmanom i da ih on iznosi na način na koji oni to ne očekuju. Sotonska oruđa će izmisliti načine da od svetaca naprave grešnike. Kažem vam sada, da kada ja budem položena u grob, doći će do velikih promena. Ja ne znam kada ću umreti, ali želim da sve upozorim na sotonske prevare... Oni bi trebalo da paze na svaki obmanjivački greh koji će Sotona pokušati da ovekoveči (Pismo, Elmshaven, 24. februar 1915).

Zaključak

Originalna istina je uvek dobra vest. Elen Vajt bi molila, kako tvrde oni koji su je ponekad čuli kako se moli, „*Gospode, pokaži mi najgore u mom slučaju*”. I za nas je takođe dobro da se molimo, „*Gospode, pokaži nam istinu o našoj istoriji, istinu o našem sadašnjem stanju*”. Istina o našoj istoriji daje neprocenjivu nadu i sigurnost za budućnost, ako je budemo shvatili ispravno.

Crkva ostatka, slaba i ostećena, je i dalje vrhovni objekat Gospodnje pažnje. Shvatajući našu grešnost, naša nada je u Božjoj milosti i nepromenljivoj ljubavi. Dugo lutanje koje smo doneli na sebe mora dovesti do punine vremena sa Hristom koga smo s preziranjem odbacili 1888-e. U samoodbacivanju i pokajanju, mi ćemo Ga naći. U tom procesu neće biti samoopravljanja.

S druge strane, Božja nada leži u iskrenosti našeg srca. On sam je na probi u nama, pred celim svemirom. On je uložio Svoj presto u poštenje Njegovog naroda. Mi nalazimo ovu osvežavajuću hristocentričnu molbu u Bitenu Generalne Konferencije iz 1893-e:

„Nešto veliko i obmanjujuće će doći, i to će doći uskoro. Ako dođe do odlaganja, karakter Božji i Njegov presto će biti kompromitovani.“

Da li je moguće da ćemo rizikovati čast Božjeg prestola? Braćo, za ime Božje, i u ime Njegovog prestola, napušitmo taj put (Džons citira Elen Vajt, str 73; Elen Vajt je pozajmila ovu misao iz dela *Veliki Učitelj* od Džona Harisa, 1836).

Može li neka druga vrsta glasnog pokliča od one koja je praćena našim pokajanjem osvetliti zemlju sa slavom?

TRINAESTO POGLAVLJE

PROROČANSTVA ELEN VAJT O OBOŽAVANJU VALA

Četvorodelni feljton u „*Adventističkom Pregledu*“ od juna 1986, iskreno i pošteno razmatra ozbiljan problem. Mnogo mladih odgajanih u adventističkim domovima i školama napušta crkvu i prelazi u druge crkve.

Feljton („Uhvatiti zvezdu“) iznosi očiglednu činjenicu da većini adventističke omladine nedostaje vizija koja je motivisala „dobrovoljno misioniranje“ mladih prethodnih generacija. „Nezanimljivo, negativno, nedovoljno veliko, nevezano za život“ - ovo su „specifične neadekvatnosti“ koju naša omladina danas vidi u adventizmu.

Ako tri anđela iz Otkrivenja 14 čine adventističku misiju, zar je moguće da je ona „nezanimljiva, negativna, nedovoljno velika i nevezana za život“? Samo u slučaju da smo mi pogrešno razumeli realnost! Ali iz nekog čudnog razloga, tako izgleda većini mladih.

Istinski vođa crkve Adventista sedmog dana nije Generalna Konferencija niti sveštениčka hijerarhija. Istinski vođa je sam Hristos, isti Hristos koga su pioniri videli da 1844. godine započinje svoju službu u Svetinji nad svetinjama nebeske Svetinje. Nije li On dovoljno zanimljiv, pozitivan, velik i u vezi sa životom da zarobi celo srce današnje omladine? Ili je ta vizija naših mladih pionira nepovratno izgubljena za njih kao što je vizija Džona i Čarlsa Veslija izgubljena za modernu metodističku omladinu?

Ako je crkva Adventista sedmog dana postala dosadna kao što većina mladih misli, razlog ne može biti što je njen Vođa postao „dosadan.“ Prema proročkom shvatanju Elen Vajt, *problem je što je lažni Hristos zauzeo mesto Pravog*. Ona kaže da je obožavanje Vala zarobilo mnoge od nas isto kao što se to učinilo sa pradavnim Božjim narodom u vremena Ilije i Jeremije. Čak i broj može biti isti.

Ovo ne znači da je crkva možda pala kao „Vavilon“ ili da je prestala da bude vrhovni objekat Božje brige pune ljubavi. Disidenti i nezavisni koji pišu o crkvi kao paloj ne razumeju realnost obožavanja Vala. Puna istina je dobra vest, za pokajanje, reformaciju, isto kao što je bila u vreme Ilije.

Izrael je u svoje vreme bio još uvek Božji izabrani narod, a takođe i Juda u Jeremijino vreme. Prema biblijskim proročanstvima, crkvi Adventista sedmog dana još uvek je poverena poruka iz Otkrivenja 14. Istina jednostavno nalaže da su iskreno pokajanje i reformacija potrebni ukoliko crkva hoće da objavi „večno jevanđelje“ svetu na način koji će osvetliti zemlju slavom. I takvo duhovno iskustvo je moguće.

Ako ovo nije istina, mi se jednostavno moramo ugurati u drugi denominacioni ormar pored „baptista, prezbiterijanaca, luterana, episkopalaca i katolika,“ koji sa ostalim crkvama, kako kaže *Pregled*, želi dobrodošlicu sve većem broju mladih adventista koji odbacuju adventizam. Ovi bivši adventistički mladi vide „denominacione razlike... od manje važnosti nego generalno verovanje u Vrhovno Biće.“ Ovakvo stanje uma će ugasiti našu istoriju i vratiti nas u sklad sa svetom koji nikada nije čuo adventističku poruku.

Međutim, proročki scenario iz Otkrivenja ne poziva na izumiranje tog jedinstvenog naroda definisanog u 14. poglavlju niti na ugušivanje njihove specijalne poruke.

Odbacivanje poruke iz 1888-e vodi u obožavanje Vala

Nekoliko meseci posle Mineapolisa Elen Vajt je primila jednu od njenih najupečatljivijih i najhladnijih vizija: „*Bilo mi je pokazano da je velika opasnost bila pred nama u samom srcu dela*“ (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 460-471).

Izgleda da niko nije delio njenu brigu, ali ju je Gospod ohrabrivao da veruje da On neće odbaciti Njegovu crkvu. „Pokazane su mi neke stvari koje ne mogu da razumem; ali mi je dato uverenje da Gospod neće dopustiti da se Njegov narod izgubi u magli svetskog skepticizma i bezverja, zajedno sa svetom. (str. 460).

Da li je mogla naslutiti koliko će se mnogo naše današnje omladine izgubiti u toj magli, zajedno sa svetom, zadovoljni pukim „verovanjem u Vrhovno Biće,“ lišeni čistog koncepta rada Prvosveštenika na veliki Dan očišćenja?

Mnogi od naših mladih smatraju ovu praznu školjku adventizma dosadnom jer je izgubila pionirsku viziju Svetinje i poruku iz 1888. o Dobroj Vesti punoj nade. *Salamanka*, vizija koju je Elen Vajt primila, povezuje ovu prazninu sa otpadom iz 1888-e. Ona je predvidela da će kao posledica tog neverovanja otpad starog Izraela pogoditi i nas:

Predrasude i misli koje su preovladavale u Mineapolisu ni u kom slučaju nisu mrtve; seme posejano tamo u nekim srcima je spremno da proklija u život i donese žetvu. Vrhovi su odsečeni, ali korenje nikada nije iščupano, i još uvek donosi svoje nesvete rodove koje truje prosuđivanje, izokreće opažanje, i pomračuje moć shvatanja onih sa kojima ste povezani, u vezi poruke i vesnika...

Bezverje je prodrlo u naše redove; ovo je moda koja odvaja od Hrista, i rađa skepticizam. Uzvik iz srca mnogih bio je: „Nećemo da ovaj vlada nad nama.“ Val, Val, je izbor. Religija mnogih od nas će postati religija otpalog Izraela, jer oni vole svoj put, i odbacuju put Gospodnji. Prava religija, jedina prava religija Biblije, koja uči da oproštaj dolazi jedino kroz zasluge raspetog i uzdignutog Spasitelja, koja donosi pravednost kroz veru Sina Božjeg, je omalovažena, osporena, ismejana i odbačena... Kakva je budućnost ispred nas ako propustimo da uđemo u zajednicu [1888] vere? (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 467, 468; 1890).

Mi možemo odgovoriti na njeno pitanje veoma jednostavno: budućnost u kakvoj smo sada.

Post-1888 iskustvo traumatizovalo je Elen Vajt jer je videla strahotu, kako Sotona moćno pokušava da uništi originalnost zadatka ovog naroda. Nekoliko godina kasnije ona je rekla:

Sve se može pomerati napred ka prividnom prosperitetu; ali Sotona je veoma budan i on proučava i dogovara se sa svojim zlim anđelima oko novih modela napada gde god mogu da uspeju... Velika borba će biti sve jača i jača, i biće sve odlučnija. Um će biti usmeren protiv uma, plan protiv plana, principi neba protiv principa Sotone. Istina u svojim različitim fazama će biti u sukobu sa zabludom u njenoj uvek - promenljivoj, uvećavajućoj formi i koja će, ako bude moguće, prevariti i izabrane...

Neposvećeni službenici podižu se protiv Boga. Oni uzvisuju Hrista i boga ovog sveta u isto vreme. Dok propovedaju da prihvataju Hrista, oni uzdižu Varavu i svojim delima kažu: „Ne ovaj čovek nego Varava...“ Dopustimo li da sin pogibli i lažni svedok uđu u crkvu koja je imala veliko svetlo, velike dokaze, ona će odbaciti poruku koju je Gospod poslao i prihvatiti najnerazumnije tvrdnje i lažne pretpostavke i teorije...

Mnogi će stati za naše govornice sa bakljom lažnog proroštva u svojim rukama, upaljenoj na paklenoj baklji Sotone...

Borba će postajati sve vatrenija i vatrenija. Sotona će preuzeti bojište i imitirati Hrista. On će pogrešno prezentovati, lažno primenjivati i izokrenuti sve što je moguće, da bi obmanuo (Svedočanstva za propovednike i Sluge Jevanđelja; str. 407-411; 1897).

Šta je obožavanje Vala?

Da li su ova predviđanja o obožavanju Vala još važeća za nas danas ili je to bio samo privremen problem, ograničen na Batl Krik u 19. veku? Naša prirodna reakcija na ovo nadahnuto predviđanje će reci: „Nemoguće! Čudesno! Mi jesmo ‘jadni’ ali nismo toliko ‘siromašni’ duhovno!” Sa druge strane, naša savest nam tiho govori da nešto nije u redu. Možda ovo ipak, posle svega, ima smisla. Ko je Val?

Jezikom starog Izraela, Val je jednostavno bio izraz za gospodara ili supruga:

Značajno je da je u vreme patrijaraha... suprug bio gospodar, va'al, ženi, koja je zavisila od njega celog života i nad kojom je on imao vlast koju nije delio ni sa kim (B.G. Sanders, Christianity After Freud, Geoffrey Bles Ltd., London, 1949, str 88).

Val, bog Hananaca, znači „gospod,“ često na uobičajeni način govoreći o Izraelskom pravom Bogu, Gospodu, Jehovi. Vavilonski Adon, helenizirani Adonis, ima isto značenje. To je srodna reč sa jevrejskom Adonaj ili „Gospod“. Stoga, kada se Valov prorok molio na planini Karmil, on je vikao, „O Gospode, Gospode, čuj nas,“ dok je Ilija pokazivao jasnu razliku u svom konceptu Boga (1. Carevima 18,26).

Naširoko se smatralo da je postojala ogromna razlika između prave religije Izraela i savremenih religija paganizma. Ali naučnici smatraju da je bilo i značajnih sličnosti - jutarnja i večernja žrtva prinošena svakog dana, desetina plaćana sveštenicima, prinošene životinje bez mane, svete knjige i pokajnički psalmi, mnogi koncepti i ideje koje su bile kopije istine.

Hramovi Vavilona i Asirije imaju mnogo zajedničkog sa Solomunovim hramom. Narod Izraela se često spoticao na ove sličnosti i bio je zaveden raznim formama otpalog bogoslužjenja. Bilo je teško za Izrael da shvati da su služili lažnog boga kada je čak i ime bilo isto. Jezik i terminologija su bili slični, ali su samo nadahnuti prorok i oni koji su mu verovali mogli da raspoznaju da su motivi i koncepti različiti. Predskazanje Elen Vajt uzdiže strašnu mogućnost da ozbiljan otpad zaposedne modernu crkvu dok mi spavamo. Ako je ovo istina, situacija je strašna, ali ne i beznadežna. Pokajanje je bilo moguće u Ilijino vreme pa je moguće i u naše.

Otpad u Ilijino vreme se često pogrešno shvata kao očigledno i uočljivo odvajanje od istine koje je učinilo Izraelce neuobičajeno mlitavim i bez opravdanja. Ali činjenica je da je otpad Izraela bio postepen i nesvestan, zahtevajući skoro vek da bi se shvatile njegove razmere koje je Ilija prepoznao u svoje vreme. On mora da je imao veoma britak um da bi to shvatio (3. Sved. 273; Proroci i carevi, str. 109, 133, 137). Ne smemo zaboraviti da je Ilija još uvek živ, prenet na nebo. Da li bi se on među nama osećao kao kod kuće, prepoznavajući Jezavelju i njene proroke?

Pošto je Val lažni mesija, očigledno je da *svako slavljenje sebe prerušeno kao služba Hristu i koje izbegava načelo krsta je u stvari služenje Valu*. Koren je dubok, često izvan naše svesnosti.

Usmeno ispovedanje imena Hristovog i drugih hrišćanskih termina ne znači ništa ukoliko se istina ne sprovede u život. Hristov neprijatelj će „imitirati Hrista,“ što znači preuzimanje Njegovog identiteta kroz izvandredno mudru obmanu. Ali mnogo pre imitacije doći će do njegovog pogrešnog prikazivanja. Neadventista Frederick A. Voigt prepoznao je oblik ove veličanstvene obmane: „*Hrišćanska etika*“ je *antihrist Zapadnog sveta. To je najpodmuklija i najstrašnija pokvarenost koja je ikada zadesila svet.*“

Jedan mali primer je kult samoljublja. Kroz mudru manipulaciju Pisma, grešna ljubav prema sebi je transformisana kao vrlina. Tokom zadnjih pedeset godina (pisano 1988. prim. prev.) revnosno je propovedana našoj omladini kao hrišćanska dužnost. Nebeska zapovest da volimo svog bližnjeg kao što volimo sebe je izvrnuta u zapovest o samoljublju, dok je Gospod učio da motivacija naše urođene grešne ljubavi prema sebi sada se preusmerava kroz istinsku veru u hristoliku ljubav prema bližnjem.

Istinsko samopoštovanje zaista je vrlina, ali ono postaje autentično kroz zahvalnost za Hristovu nesebičnu ljubav otkrivenu na krstu. Pravo samopoštovanje je tako ukorenjeno u Njegovom iskupljenju. Ali, samoljublje se suproti posvećenju Hristu i Njegovom delu. Za očekivati je da će neprijatelj nastojati da proturi kult sebičnosti kao Hristovo učenje. Ali je neshvatljivo zašto ga Adventisti sedmog dana naveliko promovišu.

Bez sumnje, neznanje ili omalovažavanje izjava Elen Vajt o služenju Valu je ono što je omogućilo filozofiji Nju ejdža da bude tolerisana u samom našem središtu tako mnogo kao što je i bila. Ali osnovno u našoj modernoj konfuziji je zamena pravog Hrista lažnim kao posledica naše tragedije iz 1888-e. Koren se pruža unazad, skoro ceo vek.

Svima nam je dobro poznat opis poslednje faze sotonskog prikazivanja u kome će imitirati drugi dolazak:

Kao kruna u velikoj drami obmane, sam Sotona će se prikazati kao Hristos...kao veličanstveno biće predivne svetlosti... neuporedivo ni sa čim što je smrtno oko videlo. Zvuci pobede će se prolamati kroz vazduh: „Hristos je došao! Hristos je došao!“ Narod će mu se klanjati dok će on podizati svoje ruke i blagosiljati ih... Njegov glas je mekan i krotak, melodičan... Ovo je jaka, više nego majstorska prevara (Velika borba, str. 624).

*Salamanka vizija iz 1890. godine razotkriva misteriju. Kao posledica našeg pogrešnog shvatanja iz 1888-e pravog Hrista, ovaj lažni hristos će naći način da se uvuče unutra kroz pogrešno predstavljanje lažnih doktrina i koncepata mnogo pre konačnog fizičkog prikazivanja. Tako će reći Elen Vajt biti ispunjene: *Religija mnogih među nama biće religija otpalog Izraela, služenje Valu. Gde god samoljublje postane objekat obožavanja dok još ispovedamo da služimo pravom Hristu, tu je služba Valu. Dok god promocije, prestiž i sila budu motivacija za službu, među nama će biti proroka Valovih.**

Ali ovo se ne može dogoditi tamo gde je istinska poruka o blagodati kroz veru ispravno shvaćena i prihvaćena. Služenje Valuu je plod vrste pokvarenog učenja koje ohrabruje ispovedanje vere u Hrista, dok svoje JA nije razapeto sa Njim:

Današnje doba je doba idolopoklonstva, isto kao što je bilo u vreme Ilije. Vanjski hram se možda ne vidi; možda nema lika na kome bi se oči zaustavile... Mnoštvo ima pogrešnu sliku o Bogu i Njegovim osobinama i iskreno obožavaju lažnog boga kao što su to činili sledbenici Vala (Proroci i carevi, str. 177).

U ovom vremenu antihrist će se pokazati kao pravi Hristos... Ali pravi vođa cele ove pobune je Sotona obučen kao anđeo svetla. Ljudi će biti obmanuti i uzdići će ga na mesto Boga i obožavati ga (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 62; 1893).

Hristos će biti personifikovan, ali po jednoj tački videće se velika razlika. Sotona će okrenuti ljude od zakona Božjega (Osnove hrišćanskog vaspitanja, str. 471, 472; 1897).

Oni koji nisu potpuno posvećeni Bogu biće uzeti da obavljaju delo za sotonu dok će laskati sebi da su u službi Bogu (1. Sved., str. 103).

Lažna pravednost kroz veru je neizbežna kada sama vera nije definisana terminima Novog Zaveta. Popularna egocentrična motivacija straha ili nade u nagradu nije od „vere koja radi kroz ljubav (agape).“ Stoga služenje Valu nalazi način da se progura kroz populane ali neadekvatne teorije o pravednosti kroz veru.

Kako se Jeremija suprotstavio služenju Valu

U dane Jeremije Juda je jurio u služenje Valu neprimetno kao Izrael u vreme Ilijino. Knjiga Jeremijina je udžbenik o suprotstavljanju služenju Valu.

(1) Zato što je bio nesvestan otpad, vođe i narodi su pokušavali da odbace njegovo postojanje:

„Kako možeš reći, ‘Nisam se oskurnio,

Nisam išao za Valima’?

Pogledaj put svoj po dolu;

poznaj šta si učinila...

A ti govoriš, ‘Nisam kriv...’

Ti kažeš, ‘Nisam zgrešio’“ (Jeremija 2,23, 35).

„Ako ti reku, ‘zašto izreče Gospod sve to veliko zlo na nas? i kako je bezakonje naše ili kaki je greh naš, kojim zgrešismo Gospodu Bogu svojemu? Tada im reci: jer oci vaši ostaviše mene, govori Gospod, i idoše za drugim bogovima” (Jeremija 16,10. 11).

„Jer imaš bogova Judo koliko gradova... toliko podigoste oltara sramotnih, oltara da kadite Valu... Gospod mi objavi, te znam; ti mi pokaza djela njihova.” (Jeremija 11,13. 18).

(2) Ova otpala služba bila je kombinovana sa pravom službom Gospodu u Njegovom hramu u

Jerusalimu:

„Kradete, ubijate i činite preljubu, kunete se krivo, i kadite Valima, i idete za drugim bogovima, kojih ne znate; pa onda dohodate i stajete preda mnoom u ovome domu, koji se zove mojim imenom, i govorite: izbavimo se, da činite sve ove gadove... Jer sinovi Judini... metnuše gadove svoje u dom koji se zove mojim imenom, da bi ga oskvrnili.” (Jeremija 7, 9.10.30).

(3) Vjerske vođe koji su vodili naciju potpomagali su i propagirali ovaj otpad:

„Jer i prorok i sveštenik skurbe je; nalazim i u domu svom zloću njihovu, govori Gospod. U proroka Samarijskih... prorokovahu Valom, prelaščivahu narod moj Izraela... jer od proroka Jerusalimskih izide oskvrnjenje po svoj zemlji... Dokle će to biti u srcu prorocima koji prorokuju laž... koji misle da će učiniti da narod moj zaboravi ime moje uza sne njihove koje pripovedaju jedan drugome, kao što zaboraviše oci njihovi ime moje uz Vala” (Jeremija 23, 11. 13. 26. 27).

Hvala Bogu na obećanju da će „poslati... Iliju proroka pre dolaska velikog i strahovitog dana Gospodnjega“ (Malahija 4,5). Mi ga očajnički trebamo! (Elen Vajt je objavila da je „Ilija“ poruka koja je počela 1888-e; pogledaj RH, 18. februar 1890). U isto vreme moramo razumeti kako neprijatelj nastoji da lažira čak i Ilijin dolazak i ohrabri svakog samoprozvanog „reformatora“ koji je uzdignut u sopstvenom besmislu da žuri tamo gde se i anđeli boje da zavire. *„Reč Gospodnja je došla Iliji; on nije tražio da bude Gospodnji vesnik”* (5. Sved., str. 299).

Da li će Vavilon nastaviti da pada?

Bez razumevanja poruke iz 1888-e i njene istorije u vezi sa nebeskim Danom očišćenja, naša omladina ima teškoće da uvidi kako se crkva Adventista sedmog dana uklapa u Božji plan za svet danas. Iskušenje je skoro neodoljivo da se adventizam sagleda kao još jedno religijsko mišljenje, životni stil koji nije ništa bitniji nego neka druga religijska grupa koja prepoznaje „Superiorno Biće.“

Postoji nebrojeno mnogo dobrih, iskrenih ljudi i službenika u popularnim crkvama koji drže nedelju. Oni su sretni, milostivi, revni, odani svojim porodicama kao mi našima, u nekim slučajevima više misionarski orijentisani nego što smo mi ikada bili. Njihov uspeh u crkvenom rastu u velikoj meri prevazilazi nas u mnogim stvarima i njihovi moralni standardi izgledaju veoma visoki. Gospodnje pitanje: *...“šta odviše činite?”* je ono koje imaju pravo da nam postave (Matej 5,47). I to je sramno pitanje koje mnogi od naših mladih postavljaju.

Puno svetlo treće anđeoske vesti u stvarnosti „*je bilo u velikoj meri uskraćeno svetu*“ još od 1888-e (1. Odbrane poruke, str. 234, 235). Kao rezultat, svet se nalazi u drugačijem odnosu sa Bogom nego što predviđa Njegov plan. Dok je „Ilija“ morao da ode u egzil, neke „Avdiije“ su morali da izdržavaju iskrene proroke Gospodnje u „kavezu“ gde su bili. Pad Vavilona je označen. Ali nije još postao što treba da bude kada glasni poklič bude proklamovan. Taj glas iz Otkrivenja 18,4 još uvek ne zvuči čisto i snažno, „Izađite iz nje, narode Moj!”

Naš Gospod nam jasno kaže u čemu je problem: On ne može još da radi za svoju crkvu ostatka snažno kako bi želeo (6. Sved., str 371). Grčki izraz koji naš Gospod koristi znači da Ga mi pravimo tako bolesnim da se oseća kao da će povratiti (Otkrivenje 3,16. 17).²¹ Da li je previše reći da se i iskreni ljudi koji su blizu Isusa osećaju bolesnima, kao što je On, zbog egocentrične službe Valu koja nalazi svoj put u moderni ekvivalent Gospodnjem hramu? Taština duha, prazne propovedi, uzdizanje i laskanje ljudima i ženama, vrištanje i vikanje u mikrofoni, šale i ismevanje, patetični, egocentrični legalizam - kako se Hristos oseća? I kako se oni koje On opisuje u Otkrivenju 18,4 kao „Moj narod“ osećaju?

²¹ Originalni jezik ne daje čvrsto obećanje da će Gospod izbljuvati svoju crkvu u Laodikeji. Grčki *mello se emesai*, izraz koja doslovno znači: „Skoro bih da te izbljujem”. Ista reč *mello* je upotrebljena u Otkrivenju 10,4 gde se naslućena akcija nije desila. Laodikejska poruka objavljuje da mi možemo isceliti Hristovu bolest našim pokajanjem (stih 19). Reč Laodikeja nije prljava reč; ona znači „pregledati, ili odbraniti, narod”. Problem sa Laodikejom je njena mlakost, ne njen identitet kao sedme ili poslednje crkve.

Strašno je i pomisliti da se služba Valu uvukla u moderni Izrael kao u pradačni Izrael, ali sluga Gospodnji insistira da je to istina. Ljudska priroda je ostala ista kroz vekove, naše stremljenje je isto kao i kod Gospodnjeg pradačnog naroda - da usvoji mišljenje naroda oko nas. Odbacivanje poruke iz 1888. postavilo je model za takvu absorpciju, počinjući sa uvođenjem lažnih ideja na Generalnoj konferenciji iz 1893. koje su nastojale da budu iste kao istinska pravednost kroz veru.²²

To je bio samo početak. Mi smo se iznova okretali popularnim crkvama i njenim vođama za ideje i inspiraciju za koje smo mislili da su ista poruka ne razaznavajući fundamentalnu razliku. Već 1890. postojale su tendencije da se rimokatoličko opravdanje verom izjednači sa originalnim (GCB 1893, str 244, 261, 262, 265, 266).

Odmah posle 1. svetskog rata mi smo pozajmili ushićenje „pobedonosnog života” od *The Sunday School Times*. Frumov *Pokret sudbine* čak se hvali da je poruka iz 1888. bila u suštini isto što i poruka koju su propovedali evanđelistički propovednici (str. 255-258, 319-321, 1971 izdanje).

Ovim ne želimo da kažemo da su sve takve ideje loše, ali originalni koncept čišćenja svetinje je izbačen iz njih. Ovaj vakum je pozvao služenje Valu da uleti unutra.

Poruka iz 1888-e i Dan očišćenja

Iako pad Vavilona nije još kompletiran, početna faza je zauzela svoje mesto. Nešto suštinsko nedostaje u doktrinama i iskustvu crkava koje ne razumeju biblijsko učenje o Danu očišćenja. Mnogo udaljeni, nekoliko generacija od svojih praotaca iz ere 1844, oni ne mogu biti odgovorni za istinu koju ne poznaju, ukoliko je nisu odbacili. Oni su u stvari tragično siromašniji zbog tog neznanja.

U jednoj od svojih najranijih prepiski Elen Vajt je opisala ovaj proces gubljenja. Ona je primila proročki upad u koren uzroka modernog hrišćanskog duhovnog otuđenja od „večnog jevanđelja” iz Otkrivenja 14. U svojoj viziji ona je videla tranziciju prvosveštenikove službe iz prvog dela svetinje u drugi. Razumevanje ove promene službe bilo je odbačeno od hrišćanskog naroda. Ono što je bitno nije pojam krivice ili njen nedostatak za odbacivanje svetla iz 1844. Realnost je strašna prevara koja je ušla unutra kroz nedostatak vitalne istine u vezi Hrista i Njegovog sadašnjeg rada u konačnom Danu očišćenja. Ova izjava ima značajne nagoveštaje:

Nisam videla ni jedan zrak svetla da dolazi od Isusa na bezbrižan narod pošto je On ustao i oni su bili ostavljeni u savršenom mraku... Oni koji su krenuli za Isusom su usmerili svoju veru na Njega u Svetinji nad Svetinjama i molili, „Oče moj, daj nam Svog Duha.“ Onda im je Isus udahnuo Svog Duha. U tome je bilo svetlo, sila, i mnogo ljubavi, radosti i mira.

Okrenula sam se da pogledam na grupu koji su još uvek bili u klečanju pred tronom (u prvom delu Svetinje); oni nisu znali da je Isus otišao. Sotona se pojavio pored trona nastojeći da nastavi Božje delo. Videla sam ih kako gledaju na presto i mole, „Oče, daj nam Svog Duha“. Onda im je Sotona udahnuo nesveti uticaj; u njemu je bilo svetla i mnogo sile ali ne i slatke ljubavi, radosti i mira (Rani spisi, str. 55, 56).

Odbijajući dve prošle poruke, oni su tako zamračili svoje razumevanje da ne vide svetlo treće anđeoske poruke, koja pokazuje put u Svetinju nad svetinjama. Videla sam da kao što su Jevreji razapeli Hrista tako su crkve razapele ove dve poruke i tako nisu dobile znanje o putu u Svetinju nad svetinjama, i ne mogu imati koristi od Isusovog posredovanja tamo. Kao i Jevreji, koji su nudili svoje bezvredne žrtve, oni su slali svoje neupotrebljive molitve odeljenju koje je Isus napustio; i Sotona, obradovan prevaram, navukao je verski karakter i preusmerio umove ovih hrišćana ka sebi, radeći svojom silom, znacima i lažnim čudima... On je takođe došao kao anđeo

²² Pogledaj Bilten Generalne Konferencije, 1893, str 358, 359; *Hana Vitel Smit* je uzela osnovne ideje za njenu knjigu *Hrišćanska tajna srećnog života* od *Fenelona*, rimokatoličkog mistika na dvoru Luja XIV koji je potrošio svu svoju životnu energiju u nastojanju da vrati protestante u Rim. Njegova „pravednost kroz veru” je dobar falsifikat, kao što je i ona rimokatoličkog TV jevanđeliste *Fultona Šina* i modernih katoličkih jevanđelista. Sličnost sa originalom je često veoma prefinjena.

svetla i raspršio svoj uticaj po zemlji u obliku lažne reformacije. Crkve su bile ushićene i smatrale da Bog silno radi za njih, dok je to bilo delo drugog duha (isto, 260, 261).

Da li je ovaj proročki uvid opravdan? Ako jeste, ima dalekosežne posledice. On objašnjava tajnu zbrke koju vidimo u modernom hrišćanskom svetu. Mada nazigled duhovni prosperitet ispunjava mnoge od crkava koje „nemaju znanje o putu u Svetinju nad svetinjama” i koje „ne mogu imati korist od Isusovog posredništva tamo” konačna pitanja žiga zveri će iskušati svačiju odanost Hristu.

Članovi napuštaju adventističku crkvu zato što, kako kažu, nalaze „ljubav,” „toplinu” i duhovnu „silu” u drugim crkvama, ne smatrajući pravu Hristovu ljubav kao agape. Stoga su olako prevareni površnom sentimentalnošću. Je li moguće razumeti ovu zbunjujuću situaciju nezavisno od nadahnuto proročkog uvida u konačni Dan očišćenja?

I može li naša vlastita duhovna impotencija biti usmerena ka gubljenju dodira sa tim specijalnim, jedinstvenim Prvosveštenikom koji je ušao u drugo odeljenje službe na kraju proročanstva o 2300 godina? Njegovo završno delo je uzbuđujuće, pozitivno, veliko i povezano sa stvarnošću! Da li smo mi takođe izgubili praktično razumevanje Njegovog rada tako da naša misija izgleda „dosadna”? Hajde da analiziramo ove izjave iz *Ranih spisa*:

(1) Specifična generacija hrišćana u eri 1844. je odbacila Duhom nadahnuto propovedanje prve i druge anđeoske vesti i mnogi Mileriti su odbacili treću anđeosku vest. (Danas veliki broj hrišćana i njihovih pastora ne razume ništa od ovoga.)

(2) Bog je potpuno fer. On ne može kriviti ove moderne potomke za otpalu generaciju iz 1844. ukoliko poruku nisu shvatili potpuno tako da je mogu odbaciti intelektualno. Nema razloga za sumnju da mnogi od ovih ljudi iskreno žive po svetlu koje imaju i da su prihvaćeni individualno od Gospoda.

(3) Međutim, pravi problem nije lično spasenje u pripremi za smrt. Od kada biblijska proročanstva ukazuju da je dolazak Gospodnji blizu, pravi problem je priprema za Njegov dolazak i prateće konačne probe. I ne smemo zaboraviti transcendentnu motivaciju i želju za davanjem časti i proslavljanjem Spasitelja, tako da se velika borba može završiti Njegovom pobedom.

Da bi ovo zauzelo mesto u svakom delu srca i života, puna istina o pravednosti kroz veru mora biti jasno shvaćena. Popularne crkve ne mogu razumeti ovu istinu, koliko god iskrene bile, jer „nemaju znanje o putu u Svetinju nad svetinjama i ne mogu imati korist od posredništva Isusovog tamo.”

Originalna pravednost kroz veru nije samo istina nego i iskustvo koje nebeski Prvosveštenik obavlja u Njegovom završnom delu očišćenja. Kontinuirano vekovno ignorisanje ove istine ne može rešiti problem. Poruka trećeg anđela u stvarnosti je zaista potrebna. *U nedostatku ove istine, niko ne može biti spreman za drugi Hristov dolazak, bez obzira na religijsku vezu.*

(4) Elen Vajt oslikava Sotonu kao lukavog prevaranta. On je uspešan samo kada „vodi umove ovih hrišćana” daleko od specijalnog, unikatnog dela Hristovog u Svetinji nad svetinjama. Prema izjavama iz *Ranih spisa* njegov način je da imitira službu Hristovu u prvom delu Svetinje koju je On napustio još 1844-e. Njegova namera je da zamrači znanje o promeni u toj službi.

Služba Prvosveštenika se mora promeniti zato što On ne može zauvek nuditi Svoju krv u zamenu za pokrivanje večitog grešenja Njegovog naroda. On mora nešto ispuniti na Dan očišćenja što nikada pre nije ispunio. On mora imati narod koji je pobedio „kao što” je On pobedio, narod koji je „osudio greh u telu” kroz Njegovu veru. Sotona mora anulirati ovu istinu i pomračiti je ako je moguće. Stoga prevarant vodi umove „ka sebi” skrećući njihov interes sa unikatnog rada koji pravi Prvosveštenik mora ispuniti.

Ako zanatlije Trećeg sveta mogu falsifikovati švajcarske Omega satove tako dobro da prevareiskusne kupce, da li je teško poverovati da je Sotona do sada ispolirao veoma uspešnu imitaciju Hrista i poruku pravog jevanđelja? To uključuje „*svetlo i mnogo sile, ali ne i slatke ljubavi [agape], radosti i mira.*” On je pažljivo prostudirao rad pravog Duha Svetoga i izmislio izvanrednu imitaciju

koja će prevariti, ako je moguće, i izabrane. On ima svoju lažnu pravednost kroz veru, skoro savršenu za prevaru. Naravno, nedostaje razumevanje Hristove službe u Svetinji nad svetinjama, taj vitalni sastojak agapea koji jedino može očistiti ljudska srca od svih strahova i egocentrične motivacije koja ovekovečava greh.

(5) Ako je Elen Vajt u pravu, mnoštvo „iskrenih“, „ljubaznih“ hrišćana će popustiti strašnom pritisku da se vrati religijska netolerancija mračnog Srednjeg veka i postavi žig zverin. Različite forme terorizma mogu ostvariti ovo u naciji, svetu i crkvama prodanim materijalizmu, senzualnosti i „duhovnom“ spiritualizmu. Elen Vajt demaskira strašan spektar velike rasprostranjenosti lažnog hrista, „njegov uticaj na zemlju kroz lažnu reformaciju... rad drugog duha“ (isto, 261).

(6) Postoje pšenica i kukolj koji rastu zajedno u „Vavilonu“ kao i u crkvi koja propoveda treću anđeosku vest. Ali pat pozicija koja stoji skoro ceo vek mora biti rešena. Ljudska rasa je u procesu dezintegracije moralno i duhovno. Mi se suočavamo sa problemima potencijalnog globalnog samoubistva kroz drogu, alkoholizam, preljubu, rasturene domove, nasilje, razliku između bogatih i siromašnih, terorizam i uvek prisutnu senku nuklearne katastrofe.

Velika borba između Hrista i Sotone izgleda kao da će razrešiti samu sebe u nadmetanju da se vidi ko može sačuvati život na ovoj planeti. „Zver“ će se postaviti kao da je ona svetski spasitelj. Stoga će njen žig na kraju biti predstavljen kao jedini put da se spreči unistenje ljudske rase. „Lažna reformacija“ koju je proizveo falsifikovani „prvosveštenik“ koji nastoji da preuzme službu u prvom odeljenju nebeske Svetinje će biti način da izdejstvuje ovu ogromnu prevaru.

(7) Stoga postoje istine nerazdvojive od poruke iz 1888. o Hristovoj pravednosti koje nisu priznate od strane hrišćana koji ne razumeju dvoodeljensku službu nebeskog Prvosveštenika. „Jevanđelje“ propovedano silom „malog roga“ stvarno opravdava greh i takođe logički uzdiže sotonsku pobunu. *Ovo je tajna bezbožnosti koja preovladava u modernom svetu na svim nivoima.* Sve crkve posvuda očajnički trebaju jevanđelje treće anđeoske vesti u stvarnosti delotvorno usmerene ka njima.

Zašto je poruka Trećeg anđela u stvarnosti potrebna

Poruka trećega anđela objavljuje Spasitelja koji je „pobedio greh u telu“, nudeći jedino punovažno pobijanje sotonskih optužbi protiv Boga. Ona delotvorno „pobeduje greh“, demonstrirajući da je greh u ljudskoj prirodi nepotreban i osuđen na izumiranje. Ralf Larson objašnjava blisku vezu između „prirode Hristove i spasiteljskog rada Hristovog“ koji ne može isceliti ono što nije preuzeo (*Reč koja je postala telo*, str. 277-283). Stoga poruka trećeg anđela pokazuje Spasitelja koji je po svakom pitanju bio kušan kao i mi, ali bez greha, i koji može potpuno spasti svakoga ko dođe Bogu kroz Njega. Poruka će pripremiti narod za dolazak Gospodnji.

Oni koji slede Hrista verom u promeni Njegove prvosvešteničke misije, cene tri posebne i jedinstvene istine:

(a) *Večnost zakona Gospodnjeg, uključujući svetu subotu.* Pravo „ispunjenje zakona“ je **agape** (Rimljanima 13,10) zato što proizvodi pokoravanje srca kroz očišćenje. Ovo je jedinstveni aspekt pravednosti kroz veru koji dolazi jedino kroz službu u Svetinji nad svetinjama.

(b) *Smrtnost duše.* Daleko od čistog razumevanja istine o prirodi čovekovojoj postaje nemoguće biti zahvalan za ono što se desilo na krstu. Stoga prava motivacija za sveto življenje je oslabljena, i pravednost kroz veru je poništena.

(c) *Čišćenje nebeske Svetinje je konačna služba, Dan očišćenja.* Ono obezbeđuje završno prikazivanje pravednosti kroz veru u srcima i životima onih koji veruju istinu.

Ova tri „stuba“ istine podupiru crkvu Adventista sedmog dana. Ona obuhvataju kompletnu poruku koja može pripremiti narod za povratak Hristov. Ali odvojena od razumevanja poruke iz 1888. stvarnost istine u tome nam izmiče iz ruku. Isto kao što je sigurno da noć dolazi posle dana, ubeđenje pionira u skori povratak Hristov, posledično, je nestalo; mi smo izgubili njihovu viziju i njihova zvezda je nestala.

Kako nas obožavanje Vala odvaja od naše specifične poruke

Nije istina da je Sotonin falsifikat traženiji od novozavetne ljubavi. Ljudska srca su je gladna posvuda; ali „zato što će se bezakonje umnožiti ljubav mnogih će ohladnjeti”. (Matej 24:12) Ova originalna ljubav je ista ona koju je Elen Vajt videla da je služena jedino kroz Hrista u Njegovom završnom delu očišćenja.²³ Falsifikovana ljubav se služi kroz lažnog svetog duha, koji je suština spiritualizma. Evo šta se događa pred našim očima:

Videla sam brzinu kojom je ova prevara [spiritizam] širila. Pokazan mi je voz, koji je išao brzinom svetlosti. Anđeo mi je zapovedio da gledam pažljivo. Fiksirala sam oči na voz. Izgledalo je da je ceo svet bio u vozu; kao da niko nije izostao. Anđeo je rekao: „Oni se svezuju u snop koji je spreman za spaljivanje”. Onda mi je pokazao vozovođu, koji je izgledao kao veličanstvena, divna osoba, u koga su svi putnici gledali i odavali duboko poštovanje. Bila sam smetena te sam upitala mog pratioca anđela ko je to. [Zašto bi Elen Vajt postavila ovo pitanje ako je bilo toliko lako prepoznati ga?] On je odgovorio: „To je Sotona. On je vozovođa u formi anđela svetla“ (Rani spisi, str. 88).

U ovoj eri Sotona će se pojaviti kao pravi Hristos (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 62).

On će nastojati da imitira anđela svetla, da imitira Isusa Hrista. (Pismo 102, 1894)

Neprijatelj ne može imati moć da oslabi crkvu Adventista sedmog dana ukoliko mu „mi” nekako ne otvorimo vrata da se ušunja. „Kada Gospod uspostavi originalni kanal svetlosti, odmah se tu nađe mnoštvo falsifikata. Sotona će zasigurno ući kroz sva vrata koja su mu otvorena” (Pismo 102, 1894)

Bilo je čudo da je tokom 19. veka nastao jedinstven narod koji drži ova tri osobita „stuba” istine ugrađena u poruci trojice anđela. Prema Gospodnjem planu, nije postojala ikakva šansa da delo bude odloženo ili ometano. Ali zbog pobune iz 1888, Gospodnji vesnik je 1889. prorekao strašno udaljšavanje od istine i čistote:

Ukoliko božanska sila ne bude uneta u iskustvo Božjeg naroda, lažne teorije i pogrešne ideje će zarobiti umove, Hristos i Njegova pravednost će biti izbačeni iz iskustva mnogih i njihova vera će biti bez sile i života (RH, 3. septembar 1889).

Uz zahvalnost za ovo otkriće, moramo naglasiti:

(1) Hristos i Njegova pravednost neće i ne mogu biti „izbačeni iz iskustva mnogih” *usmeno*. Za bilo koga od nas odbaciti Ga na rečima proizvelo bi dramatični osećaj užasa. „Predskazani ishod” morao je da se dogodi dok su „mnogi” podržavali ispovedanje Hrista i Njegove pravednosti.

(2) Hristos i Njegova pravednost neće biti „izbačeni iz iskustva mnogih” *svesno*. To bi nas osvedočilo u našu potrebu, pokazalo našu ekstremnu hladnoću. To bi dovelo iskrene duše do vatre i stavilo kraj na mlakost. Ali Sotona je moćan da nas drži u stanju „ravnoteže.” Reči ili njihov nedostatak mogle bi nas obmanuti. „Usne mogu iskazati siromaštvo duše koje srce ne prepoznaje” (Hristove očigledne pouke, str. 159).

(3) Hristos i Njegova pravednost će radije biti „izbačeni iz iskustva mnogih” *nesvesno* kroz misteriozni proces nepoznavanja srca. Postoji prirodno neprijateljstvo prema Bogu koje roviri ispod površine. „Srce je prevarno iznad svega i očajnički zlo; ko ga može poznati?” (Jeremija 17:9). Svaka opsesivna neuorza se može javiti bez uočljivog uzroka. Elen Vajt je pisala o mogućnosti

²³ Postoje istaknute knjige o agape od strane evanđelističkih naučnika, kao što su *Agape i eros* od Andersa Najgrena (Nygren), *Svedočanstva ljubavi* od Leon Morisa i *Ljubavna afera* od Mišel Harper. Ali postoji nešto što nedostaje u svim ovim knjigama: one ne objašnjavaju kako je ljubav koja je odvela Hrista na krst podnela drugu smrt, kao što nalazimo jasno objašnjeno u *Čežnji vekova* str. 753. Stoga su ovi iskreni autori neizbežno uskraćeni za shvatanje prave „širine i dužine i dubine i visine” te ljubavi „Hristove koja prevazilazi razum.” Nijedna zajednica hrišćana koja podržava doktrinu o urođenoj besmrtnosti duše ne može ovo shvatiti, bez obzira na njihovu iskrenost. Pošto je njihov koncept agape ljubavi ovako oslabljen samim tim je oslabljen i njihov koncept vere. Neizbežno, njihovo shvatanje o pravednosti kroz veru je kompromitovano.

promene vođe posle 1888. i da to i ne primetimo:

U zadnjih dvadeset godina prevejan, neposvećen uticaj je vodio ljude... da odbace svog nebeskog Prijatelja. Mnogi su okrenuli leđa Hristu (RH, 18. februar 1904).

Oni koji tako lako mogu biti obmanuti od strane lažnog duha pokazuju da su pratili pogrešnog vođu već duže vreme - dovoljno dugo da ne shvataju da su odvojeni od vere (Južni Stražar, 5. april 1904).

Zaključak

Zahvalnost srca za Hristov krst uvek vodi ka raspeću svoga JA sa Njim. Ali „*ljudska mudrost vodi daleko od samoodbacivanja, od posvećenja, i izmisliće mnoge stvari da spreči uticaj božanskih poruka*” (RH, 13. decembar 1892).

Mnogi u našem narodu, posebno mladi, su zbunjeni i smeteni monotonošću i duhovnom impotencijom koju danas vide u crkvi Adventista sedmog dana. I problemi podignuti od strane fanatika, nelojalnih disidenata i samoprozvanih lidera u crkvi mogu takođe biti shvaćeni i rešeni samo u svetlu ove realnosti.

Crkva Adventista sedmog dana nije Vavilon, i Bog nikada nije planirao da ona postane Vavilon kao ni pradžavni Izrael u vreme Ilije ili Jeremije. Obožavanje Vala je bilo i jeste zaraza tela kome je to strano i čini ga bolesnim. Ali isceljenje je moguće kroz pokajanje i reformaciju. Rešenje za problem nije uništenje crkve nego duhovni oporavak. Zapazimo ovo ohrabrenje:

Bog izvodi narod... On će ga ukoriti i ispraviti. Poruka Lodikejcima je poruka crkvi Adventista sedmog dana koja ima veliku svetlost i ne hoda po njoj... Poruka koja crkvu Adventista sedmog dana naziva Vavilonom i poziva narod Božji da izađe iz nje ne dolazi od nebeskog vesnika niti od ikakvog ljudskog oruđa nadahnutog Duhom Božjim...

Bog... ima posao koji Njegova crkva treba da obavi. Ona ne treba da bude nazivana Vavilonom, nego treba da bude kao so zemlji, svetlo za svet... da objavi živu poruku u ove dane...

Kako bi Sotona likovao kad bi imao poruku koja se širi da je jedini narod kome je Bog poverio svoj zakon onaj na koga se ova poruka [pad Vavilona] odnosi...

Dokaz koji poruku Laodikejskoj crkvi čini primenljivom... neće zbrisati crkvu koja ne postoji (2. Odabrane poruke, str. 66-69, 1893).

Kada se ponos i sebičnost stanu prikazivati kao posvećenost Hristu, onda imamo obožavanje Vala. I ono obuzima sve nivoe crkvenog tela. „*Oni koji teže da osiguraju unapređenje i dobro ime u svetu nauštrb izgradnje pravih principa izdaće svete istine.*“ (RH, 31. januar 1892).

Poštenje i politika neće raditi zajedno u istom umu. Kad-tad, ili će politika biti izbačena a istina i poštenje zavladatai, ili će politika slaviti a poštenje biti zaboravljeno. Oni nikada nisu u dogovoru; one nemaju ništa zajedničko. Jedan je prorok Vala, drugi je prorok Gospodnji (5. Sved., 96).

O kada bi nas moglo obasjati lice Gospodnje! Ako bismo gledali u Njegovo lice, ne bismo videli stalan osmeh povlađivanja Njegovom nevernom narodu koji Val simulira. On je idol sa zaleđenim osmehom. Lice Hristovo pokazuje bol, akutne muke, božanske bolesti srca zbog naše strašne mlakosti, našeg samoljublja, našeg ispovedanja posvećenja kojeg iskreno ne osećamo. Iskreni hrišćani doživljavaju sukob sa lažnima kao što je opisano u sledećem:

Pravo shvatanje žrtve i posredovanja dragog Spasitelja će slomiti srce koje je otvrdnulo u grehu; i ljubav, zahvalnost, saosećanje će ispuniti dušu. Predaja srca Isusu pretvara pobunjenika u pokajnika... Ovo je prava religija Biblije; sve manje od ovoga je prevara (4. Sved., 625)

Nova poredak stvari je ušao u službu. Postoji težnja da se kopiraju druge crkve, i jednostavnost i saosećajnost je skoro iščezla... Neki otvaraju sastanake probuđenja, i tim sredstvima pozivaju mnoštvo u crkvu. Ali kada uzbuđenje prođe, gde su obraćenici? Pokajanje i ispovedanje greha se nije desilo. Grešnik je izmoljen da veruje u Hrista i da Ga prihvati bez obzira na prethodni život greha i pobune. Srce nije slomljeno. Nema kajanja. Navodni obraćenici nisu pali na Stenu, Isusa Hrista (Nedatirani rukopis, str. 111).

Gde je ta Stena, na koju možemo pasti i „razbiti se”? Dobra vest je mnogo bolja nego što Val hoće da verujemo. Padanje na tu „Stenu“ ni u kom slučaju ne uklanja naše samopoštovanje niti na bilo koji način povređuje našu ličnost. Ljudska ličnost doživljava vaskrsnuće sa Hristom kada je grešna ljubav prema sebi razapeta sa Njim. Hristos nikada nikoga nije uništio; ali iskustvo uzimanja našeg krsta je jedini način na koji nas Nebeski Prvosveštenik može postaviti prave, za vreme i za večnost.

ČETRNAESTO POGLAVLJE OD 1950-e DO 1970-e

Ovaj manuskript originalno je pripremljen 1950-e za Odbor Generalne Konferencije. Bila je to molba da se „nahrani stado Gospodnje“ hranljivim sastojcima poruke iz 1888-e. Od tada, adventistička svest se bori sa ubeđenjem da postoji široko rasprostranjena duhovna glad. Jevanđeoski nalog jos nije ispunjen, uprkos velikim programima, aktivnostima i promocija svih proteklih godina.

Samo nekoliko godina posle zasedanja iz 1888-e, 23. novembra, Elen Vajt je govorila u Potervilu, Mičigen, na ceremonijalnom sastanku (A.L. Vajt, *Puste godine*, str. 418). Njene tri propovedi su zapisane u *Pregledu i Glasniku*. U propovedi od 24. novembra ona je šest puta napravila referencu sa jevrejskim narodom, povezujući nas sa njima:

Šta bi Spasitelj uradio kada bi kod nas došao kao što je došao kod Jevreja? On bi morao učiniti sličan posao čišćenja smeća tradicije i ceremonija. Jevreji su bili jako uznemireni kada je On radio ovo delo... Slepilo fariseja je slika kako narod koji se gradi da ima veliko svetlo i znanje može pogrešno razumeti i prezentovati delo Božje. Moćne istine su sahranjene izvan i načinjene beznačajnima i neatraktivnima kroz zablude i sujeverje (RH, 4. jun 1889).

U materijalu sledeće sedmice, 11. juna, ponovo nas je pet puta uporedila sa Jevrejima, i čak više od dvadeset puta ukazala na savremeno neverovanje „vođeće braće“:

Postoje mnogi koji su sebe stavili u sličnu poziciju kao Jevreji u Hristovo vreme, te neće čuti reči istine, jer je njihov um ispunjen predrasudama; ali oni koji odbiju svetlo sa neba će biti odbačeni od Boga kao što je Njegov pradauni narod bio odbačen... Zašto vođe obesnažuju istinu pred narodom jer im nedostaje duhovnog života i posvećenja, jer nisu povezani sa Bogom?... Otišli ste toliko daleko od Njega, da jedva i možete čuti zvuk Njegovog glasa.

Ponovo govoreći u kontekstu 1888-e, ona je rekla:

Kušanje dece Izraelove i njihovo držanje pred prvi dolazak Hristov, predstavljani su mi uvek iznova kao slika položaja koji zauzima Božji narod pred drugi Hristov dolazak - kako je neprijatelj tražio svaku priliku da zaslepi umove Božjih slugu, da ne budu u mogućnosti da prepoznaju dragocenu istinu (RH, 18. februar 1890).

Pratila sam svaku liniju stanja naroda u vreme Hristovo, o njihovom stavu prema Svetlu sveta, u [čemu] vidim opasnost da ćemo mi zauzeti istu poziciju... Mi ćemo se morati suočiti sa svakom formom neverovanja u svetu, ali ono što povređuje naše duše je kada se suočimo sa neverovanjem među onima koji bi trebali biti vođe naroda (RH, 4. mart 1890).

Proročka duboka oštromnost, nepostojeća među gotovo svim njenim savremenikima, shvatila je da je konačna posledica iz 1888-e bila potpuno jednaka ponovnom raspeću Hristovom. Jevreji su izjavljivali da oni nikada nisu razapeli Mesiju, i mi jako teško prihvatamo obim onoga što smo mi uradili:

Oni koji su se suprotstavili Duhu Božjemu u Mineapolisu čekali su priliku da prođu istim putem ponovo, zato što je duh bio isti... Ceo univerzum je bio svedok nezahvalnog tretiranja Hristovog, prikazanog kroz Duha Svetoga. Da je Hristos bio pred njima, oni bi Ga tretirali na isti način na koji su Ga Jevreji tretirali (Posebna svedočanstva, Serija A, Br. 6, str. 20; 16. januar 1896).

Zbrka i zapletenost se javljaju u savremenim objavljenim izjavama, „1888-e, smer Crkve Adventista Sedmog dana zauzeo je uzlazni zaokret u Mineapoliskom zasedanju“ (Ministry, Novembar 1984). Gospodnji vesnik, govoreći 14 godina posle 1888-e, rekao je suprotno: „Pokazano mi je da je poražavajuće iskustvo na Koneferenciji u Mineapolisu jedno od najtužnijih poglavlja u istoriji onih koji veruju u sadašnju istinu“ (Pismo 179, 1902). Nadahnuta procena je: „okrutnost prema Duhu Svetome,“ „sramno tretiranje Isusa Hrista,“ koje će se „jednom... videti u svom

pravom svetlu sa svom težinom nevolje koja je proistekla iz toga” (GCB 1893, 184). Očigledno to „jednom” je veoma blizu.

Poređenja Elen Vajt sa Jevrijima nisu slučajna. To prodire u samo srce plana spasenja. Poricanje Jovana 3:16 je sadržano u našoj „neposlušnosti” jer je odbacivanje Hristovo umešano u to. Kad se ovo dogodi, doći će pokajanje srazmerno grehu. Poteškoća je što greh još nije potpuno prepoznat u svom pravom svetlu. Mi još sebe nismo sagledali kao što nas Nebo vidi.

Sada je na sceni nova generacija i nema nijednog živog svedoka koji može govoriti o iskustvu sa zasedanja iz 1888-e. Sve što možemo saznati o tome mora doći kroz nadahnute zapise.

Od 1950 postoji nastojanje da se objavljuju knjige koje o 1888-oj govore kao o crkvenoj pobedi. Stoga nekoliko autoritativnih knjiga u skoro 1500 strana nastoje da uspostave stav da smo „mi” prihvatili poruku iz 1888-e. Dve su bile odobrene od strane predsednika Generalne Konferencije; treća je napisana od strane potpredsednika. Njihove publikacije svedoče o dubokom interesu koji 1888-a ima u svesti Adventista sedmog dana.

Duh Sveti je vodio kroz sve ove godine i istina će trijumfovati nad svom konfuzijom. Rešenje naših problema ne leži u kritikovanju crkvenog vođstva ili slabljenju crkvene organizacije; ono leži u pokajanju i izmirenju sa Hristom u crkvenoj organizaciji. Ne smemo se usuditi da odbacimo ili zabranimo istinu; potpuno obelodanjena i shvaćena od iskrenih srca, istina prevazilazi fanatizam, legalizam i duh kriticisma *svetiji-nego-ti*. To može dovesti samo do poniznog, hrišćanskog pokajanja koje će doneti delotvorno isceljenje.

Sada ćemo ukratko preći neke bitne faze oko preispitivanja 1888.

1950

1888 Preispitivanje (204 umnoženih stranica) nije nosilo ime autora, naslove strana i datum. Namera je bila jednostavna - da predoci dokaze iz nadahnutog izvora (600 izložaka od Elen Vajt) da smo „mi” zauzeli pogrešan pravac 1888-e pa je Božje delo pogodilo ozbiljno nazadovanje, da pravi napredak u delu zahteva prihvatanje poruke i njenu objavu svetlu i da je denominaciono pokajanje prikladno u pogledu naše istorije i u odgovoru na Hristov poziv Laodikeji.

Poziv je bio odlučno zvanično odbijen: „*Mi ne verujemo da je [denominaciono pokajanje] u skladu sa Božjim planom i namerom.*” „*Vi nećete štampati vaš zapravo kritički pogled niti ćete ga više umnožavati*” (Generalna Konferencija, Pismo Odbora za odbranu literature, 4. decembra 1951). Stav Generalne Konferencije je bio da je denominaciono pokajanje nepotrebno i neodgovarajuće zbog velikog broja krštenja u programu „udvostručimo naše članstvo” u 1950-im i našem širokom denominacionom i institucijskom napretku.

Autori se nisu oduprli direktivi Generalne Konferencije. Oni su uvek čvrsto zastupali principe crkvene organizacije i reda. Ali oni nisu mogli svesno odustati od njihovih osnovnih uverenja za koje su ubeđeni da počivaju na nadahnutom svedočanstvu Elen Vajt. Radije oni su usmerili predmet sledećem većem autoritetu - samom Gospodu u istražnom sudu i ka „vođstvu Njegovog providenja.” Oni su se vratili na svoje misionarske dužnosti u Africi (*Pismo službenicima Generalne Konferencije*, 5. februar 1952).

Ipak, kopija manuskripta nekako je pronašla svoj izlaz iz glavnih kancelarija. Dok su autori radili kao misionari u Africi, nekoliko članova i pastora u Severnoj Americi vredno su je iskopirali i umnožili. Bez pristanka autora bila je naširoko distribuirana na nekoliko kontinenata.

1952

Epohalna Biblijska Konferencija bila je održana u crkvi u Sligou (Merilend) 1-13. septembra 1952. Te studije „predstavljaju najbolja razmišljanja od strane ozbiljnih, iskrenih, posvećenih, lojalnih ljudi,” vođa crkve, prema D.E. Reboku u Uvodu izvještaja u dva toma pod nazivom „Naš čvrsti temelj” (Pregled i Glasnik, 1953, tom 1, str. 13).

Nešto pre zaključivanja konferencije, predsednik Generalne Konferencije potvrdio je istinu o

nazadovanju iz 1888-e, i onda je izneo zaprepašćujuću tvrdnju:

U velikoj meri crkva je podbacila da gradi na temelju položenom na Konferenciji 1888-e. Kao rezultat mnogo je bilo izgubljeno. Mi smo godinama iza nego što smo trebali biti u našem duhovnom rastu. Još pre mnogo vremena mogli smo biti u Obećanoj Zemlji.

Ali poruka o pravednosti kroz veru data na Konferenciji 1888-e je bila ponovljena ovde. Praktično svaki govornik od prvog dana pa nadalje je položio veliki naglasak na ovu najvažniju doktrinu iako nije postojao prethodni plan da to mora da se uradi. Bilo je to spontano od strane svih govornika. Nema sumnje da su oni bili pokrenuti od strane Duha Svetoga da to urade. Zaista, ova tema je na ovoj konferenciji „progutala sve ostale”.

I ova velika istina je ovde propovedana sa daleko većom silom nego na konferenciji 1888-e jer oni koji su ovde govorili imali su pomoć većeg svetla koje svetli iz stotine objava na ovu temu iz spisa Duha Proroštva koju oni koji su tada govorili nisu imali...

Uskoro pitanje više neće biti: „Kakav je bio stav naših službenika i naroda prema poruci o pravednosti kroz veru koja je data 1888-e? Šta su oni učinili po tom pitanju?” Od danas veliko pitanje mora biti: „Šta smo uradili sa svetlom o pravednosti kroz veru koje je objavljeno na Biblijskoj Konferenciji 1952?” (W.H. Branson, Vol. 2, str. 616, 617).

On je ponovo izneo istu izjavu u svojoj poslednjoj napomeni: *„Braćo, naglasimo na svim našim sastancima sa našim službenicima veliku važnost poruke koja je izneta na mineapoliskoj konferenciji 1888-e – poruke koja je ponovljena ovde na ovim sastancima od strane svih govornika na konferenciji”* (str. 737, 738).

Ova Biblijska Konferencija bila je održana pre skoro četrdeset godina (pisano 1988 – prim. prev.). Svim govornicima je rečeno da budu u saglasnosti sa „doktrinom o pravednosti kroz veru” i bilo je izjavljeno da su oni propovedali poruku mnogo jasnije i mnogo snažnije nego vesnici iz 1888-e na početku poznog dažda i glasnog pokliča.

Ako je ovo istina, logički proizilazi da su poruke iz 1952. bile „mnogo većeg” ispoljavanja poznog dažda i glasnog pokliča i Otkrivenja 18 nego poruka iz 1888-e. Dalje, *poruke iz 1952. su bile potpuno prihvaćene bez opozicije, kako od strane Generalne Konferencije tako i od strane crkve na svetskom nivou.*

Ako je ono što je tako tragično nedostajalo poruci iz 1888-e bilo tako izobilno nadomešteno 1952, nije li zemlja trebala biti osvetljena još u toj generaciji sa slavom glasnog pokliča? Slično prihvatanje poruke iz 1888-e šezdeset godina ranije pripremiло bi narod u toj generaciji da završi jevanđeoski nalog. Da li su blagoslovi došli na generaciju iz 1952-e? Pažljivo ispitivanje izveštaja u dva toma otkriva problem. Nijedan od govornika nije reprodukovao originalne motive ili suštinu poruke iz 1888-e. Propovedi koje je izneo Edvard Hepenstal na temu dva zaveta bile su u osvežavajućem skladu sa pozicijom iz 1888-e i takođe nekoliko drugih govornika nisu rekli ništa suprotno tome. I nema sumnje da su svi oni bili „ozbiljni, iskreni, časni, posvećeni, lojalni ljudi,” te da je svaki od njih izneo ozbiljnu prezentaciju.

Ali je problem da je većina, ako ne i svi, dala dokaz da su bili potpuno neinformisani o pravom sadržaju poruke iz 1888-e. Nijedan nije dao dokaza da je pažljivo proučio originalne izvore te „neprocenjive poruke,” koji su naravno više nisu štampali. Nijedan nije video jasnu razliku između poruke iz 1888-e i popularne protestantske doktrine o „pravednosti kroz veru.”

Bolno je evidentno da su vesnici iz 1888-e za koje je Elen Vajt garantovala bili *persona non grata* na konferenciji iz 1952 (za primer videti tom 1, str. 256). Kao da je postojao neki „osmišljeni plan” da se ukloni svako priznanje njih samih ili sadržaja njihove originalne poruke. Kako su osnovni sastojci su u velikoj meri bili izuzeti iz poruka iz 1952, oni nisu mogli ispoljiti duhovnu silu poruke iz 1888-e potrebnu za probuđenje i reformaciju.

Bez sumnje mnogo dobro je došlo sa konferencije iz 1952. Ali pozni dažd i glasni poklič nisu imali novi „početak” pre 35 godina. (pisano 1987-e – prim. prev.)

U međuvremenu, naširoko spontano distribuiranje 1888 - *Preispitivanje* se nastavilo. 1958-e

odgovarajući zahtevi Generalnoj konferenciji upućeni od članova crkve izmamili su još jedan odgovor.

1958

Tako je novi odgovor bio pripremljen od strane Generalne Konferencije i postao dostupan crkvi septembra 1958-e. Naslovljen kao *Dalja procena manuskripta „1888 - Preispitivanje”* jako se suprotstavio dokumentu. Iznećemo njegov zaključak:

Očigledno je da su autori pokazali značajan amaterizam u istraživanju i upotrebi činjenica.²⁴ Postoji konstantan model kroz ceo manuscript o korišćenju citata izvan njihovog konteksta... Teza „1888 - Preispitivanje” je ozbiljno razmišljanje o književnoj etici njenih autora... Pokazavši se krivim za zloupotrebu činjenica i pogrešnu upotrebu izjava iz spisa Duha Proroštva, autori „1888 - Preispitivanje” su proizveli manuscript koji je štetan po crkvu, koji krnji ugled vođa crkve i pogrešno informiše pojedince koji ga budu čitali (str 47-49).

Kada su autori pročitali *Dalju procenu*, oni su bili duboko zabrinuti. Da li su bili krivi za „upotrebu citata izvan konteksta,” „zloupotrebu činjenica,” proizvodnju „manuskripta koji je štetan po crkvu”? Ovo je bio poziv na iskrenu molitvu, preispitivanje srca, opširnije ispitivanje spisa Elen Vajt koje su koristili i potragu za drugim citatima.

Shodno tome, u septembru 1958-e kada su ponovo bili na dopustu u Americi pripremili su odgovor na 70 strana, *Odgovor na „Dalju procenu,”* koji se pozabavio sa svakom tačkom iz *Dalje procene*. U nemogućnosti da sprovedu istragu u *Riznici Elen Vajt*, dobili su pristup privatnim kolekcijama sa mnogim još neobjavljenim dokumentima Elen Vajt u bibliotekama penzionisanih službenika koji su je znali lično. Ovi novootkriveni dokumenti kao potpora njihovim tezama bili su uključeni u njihovom *Odgovoru*. *Procena* je bila povučena i postala nedostupna javnosti.²⁵

1962

Tokom naredne četiri godine, članovi crkve su nastavili da postavljaju ozbiljna pitanja. U *Proceni* je stajalo 1958-e da „se mislilo da je izveštaj [koji je 1951 napravio Odbor za odbranu literature] od pre sedam godina zatvorio temu” (str. 3). Ali izgledalo je da providenje nije bilo voljno da ugasi interes za 1888-u. Duh Sveti ga mora držati živim sve dok ne dođe do pokajanja.

1962-e N.F. Pis je izdao knjigu o 1888-oj pod nazivom *Samo verom*. U predgovoru predsednik Generalne Konferencije je izjavio:

Zasedanje Generalne Konferencije iz 1888-e i diskusije na tom zasedanju u vezi opravdanja verom bile su različito komentarisane od strane velikog broja osoba, naročito u zadnjih nekoliko meseci. Čak je bilo i navođeno od nekolicine - potpuno pogrešno - da je Crkva Adventista sedmog dana podbacila u pokušaju da dosegne ovo veliko fundamentalno hrišćansko učenje. Ova knjiga postavlja stvari na svoje mesto (str. vii).

Dr Pis je veoma kompetentan i pažljiv skolar i Generalna Konferencija je cenila njegov rad. Ali postoje problemi sa ovom knjigom usled neuspeha da sagleda celu eru 1888-e izbalansirano:

- a) Knjiga je gotovo potpuno podbacila da prepozna poruku iz 1888-e u onome što je u stvari bila – „početak” poznog dažda i glasnog pokliča, poruka poslata da ljude pripremi za promenu.
- b) Opet je poruka iz 1888-e tretirana prosto kao „doktrina o opravdanju verom” ili „doktrina o

²⁴ Originalan izveštaj koji je dao Odbor za odbranu literature istakao je potpuno suprotno: „*Manuskript odiše dokazima o iskrenom, marljivom, savesnom trudu.*”

²⁵ Jedan primer kako je *Procena* podržala prihvaćene teorije je upotreba jedne rečenice izvađene iz Pisma 40, 1893: „Mi smo stajali na borbenom polju skoro tri godine i u to vreme odlučne promene su se desile u okviru našeg naroda i kroz milost Božju izvojevali smo odlučne pobeđe” (*Procena*, str 44). 1983-e celo pismo bilo je objavljeno od strane *Povereništva Elen Vajt* tako da se mogao istražiti ceo kontekst (Izdanje br. 996). Izvađena rečenica se pojavljuje u diskusiji o upotrebi sira, kako je dr Kelog kupio celu količinu sira ponuđenu na prodaju u prodavnici na saboru i kako su principi zdravstvene reforme postali prihvaćeni od strane adventističkog naroda. Kontekst ne sadrži ništa značajno u vezi poruke iz 1888-e ili njenog prihvatanja.

pravednosti kroz veru” i izjednačena sa popularnim protestantskim učenjem. Ona čak iznosi da su je vesnici iz 1888-e skovali od popularnog protestantskog učenja tih dana (str 138, 139). Ali oni su naglasili da su je skovali iz same Biblije (GCB 1893, str. 359). Uzaludni su pokušaji da se u savremenim spisima popularnih protestantskih teologa nađu jedinstveni elementi koji čine poruku iz 1888-e.

c) Ovo pokreće pitanje: Ako su protestantske crkve devetnaestog veka posedovale bit poruke iz 1888-e, kako onda ona može biti „poruka trećeg anđela u stvarnosti”? Gde je originalnost jevanđelja Crkve Adventista sedmog dana?

d) Crkva Adventista sedmog dana je postala „evanđeoskija u proteklim godinama” uživajući „postepeno pojačavanje naglasaka opravdanja verom tokom proteklih četrdeset godina” (Pis, str. 227, 239, 240). Postavlja se pitanje – koja vrsta „opravdanja verom” je ovo? Je li ovo popularna protestantska teorija ili poruka iz 1888-e?

e) Knjiga sadrži jednu nepravilnost. U knjizi nalazimo da smo „mi sačuvali duhovnu svežinu pokreta probuđenja u zadnjoj deceniji 19. veka” a onda, jako čudno, iznosi „probuđenje iz devedesetih je umrlo” (str. 164, 177). Ovo je obeshrabrujući nagoveštaj. Logički ovakav stav posledično negira proročanstvo iz Otkrivenja 18,1-4. Kada se poruka glasnog pokliča iskreno prihvati od strane vođstva crkve, *ona nikada neće „umreti,”* nego je proročki predodređena da „obasja zemlju sa slavom.” Ovo je veličanstvena slika svetske proročke budućnosti. Činjenica da je „probuđenje” iz 1890-ih „umrlo” je samo po sebi najčistiji dokaz da poruka glasnog pokliča nije iskreno prihvaćena od strane vođa crkve. Ovo mora biti razjašnjeno ili ćemo se suočiti sa strašnom mogućnošću da svako originalno probuđenje kao ovo je predodređeno da „umre” čak i ako je poruka prihvaćena. Da li to znači da se Otkrivenje 18,1-4 nikada neće ispuniti?

Pitanja od strane članova crkve nastavila su da pristižu.

1966

Zatim sledi još jedna knjiga o 1888-oj, napisana od strane potpredsednika Generalne Konferencije, A.V. Olsona. Njegova prerana smrt 5. aprila 1963. godine ostavila je njegov „praktično završen” rukopis u rukama Odbora za zaostavštinu E.G. Vajt, koji je njegovu knjigu od 320 strana objavio 1966-e pod nazivom *Kroz krizu do pobeđe, 1888-1901.*

Ozbiljno i duboko iskreno, autor je ponovo nastojao da bije bitku sa „pogrešno izvedenim zaključcima” u vezi 1888-e. Predgovor čitaocu objašnjava da „trinaest godina između Mineapolisa, 1888-e, i Generalne Konferencije 1901. su bile... period koji je Proviđenje jedino moglo nazvati „pobeda” (str. 7). Ali ponovo ovde postoje ozbiljni problemi:

a) Ovih trinaest godina nisu označeni kao pobeda nego kao neviđena nevernost u administraciji vođstva crkve. Postojao je proročki zahtev za reformacijom i reorganizacijom, i konačno sudovi Gospodnji su se izlili u strašnoj vatri u Sanatorijumu u Batl Kriku i izdavačkom društvu *Pregled i Glasnik*. Ovo je došlo posle „pobeđe” datirane 1901. Nebrojena pisma od strane Elen Vajt iz Australije tokom tog perioda govore o svemu osim o „naprednim godinama” ukoliko su duhovnost i vernost bitni i ukoliko je poruka iz 1888-e i iskustvo merilo.

b) Knjiga pokušava da uspostavi pravni osnov za dokazivanje da poruka iz 1888-e nije „zvanično odbačena” zato što „nije bilo zvaničnog glasanja za prihvatanje ili ne” (str. 36). Ako je istina da ne postoji „zvanični” *zapis* o negativnom glasanju u Mineapolisu činjenica je da je glasanja bilo i da zvanični bilten iz 1893-e govori o tome. A potvrđuje ga i Elen Vajt.

Nekoliko jasnih referenci pokazuju da je negativnog glasanja bilo:

Šta su braća u strašnom položaju u kojem su bili odbacila u Mineapolisu? Oni su odbacili pozni dažd – glasni poklič poruke trećeg anđela. (str. 183)

Neki od ovih... su tako otvoreno stajali protiv ovoga u to vreme [„Sastanak u Mineapolisu”], i glasali sa uzdignutim rukama protiv toga. (str. 244)

Bilo kao osnovno načelo vere koje se zapisuje u aktuelnim spisima, ili nečija ideja koju oni žele

da proguraju glasanjem u Generalnoj Konferenciji, ne pravi nikakvu razliku... I postoje ljudi ovde koji pamte to vreme - pre četiri godine; i mesto – Mineapolis – gde su tri direktna napora načinjena da to postignu pripisujući ga poruci trećeg anđela, glasanjem u Generalnoj Konferenciji. Šta neko veruje - postavljajući to kao međaše i onda izglasavajući kao međaše, bilo da vi znate šta međaši jesu ili nisu; a onda ide napred i saglasi se da drži zapovesti Božje, i mnoge druge stvari koje vi krećete da odradite – to je bilo ponuđeno da se provuče kao opravdanje verom (str. 265).

Kao što vidimo, lično Elen Vajt ukazuje na glasanje za odbacivanje poruke, ali reference na to su izbrisane iz savremenih izdanja *Manuskript 24, 1888* u trećoj knjizi Odabranih svedočanstava (str. 176). Njen *Manuskript 15, 1888* (Olson, str. 294-302) veoma se tiče pogrešnosti pokušaja braće da se proguraju kroz takvo glasanje.

Uprkos istoriji, postoje najmanje šest modernih izdanja koja poriču glasanje: *Svedočanstva za propovednike*, predgovor napisan od strane Vajt Zaostavštine, str. 24; *Kroz krizu do pobede*, str. 36; *Pokret sudbine*, str. 233, 370; *Puste godine*, str. 395, 396; *Vera koja spasava*, str. 41.

Razumno je pitati zašto je, posle „tri direktna napora” da se dobije zapis o glasanju za odbijanje, pokušaj propao. Zašto ništa nije zapisano? Jasan odgovor nalazimo u *Biltenu* iz 1893. Potpuno sama, Elen Vajt je odbijala da dopusti glasanje:

Nije li nam bilo rečeno u to vreme da je anđeo Gospodnji rekao: „Ne činite taj korak; vi ne znate šta se nalazi u tome?” Nemam vremena da vam kažem šta je u tome ali anđeo je rekao: „Ne činite to.“ Papstvo je bilo u tome. To je bilo ono što nam je Gospod pokušavao reći, što je hteo da razumemo... Ima li ikog u ovoj kući ko je u to vreme bio tamo a da sada ne može videti šta se tamo dogodilo? (str. 265)

Stoga jedini razlog zašto glasanje nije bilo zapisano je to što ga je Elen Vajt mudro sprečila. Jasno, delegati su nameravali da glasaju o odbacivanju. I prošlo bi veoma glatko jer je ona objasnila da je u Mineapolisu „opšti duh i uticaj službenika koji su došli bio da odbace svetlo” (Pismo B21, 1888); „naša vodeća braća... su ovde jedino da odvoje Duha Božjega od naroda” (Manus. 9, 1888; Olson, str. 291); i „na ovom sastanku... opozicija, pre nego istraga, je na dnevnom redu” (Manus. 15, 1888; Olson, str. 301). Takav zapis o glasanju bio bi praktično denominaciono samoubistvo. Hvala Bogu jer nas je ona spasila od nas samih!

Piz priznaje silu skoro potpune opozicije: „Gotovo pouzdano se može reći da Džons i Vagoner ne bi imali nikakve šanse bez njene podrške” (*Vera koja spasava*, str. 41). Bez njene direktne podrške njima, Generalna Konferencija 1888-e bi zvanično glasala za odbijanje njihove poruke.

c) Olson je minimizirao udar opozicije iz 1888-e odnoseći se na to kao na pukih „dvadeset tri radnika... umešana u to na ovaj ili onaj način... Sugerisati da je tamo bio tajni sporazum velikih razmera ili organizovana opozicija nije ispravno” (str. 84). Ponovo imamo konflikt sa onim što je nadahnuti vesnik rekao u svojim mnogim izjavama. Ovo je takođe u suprotnosti sa izveštajima očevidaca, C.C. Mek Rejnoldsa i R.T. Neša (vidi poglavlje 15)

d) Knjiga se završava sa bolnom, obeshrabrujućom dilemom. Vođe i službenici su verni, dok laici - vernici nisu: „Adventistički pastori i evanđelisti su naglašavali ovu vitalnu istinu sa crkvenih propovedaonica i javnih govornica, sa srcima punim goruće ljubavi za Hrista.” Ali „za mnoge članove crkve poruka o pravednosti kroz veru je postala suva teorija... Oni su odbacili svetlo... Oni su podbacili... Njihove jadne duše su gole i siromašne... One će uskoro biti odbačene od njihovog Gospoda” (str. 238, 239; dodat naglasak). Logički završetak ove teze je rimokatolički koncept vernih klerika i nevernih laika.

Kada „anđeo crkve,” njeno vođstvo, odgovori na Hristov poziv u „zadnji dan,” Božji narod „će biti gotov u dan [Tvoje] sile” (Psalam 110,3). Verni službenici i neverni članovi - laici je optužba ne samo u Božjem narodu danas, nego kroz celu istoriju, i ne donosi nikakvu nadu u budućnost osim da će se neverni narod uvek suprotstavljati vernom vođstvu. Ovo ne može biti niti će biti.

Uskoro je Norvel F. Pis izdao nastavak na *Samo verom*, pod naslovom *Vera koja spasava* (1969). Osnovna tema je ponovo 1888-a i sadrži nove probleme:

a) Ponovo nalazimo nedostatak bilo kakvog prepoznavanja eshatološkog značaja poruke iz 1888-e kao početka glasnog pokliča iz Otkrivenja 18. Umesto toga, autor je prezentuje kao „opštu zaostavštinu protestantskih grupa,“ „staro svetlo u njenom pravom kontekstu,“ prošto „novi naglasak na opravdanje,“ „isto večno jevanđelje kojim su hrišćani bili spasavani u svim vekovima“ (str. 25, 39, 45, 54). Izgleda da nema priznanja jedinstvene istine koja čini „poruku trećeg anđela u stvarnosti,“ nema koncepta naročite veze sa čišćenjem svetinje.

b) Opet nam je rečeno da se „delegacija podelila na tri grupe“ ukazujući da opozicija nije bila ozbiljna. Opovrgavajući one koji kažu „da je ‘crkva’ odbacila opravdanje kroz veru iz 1888-e”,²⁶ autor se oslanja na pretpostavku da nedostatak registrovanog glasanja znači da „nije ni došlo do zvanične akcije na tu temu” i da „većina onih koji su podbacili da vide svetlo iz 1888-e se kasnije pokajala za svoje slepilo i dala entuzijastičku podršku“ (str. 41). Dokazi za „entuzijastičku podršku“ nedostaju.

Ponovo se podsećamo tužnog pisma Elen Vajt njenom nećaku, 5. novembra 1892-e, dakle posle priznanja glavnih vođa, u kojem stoji da „nijedan“ od glavnih opozicionara nije „prihvatilo svetlost” i prepoznao poruku (Pismo B2a, 1892). Pis je na drugom mestu priznao da na kraju dekade nijedan „Jelisiye” nije propovedao uspešno poruku osim Džonsa, Vagonera i Elen Vajt (*Samo verom*, str. 164). Pa gde je onda bila ta navodna podrška?

c) Pokušavajući da ukloni sugestiju autora *1888 - Preispitivanje* da „crkva ponovo štampa spise Džonsa i Vagonera kako bismo imali koristi od njihovog učenja,“ Pis izjavljuje „da Džons i Vagoner nisu ništa rekli“ što Elen Vajt nije rekla „bolje... Elen Vajt je mogla da prezentuje ovo isto večno jevanđelje sa lepotom i jasnoćom kojoj nijedan od njenih savremenika nije bio ravan“ (str. 53).

Ovo pokreće ozbiljno pitanje: Zašto je Gospod onda uopšte poslao vesnike iz 1888-e ako oni nisu mogli da prezentuju poruku na odgovarajući način? Zar nije bilo mudrije postaviti Elen Vajt kao predstavnika poznog dažda i vesnika poruke glasnog pokliča? Sveta istorija pokazuje da je Gospod uvek birao vesnike sa razlogom.

Elen Vajt nikada nije opisivala Džonsovu i Vagonerovu poruku kao suvišnu; ona ju je odobrila u više od 300 puta i to jezikom neprevaziđenog oduševljenja i jasno ih je podržala kao naročito „pomazane,“ „poslane,“ „naimenovane“ od Gospoda da urade posao na koji ona nije bila pozvana.²⁷

Knjige vesnika iz 1888-e bazirane su samo na Bibliji (npr. *Hrist i Njegova pravednost, Jevanđelje u Stvaranju, Radosne vesti, Otvoreni put do hrišćanskog savršenstva*, koje ne sadrže izjave Elen Vajt). Njihova poruka je prelepa demonstracija sile svojstvene čistoj poruci o pravednosti kroz veru iz Pisma. Zanimljivo je znati nepoštovati odobravanje Elen Vajt.

d) Naš autor završava sa uzvisivanjem poruka sa Generalne Konferencije u Milvokiju iz 1926-e

²⁶ Ko su ovi nije razjašnjeno. Autori *1888 - Preispitivanje* nikada nisu izjavili da je „crkva” odbacila početak poznog dažda. Oni su jedino citirali dokaze koje je dala Elen Vajt da se *vođstvo* suprotstavilo poruci i da je „u velikoj meri” poruku držalo dalje od crkve tako da „crkva” nikada nije ni imala mogućnost da je prihvati. (1. Odabrane poruke, str. 234, 235)

²⁷ Neki od onih koji su rekli da su prihvatili „pravednost kroz veru” izjavljuju da mi ne trebamo „najdragoceniju poruku” koju je „Gospod... poslao... preko starešina Vagonera i Džonsa” jer posedujemo spise Elen Vajt. Ali postoje problemi u ovom stavu: (a) Crkva je 1888-e takođe posedovala njene spise, i čak više nego mi danas - oni su uživali njeno lično prisustvo. (b) Ona je rekla da su njeni spisi „manje svetlo” koje upućuje na „veće svetlo,“ Bibliju. (c) Dalje, logički sledi da mi ne trebamo Novi Zavet jer su i Isus i Pavle uzeli njihova učenja o pravednosti kroz veru jedino iz Starog Zaveta; i niko ne može da negira da su ga oni razumeli. (d) Dalje sledi da mi takođe ne trebamo ni Velike ni Male proroke, zato što je Avram bio „opravdan verom” i postao „otac vernih” dok je znao samo Postanje 1-11.

Ovo je naravno apsurdno. Jedini logički zaključak je da *mi trebamo svo svetlo koje nam je Gospod poslao*. Elen Vajt nikada nije izjavila da je ona poslata da objavi pozni dažd ili poruku glasnog pokliča ali je prepoznala to u Džonsovim i Vagonerovim izlaganjima. Nemoguće je potpuno prihvatiti Elen Vajt a ne prihvatiti njeno uzvisivanje poruke iz 1888-e koja je propovedana od strane Džonsa i Vagonera u njeno vreme.

kao mnogo važnijim nego onima iz 1888-e. One su jak dokaz da je poruka iz 1888-e bila prihvaćena te zaključuje:

Moje čvrsto ubedenje je da je ispravno dati manji naglasak na 1888 a veći na 1926-u. U stvari, Generalna Konferencija iz 1926-e je bila ono što je 1888-a mogla biti, jer tamo je bila veća jednostupnost oko značenja jevanđelja. Neki su smatrali da se crkva treba preispitati priznavši greške iz 1888-e. Ne mogu se dati pozitivniji dokazi o duhovnom rastu i zrelosti od propovedi iz 1926-e (str. 59).

Ali u stvari, ovakav stav bi logički crkvu gurnuo u konfuziju. Zapazite šta on povlači: (1) Poruke iz 1926-e su bile veće i važnije od onih iz 1888-e; ipak (2) za razliku od 1888 „veća jednostupnost oko značenja jevanđelja“ iz 1926 značila je da nije bilo opozicije kao 1888; (3) prošlo je više od šezdeset godina od 1926-e, dok je Elen Vajt izjavila da je poruka iz 1888-e prihvaćena jevanđeoski nalog bi bio ispunjen u roku od nekoliko godina (Bilten Generalne Konferencije, 1893, str. 419). (4) Ovakvo razumevanje 1926-e stoga nam govori da „veća jednostupnost“ i *prihvatanje* poruke ne dovodi do uspešnog završetka jevanđeoskog naloga. Može li šta biti više obeshrabrujuće od ovoga?

Činjenica je da pravednost kroz veru propovedana u porukama iz 1926-e koje su zavedene u *Biltenu Generalne Konferencije* iste godine nemaju bitne istine poruke iz 1888-e. Ista stvar se ponovila kasnije, 1952-e. Ove poruke su bile nadahnute oduševljenjem „pobedničkog života“ iz *Sunday School Times* i teoloških doktrina drugih istaknutih protestantskih vođa tog vremena. Eto zašto nije došlo do probuđenja i reformacije na sastanku iz 1926-e i na konferenciji iz 1952-e.

Sada se opet vraćamo ka najznačajnijim fazama razvoja teme o 1888 u celom veku. (pisac misli na XX vek, jer knjiga je pisana 1987 – prim. prev.)

PETNAESTO POGLAVLJE

OD 1971. DO 1987. I DALJE

Do sada je objavljeno oko 700 strana u nameri da se negira potreba za denominacionim pokajanjem zbog 1888-e. A drugih 700 strana došlo je 1971-e u delu *Pokret sudbine* od L.E. Fruma. Prema autoru, „ne postoji izdanje u našoj istoriji koje je dobilo tako veličanstvenu preizdavačku podršku“ (str. 8). Čim su prve odštampane, 1500 kopija je poslato kao poklon liderima crkve po celom svetu. Jednodušno odobravanje napravilo je od ove knjige najautoritativniju reč o 1888-oj:

Započeto i naloženo od strane bivšeg predsednika Generalne Konferencije A.G. Danielsa još 1930-e, a kada je istraga krenula odobreno i od pet narednih predsednika Generalne Konferencije i mnogih savetnika... Bila je kritički pročitana od strane šezdeset naših priznatih naučnika – specijalista za našu denominacionu istoriju i adventističku teologiju. Od strane eksperata Duha Proroštva. Od strane ključnih biblijskih učitelja, urednika, službenika za masovnu komunikaciju, naučnika, doktora (str. 8).

Stoga je evidentno da *Pokret sudbine* predstavlja *summum bonum* proglas Generalne Konferencije i odgovornih vođa na problem 1888-e. Autor uverava čitaoce u svoju najdublju odanost kao odgovor na nalog A.G. Danielsa,

sa posebnim naglaskom na događaje u vezi „1888-e“ i njihov ishod. On je urgirao da ja postavim rezultate jasno naslikane – jedan koji će proslaviti Boga i uzdici istinu... oba kompletna, bez okolišanja i dokumentovana za ozbiljno svetsko istraživanje... Daniels me je upozorio da budem fer i veran činjenicama, iscrpan i nepristrasan u upotrebi, i da prezentujem celokupnu sliku izbalansirano... da izbegnem bilo kakav površni tip obrade... Istinita i verna slika je imperativ. Istina, insistirao je, nikada neće biti uzvišena skrivanjem ili zaklanjanjem... Zapuši rupe... zabeleži verno (str. 17, 18).

Drugi „veterani vođe“ su urgirali

da odgovorim na tekuća pitanja... Iznad svega da budem veran činjenici i nepokolebljiv u pokornosti celoj istini... da dođem do dna činjenica, obelodanim rezultate i da budem slobodan i postojan u svojim izlaganjima (str. 22).

Pokret sudbine je plod mukotrpnog rada, napisan od strane najuglednijeg istorijskog skolara crkve. On je bio blagosloven od Boga brojnim bogatim talentima. Njegova monumentalna izdanja o istoriji proročkog tumačenja i uslovnosti su predivan doprinos literaturi adventističkog pokreta. Međutim, prema najmanje jednom kritičaru, njegova zadnja knjiga nije „pouzdana istorija“ (*Seminarske studije*, Univerzitet Endrjus, Januar 1972, str. 121).

Postoje ozbiljni problemi:

(a) Zauzima suprotan stav o istoriji 1888-e od stava Danielsove knjige, *Hristos - naša pravda*, a Daniels je bio taj koji je naložio njeno pisanje. Suprotnost se može videti u dva naredna odlomka:

*Epohalno zasedanje u Mineapolisu stoji kao vrh planine, uzdižući se iznad svih drugih zasedanja po originalnosti i značaju. Bio je to značajan zaokret... On je predstavio novu epohu... 1888-a je došla da označi početak nove melodije i novog dana... 1888-a nije bila poraz nego zaokret u konačnu pobedu... 1888... bitka je teško vojevana i pobeda je srdačno izvojevana (L.E. Frum, *Pokret sudbine*, str. 187, 191).*

Poruka nikada nije primljena, niti objavljena, niti joj je dat pravi kurs koji joj je trebao biti dat u cilju dodeljivanja crkvi nemerljivih blagoslova koji su u njoj bili upakovani... Opozicija je otkrila oštroumnu dovrtljivost tog gospodara zlih umova, neprijatelja svake pravednosti... da neutralizuje poruku... Kako su strašni rezultati svake pobeđe kad je ona poražena (Daniels, str. 47, 53, 54).

(b) Niko nije bio u mogućnosti da vidi bilo koji od Frumovih sakupljenih „pismenih izjava” koje su svedočile u korist prihvatanja poruke od strane vođa crkve jer su do današnjeg dana nedostupne za proučavanje. Naš autor nam je rekao da su one došle od „stvarnih učesnika na Mineapoliskoj konferenciji iz 1888-e,” „izjave koji su držane u ‘poverenju’ od 1930-e,” „potpisane deklaracije, napisane u proleće 1930-e” (str. 8, 237, 238).

Ali u dva poglavlja podrške ovim „tvrdnjama” (str. 237-268), čak ni jednom nije čitaocu dopušteno da vidi ni jednu od njih. I tri izveštaja „očevidaca” koji postoje nisu navedeni. Oni su u suprotnosti sa njegovom tezom. Tako nam je rečeno autoritetom *nevidljivih* očevidaca da je poruka iz 1888-e prihvaćena od strane vođa crkve, dok tri *vidljiva* očevica kažu suprotno. (Mi ćemo ih citirati uskoro.)

„Potvrde” su obezbeđene od strane „nekih dvadeset šest spodobnih i podobnih muškaraca i žena koji su bili stvarni učesnici, posmatrači ili zapisničari na važnoj Mineapoliskoj sednici iz ‘88-e” (str. 239). Od celog objavljenog broja, samo trinaest lica je u stvari bilo prisutno, tako da može biti samo trinaest očevidaca. Pažljivo računanje ukazuje da su napravljene 64 reference na ovih 26 lica i njihova pisma ili intervju. Jedna je data 14 puta.

Ali neshvatljiva misterija je zašto autor, pošto je napravio tako impresivne tvrdnje, nije dozvolio njima da govore. Sa jednim izuzetkom, *ni jedna rečenica nije citirana iz bilo koje od ovih 64 referenci, od očevidaca ili drugačije.*

Razum zahteva da svedočanstva izrečena da dokažu nešto moraju biti vidljiva da bi podržala neku izjavu. Frum je kategorički tvrdio u njegovom kurzivu: „*Tamo nije bilo denominacionog ili liderskog odbacivanja poruke, ovi svedoci insistiraju*” (str. 256). A zatim smo ostavljeni bez jedne jedine njihove rečenice koja podržava izjavu.

Ne postoji sud ili porota u slobodnom svetu koja bi prihvatila ovakvu vrstu zaključka bez dokaza. I dok se navodni dokazi tako očito suprote svedočanstvu Elen Vajt, članovi crkve Adventista sedmog dana bi trebali veoma iskreno da traže da im bude dopušteno da vide takve dokaze.²⁸

Jedno od naznačenih 26 pisama (str. 248) je bilo dostupno u arhivi *Zaostavštine Vajt*. Pismo na 5 stranica koje je napisao C.C. Mek Reynolds (1853-1937), pod naslovom „Iskustva sa Generalne Konferencije u Mineapolisu 1888,” označeno je kao „D Dokument 189.” Pismo se završava sa sledeće dve rečenice:

Žao mi je svakoga sa Konferencije u Mineapolisu ko nije video da je tamo bilo opozicije i

²⁸ Dr Frum je 4. decembra 1964-e pisao autorima ove knjige, pre izdavanja njegove knjige *Pokret sudbine*, zahtevajući opoziv pozicija koje su držali u 1888 - *Preispitivanje*. Bilo nam je preporučeno da „napravimo javno i objavljeno odricanje...od izvesnih zaključaka koje ste proizveli [da su vođe iz 1888-e odbile početak poznog dažda i glasnog pokliča]... Uskoro, dokumentovana istorija o 1888-oj će bez sumnje izaći iz stampe. I ukoliko ne preinačite svoja izlaganja moguće je da ćete se naći u najnezavidnijem položaju. Razlika će biti označena.” 16. aprila 1965. godine napisao nam je sledeće: „Po mom mišljenju za vas je bolje da delujete prvi i bez puno odlaganja... Vaša prepirka... je bolno mesto, usamljeno i u konfliktu sa praktično jednoglasnim mišljenjem naših skolara... Vi ste mnogo drski u suprotstavljanju otkrićima ove grupe ljudi... Ja... ne osećam... dužnost da sa vama delim bilo koji naredni dokaz... Vaše nesretno stanje me podseća na Ilijin slučaj... On se oštro sukobio sa istoričarima i ekspertima Izraela u vezi trenutne situacije. On je bio u pravu, osećao je, a oni svi nisu. On je jedini bio lojalan i bio je oklevetan i progonjen zbog svojih izjava i zaključaka... Ilija je stoga u stvari oklevetao i osramotio Izrael te dao pogrešan zatamnjen izveštaj. On je postao lažni svedok, stavljajući klevetu na Izrael i njegovo vođstvo [Ahav i Jezavelja?...] Vi bi trebalo da se zaustavite, da se povučete i da se odreknete.” On je izjavio da govori sa autoritetom Generalne Konferencije iza sebe, kao što je zaista njihovo odobravanje njegove knjige uskoro i pokazalo.

Jedan od nas je odgovorio 10. maja 1965: „Odreći se pod uticajem straha bez nadahnutih dokaza teško će... biti ispravna stvar... za učiniti... Gospod nikada od čoveka nije tražio takvo delo. Činjenica je, čovek može mnogo nauditi svojoj duši ako popusti strahu i brizi i kukavički se odreći, bez dokaza, onoga što je držao pri čistoj svesti.” 10-og novembra 1965-e, isti autor je pisao dr Frumu: „Moram ponoviti moju spremnost da se odrekнем ukoliko mi dopustite da vidim jasne dokaze iz Duha Proroštva. Vi ste kategorički odbili da mi dopustite da vidim takve dokaze... Meni i drugima izgleda čudno da vi zahtevate od mene da se „odrekнем” dok u isto vreme mi zakidate dokaze za koje kažete da dolaze iz neobjavljenih spisa Elen Vajt koji od čiste savesti zahtevaju odricanje... Moja molitva je da u konačnom ishodu [Božje] ime bude proslavljeno.”

Kada se *Pokret sudbine* pojavila u štampi, dokumentovani „dokazi” su potpuno izostali.

odbacivanja poruke koju je Gospod poslao Njegovom narodu u to vreme. Nije kasno za pokajanje i primanje velikog blagoslova.

„Izveštaj očevica sa Generalne Konferencije 1888” od R.T. Neša je takođe dostupan. On prezentuje dokaz nešto jačim jezikom:

Pisac ovog traktata, tada mlad čovek, bio je prisutan na sastanku (1888) i video i čuo mnoge od različitih stvari koje su učinjene i izgovorene u cilju suprotstavljanja tada izloženoj poruci... Kada je Hristos bio uzdignut kao jedina nada crkve i svakog čoveka, govornici su se sreli sa ujedinjenom opozicijom sastavljenom od skoro svih starijih pastora. Oni su pokušali da zaustave ovo učenje starešina Vagonera i Džonsa. Oni su hteli da se diskusija po tom pitanju zaustavi.

Izveštaj trećeg „očevica” se takođe može naći u *Riznici Elen Vajt*, napisan od strane A.T. Džonsa: „Za sve vreme u Odboru Generalne Konferencije i među drugima vladalo je tajno živo protivljenje (pomešano sa neprijateljstvom – prim. prev.) koje je... konačno dočekalo svoj dan u crkvi te dalo duhu i raspravi i ljudima premoć u Mineapolisu” (Pismo Klodu Holmsu, 12. maj 1921).

Nijedna o ovih izjava očevidaca nije našla svoje mesto u *Pokretu sudbine*. Umesto toga, čitalac je konstantno uveravan da nevidljive „izjave pod zakletvom” govore pozitivno.

„Nenadmašni Svedok”

(c) Frum je posvetio dva poglavlja ideji da je Elen Vajt stajala nadmoćno u opisivanju 1888-e (str. 443-464). Njeni spisi „posebno od 1888-e” bi trebalo da daju odgovore „svakom razumnom umu” na pitanja u vezi naše istorije (str. 444, naglasak originalan). Ovo je potpuno tačno. Ali u jedanaest strana posvećenih njenom svedočanstvu (443-453) ne postoji ni jedan njen citat da podrži ovu premisu.

(d) U sledećem poglavlju (str. 454-464) je lista preko 200 citata uzetih iz njenih spisa od 1888-e do 1901-e, koji, kako on kaže, „formiraju okosnicu za sva izlaganja ovog izdanja” (str. 456). Ali pažljivo citanje „naslova” godinu za godinom donose iznenađenje. Oni nemaju naročite veze sa naslovima objavljenih članaka već su isključivo komentari autora da bi podržali njegovu tezu.

(e) Počevši na strani 221 i nastavljajući u narednih 12 strana, nalazi se niz izdvojenih reči i fraza od Elen Vajt ponovo bez datog izvora. Preko 100 fragmentisanih reči ili fraza ili polurečenica izostavlja vitalno značenje delova, uklanjajući kontekstualne informacije koje daju potpuno drugačije značenje i uklanjaju teoriju o „pobedi”. Reči i fraze iz njenih propovedi iz Mineapolisa su okružene i zataškane autorovim ubacivanjima, uklanjajući njenu pravu poruku.

(f) Nijedan dokument nije upotrebljen od „stotine neprocenjivih dokumenata” za koje je rekao da ih je dobio od strane najboljih saradnika.

(g) Čak i da su „pismene izjave” bile dostupne (ali nisu), citirati mišljenje iskrene braće koja *misle* da je poruka iz 1888-e bila prihvaćena, ne dokazuje da je poruka bila prihvaćena. Vek naše istorije ukazuje da pozni dažd nije prihvaćen, u inat ovim prihvaćenim izjavama da je bio prihvaćen. Ali Frum i drugi navedeni autori bi suprotstavili nenadahnute posmatrače protiv nadahnutog svedočanstva onog ko je posedovao duh proroštva. Čak i hiljadu nenadahnutih svedočanstava o „prihvatanju” ne mogu uspešno negirati jedno nadahnuto svedočanstvo iz pera Gospodnjeg vesnika.

(h) Kao i u Olsen u svojoj knjizi, Frum oslobađa optužbe pastore i vođe iz post 1888-e i okrivljuje laike za odgađanje izvršavanja jevanđeoskog naloga: „Sveti Duh - spreman, voljan i sposoban - ne može uraditi Njegov dodeljivački posao zbog nepripremljenosti članstva” (str. 582). „Ono što sada ostaje je ulaz Njegovog naroda u punu silu Božju za izvršenje Velikog Naloga” (str. 613).

U stvari, ono što sada ostaje je lidersko prihvatanje poruke, jer je vođstvo odbilo poruku glasnog pokliča, kaže Elen Vajt, što je i bio osnovni uzrok dugačkog odlaganja (1. SM, 234, 235).

(i) Čitaocu je rečeno da je ona „slavila zbog narastajućeg prihvatanja” poruke iz 1888-e (str. 605), i da su „devedesete bile obeležene uspehom snažnih probuđenja” i „izvanrednih dostignuća.” (str. 264). Moramo pogladati jedan zanimljiv primer razlike između onoga šta je ona u stvari rekla i

Frumovog opisa vođstva Generalne Konferencije posle 1888-e.

On ispravno kaže da je „početni oblik post 1888-e Pokretu, naravno, u velikoj meri dao dolazeći predsednik Generalne Konferencije. Shodno tome mi moramo preventivno od njega tražiti odlučujuće dokaze.“ Drugim rečima, stav starešine O.A. Olsena kao predsednika Generalne Konferencije će „prvenstveno“ odrediti istinu da li je poruka odbačena ili prihvaćena od strane crkvenih vođa. *Ovo je istina*. Nastavljamo sa Frumom:

Izveštaj o Olsenovom duhovnom vođstvu je jasan i lojalan... Olsen je izgleda umeo da oseti duhovni smisao pokrenutih pitanja i da dâ tiho ali efektivno vođstvo ka njihovim rešenjima...

Godine Olsenove administracije donele su pravo probuđenje i reformaciju... vreme probuđenja iz lodikejskog samozadovoljstva... kroz narastajuće prihvatanje poruke o Pravednosti kroz veru...

Stoga ne može, ni sa kakvim pravom, biti rečeno da je Olsen lično odbacio ili zaustavio poruku o Pravednosti kroz veru ili vodio ili potpomogao ili podsticao u tom pravcu...

Jasno je, Olsen nije odbacio poruku (str. 354-358).

Frum nije ponudio dokaze iz pera Elen Vajt da podrži ove izjave. Čitalac prosto pretpostavlja da su takve nedvosmislene izjave podržane negde nadahnutim dokazom. Razlog za nedostatak ovih izjava u njegovoj knjizi je to što oni uopšte i ne postoje u njenim spisima. Ovo je nešto što su „šezdesetorica od naših najznačajnijih skolara“ koji su odobrili knjigu propustili da primete.

Pogled Elen Vajt na vođstvo posle 1888-e

Suprotno tome, mi sada moramo razmotriti šta je u osvrtnu na prošlost rekla Elen Vajt, osam godina pošto je Olsen preuzeo službu:

Jako mi je žao brata Olsena... On još ne deluje prema datom svetlu. Slučaj je misteriozan... I pored svetla koje je godinama stajalo pred njim u vezi ovog predmeta, on se upušta u direktno kontriranje svetlu koje mu je Gospod dao. Sve ovo zbunjuje njegovo duhovno rasuđivanje i stavlja ga u vezi sa opštim interesom i celokupnim zdravim napredovanjem dela u poziciju nevernog stražara. On sledi kurs koji škodi njegovom duhovnom rasuđivanju i vodi umove drugih da gledaju na predmet u izokrenutom svetlu. On je dao nepogrešive dokaze da ne ceni svedočanstva koja je Gospod smatrao prikladnim za Njegov narod, kao vredne poštovanja ili dovoljno bitne da utiču na smer njegovih akcija (Pismo A.O. Tejtu, 27. avgust 1896).

Frumovo suprotstavljanje je alarmantno, posebno u svetlu zvanične podrške koju njegova knjiga uživa. Kontekst Elen Vajt je kristalno jasan:

Ožalošćena sam nad svakom rečju koje moje pero napiše. Nesumnjivo starešina Olsen je postupao kao Aron, u odnosu na ove ljude koji su se suprotstavili delovanju Božjem još od Mineapoliskog sastanka. Oni nisu odustali od svog smera delovanja u suprotstavljanju svetlu i dokazima...

Bolest u srcu dela truje krv i tako se bolest prenosi na tela koja oni [vođstvo Generalne konferencije] posećuju (isto).

Elen Vajt nije radila iza leđa Olsenu; ona mu je pisala iste stvari 26. novembra 1894. Ponovo mu je pisala 31. maja 1896:

Imam pisma koja su pisana pre godinu i pre dve godine ali osećala sam da za tvoje dobro trebaju biti povučena sve dok neko ne stane na tvoju stranu ko može jasno razlikovati biblijske principe od ljudskih umotvorina i ko sa oštrom pronicljivošću može razdvojiti čudno izopačene ljudske izmišljotine koje su bile prisutne godinama od božanskih stvari...

Brate Olsene, ti govoriš o mom povratku u Ameriku. Tri godine ja sam stajala u Batl Kriku kao svedok za istinu [1888-1891]. Oni koji su odbili da prime svedočanstva koje mi je Bog dao za njih i koji su odbacili dokaze koji su pratili svedočanstva neće imati nikakve koristi ako se vratim...

U velikoj meri Generalna Koneferencija je izgubila svoj sveti karakter jer neki koji su u vezi sa njom nisu promenili svoja osećanja u bilo kojoj pojedinosti još od Konferencije u Mineapolisu...

Pokazano mi je da narod u mnogome ne shvata da je srce dela postalo bolesno i korumpirano

u Batlu Kriku.²⁹

Elen Vajt je kasnije pisala I.H. Ivensu govoreći da je njena jedina žalost što je važna saopštenja poverila Olsenu umesto da ih pošalje vani da narod sam za sebe može uvideti šta se događa u Batl Kriku. Starešina Olsen je prokockao poverenje koje mu je dato, prema potpisanoj kopiji pisma u arhivi *Zaostavštine Vajt* (Pismo E51, 1897). U drugoj potpisanoj karbonskoj kopiji iz privatne kolekcije, ona je prekrížila reč „odbacio“ i napisala svojim rukopisom „zanemario.“ Šta je bio misteriozni razlog koji je motivisao ovaj kontinuirani zvanični otpor/zanemarivanje Duha Svetoga?

Biće opozvano da je Frum ispunio visok etički standard koji je trebao da sledi pod nalogom Danielsa. Njegova knjiga je trebala da „oda čast Bogu i uzvisi istinu“ (str. 17):

Žalosna smicalica rekonstruisane istorije. - *Istorija je ponekad rekonstruisana namerom selektivnošću – tj. korišćenjem izvan konteksta ili korišćenjem takvih citata koji odgovaraju cilju - u nastojanju da podrži određenu pretpostavku ili teoriju. Ali takva praksa niti je etička niti iskrena... Kao ljudi od integriteta, mi ne smemo biti deo takvih manipulacija istorijskih epizoda. Sluge Božje istine moraju uvek koristiti citate, dokaze i argumente na takav način koji odaju čast Istini i njenom Autoru* (str. 364, 365).

Ovo je naravno izvan svake sumnje. Ništa se ne dobija izraženim kritikovanjem rada doktora Fruma. Ali mi svi možemo naučiti lekciju poniznosti. Mnoštvo hrišćana u popularnim crkvama imaju neprikladno pouzdanje u unapred zamišljenim sudovima koji uopšte ne mogu izdržati probu istine. Kako im mi, adventisti sedmog dana, možemo pomoći ukoliko nismo lojalni istini, čak po cenu lične žrtve ili ugleda?

1972

Dr Frum je optužio autore ovog manuskripta da odbijaju da se javno odreknu svog insistiranja da su vođe crkve odbacile poruku iz 1888-e. Njegov zahtev je otvoreno prepoznat kao naročito upućen ovim današnjim autorima (*Seminarske studije*, Univerzitet Endrjus, Januar 1972, str. 121). Kaže se sledeće:

Propagatori obmanjivačke optužbe, najpre protiv vođstva post 1888-e, sada već odavno zaspalog, duguju današnjoj Crkvi eksplicitno priznanje. Osim toga, to je isto tako dug onih u Crkvi koji su bili zbunjeni i obmanuti ovakvom tvrdnjom. Napokon, to u stvari predstavlja sramoćenje mrtvih. Ovo je jako ozbiljna stvar (str. 358).

Autori su bili dužni da odgovore na takav zvanični zahtev adventističkog najcenjenijeg skolara, pogotovo što je on bio podržan od visokih službenika Generalne Konferencije. Kasne 1972-e oni su pripremili esej pod naslovom, „Otvoreno priznanje... dug Crkvi.“

Oni su ponovili njihovo ubeđenje da činjenice iz naše istorije uspostavljaju prodoran poziv na zajedničko i denominaciono pokajanje. Kopije su lično isporučene službenicima Generalne Konferencije, koji su urgirali da to ne bude objavljeno i sazvali specijalne odbore u Takoma Parku da razmotre dokaze. Sastanci su se održavali nekoliko godina. Službenici i odbor su razmotrili dokaze iz spisa Elen Vajt, i bili impresionirani njima, ali su opet na kraju urgirali da se *Otvoreno priznanje* ne šalje u štampu. Onda posle zataškavanja *Otvorenog priznanja* ponovo su izdali *Pokret sudbine* bez promena u njenim osnovnim tezama.

Iz naraslog zanimanja za istoriju 1888 proistekla su dva osobita razvoja.

1973-1974

Dve godine posle ovih specijalnih odbora, *Godišnji Saveti* su objavili veoma ozbiljne pozive crkvi na probuđenje, reformaciju i pokajanje. Postojali su neobična iskrenost i očigledna svečanost u

²⁹ Ovi dokumenti su bili stavljeni u ruke dr Fruma 21. februara 1965, pre nego je objavio svoju knjigu i prijem je potvrđen. Oni su takođe predati u ruke vođstvu Generalne Konferencije 1973-e pre nego što su je objavili. Jedan predsednik generalne Konferencije je povukao svoje odobrenje iz revidiranog izdanja.

njima. Međutim, iskrenost nam nalaže da izjavimo da su rezultati bili razočaravajući.

Pozivi odbora su retko bili uspešni u proizvodnji probuđenja ili reformacije među propovednicima i članovima jer administrativna politika nikada nije dovela do pomirenja sa Hristom. Međutim, u ovim apelima *Godišnjeg Saveta* bilo je ozbiljnih pogrešnih tumačenja činjenica iz naše denominacione istorije, koji su logički porazili ciljeve molbi. Problem na površini izgleda neznatan ali je u stvari značajan. Navodimo iz Poziva iz 1973-e:

Četiri godine posle istorijske mineapoliske Generalne Konferencije, svež, značajan naglasak na „pravednost kroz veru” je probudio Crkvu Adventista sedmog dana na takav način da je Elen Vajt mogla reći da je „glasni poklič” počeo!

Greška ovde načinjena nije semantička. Elen Vajt nikada nije rekla da je poruka iz 1888e „probudila Adventističku crkvu.“ Ona je rekla potpuno suprotno: „Sotona je uspeo u uklanjanju od našeg naroda, u velikoj meri, posebne sile Duha Svetoga“ (1. Odabrane poruke, str. 234, 235). Poruci nikada nije dopušteno da ispuni crkvu.

Ali to nije najveći problem sa logikom u ovom Pozivu. Postoji promašaj da se ispravno ustanovi šta je „glasni poklič.“ Pominjemo ovo, ne da nalazimo mane u ozbiljnim i iskrenim naporima, nego zato što je vreme previše poodmaklo da bi smo sebi mogli dopustiti istu grešku ponovo.

„Početak“ poznog dažda i glasnog pokliča nije bio subjektivno probuđenje koje je „ispunilo Crkvu Adventista sedmog dana”; *to je bila objektivna poruka sama po sebi*. Ovo je očigledno čak i iz izjave Elen Vajt citirane u Pozivu:

Glasni poklič trećeg anđela počeo je otkrivenjem pravednosti kroz Hrista, Iscelitelja koji prašta grehe. Ovo je početak svetla anđela čija slava će ispuniti celu zemlju (RH, 22. novembar 1892).

Zašto je ovo važno može se videti u sledećem:

(a) Ako je početak glasnog pokliča bio „probuđenje” crkve, njegovo skoro umiranje postala je veoma loša vest. To nagoveštava da je istinsko probuđenje neuhvatljivije od leka za rak, i da kad se Duhu Svetome dopusti da radi (kako je navodno bilo u 1890-im) On sam postaje umoran i povlači oživljavanje. Zašto je „probuđena“ crkva propustila da uputi glasni poklič i završi Gospodnji nalog?

(b) Ali ako se „početak“ glasnog pokliča verno prepozna kao ono što jeste, *sama poruka iz 1888-e*, odmah imamo nadu, *jer se možemo oporaviti i objaviti obejktivnu poruku kako je zapisana u postojećim izvorima*. Sila Duha Svetoga se ispoljava u „istini jevanđelja” (Galatima 2,14; Rimljanima 1,16).

Međutim, Godišnji Saveti iz 1973-e i 1974-e nisu učinili ništa praktično i delotvorno da oporave i objave samu poruku iz 1888-e. Štaviše, oni nepažljivo uveravaju da se vakuum može ispuniti sa primesom kalvinističkog „reformacionizma.” Poruka iz 1888-e nikada nije bilo slobodno i jasno objavljena crkvi u svetu sa punom podrškom Generalne Konferencije.

Drugi izdanak ovog interesa iz 1973-74 za 1888-u je u posledičnom nerazumevanju gornjeg dokaza. Shvatajući da crkva treba „pravednost kroz veru,” Generalna Konferencija je sazvala Konferenciju u Palmdejlju 1976-e gde su izvesni teolozi vodili diskusiju i tražili podršku svojim „reformatorskim,” kalvinističkim pogledima na „opravdanje verom.”

Oni su izjavili da su njihovi pogledi istinsko oživljavanje sadržaja poruke iz 1888-e, dok su u stvari poricali svaku osnovnu bit „najdragocenije poruke.” Ali njihova istaknutost u Australiji i Severnoj Americi dala im je širok uticaj na svetskom nivou. Opšte nepoznavanje suštine poruke iz 1888-e plus odbojnost prema „legalizmu” kreirali su vakuum kroz koji su grunule ove ideje „refomacionista.”

Uskoro je vreme pokazalo kako su ovi pogledi neusaglašeni sa adventističkom istinom o čišćenju svetinje. Da su Generalna Konferencija i naše izdavačke kuće cenile jedinstven sadržaj same poruke iz 1888-e i verno je objavile i uzdige, ovi pogledi nikada ne bi uzeli tako dubok koren u Severnoj Americi, Evropi, Africi, Dalekom Istoku i Južnom Pacifiku. Pogrešno razumevanje istorije 1890-ih rezultuje ponavljanjem iste, sa čak tragičnijim posledicama. Mi možemo dokumen-tovati gubitak na stotine službenika i niko ne zna koliko članova i mladih.

Postoji koren odakle se ovi kalvinistički pogledi na pravednost kroz veru mogu pratiti: dekadama dugo insistiranje Generalne Konferencije i *Zaostavštine Vajt* da je poruka iz 1888-e samo ponovno naglašavanje popularnih protestantskih pogleda. Naši teolozi iz 1970-ih su jedino mogli da grade na temeljima postavljenim u početku 1920-ih.

1984

Još jedna publikacija se bavila 1888-om, biografija Elen Vajt, *Puste godine 1876-1891*, od Artura L. Vajta. Doprinosa starešine Vajta crkvi Adventista sedmog sana je iznad svake adekvatne ocene. Tokom duge i istaknute karijere on je bio sluga Gospodnji u izgradnji poverenja crkve u Duh Proroštva. Kao unuk Elen Vajt on uživa poseban ugled kao najveći autoritet po pitanju njenih spisa. On je poštovan na svetskom nivou.

U tri poglavlja ovog izdanja on diskutuje o istoriji 1888-e. Ali prvo „određene tačke istorije i razvoja trebaju biti razmotrene” (str. 394). Zatim slede 14 tačaka, od kojih neke ispituju temelje naše denominacione misije (str. 394-397). Ukratko ćemo izneti nekoliko različitih tačaka iz ovog dela knjige:

„(1) Predmet pravednosti kroz veru... bilo je jedno od mnogih hitnih pitanja koja su privlačila pažnju delegata.“ Tačka (10) nastavlja: „Izgleda da je neproporcionalan naglasak dat iskustvu na zasedanju mineapoliske Generalne Konferencije.“ A mi pitamo: Šta je istinski eshatološki značaj poruke iz 1888-e? Nije li početak poznog dažda i glasnog pokliča jedna tema od najvišeg značaja?

„(4) Dok je posao konferencije... bio obiman i značajan, osećanja i držanje prisutnih su bili oblikovani teološkim diskusijama.“ Da li je potrebno da ukažemo da u ovome leži značaj zasedanja i njegov trajan značaj za crkvu sada? Ali ukoliko naše „teološke diskusije“ nisu zdrave naša administracija ne može ispuniti jevanđeoski nalog i ne može biti blagoslovena.

„(6) Informacije u vezi toga šta se zaista dogodilo u Mineapolisu... su u velikoj meri došle iz spisa Elen Vajt i izjava iz sećanja nekolicine prisutnih.“ Naša sadašnja dilema kao naroda izrasta iz podbačaja da se pridaje dužna težina toj nadahnutoj perspektivi prosleđenoj kroz njenu službu i neproporcionalno pouzdanje u nenadahnuta mišljenja drugih.

„(7) Nije bilo zvanične akcije u vezi sa teološkim pitanjima o kojima se diskutovalo.“ Stoga ova tako često ponavljana izjava ukazuje da nije bilo odgovornog odbacivanja. Kao što smo pre naglasili takvo glasanje se dogodilo „sa uzdignutim rukama” (GCB 1893, str. 244, 265) - ali nije zapisano jedino zbog veta Elen Vajt.

Sledeću izjavu beležimo u celini:

(8) Koncept da je Generalna Konferencija, stoga i crkva u celini, 1888-e odbacila poruku o pravednosti kroz veru je bez temelja i nije bio projektovan do 40 godina posle sastanka u Mineapolisu i 13 godina posle smrti Elen Vajt. Ondašnji zapisi ne dozvoljavaju sugestiju da je došlo do denominacionog odbacivanja poruke. Nigde nema izjave Elen Vajt koja kaže da se ovo dogodilo. Koncept ovakvog odbacivanja je ubačen od strane pojedinaca, ne od onih koji su bili prisutni u Mineapolisu i u lice svedoka - odgovornih ljudi koji su bili prisutni tamo (str 396).

Objektivni dokazi ukazuju da:

(a) Pravi problem je prihvatanje ili odbacivanje poznog dažda i glasnog pokliča, a ne protestantske „doktrine” koju su opozicionari iz 1888-e propovedali da veruju.

(b) Sama Elen Vajt je u Mineapolisu izjavila da je poruka bila odbačena „generalno od pastora koji su došli na ovaj sastanak”; oni su „došli na ovaj satanak da omalovaže svetlost”; „opozicija... je na dvenom redu” (Pismo B21, 1888; Manus. 9, str. 15, 1888).

(c) Bilten iz 1893-e sadrži mnogo izjava „savremenika” koji su priznali da je poruka bila odbačena i odbijena od strane odgovornih vođa crkve - ovo je bilo već četiri godine kasnije. Niko nije podigao svoj glas na zasedanju 1893-e da protestuje da je poruka bila prihvaćena tada ili četiri godine ranije. Bilten iz 1901-e sadrži slične izjave.

Ali ovo nije sve. Poslednje izdanje *Svedočanstava za propovednike* sadrži dodatak koji u pret-

hodnom izdanju nedostaje - „Istorijski predgovor“ i „Beleške u dodatku“ - osmišljen da pomogne čitaocu da izbegne jasno ubeđenje koje donosi čitanje teksta Elen Vajt: „Ove primedbe će pomoći čitaocu u korektnom razumevanju namere autora u ovde izloženoj poruci.“

Kako ovo funkcioniše vidi se na sledećem primeru. Na strani 468. nalazi se ova jasna izjava iz 1890-e: „Moda je odvojiti se od Hrista... Kod mnogih vika srca je bila, ‘Mi nećemo da ovaj čovek vlada nad nama’.... Pravednost kroz veru Sina Božjeg je omalovažena, osporavana, ismejana i odbačena.“ Dodatak upozorava čitaoca da bude pažljiv. Izgleda da on ne treba da veruje šta tekst kaže: „Dok su neki zauzeli ovde napomenuti stav bilo je tamo i mnogo onih koji su primili poruku i dobili veliki blagoslov u svom ličnom iskustvu“ (str. 533). Ovo se potpuno suproti mnogim izjavama u tekstu.

Ovo samo može uneti zaprepaštenje među misleće članove crkve koji imaju pravo na književni integritet jer mogu sami pročitati protivurečne dokaze u punom kontekstu reči Elen Vajt.

Postoji još jedno odbacivanje jasne izjave Elen Vajt o 1888-oj. 16. marta 1890, ona je rekla, „Hristos... ima blagoslov za nas. Imao ga je u Mineapolisu i imao ga je u vreme Generalne Konferencije ovde [1889]. *Ali nije bilo prijema*“ (dodat naglasak). Ova izjava je dostupna u *Release No. 253*, ali fusnota kaže suprotno: „Formulacija ove rečenice je očito pogrešna, jer, ako se izoluje, ona nije u skladu sa sledećim i drugim njenim izjavama u vezi Generalne Konferencije iz 1889-e.“

Međutim, celokupni dokument u svom kontekstu jasno podržava izjavu. Kontekst ukazuje da formulacija ne može biti pogrešna. Uvek su „neki“ koji su prihvatili poruku manjina sa malim uticajem dok su oni koji su odbacili poruku „većina“ od uticaja.

Ali problem se ne završava ovde. 1890-e, *Odabrane poruke*, knjiga broj 3, bila je štampana sa 33 strane velikim poglavljem, pod imenom „Mineapoliska Konferencija.“ Ponovo je sedam strana zauzeto dodatkom „Istorijska osnova.“ Iako se u njemu nalazilo „tragično pomeranje unazad,“ „postepena promena na bolje... nastala se pet ili šest godina posle Mineapolisa“ (str. 162). Ali snažna svedočanstva Elen Vajt o neverovanju posle 1888-e datiraju sedam ili osam godina posle Mineapolisa (Jasno ukazivanje Elen Vajt na negativno „glasanje“ obavljeno u Mineapolisu je izbrisano iz njenog Rukopisa br. 24 iz 1888, koji sačinjava najveći deo poglavlja; str 176).

Ponovo smo podsećani da svi mi moramo tražiti Božje vođstvo u istraživanju bitnih istina. Izgleda da 1888-a predstavlja problem jedinstven u dugoj istoriji Božjeg sukoba sa Njegovim narodom. Postoji dragocena istina u tome koja izgleda mnogo lukavija nego ijedna druga u istoriji. Kako bi drugačije moglo biti moguće da skolari i vođe koji poseduju najveće mogućnosti da steknu znanje u svako vreme podbace da prepoznaju tako očigledne dokaze? Pokajanje je obavezno za sve nas; svi mi trebamo da pitamo: „Gospode, jesam li ja?“

Uzgred, onima koji su zbunjeni izveštajima o prigodnim literarnim pozajmljivanjima Elen Vajt, prava istorija o 1888. može pomoći u rešavanju njihovih sumnji. Njena čestitost i osposobljenost kao izaslanika Duha proroštva jedinstveno su se pokazali u njenoj ulozi u toj istoriji. Neprestano bez ikakve ljudske pomoći ona je nepogrešivo isklesala svoj put kroz teološke zamke utkane u tom teškom sukobu. Njena hrabrost u usamljenom stajanju nasuprot „gotovo svim starijim pastorima“ na Generalnoj Konferenciji je fantastična.

Njene nepripremljene propovedi bile su odmah zapisivane i onda prepisane za nas danas. Ko drugi može ispropovedati deset propovedi bez zabeleški u emotivnoj vrelini teološke bitke gde se svaka reč zapisuje, plus pisanje mnoštva dugačkih pisama i dnevnika, i stati čist bez i najmanje ljage sto godina kasnije? Nema nepovoljnih reči ni u jednoj od njih. Njeno oduševljeno odobravanje poruke čudesno je u skladu sa najoštrijom i najmerodavnijom teologijom danas. Nikada ta mala dama nije bila tako visoka kao u istoriji 1888-e.

1888 - Proba za kraj vremena

Kako možemo objasniti gotovo nadljudske zvanične napore od 1950-e u suprotstavljanju nadahnutim dokazima o 1888-oj iz pera Duha Proroštva? Može li biti da neprijatelj plana spasenja ima

stečeno pravo u skrivanju ove značajne istine? Može li biti da poznavanje prave istine stavlja određenju težinu na naš lični i kolektivni odnos sa Isusom Hristom, i da Sotona to dobro zna?

Naše manipulisanje dokazom je mnogo ozbiljnije nego finansijski fijasko. Ako naši neprijatelji istraže ovu istoriju mi možemo biti osramoćeni. Naša siromašna veza sa istinom drži nas u nepokajanom, mlakom laodikejskom stanju. Jednostavno rešenje je iskrena vera koja sadrži verovanje u istinu i otvoreno i pokajničko prihvatanje. Vreme je poodmaklo ali hvala Bogu nije još kasno za novi duh vernosti.

Rečeno nam je da nas bezgrešni univerzum posmatra. U pitanju je čast samog Gospoda. Mi znamo da će jednog dana postojati ljudi u čijim „ustima nema lukavstva“ (Otkrivenje 14,5).

Smatrati „pravednost kroz veru“ samo kao protestantsku doktrinu znači promašiti poentu. Ali ovo je bio konstantan zvanični trend prema 1888-oj. Primer ovog dubokog duhovnog slepila je citat od A.V. Speldinga (*Poreklo i istorija*, tom 2, str. 281). Primetićemo kako je ovaj stav u protivrečnosti sa srcem same poruke iz 1888-e:

Opravljanje verom, temelj istine spasenja kroz Hrista, je najteža istina za držanje u iskustvu hrišćanina. Laka je za ispovedanje ali neuhvatljiva u primeni (Puste godine, str. 415).

Niko ko je razumeo poruku iz 1888-e ni u snu ne može izjaviti ovako nešto, jer je u protivrečnosti sa Gospodnjim rečima da je Njegov „jaram blag i breme lako“ (Matej 11,30).

Ako je Spaldingova izjava na bilo koji način istina suočavamo se sa užasnim problemom. Poruka o „opravljanju verom... je poruka trećeg anđela u suštini“ (RH, 1. april 1890). Dakle mi imamo strašan zadatak da svet objavimo „najtežu od svih istina“, „najneuhvatljiviju u primeni“ – loša vest! Ali poruka trećeg anđela je pre svega „večno jevanđelje“ *dobra* vest koja je „sila Božja na spasenje“ (Rimljanima 1,16).

Ovo je ono iskrivljeno razumevanje poruke iz 1888-e koje nas čini „modernim pradavnim Izraelom.“

„Nama za ukor“

Naša istorija je u velikoj meri deo velikog svetog zapisa bitke između istine i laži kao što je i prelazak preko Crvenog mora od strane Izraela i kamenovanje Stefana od strane njihovih potomaka mnogo vekova kasnije. Koren ludosti iz zadnjeg veka naše istorije sada počinje da prolazi do crkve na svetskom nivou. Pitanje je sada: Da li ćemo prihvatiti našu istoriju ili ćemo i mi takođe „kamenovati Stefana“?

Nakon jednog veka zakašnjenja vreme je da se uvidi koliko je Božje delo u opasnosti. Već smo bili svedoci prvih rodova odbacivanja poruke iz 1888-e u „alfa“ panteističkoj krizi na početku 20-og veka. Sada smo u vremenu kada se očekuje „omega.“ „Alfa“ je bila „primljena čak i od ljudi koji su... imali dugo iskustvo sa istinom... onih za koje smo mislili da su čvrsti u veri“ (*Posebna svedočanstva*, Serija B, Br. 7, str. 37). „Sledi omega i biće primljena od onih koji nisu voljni da prihvate upozorenja koja je Bog dao“ (Br. 2, str. 50). Velika borba se nastavlja a aždaja je gnevna na „ženu“ i neće štedeti napore da pobedi.

Rečeno nam je bilo u „alfa“ danim da će istina biti odbačena; knjige o novom poretku će biti napisane; sistem intelektualne filozofije će biti prezentovan; Subota će biti slabo poštovana; vođe će se složiti da je vrlina bolja od poroka ali će staviti svoje pouzdanje na ljudsku silu (Serija B, Br. 2, str. 54, 55).

Mi vidimo ispunjenje ovih reči danas.

„Ako Gospod ne sagradi doma, uzalud se muče koji ga grade“ (Psalam 127,1). On nam je rekao: „Moje misli nisu vaše misli, niti su moji putevi vasi putevi, govori Gospod“ (Isaija 55,8). Početak poznog dažda i glasnog poklika nije strategija *Medison avenije* i demografije; nego je to jasno razumevanje dobrih vesti, *poruka sama po sebi*, nešto što svaki vernik koliko god skroman može delotvorno usvojiti.

Utkano u toj prelepoj, molećivoj poruci „dobrih vesti“ je iskustvo konačnog očišćenja. Krv

Hristova čisti savest od mrtvih dela. Namera poruke nije da pripremi ljude za smrt već za promenu, a snaga je u cilju same poruke. Milijarde dolara potrošene na najnovije elektronske i grafičke komunikacije nikada neće osvetliti zemlju slavom ukoliko „svetlo anđela čija slava će obasjati celu zemlju” ne bude prihvaćeno i uzdignuto ponizno i celim srcem.

Gospodnji metod rasta istinske i poslednje crkve je jednostavan sam po sebi. Zapazite kako će istinita poruka o pravednosti kroz veru biti „svetlo” koje će odraditi posao:

Mi svi treba da se ujedini u jedinstvu naše vere i poznanja Sina Božjega; mi treba da odrastemo, težeći da dosegne visinu Hristova rasta. Tada više nećemo biti deca, koju ljuđa i zanosi svaki vetar nauke u laži čovečijoj putem prevare, koji vodi druge u zabludu trikovima koje sami izmišljaju. Umesto toga, kroz ispovedanje istine u duhu ljubavi [agape] mi moramo rasti na svaki način ka Hristu, koji je glava. Pod njegovom kontrolom svi različiti delovi tela se zajedno uklapaju, i celo telo se drži zajedno pomoću svakog zgloba kojim je snadbeveno. Dakle kad bi svaki zesebni deo radio kako treba, celo telo bi raslo i izgrađivalo se kroz ljubav [agape] (Efescima 4,14-16).

U međuvremenu, dobri anđeli su postavljeni da zadržavaju strašne vetrove razdora koji će ubrzo jednog dana biti pušteni. Oni su napregnuti svoje snage da zadrže blisku propast uslovljenu upotrebom droge, alkoholizmom, seksualnom nemoralnošću i neverstvom, kriminalom, idolopokloničkim materijalizmom, pokvarenošću i strašnim bolestinama. Najvažniji posao u svetu je delo koje obavlja anđeo koji pečati sluge Božje spremne za Hristov dolazak (Otkrivenje 7,1-4). Ovo malo vremena mira i prosperiteta koje je ostalo je dato vreme, dato jedino za završetak Njegovog dela. I svetska stabilnost počiva na pokornosti istini Božjeg naroda, njihovoj poruci i njihovom zadatku.

Nešto se mora dogoditi na kraju vremena što se nikada nije dogodilo pre. Milenijumi poraza moraju biti zaustavljeni. Ovo je jedini način na koji čišćenje svetinje može biti završeno. Daniloovo proročanstvo objavljuje da „će” to biti obavljeno (8,14). Gospod će očistiti Njegovu crkvu tako da ona može objaviti poslednju poruku koja će obasjati svet.

Božje delo može biti završeno za neverovatno kratko vreme. Ali ono zahteva pokajanje vekova, razumevanje istine prema kojoj, na osnovu našeg uobraženog uspeha i napretka, ne osećamo glad i žeđ. Ono zahteva ispravljanje teološke konfuzije i poniznost srca. Ono zahteva odbacivanje svetskih sistema i njihovih ljudskih strategija. Ono će proizvesti istinsko i trajno jedinstvo i harmoniju među vernicima. Neskladni „pluralizam” će isčeznuti. Svaka vrsta legalizma će umreti. Fanatizam će diskreditovati sebe i nestati.

Na kraju, konačno iskustvo koje očekuje crkvu je isto ono kroz koje je Isus prošao u Getsimaniji. Samo će oni koji su zaista Njegovi biti voljni da ga prihvate, ali On je uložio čast Svog prestola u svoje ubeđenje da hoće.

Suočavanje sa krstom jeste ono što Petar nije mogao da prihvati sve dok se nije obratio. On se odrekao svog Gospoda; samo slično savremeno odricanje od Hrista može objasniti vrhovnu sebičnu motivaciju koja kontinuirano izražava brigu da „Ja idem na nebo.” Nebo je bilo ono čega se Hristos odrekao bez ikakve garancije da će se ponovo vratiti tamo – tako da greh i smrt mogu biti izbrisani iz univerzuma. Prava vera u Njega ne počiva na našem nagrađivanju.

Sada je zadnja, sedma crkva, na sceni i zasigurno smo u poslednjem trenutku da joj se možemo pridružiti. Nema osme.

Kada Njegov narod dragovoljno prihvati celu istinu koju im On daje, oni će ispuniti ulogu koju je Hristos ispunio dok je bio na zemlji. Taj „kratak period od tri godine bio je najduže koliko je svet mogao podneti prisustvo Iskupitelja” (Čežnja vekova, str. 541).

Kada sila Sotonina bude uklonjena od Gospodnjeg naroda, neverni svet neće biti sposoban da duže izdrži njihovo prisustvo. Oni će demonstrirati istinsku pravednost kroz veru, tu duboku intimnost sa Spasiteljem sveta koju On još uvek nudi nastavljajući da kuca na vrata.

Koliko dugo će On još kucati?

DODATAK A

Da li su Džons i Vagoner učili jeres „Sveto telo”?

Načinjeni su pokušaji da se Džonsova poruka o pravednosti kroz veru predstavi kao put u jeres „Sveto telo”. Rečeno je da je on poučavao ovu doktrinu već nekoliko meseci posle koneferencije iz 1888. Sledi jedan primer, bez sumnje baziran na istraživanju Generalne Konferencije:

Izgleda da postoje oštre paralele između iskustva Božjeg naroda iz 1888 i u naše vreme. Na primer, Vagonera i Džonsa je upotrebio Gospod 1888; ali već početkom 1889. Džonsove propovedi su počele da pokazuju neka skretanja u pravcu zablude pod imenom „Sveto telo” (Adventistički Pregled, 6. avgust 1981).

Ova optužba mora biti pažljivo ispitana. Ako je istina, nekoliko zaključaka će se odmah pojaviti u svakom razumnom i logičkom umu:

(1) Ako je istina, to će diskreditovati poruku iz 1888. Ako su ili Džons ili Vagoner osumnjičeni da su učili jeres ili fanatizam tokom ere 1888-e, crkva bi bila glupa kada bi ozbiljno obraćala pažnju na njihovu poruku.

Dejvid P. Mek Mejhon i Dezmond Ford su napravili pokušaj da diskredituju Vagonera uprkos konstantnom potvrđivanju Elen Vajt. U njegovim *Dokumentima br. 32* Ford je rekao da već 1892. Vagoner nije bio Adventista sedmog dana. Mek Mejhon, u svojoj knjizi *Elet Džozef Vagoner: Mit i čovek* (Verdict Publications, Fallbrook, Ca, 1979), ukazuje da se Vagoner odvojio od protestantskog pogleda na opravdanje kroz veru nekoliko sedmica posle koneferencije iz 1888. i zatim počeo da uči rimokatolički pogled. Pogrešnost ovih optužbi je izložio Dr Leroj Mur u svojoj knjizi *Teologija u krizi*, u Dodatku A (1979). Svako ko čita spise Džonsa i Vagonera može ovo uočiti sam za sebe.

(2) Ako je Džons skrenuo sa puta „još rane 1889. ...u smeru zablude ‘Sveto telo’“, Elen Vajt takođe mora biti diskreditovana kao naivna i fanatična. Tokom njene duge i izuzetne karijere ona nikada i nikome nije dala takvu kontinuiranu i entuzijastičku podršku kakvu je dala Džonsovoj poruci i radu od 1888. do 1896.

Iako je istina da je Džons bio ljudsko biće podložno slabostima kao i svako od nas, ali ona ga nikada ne bi tako jako podržala da je uvidela i najmanju sumnju da je on „skrenuo“ u fanatizam tako grozan da je uticao na Konferenciju u Indijani na prelazu u 20-ti vek. Ne bi pomoglo opravdati Elen Vajt za podršku njemu na tlu na kome je ona bila iskreno obmanuta. Ona je imala proročki dar i izjavljivala da ima nebesko nadahnuće. Ne postoji način na koji je mi možemo poštovati ako je pogrešila kod Džonsa.

(3) Jedina poruka koju je Elen Vajt ikada odredila kao originalan početak dara poznog dažda i glasnog poklika je poruka iz 1888-e. Ako je ona odmah „skrenula” prema fanatizmu „Sveto telo”, kako mi onda možemo verovati bilo kojoj sličnoj poruci koju Duh Sveti može nadahnuti u budućnosti? Možemo biti potpuno sigurni da bi Sotona želio da zauvek odvraća crkvu od bilo kog ponovnog primanja pravih blagoslova poslatih sa neba.

Dokazi za optužbe na račun Džonsa

Navodni dokaz koji podržava optužbu nađen je u komentaru na Džonsove propovedi u *Otavi, Kansas*, na sastanku u šatoru u proleće 1889. Vesti o sastanku i zabeleške iz propovedi su štampane u novinama pod nazivom *Topeka Daily Capital*. Propovedi nisu prenete doslovno, od reči do reči. One su veoma sažete i štamparske greške su mnogobrojne. Nepotpuni izveštaj povremeno stvara nerazumljivi žargon. Mi se okrećemo neadventističkim novinama koje daju dokaz o lošem novinarstvu u cilju nalaženja nečega za diskreditovanje čoveka za koga je Elen Vajt rekla da je posedovao „nebeske preporuke“ u jedinstvenom smislu i koji nam je doneo „najdragoceniju poruku.“ I ovo radimo vek kasnije što ni najuporniji Džonsovi protivnici njegove generacije nisu radili.

Pretpostavljene jerećike primedbe u stvari ne otkrivaju ni traga fanatizmu „svetog tela“, nego

jednostavno govore o mogućnosti prevazilaženja greha u savršenosti karaktera izgrađenog kroz veru. Njegove izjave su iznete u *Topeka* novinama kao što sledi:

Ne naša nego Hristova poslušnost je ono što nam donosi pravednost. Dakle onda prestanimo da pokušavamo da ispunimo Božju volju našom sopstvenom snagom. Potpuno prestanimo. Odbacimo je zauvek. Neka Hristova poslušnost učini sve za nas i da nam snagu da zategnemo luk tako da možemo pogoditi metu...

U činjenici da zakon zahteva savršenstvo leži nada ljudskog roda, jer ako zakon može zanemariti greh i u najmanjoj meri, niko nikada neće biti slobodan od greha, jer zakon nikada taj greh neće učiniti poznatim i samim tim neće moći biti oprošten, čime čovek jedino može biti spasen. Dolazi dan kada će zadnji greh biti otkriven i mi ćemo stati savršeni pred Njim i biti spasoni večnim spasenjem... On govori o Njegovoj ljubavi prema nama, stoga kada god nam se greh obznani to govori o Božjoj ljubavi prema nama, jer Spasitelj je tu spreman da ga uzme od nas (14. maj 1889).

Jedino ako imamo veru u Hrista mi možemo reći da smo pravi hrišćani. Jedino kroz potpuno jedinstvo sa Njim mi možemo reći da smo pravi hrišćani i jedino kroz Hrista u nama mi možemo držati zapovesti – jedino kroz veru u Hrista mi činimo i ispovedamo ove stvari. Kada dođe dan da u stvari držimo Božje zapovesti, mi nikada nećemo umreti, jer držanje zapovesti je pravednost a pravednost i život su nerazdvojni – dakle „ovo su oni koji drže zapovesti Božje i veru Isusovu“ i kakav je rezultat? Oni su preobraženi. Dakle, život i držanje zapovesti idu zajedno. Ako umremo sada Hristova pravednost će nam biti pripisana i mi ćemo biti vaskrsnuti, ali oni koji će ostati živi do kraja će biti bez greha pre nego što On dođe, imajući u svom biću tako mnogo Hrista da će „pogoditi metu“ svaki put i stati bez mrlje, bez posrednika, jer će Hristos napustiti Svetinju malo pre Svog dolaska na zemlju (18. maj 1889; novine su pripisale ovu propoved V.C. Vajtu).

Zapažamo sledeće:

(a) Pažljivo proučavanje svih Džonsovih propovedi iznesenih u ovim novinama ne daje nikakav motiv „sveto telo“. Izjave koje neki tumače u nastojanju da pokažu „skretanje“ jedino su u vezi sa karakterom koji se izgrađuje verom u cilju pripreme za drugi Hristov dolazak.

(b) Nikada u godinama posle 1889. nije se pojavio nikakav izveštaj sa Džonsovim izjavama koji se može upotrebiti kao naklonjenost ovoj jeresi. Ako ju je učio 1889. zasigurno se to moralo pojaviti kasnije. Propovedati da je Isus „pobedio greh u telu“ kao što je Pavle učio nije učenje o „svetom telu.“

(c) Gore navedena izjava od 18. maja je ona na koju je ukazivano kao dokaz o tom fatalnom „skretanju.“ Ali novinski izveštaj ovu propoved pripisuje V.C. Vajtu. Ipak, ko god da je to izjavio, učenje je pravoverno i u skladu sa adventističkim konceptom čišćenja svetinje.

(d) I Džons i Vagoner su snažno odbacili fanatizam „sveto telo“ na prelazu u 20. vek. U *Pregledu i Glasniku* od 18. aprila 1889, Džons je izdao članak koji razotkriva zabludu tog učenja. Od 11. decembra 1900. pa sve do 29. januara 1901. on je izdao seriju članaka protiv te jeresi. Vođa fanatizma u Indijani, R.S. Donel, objavio je članak u *Indiana Reporter* suprotstavljajući se Džonsu, ukazujući da je razumeo Džonsov članak kao napad na njegovo učenje. Vagoner se takođe suprotstavio doktrini „svetog tela“ u propovedi na Generalnoj Konferenciji 1901-e godine (GCB 1901, str. 403-422) (Zahvaljujemo se na pomoći Džef Rajhu u istraživanju ovog materijala.)

Tako imamo još jedan primer produženog protivljenja „najdragocenijoj poruci“ za koju je Nebo želelo da bude dobrodošla kao „početak“ poznog dažda i glasnog pokliča. To je kao tajanstvena podzemna reka neverovanja, najverovatnije najsnažnija i najistrajnija od svih koje su plovile kroz sve milenije Božjeg nastojanja da pomogne svom narodu. Elen Vajt je jasno rekla: „*Imam duboku žalost u srcu, jer sam videla kako su spremno reč ili delo starešina Džonsa i Vagonera kritikovali*“ (Pismo O19, 1892). Ovog puta nije bilo „reč ili delo“. Ovog puta je bio umišljaj.

DODATAK B
Upoređivanje dve zamisli „pravednosti kroz veru“

<i>Popularni Pogled</i>	<i>Pogled iz 1888-e</i>
1. Počinje sa ljudskom potrebom za večnom sigurnosti. Stoga težnja je sebična, nikada ne izlazi izvan opsega ljudske nezaštićenosti.	1. Počinje sa otkrivanjem Božje ljubavi na krstu, i poziva na uzvišeniju motivaciju—veru, cenjenje i zahvalnost. Stoga nije sebična.
2. Vera je definisana kao „poverenje“ u smislu pohlepe za ličnom sigurnosti od izgubljenosti. Vera se shvata kao zadovoljavanje lične nesigurnosti.	2. Vera je priznanje Božje samopožrtvovane ljubavi, bez obzira na nadu u nagradu ili strah od toga da se može biti izgubljen. Ona prevazilazi egocentričnost i mlakost.
3. Isus je učio da je ljubav prema sebi vrlina, potreban preduslov za ljubav prema drugima. Ljubavi prema sebi i ispravno samopoštovanje, ovde su pobrkani.	3. Isus je učio da će obraćena osoba voleti svog suseda isto kao što joj je bilo prirodno da voli sebe pre obraćenja. Kada je JA razapeto sa Hristom nalazimo pravo samopoštovanje u Njemu. Vera izgoni sebičnu ljubav prema sebi, Sotonin izum.
4. Hristova žrtva na krstu je samo uslovna mera, i ne znači ništa za grešnika sve dok on ne preuzme inicijativu da „prihvati Hrista.“ Stoga preovladava ideja da ako je neko spasen to je zato što je on preuzeo inicijativu; ako je neko izgubljen, Bog je taj koji preuzima inicijativu u kažnjavanju.	4. Hristova žrtva je mnogo više nego uslovna mera. Ona je uradila nešto za „svakog čoveka.“ Fizički život svakog čoveka je kupljen Hristovom krvlju. Na svakoj vekni hleba nalazi se Njegov krst. Stoga je Njegova žrtva zakonski opravdala „sve ljude.“ Hristos je onaj koji preuzima inicijativu.
5. Jevanđelje je dobra vest o tome šta će Bog učiniti za tebe ako ti prvo uradiš svoj deo. On čeka dok ti ne učiniš taj korak prvi. Nebeska mašinerija spasenja stoji besposlena sve dok grešnik ne pritisne dugme i aktivira je.	5. Jevanđelje je dobra vest o tome šta je Bog učinio i šta On sada radi za nas. (Jer. 31:3, Jovan 12:32) Nemoj Mu se odupirati i bićeš spasen. Pravo jevanđelje motiviše srce na istrajan odgovor vere.
6. Bog te računa izvan „Božje porodice“ sve dok ne „prihvatiš Hrista.“ Tako Njegovo prihvatanje tebe zavisi od tvog prvog koraka. Pogrešno tumačenje Pisma ostavlja ovakav utisak.	6. Bog te već prihvatio u Hristu. Za Njega, duša koja nikada nije shvatila jevanđelje jeste izgubljena ovca, a ne vuk; izgubljeni novčić, a ne smeće; izgubljeni sin, a ne stranac.
7. Bog će mučiti i uništiti izgubljene u ognju pakla. Naglasak je na Njegovoj osvetničkoj inicijativi u kažnjavanju.	7. Greh plaća svoju cenu - smrt. Druga smrt milostivo završava bedu izgubljenih.
8. Oproštenje je Božje izvinjenje ili opravdanje za greh, Njegovo prihvatanje toga kao nečega što je neminovno i nezaobilazno („mi smo samo ljudi“). Mnogi nemaju jasnu predstavu o razlici između oproštenja greha i brisanja greha.	8. Njegovo oproštenje u stvari uklanja greh, kojeg On i dalje mrzi i ne može da opravda. Sada i onaj kome je oprošteno mrzi greh. Konačno pomirenje donosi „brisanje greha“ u čišćenju nebeske svetinje.
9. Teško je biti spasen, a lako biti izgubljen. Pošto će ih samo malo zadobiti nebo, mora biti veoma teško slediti Hrista. Naglasak je na poteškoćama na putu.	9. Ako neko shvati i ceni čisto, pravo jevanđelje kao dobru vest, lako je biti spasen i teško biti izgubljen. Hristov jaram je blag, a Njegovo breme lako.

10. Grešnik mora biti pritisnut da prihvati Hrista, obično pod uticajem sebične motivacije kao što je nada u nagradu ili strah od kazne. Primena je tipična: „Šta tu ima za mene?“	10. Bilo koja upotreba sile, trikova, ili motiva straha otkriva nedostatak jevanđeoskog sadržaja u poruci. Jednom kada se istina otkrije u ljubavi ništa ne može sprečiti onoga koji traži istinu da odgovori potvrdno.
11. Sve dok grešnik ne „prihvati Hrista“ i ne pokori se, on nije zakonski opravdan. Spisi Elen Vajt su pogrešno tumačeni.	11. Svi ljudi su zakonski opravdani kada je Hristos umro za „sve.“ Kada grešnik uzveruje, opravdan je verom.
12. Opravdanje verom je sudski akt „knjigovodstva“ gde Bog pravno proglašava još uvek neobraćenog čoveka prevednim zato što on „prihvata Hrista.“ Ovaj pravni akt nema učinka na srce.	12. Kada Bog proglasi nekoga pravednim, On ne laže. Opravdanje verom ide dalje od pravne objave. Ona pokorava grešnika svim zapovestima Božjim.
13. Ljudi mogu biti opravdani verom i u isto vreme mlaki delatnici Hristovi.	13. Prava zrela vera prekida mlakost i priprema za promenu.
14. Vrhovni cilj u životu je spasiti svoju dušu, učiniti šta je „nužno za naše spasenje.“	14. Osnovni cilj u životu je odavanje slave i časti Hristu. On mora primiti svoju nagradu, više nego mi.
15. Greh se definiše kao prekršaj zakona, ali se površno shvata kao prekršaj moralnog tabua. Veliki naglasak na „poznate“ grehe; poimanje dubljih, skrivenih greha i dalje je nepoznat.	15. Greh je više nego prekršaj tabua, to je odbijanje da se prizna Božji istiniti karakter ljubavi otkriven na krstu. Na Dan očišćenja Duh Sveti će razotkriti sve skrivene grehe.
16. „Pokoren zakonu“ u Galatima 4:4 znači da je Hristos pokoren pod jevrejski obredni zakon (Adventistički biblijski komentar, izdanje 6, str 966).	16. „Pokoren zakonu“ znači pokoren moralnom zakonu. Hristos nije izuzet od našeg genetskog nasleđa; ali on nije počinio greh. Da bi sproveo Očevu volju, On je morao odbaciti svoju volju; On je odbacio svoje JA.
17. Hristovo telo i priroda u utelovljenju su bili drugačiji nego naši. On je bio „izuzet“ od našeg genetskog nasleđa i uzeo samo nepogrešivu Adamovu prirodu, kao što je bila pre pada (<i>Pitanja o doktrini</i> , str. 383).	17. Hristos je „uzeo“ palu, grešnu prirodu čoveka posle pada, bio je poslat u „obličju tela grešnoga,“ ne u neobličju. On nije bio izuzet ni od čega. Razlog zašto On nije pogrešio je što je On to izabrao. On je bio utelovljena Ljubav. On je istovremeno naša Zamena i Primer.
18. Hristos je preuzeo našu krivicu zamišljeni.	18. Hristos je poneo našu krivicu stvarno. On se potpuno identifikovao sa nama, i osudio greh u „telu,“ što znači, u našem telu.
19. Bilo je „nemoguće,“ „beskorisno“ i „nepotrebno“ za Hrista da bude potpuno kušan u svim tačkama kao mi što smo (<i>Magazin Ministry</i> , januar 1961).	19. Poricati Hristovo potpuno kušanje znači poricati Njegovo potpuno utelovljenje. Nasuprot bezgrešnom Adamu, On je bio iskušan kao i mi što smo, ali bez greha. Ne postoji grešnik kome On ne može pomoći.
20. Tako odsečen od našeg genetskog nasleđa, Hristos je „prirodno“ bio dobar. Njegova volja je bila identična Očevoj volji. Nema unutrašnje borbe. Stoga Njegova pravednost ne može biti po veri.	20. Hristova pravednost je bila po veri. On je rekao, „Ja ne tražim svoju volju“. On je nosio krst celog svog života, nešto što bezgrešni Adam nije morao da radi. Hristos se neprestano odricao sebe.
21. Pošto nije uzeo našu palu, grešnu prirodu, Hristos se uistinu nije mogao susresti i pokoriti seksualna iskušenja.	21. Pismo nam ne daje nikakvo pravo da Hrista isključimo iz makar jednog ljudskog iskušenja. Jevrejima 4,15 je tako jasno.

22. Nastavljanje grešenja je neminovno sve dok čovek ima grešnu prirodu. Božji narod će nastaviti da greši sve do trenutka promene. Ovo logički iziskuje da Hristos nikada ne obustavi svoju prvosveštenu službu kao Zamena. Čuvaj svoje „osiguranje“ koje se plaća kroz „odnos“ i „pokriven“ si.	22. Nastavljanje grešenja je „osuđeno u telu“ kroz Hrista. Greh je postao nepotreban u svetlu Njegovog jevanđelja. Pravednost dolazi od vere jer vera radi kroz ljubav. Naš problem je ili ignorisanje jevanđelja ili neverstvo. Drugi dolazak je nemoguć ukoliko Hristos ne prestane da bude naša Zamena.
23. Mnogi od naših ljudi nemaju jasno shvatanje čišćenja u nebeskoj svetinji u njenoj jedinstvenoj vezi sa pravednošću kroz veru.	23. Poruka iz 1888. je prodor koji Luter, Calvin i Vesli nikada nisu našli. Ona usmerava jevanđelje ka čišćenju nebeske svetinje.
24. Predstavljanje Hristove sadašnje službe u čišćenju nebeske svetinje u vezi sa ličnim hrišćanskim iskustvom gotovo da i ne postoji.	24. Pravo opravdanje verom sada se veže za Hristovo delo u Svetinji nad svetinjama (<i>Rani Spisi</i> , 254). Ovo je jedinstvena istina poverena našoj crkvi.
25. „Jeftina milost“ je jedina mogući rezultat zbrke oko Hristove prirode, predrasuda protiv savršenog hrišćanskog karaktera, zasenjivanje krsta i zanemarivanje istine o očišćenju svetinje.	25. Pravednost kroz veru nameće ekstremno visok standard - samog Hrista. On je Uzor koji služi tu milost vernicima. On će se vratiti kada vidi svoj karakter savršeno preslikan u svom narodu. Ovo se ostvaruje verom, ne delima.
26. 1. Jovanova 2:1 nam govori da ne grešimo, kao što nam naša osiguravajuća kompanija kaže da se ne sudarimo. Ali ti ćeš sagrešiti, pre ili kasnije, pa budi siguran da si „pokriven“ sa Advokatom koji će Ocu proslediti izvinjenje za tebe. Mi ne možemo očekivati više od pobede nad „poznatim“ gresima. Iskustvo nepoznatih greha izgleda da će biti nezaobilazno sve dok Hristos ponovo ne dođe.	26. 1. Jovanova 2,1 govori da je svrha Njegove žrtve na krstu bila prestanak grešenja Njegovog naroda. Ne izvinjenje za ovekovečenje greha. Ovo postaje živo kada oni dokuče načelo zajedničke krivice - njihovu vezu sa „gresima celog sveta.“ Nebo će potpomoći vernike da nadvladaju kao što je Hristos nadvladao.
27. Preovlađujuća sebična briga otežava zamisao pokajanja za ičije osim svoje sopstvene grehe. Prvenstvena motivacija je interes za samo svoje lično spasenje. Stvarno saosećanje sa Hristom nije moguće sve dok nada u nagradu ili strah od pakla ostaju kao preovlađujuća motivacija srca.	27. Kajanje i krštenje u Hrista uvode veće staranje: mi vidimo sebe kao potencijalnog krivca za „grehe celog sveta.“ Vera čini mogućim saživljavanje sa Hristom u Njegovom završnom delu kao što se mlada saživljava sa svojim ženikom. Zajedničko pokajanje, poput Njegovog, to omogućava.
28. Održavanje „veze“ sa Hristom je težak, mučan proces. Sve zavisi od tvog ostajanja u Božjoj ruci. „Održavanje svoje brzine“ ili „ravnoteže“ će uzrokovati da „padneš“. Ovo je program <i>uradi-sam</i> .	28. Sve zavisi od tvoje vere, da te Bog drži u svojoj ruci. Ono što čini da je hrišćanski život težak je zasenjivanje jevanđelja o Hristovoj pravednosti. „Ljubav Hristova nas zarobljava.“
29. Doktrinarne razlike među članovima crkve su nezaobilazne sve dok Hristos ne dođe. Istinito i potpuno jedinstvo je nemoguće.	29. Savršeno jedinstvo je merilo da crkva ima pravu veru. Na primer, ne postoji potreba za sukobljavajućim, konfuznim proročkim idejama.
30. Možemo verovati, dati primer i učiti pravu pravednost kroz veru desetinama godina i delo neće biti završeno. (Ovo smo radili jedan vek.)	30. Verovati i učiti pravednost kroz veru u jasnoj vezi sa čišćenjem Svetinje će promeniti i crkvu i svet u jednoj generaciji i završiti delo. (Ovo još nije istinski urađeno.)

31. Vreme Hristovog dolaska je neopozivo određeno vrhovnom Božjom voljom i Njegov narod ne može ni da ubrza ni da uspori dolazak.	31. Hrist je željan da se vrati kao što je mladoženja željan venčanja. On će doći čim se Njegova Mlada pripremi. Odgađanje je njena odgovornost.
32. Drugi Hristov dolazak većinom priželjkuju stari, bolesni, siromašni ili ljudi koji pate. Naša potreba je naša najveća briga. Neka On dođe „tako da svi možemo ići kući u slavi.“	32. Naklonost Hristu, čežnja da On primi Njegovu nagradu i priznanje, i želja da se vidi kraj svetske agonije, ovo su stvarni razlozi za želju da se ubrza Njegov povratak. Ova nova motivacija je proizvod prave vere.
33. Opšta saglasnost je važnija nego istina. Ako je tvoje ubeđenje drugačije od ubeđenja većine, pokori im se.	33. Prava vera daje hrabrost da se prevaziđe strah od većine ili sile koju ona može posedovati.
34. Pogled na dva zaveta izložen u Adventističkom biblijskom komentaru i Biblijskom rečniku je sličan sa pogledom onih koji su se u početku suprotstavili poruci iz 1888.	34. Stari zavet je bio izraelsko bezverno obećanje o pokornosti; i „proizvodi ropstvo“ kroz „znanje o [našim] prekršenim obećanjima.“ Novi zavet je vera u Božje obećanje za nas.
35. Poruka iz 1888. ima svoj izvor u „verovanjima protestantskih crkava današnjice“ (Pis, <i>Samo verom</i> , str. 138, 139). Mi nemamo posebno jevanđelje.	35. Poruka se veoma razlikuje od one koju prenose popularne crkve. „Poruka trećeg anđela u stvarnosti“ je biblijska, „Hristos i to raspeti“.
36. Kao narod, i naročito kao pastori, mi ispravno razumemo pravednost kroz veru. Ono što nama treba je više rada. „Zaboravimo 1888. i radimo vrednije.“	36. Naročito u ovom pogledu mi smo „jadni, mizerni, siromašni, slabi i goli.“ Ni jedan radni program ne može završiti delo. „Ovo je delo Božje, da verujete u Njega i Onoga koga vam je poslao.“ Nama je potrebna poruka iz 1888. koju je On poslao!

DODATAK C

Jedan izvor mita o prihvatanju

Veoma popularan pogled da je poruka iz 1888. prihvaćena u toj eri došao je od iskrenih, ozbiljnih, dobronamernih ljudi. Njihova lojalnost crkvi i vođstvu je vredna pohvale i daje dokaze o oduševljenom tiskom duhu.

Ipak, ovaj pogled je u direktnom konfliktu sa istorijom, sa mnogobrojnim izjavama Elen Vajt i, što je još bitnije, sa svedočanstvom Vernog Svedoka koji je dao Svoju krv za ovu crkvu. Mit o prihvatanju insistira, čak i posle veka odgađanja (pisano 1987. – prim. prev.), da sam „bogat i obogatio sam se” po pitanju prihvatanja i razumevanja pravednosti kroz veru. Naš Gospod kaže da smo mi „siromašni.” Sukob pogleda je ozbiljan, jer je ugroženo duhovno stanje crkve u svetu, a takođe i Njegova čast.

U pogledu činjenice da svedočanstvo Elen Vajt jasno govori da je početak poznog dažda i glasnog pokliča bio „u velikoj meri” odbačen, kako je moguće da većina naših pastora, učitelja i članova širom sveta veruje da je poruka prihvaćena od strane vođstva te generacije?

Deo problema je neprekidna konfuzija misli koja je po svemu sudeći namerna. Kao narod mi *prihvatamo* popularnu protestantsku doktrinu o pravednosti kroz veru isto kao što protestanti ispovedaju da je veruju. Stoga naše apologete insistiraju da ova „doktrina” nije bila odbačena 1888. ili kasnije. Ali ovo nije puna istina o našoj istoriji. Naša braća *jesu* „u velikoj meri” odbacila poruku koja je bila početak poznog dažda i glasnog pokliča. Ova očigledna činjenica objašnjava dugo odlaganje i ništa drugo ga ne može objasniti.

Šta je izvor ove istrajne i globalne konfuzije i pogrešnog razumevanja? Bez sumnje je to ljudski sud dobrih ljudi čije je osnovno stanje uma tipično laodikejsko. Mi svi imamo udeo u tom stanju uma, po prirodi. Bolno je za svakoga od nas da veruje u to što Verni Svedok kaže, da istina iz naše istorije otkriva da smo „nesrećni i nevoljni,” naša istorija 1888 je na osobiti način ponavljanje jevrejske istorije na Golgoti. Ta istorija ukazuje na našu najveću potrebu: denominaciono pokajanje.

Ovo neprijatno ubeđenje mora po bilo koju cenu biti ugušeno sa sigurnošću koja govori „bogat sam i obogatio sam se.” Otuda mit o prihvatanju. Jedan glavni izvor tog mita uživa takvo jedinstveno poverenje da izgleda nemoguće ikome dovesti ga u pitanje.

U svojoj knjizi *Puste godine 1876-1891*, Artur Vajt nas informiše da „*koncept da je Generalna Konferencija, pa stoga i cela denominacija, odbacila poruku o pravednosti kroz veru iz 1888. je bez osnova i nije bio izlagan sve do četrdeset godina posle mineapoliskog sastanka i trinaest godina posle smrti Elen Vajt*” (str. 396). Autor je unuk Elen Vajt.

Već smo ukazali kako je odbacivanje poruke iz 1888. bilo jasno prepoznato od strane Elen Vajt i njenih savremenika od 1893. pa sve do 1901. (pogledaj četvrto poglavlje ove knjige).

„Četrdeset godina posle mineapoliskog sastanka” dovodi nas negde u 1928-u. Tada je Tejlor G. Banč sa *Pacifik Junion* koledža javno povezao našu istoriju 1888. sa istorijom Izraela kod Kades-Varnije kada su odbacili izveštaj Haleva i Isusa Navina. V.C. Vajt, sin Elen Vajt, prigovarao je Banču, ubeđujući ga da se takvo odbacivanje nije desilo 1888. On je bio prisutan na toj konferenciji, rekao je, i on je znao. Prirodno je da je isti pogled preneo na svog sina, Artura L. Vajta, koji je mnogo godina služio kao sekretar u *Zaostavštini Elen Vajt* i pod čijim je nadzorom i odobrenjem bilo štampano 1500 strana u vezi 1888. od 1950.

Obojica, i sin i unuk, sa pravom su uživali ogromno poštovanje u crkvi Adventista sedmog dana. Oni su bili potpuno iskreni u svom naporu da vaspitaju nekoliko generacija našeg naroda u verovanju da poruka iz 1888. nije bila odbačena. Mi im odajemo puno poštovanje koje njihovo jedinstveno mesto u našoj istoriji zaslužuje. U isto vreme, moramo izjaviti da je Elen Vajt uživala jedinstveniju službu, kao nadahnuti vesnik Gospodnji čija je služba odraz svedočanstva Isusovog, Duha

Proroštva. Njen proročki dar obdario ju je pronicljivošću koja prosto prodire ispod površine. Čak i ako se hiljadu svedoka sa nenadahnutim prosuđivanjem nađe u protivurečnosti sa nadahnutim prorokom, mi moramo verovati nadahnutoj reči jer u njoj se nalazi „tako govori Gospod”. Svedočanstvo Elen Vajt je tako jasno i čisto da ga i običan čovek može razumeti. Budućnost crkve leži u ovakvom pravilnom razumevanju proročkog vodstva.

Ukazivanje na to kako je pogled o prihvatanju dobio zvaničnu podršku, nalazi se u izjavi V.C. Vajta u propovedi u Linkolnu, Nebraska, 25. novembra 1905. On opisuje događaj u Evondejlu, Australija, deceniju ranije, kada je V.V. Preskot bio u poseti. Pošta je došla iz Amerike i on i Preskot su čitali pisma Eleni Vajt od vodeće braće iz Generalne Konferencije, iz dalekog Batl Krika. Pisma su govorila o, navodno, velikom napretku u Americi i predivnim duhovnim pobedama u vezi sa problemom iz 1888. V.C. Vajt se sjeća tog događaja ovako:

Godinama sam osećao da je moja prednost da učinim sve da usmerim Majčinu pažnju na najdivnije karakteristike našeg dela... Smatrao sam da pošto je Gospod izabrao Majku kao svog zastupnika za ispravljanje zabluda u crkvi... i pošto ova otkrivenja muče njenu dušu do smrti, ja ne mogu pogrešiti ako iznesem sve reči radosti i sve dobre vesti koje će utešiti njeno srce i svaki događaj koji će pokazati silu Hristovu koja radi u crkvi kao i najbolju stranu ljudi koji rade u crkvi i koji nose teške terete u radu za Gospoda; stoga ja ću nastojati da usmerim njenu pažnju na bolju stranu stvari...

Dakle, jednog dana dok smo još živeli u Kuranbongu, Novi Južni Vels, primili smo pisma od predsednika Generalne Konferencije ispunjena radosnim izveštajima, pišući nam o dobrim saborskim sastancima i kako su neki od onih biznismena koji su bili ukoreni Svedočanstvima³⁰ išli po raznim državama (u SAD – prim. prev.) i govorili na sastancima i da su stekli novo duhovno iskustvo i bili od velike pomoći na tim sastancima...

Mi [on i Preskot] smo bili veoma sretni čitajući ova pisma. Bili smo prilično ushićeni zbog njih pa smo se ujedinili u slavljenju Gospoda za dobar izveštaj. Zamislite moje iznenađenje kada mi je sutradan poslepodne Majka rekla da je pisala ovim ljudima od kojih smo primili izveštaj, i onda mi je onda čitala najdalekosežniju kritiku, najprodorniji ukor zbog uvođenja pogrešnih planova i principa u svom radu, koji je ikada bio napisan toj grupi ljudi.³¹ Ovo je bila velika pouka za mene (Spalding-Magan Collection, str. 470).

Elen Vajt je zabeležila tugu svog srca koja baca novo svetlo na ovaj događaj. Nije poražavajuće primetiti da ni V.C. Vajt ni V.V. Preskot nisu uživali veću pronicljivost od one koja se daje Duhom proroštva. Dar nije nasledan. Bilo bi prirodno za njih, kao što je i za nas, verovati tako vrednim pismima od predsednika Generalne Konferencije koji sadrže tako dobre vesti. Duh koji je ispunjavao crkvu uvek je bio optimističan, slaveći progres i pobeде.

Ali stanje srca svih ljudskih bića je prirodno u sukobu sa „svedočanstvom Isusovim” ukoliko nije naročito prosvetljeno Duhom Svetim. Pišući predsedniku Generalne Konferencije Elen Vajt je opisala kako se osećala dok su je njen sin i Preskot uveravali da su ti gorući izveštaji iz Batl Krika bili istina:

Dragi Brate Olsen,

U oktobru sam ti napisala dugo pismo... Teret na meni je bio veoma veliki, u vezi sa tobom i sa delom u Batl Kriku. Osećala sam da su ti i ruke i noge svezane i ti si se krotko tome potčinio. Bila sam tako uznemirena da sam u razgovoru sa Bratom Preskotom iznela svoja osećanja. Obojica, on i V.C.V. pokušavali su da razbiju moje strahove; sve su predstavili u najboljem mogućem svetlu. Ali umesto da su me ohrabrilе, njihove reči su me uzbunile. Ako ovi ljudi ne mogu uvideti ishod afera, mislila sam, kako je beznadežan zadatak navesti one u Batl Kriku da shvate. Ta

³⁰ Harmon Lindzi i A.R. Henri, su se „suprotstavljali delu Božjem još od mineapoliskog sastanka.“ Pismo Elen G. Vajt, 27. avgust 1896.

³¹ Primeri ovege prepiske mogu se naći u *Svedočanstvima za propovednike*, str. 63-77, 89-98

misao pogodila je moje srce kao nož. Rekla sam, neću poslati napisano pismo starešini Olsenu.

...Otprilike dve sedmice bila sam u potpunoj nemoći. Bila sam kao polomljena trska. Nisam mogla napustiti svoju sobu, nisam mogla razgovarati sa bratom i sestrom Preskot. Nisam očekivala da ću se oporaviti... Ali... moja snaga se postepeno vratila. (Pismo, 25. maj 1896).

Zato što je problem poznog dažda i glasnog pokliča jako bitan, imperativ je da crkva i vodstvo položi apsolutno poverenje u svedočanstvo Duha proroštva. Kada se ljudsko rasuđivanje sukobi sa ovim nadahnutim svedočanstvom, bez obzira koliko počastvovana bila ljudska oruđa, Duh proroštva mora dobiti apsolutno prvenstvo.

Dobar deo veka, mi kao narod smo uživali u ovom lako prihvatljivom, lažnom optimizmu. Tragična posledica je dodatno naširoko rasprostranjeno nepoverenje u savet Vernog Svedoka. Zar nisu veliki duhovni blagoslovi rezultat punog priznanja istine? Ispravno shvaćena naša denominaciona istorija je neprekidni komentar na Hristove reči iz Otkrivenja 3,14-21 i poziv na primereno pokajanje.

Onaj ko kontroliše prošlost kontroliše i budućnost. Mlakost i duhovna slabost su posledice pogrešno shvaćene istorije.

Šta je budućnost Crkve Adventista sedmog dana?

Istina je da je crkva Adventista sedmog dana odgodila propovedanje večnog jevanđelja u njegovoj čistoti svetu (Evangelizam, str. 694-697). Svi smo mi odgovorni za ovaj podbačaj. Postoji zajednička umešanost. Elen Vajt je često naše padove povezivala sa padovima starog Izraela gde je svaka generacija delila krivicu svojih predaka zato što ne samo da su učestvovali u istoj paloj ljudskoj prirodi nego su i praktikovali isto neverovanje (pogledaj pogravlje 4 ove knjige). Postoje mnogi tragični dokazi našeg posrtanja, nepokornosti Duhu proroštva i čak otpada. Naša istorija od 1888-e je potpuno jasna.

Da li ovo znači da je Gospod odbacio svoju crkvu ili njeno vođstvo? Ili ako to On nije još učinio da li će to učiniti u budućnosti? Da li je Crkva Adventista sedmog dana predodređena da padne?

Kada oni koji su odlučili da slede Hrista protestuju protiv onoga što oni veruju da je otpad ili pogrešno delovanje u crkvi i kada se nađu odbačeni, da li treba da zaključe da je situacija beznadežna? Da li bi trebalo da povuku svoju podršku i svoje članstvo?

Rečeno nam je u *Delima apostolskim*, strana 11, da su „verne duše” uvek sačinjavale pravu crkvu. Da li će nastati nova grupa ili slobodna zajednica formirana od „vernih duša” koja će završiti jevanđeoski nalog i napustiti organizovanu crkvu koja će nestati u konačnom otpadu?

Ako je crkva kao brod, da li je ovaj brod predodređen da potone kao Titanik? Ili će biti preuzet od strane pobunjeničke posade? Da li „verne duše” treba da napuste brod i skoče u hladnu vodu? Ili u poslednje dane neće biti „broda” pa će svaki bivši putnik plivati sam za sebe držeći se za komade olupine? Ili će svaki putnik postati član posade i pod vođstvom Hrista kao Kapetana uploviti čvrsti brod u luku?

Elen Vajt je slikala crkvu Adventista sedmog dana kao „carski brod koji nosi narod Božji” i izjavila da će on uploviti „sigurno u luku” (2. Odabrane poruke, str. 390; 1892). Šta je prava crkva? Da li je organizovana crkva ispunjenje proročanstva iz 12. glave Otkrivenja o „ostatku [ženinog] semena, koje drži zapovesti Božje i ima svedočanstvo Isusa Hrista”? Ili je pravi „ostatak” samo nekohezivna, neorganizovana, nezdržena masa sastavljena od „vernih duša”?

Nemudra osoba bi se usudila da kaže da prava veza sa organizovanom crkvom može garantovati lično spasenje. Naravno da to nije tačno. Ovo nije predmet rasprave. Osnovno pitanje je da li su crkveno članstvo i podrška crkvi dovoljne dužnosti koje Bog zahteva od „vernih duša.” Šta je „um Hristov” u odnosu na Crkvu Adventista sedmog dana? Ukoliko pronađemo odgovor na ovo pitanje mi možemo znati kakvo stanje našeg „uma” treba da bude u odnosu na to.

U Pismu postoje smernice koji nam mogu pomoći kao i brojni citati iz pera Elen Vajt:

(1) Božja namera je uvek bila da Njegov narod na Zemlji bude organizovana, denominaciona vidljiva „porodica”. Razlog za to je da oni mogu biti Njegovi svedoci, Njegovi lovci na duše u svetlu. Avramovo „seme” je bio starozavetni ekvivalent za crkvu. Gospod mu je obećao: „U tebi će se blagosloviti svi narodi na zemlji... Tvom semenu ja ću dati ovu zemlju.” „Uspostaviću moj zavet između mene i tebe i tvog semena posle tebe po svim njihovim generacijama... i sa svim semenom posle tebe. Uspostaviću moj zavet sa Isakom” (1. Mojsijeva 12,3. 7; 17,7. 21).

(2) Bog nikada nije promenio taj zavet i On ga *ne može* promeniti. Kroz sve vekove otpada starozavetnog Izraela i Judeje, Gospod je ostao veran svom obećanju. U dane proroka Ilije, otpalog kralja Ahava i njegove bezbožne kraljice Jezavelje, Izrael je i dalje bio Izrael. U najmračnije doba judejske istorije, u Jeremijine dane kada ih je Gospod poslao u zatočeništvo u Vavilon oni su i dalje bili Božji izabrani narod. Oni nisu nikada *postali* Vavilon iako su bili u ropstvu u Vavilonu. Samo oni koji su odbili da se vrate nazad na kraju robovanja su izgubili mesto u istoriji. Zavet je i dalje važio za one koji su odražavali identitet izabranog naroda i kroz njih je Mesija konačno i došao.

(3) Ovim se ne kaže da je i jedan Avramov potomak po telu automatski bio naslednik zaveta.

Uvek je bilo „u Isaku će se tvoje seme blagosloviti.“ „Oni koji su *od vere* oni su seme Avramovo” (Rimljanima 9,7; Galatima 3,7). Pravi Izrael su uvek sačinjavali oni koji su imali veru Avramovu. Ali oni su uvek morali biti izabrani, vidljivi narod, prema Božjem planu, tako da su mogli uspešno funkcionisati u evangeliziranju sveta. Čak je i sluškinja Nemanove žene gajila takav odnos u svom robovanju i pridobijala duše (2. Carevima 5).

(4) Rana apostolska hrišćanska crkva nije bila neki dodatak ili ogranak od Izraela. *Ona je bila pravi Izrael*. I to je bilo zato što su njeni članovi gajili veru Avramovu (Galatima 3,7-9. 29). Od njenog samog početka, kada je Isus pozvao prve apostole, Njegova crkva je bila organizovano, izabrano telo (Dela apostolska, str. 18; Čeznja vekova, str. 29). Za vreme Njegove zemaljske službe ona je bila usko povezana sa Njima kao svojim Vođom.

Novi zavet ukazuje da je u apostolsko vreme crkva bila tako visoko organizovana i izabrana, sa apostolima, starešinama, jevanđelistima, učiteljima, đakonima, đakonicama i ostalima sa različitim darovima koji su svi funkcionisali u jednoj disciplinovanoj vezi pod vođstvom Duha Svetoga (1. Korinćanima 12,1-28; Efescima 4,8-16; 1. Timotiju 3,1-15; Titu 1,5-11). Kada se Saul iz Tarsa obratio Gospod ga je doveo u usku vezu sa Njegovom organizovanom crkvom (Dela apostolska 9,10-19; E.G. Vajt, Dela apostolska, str. 122, 163). „Verne duše” su zaista sačinjavale ranu crkvu, ali ta crkva nikako nije bila neorganizovana. Postoje mnogobrojni primeri o jakoj disciplini. Kada se upotrebi kao dokaz da organizovana crkva nikako ne može biti prava crkva, izjava iz Dela apostolskih 11 o „vermin dušama” biva izvučena iz svog konteksta.

(5) Zapis o Božjoj brizi nad „ženom koja pobeže u pustinju... hiljadu i dvesta i šezdeset dana” ukazuje iznova da je i ova progonjena crkva tokom srednjeg veka sledila novozavetni sistem organizacije i discipline (Velika borba, str. 62, 63, 67-69). Pravi vernici su uvek funkcionisali kao jedno telo, iako precizni detalji o organizaciji variraju.

(6) U ranim danima Crkve Adventista sedmog dana, bitka je vođena oko organizacije sa fanatičnim anarhistima koji su se suprotstavljali odgovarajućoj disciplini u crkvi (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 26-29). Duh Sveti je postavio svoj jasan pečat odobravanja na potrebu za redom. Naši pioniri su videli izabranu Crkvu adventista sedmog dana u njenom organizovanom stanju kao ispunjenje Otkrivenja 12,17 i 14,12. Oni su je videli kao božanski naime-novanu da delotvorno funkcioniše u propovedanju jevanđelja svetu i pripremi narod za dolazak Gospodnji (Osnove hrišćanskog obrazovanja, str. 254; 1. Sved. 271, 413; 3. Sved. 501).

Svaki pokret koji vodi Duh Sveti mora biti organizovan i disciplinovan, zato što „Bog nije autor konfuzije” (1 Korinćanima 14,33). Vek dugo (sada više – prim. prev.) postojanje Crkve adventista sedmog dana na svetskom nivou među toliko mnogo različitih kultura jasan je dokaz o radu Duha Svetoga. Ne postoji nijedan drugi svetski pokret ili grupa vernika koja se čak i približno može identifikovati kao ispunjenje Otkrivenja 14,6-12. Elen Vajt nikada nije sumnjala u naš istorijski identitet (Za primer pogledaj 9. Sved., str. 19; 1. Sved. 186-187; Odabrane poruke, 91-93; Biblijski komentar Adventista sedmog dana, tom 7, str. 959-961).

Već imamo telo divno načinjeno od Gospoda da izvrši zadatak propovedanja „večnog jevanđe-lja.” Ni nezavisni pokreti ni ogranci ne mogu ni približno postati tako delotvoran instrument u pridobijanju duša. Pravi adventisti sedmog dana mnogo su više zainteresovani za čast i proslavlja-nje Spasitelja nego za svoju ličnu nagradu. Oni se brinu za ispunjenje Njegovog jevanđeoskog naloga za svet više nego za svoju ličnu sigurnost. Za njih, ljubav prema sebi je raspeta sa Hristom. Oni su „pod blagodaću,” novoj motivaciji dobijenoj kroz zahvalnost za Njegovu žrtvu, radije nego „pod zakonom,” bivšom motivacijom za duhovnu sebičnu zabrinutost.

Oni podnose isti probu koju je Mojsije podneo. Kada je Gospod ponudio da odbaci svoj organi-zovani narod i uzdigne Mojsija kao vođu njihovih odeljenih naslednika, Mojsije je izabrao da njegovo ime bude izbrisano iz knjige života radije nego da vidi Božju čast tako obrukanu (2. Mojsijeva 32). „Rešetanje” u poslednje dane će odvojiti od Božjeg naroda sve one čija duboka motivacija srca jeste briga za ličnu sigurnost.

(7) Sebična motivacija srca zvana „pod zakonom“ dolazi od podbačaja da se prihvati pravednost kroz veru. Ona je zatrovala uvođenje principa crkvene organizacije. Džejms i Elen Vajt su molili da se Hristos prepozna kao pravi vođa crkve:

Nikada za vreme svoje zemaljske službe Hristos nije objavio da iko od njegovih učenika treba da bude postavljen kao vođa... i ne postoji nagoveštaj da je ijedan od apostola naimenovao ijednog od kasnijih učenika za vođu... Stoga je Hristos vođa svog naroda kroz sve vekove... Hristos će voditi Njegov narod ako oni dopuste da budu vođeni (Džejms Vajt, RH, 1. decembar 1874).

Nije bila namera Božja da bilo kakav sistem organizacije postoji u hrišćanskoj crkvi koji bi preuzeo vođstvo od Hrista.

Službenik koji se stavi pod upravu bilo kog odbora u Konferenciji, izvlači se iz Hristovih ruku. Neka nam Bog sačuva našu organizaciju i formu crkvene discipline u njenoj originalnoj formi (isto, 4. januar 1881).

Ali priznati Hrista kao Poglavara crkve, koji vodi njenu organizaciju, zahteva pokoravanje srca Njemu; ovo postaje potpuno nemoguće ako se dobra vest o pravednosti kroz veru potpuno ne razume. Motivacija „pod zakonom“ istiskuje motivaciju „pod blagodaću“ pa i vođe i narod trpe štetu. Ispoljava se „carska vlast“ gde se i pastori i vernici uče da gledaju u pogrešiva ljudska bića za vođstvo, sledeći njihove naloge i hvaleći ih. Prevejana služba Valu ispunjava ljubavlju prema sebi dok u isto vreme ispoveda vernost Hristu. (Uobičajena praksa zaposlenih u Konferenciji koji svoje predsednike nazivaju „šefom“ je tipičan primer direktnog narušavanja Hristovog saveta iz Jevanđelja po Mateju 30,25-28) Motivacija „pod zakonom“ može tako duboko obuzeti crkvu da iskreni vernici misle da je prosto nemoguće imati bilo koji drugi vid delotvornog vođstva (Svedočanstva za propovednike i sluge Jevanđelja, str. 359-364)

(8) Važna istina koja će nam pomoći da razumemo um Hristov prema Crkvi adventista sedmog dana je naša istorija iz 1888-e. Uprkos decenijama mlakosti Gospod je poslao „početak“ konačnog poznog dažda kroz delegate na zasedanje Generalne Konferencije. On je počastvovao ove ljude sa „otkrivenjem pravednosti Hristove“ u „najdragocenijoj poruci“ namenjenoj da obasja zemlju slavom.

(9) Namera reorganizacije 1901-e bila je da se unese probuđenje, reformacija i vrati Hristovom vođstvu koje radi kroz one koji veruju Njegovoj reči: „Svi ste vi braća“. Ali duhovno probuđenje se nije desilo. Bio je to samo san, „šta je moglo da bude.“ Obrazac za neverovanje iz 1888-e nije uklonjen (8. Sved., str. 104-106; Pismo Elen Vajt sudiji Džesu Arturu, 15. januar 1903).

Zasedanje Generalne Konferencije 1903-e po nekima je bilo korak unazad. Džonsov i Vagonerov stav prema prepravljenom uređenju razmotren je u 10-om poglavlju ove knjige. Nekoliko drugih im se pridružilo u tom ubeđenju:

Svaki čovek koji je ikada čitao ove istorije (Niander, Mošejm) ne može doći do drugog zaključka osim da principi koji su izneseni ovde kroz preporučeno ustrojstvo (1903)... su isti principi, i predstavljeni na potpuno isti način, kao što su bili kada je papstvo stvoreno... Onog trenutka kada ste glasali za njih, vi ste izglasali svoj povratak tamo gde smo bili dve godine pre i čak pre toga (P.T. Magan, GCB 1903, str. 150).

Braćo, ono što treba da uradimo jeste da se vratimo gde smo bili pre dve godine po pitanju reorganizacije, da ga uzdignemo, sagledamo i realno preispitamo, zato što su oni koji su bili na odgovornim položajima priznali da to nisu objavili jer nisu verovali da je to moguće. Ja verujem da to je moguće (E.A. Saderlend, isto, str. 168, 169).

(10) Ako je i verovala da je korekcija iz 1903-e bila greška, Elen Vajt joj se nikada javno nije suprotstavila iako neki od njenih kasnijih komentara mogu biti tumačeni kao neodobravanje. Ali treba primetiti važnu činjenicu da ona nije povukla svoju podršku od organizovane crkve posle 1903-e nego je ostala lojalna sve do svoje smrti 1915-e. Ovo je bila uprkos činjenici da je ona bila duboko razočarana sa duhovnim *rezultatima* zasedanja iz 1901-e (8. Sved., str. 104-106; Pismo

sudiji Džesu Arturu, 15. januar 1903). Gospod je nastavio kroz sve te godine da ukazuje čast ovoj crkvi službom svog slugu.

Rešenje za nas problem ne leži u uništavanju ili menjanju mehaničkog sistema naše uspostavljene organizacije već u nalaženju pokajanja i sjedinjavanja sa Hristom u okviru nje. Sve je bezuspešno ukoliko se sekirom ne udari u koren stabla. Slabosti ili greške organizacije će biti uklonjene gotovo preko noći kada Duh Sveti uspe da nas dovede do pokajanja.

(11) Bukvalno milioni ljudi mogu svedočiti da ih je jedino Crkva adventista sedmog dana dovela do poznanja večnog jevanđelja iz Otkrivenja 14, uprkos njenim promašajima. Najbolja nada za potpuno uspešno objavljivanje poslednje poruke svetu jeste pokajana Crkva adventista sedmog dana koja ne samo da objavljuje poruku u njenoj čistoti nego i pokazuje da poruka deluje. Ovo je bilo ubeđenje Elen Vajt; u vreme neverovanja iz ere 1888-e ona se nadala reformaciji:

Bog je na čelu dela i On postavlja sve u red. Ako su potrebne ispravke na čelu dela, Bog će se time pozabaviti i raditi da ispravi svaku pogrešku... Bog će uvesti plemeniti brod koji nosi Božji narod bezbedno u luku (2. Odabrane poruke, str. 390; 1892).

Iako zlo postoji u crkvi i biće ga sve do kraja sveta, crkva u ove poslednje dane je svetlo svetu koji je zatrovan i demoralisan grehom. Crkva, oslabljena i nesavršena, koja ima potrebu za ukorom, upozorenjem i savetom, je jedini objekat na zemlji kojem Hristos poklanja svoju vrhovnu pažnju... Neka svi budu pažljivi da ne podignu viku na one koji jedini ispunjavaju dati opis o ostatku koji drži zapovesti Božje i ima veru Isusovu, koji uzdižu standarde pravednosti u ove poslednje dane. Bog ima izabrani narod, crkvu na zemlji, bolju od svega, iznad svih po svojim sposobnostima da poučava istinu, da odbrani Božji zakon... Ujedinimo se svi sa ovim izbranim slugama (Svedočanstva za propovednike i slugu Jevanđelja, str. 49, 57, 58; 1893).

Kada se neko odvoji od organizovanog tela Božjeg naroda koji drži zapovesti, kada počne da vaga crkvu ljudskim merilima i izriče sud nad njima tada možete znati da ga Bog ne vodi (3. Odabrane poruke, str. 18; 1893).

Pobeda će pratiti Treću anđeosku vest. Kao što je Zapovednik Gospodnje vojske oborio zidove Jerihona tako će Božji narod koji drži sve zapovesti trijumfovati a svi protivni elementi će biti poraženi (Svedočanstva za propovednike i slugu Jevanđelja, str. 410; 1898).

Nikada nisam bila više zadivljena kao kada su se stvari preokrenule na ovom sastanku (zasedanje 1901-e). Ovo nije naše delo. Bog to vodi... Hoću da svako od vas ovo zapamti i hoću da svako od vas zapamti da je Bog takođe rekao da će On isceliti rane Svog naroda (GCB 1901, str. 463, 464).

Bilo da su ove „rane” zalečene 1901-e i posle ili ne, mi možemo biti ohrabreni obećanjem da „će ih On zalečiti.“ Posle 1901-e i 1903-e Elen Vajt je dala neke od najsnažnijih izjava za svog života prepoznajući ovu organizovanu crkvu kao jedinu pravu i dala osiguranje o njenom konačnom uspehu u službi kada pokajanje ispuni telo:

Mi ne možemo sada odustati od temelja koji je Bog postavio. Mi ne možemo sada ući u neku novu organizaciju; to bi značilo otpad od istine (Manus. 129, 1905).

Naloženo mi je da kažem adventistima celog sveta da nas je Bog pozvao da kao narod budemo Njegovo posebno blago. On je odredio da Njegova crkva na zemlji stoji savršeno ujedinjena u Duhu i savetu Gospoda nad vojskama do kraja vremena (Odabrane poruke, str. 397; 1908).

Strah Gospodnji, shvatanje Njegove dobrote, će kružiti kroz svaku (adventističku) instituciju. Atmosfera mira će ispunjavati svako odeljenje. Svaka izgovorena reč, svako učinjeno delo, će imati uticaj istovetan nebeskom uticaju... Tada će delo krenuti napred sa postojanošću i dvostrukom snagom. Nova delotvornost će biti dodeljena radnicima na svakoj liniji... Zemlja će biti osvetljena slavom Božjom i naš deo će biti da svedočimo o skorom dolasku, u snazi i slavi, našeg Gospoda i Spasitelja (Medicinska služba, str. 184, 185; 1902).

Ohrabrena sam i blagoslovena shvatanjem da Bog Izraelov i dalje vodi Njegov narod i da će On nastaviti da bude sa njima, sve do kraja (primedba na sednicu Generalne Konferencije 1913;

Događaji iz života Elen Vajt, str. 437, 438).

Ona je jasno definisala „Božji narod“ kao „ovu denominaciju“. V.C. Vajt je napisao ono što sledi nekoliko sedmica pre njene smrti:

Rekao sam gospođi Lidi Skot kako je Majka cenila iskustvo crkve ostatka i njeno pozitivno učenje da Bog neće dopustiti ovoj denominaciji da tako duboko padne u otpad da dođe do nastanka neke nove crkve (Pismo, 23. maj 1915).

Bolnica je mesto gde bolesni ljudi mogu dobiti medicinsku pomoć u cilju obnove njihovog zdravlja. Pacijentov život je od vrhovne važnosti. Crkva koja treba da postane Nevesta Hristova je bolesna; njoj treba iscelenje. Odanost Hristu zahteva odanost Njegovoj budućoj Nevesti, potpunu saradnju da se obezbedi njeno iscelenje.

Mi koji smo služili kao misionari u Africi videli smo kako odanost Hristu (ili nedostatak iste) deluje u ljudskom srcu. Dvolični hrišćani su nesvesno pokazivali njihov duh govoreći o crkvi kao „vi“ ili „oni.“ Oni nisu manje mogli mariti za njenu čast ili napredak. Ali istinski vernici u Hristu ispoljavali su združeno jedinstvo sa crkvom, govoreći gotovo nagonski „mi.“³² Oni su mnogo više zabrinuti za njenu čast nego za svoju ličnu nagradu.

(12) Šta je značajno u tome da su Božja obećanja uslovna? Da li treba da zauzmemo stav čekaj-i-vidi i zamrznemo našu odanost i podršku sve dok ne vidimo dokaz da je crkva ispunila uslove? Sledeća izjava naglašava uslove:

Mi smo daleko od mesta gde bi trebali biti da je naše hrišćansko iskustvo bilo u skladu sa svetlom i prilikama koje su nam date... Da smo hodali u svetlu koje nam je dato... naša bi staza bila sve svetlija i svetlija...

Crkva Adventista sedmog dana će biti izmerena na merilima svetinje. Njoj će biti suđeno po privilegijama i mogućnostima koje je imala... Ako je dodeljeni blagoslovi ne osposobe da uradi delo koje joj je povereno, nad njom će biti izrečena presuda „našao si se lak“ (8. Sved., str. 247).

Obećanja pradaonom Izraelu nisu ništa manje bila uslovna. Generacija za generacijom je „nađena laka“ i umrla kao gubitnik. Istorija kod Kadis-Varnije je ponovljena mnogo puta kada je cela generacija umesto dve osobe morala da izgine u pustinji. Ipak, Bog koji drži zavet je ostao odan Izraelu kada je Izrael bio nepokoran Njemu. On je uvek pokušavao iznova sa novom generacijom. On nikada nije uzeo drugi narod da bude „seme Avramovo.“

Zato što je pradaoni Izrael ponavljao pad isto kao i crkva u moderna vremena, to ne znači da će sistem nazadovanja i otpada trajati zauvek. Padovi Božjeg naroda su uvek uključivali prljanje nebeske svetinje; Sotona je imao priliku da se podsmehne Božjoj odgovornosti za promašaj Njegovog naroda.

Temelj Crkve Adventista sedmog dana je verovanje u dobru vest iz Danila 8,14, „onda će se svetinja očistiti.“ Tada će ovaj stalni oblak promašaja koji prekriva Božji Izrael biti uklonjen; Božje ime biti bez ljage onda kada Njegov narod pokaže da je plan spasenja uspešan; tada će žrtvovanje Hrista biti opravdano. Cinički stav koji govori: „Pretpostavimo da crkva padne i da se uslovi ne ispune“ je isto što i reći, „pretpostavimo da svetinja ne bude očišćena.“ Božja čast zahteva da će se svetinja očistiti!

Ovo je osnovni problem u velikoj borbi. Mi imamo privilegiju da ostanemo u apsolutnoj odanosti Hristu i Njegovoj budućoj Nevesti.

Gore navedeno Svedočanstvo ima naslov „Da li ćemo se naći lakim?“ Elen Vajt je sama dala odgovor na svoje pitanje na samom kraju:

Kada očišćenje dođe u naše redove mi ne smemo biti lenji... Ukoliko se crkva, sada ispunjena svojim sopstvenim nazadovanjem, ne pokaje i ne obrati, ješće plodove svojih dela sve dok joj se ne zgadi. Kada se suprotstavi zlu i izabere dobro, kada potraži Boga u potpunom pokajanju i

³² Činjenica je da je lično i versko iskustvo mnogih prožeto snažnim uticajem zapadnjačkog individualizma tako da je biblijsko shvatanje solidarnosti gotovo potpuno isčeznulo. (prim. prev.)

dosegne gornju biljegu zvanja u Hristu, stojeći na temelju večne istine... ona će biti isceljena. Pojaviće se u Božjoj jednostavnosti i čistoti, odvojena od zemaljskih zamki, pokazujući da ju je istina učinila zaista slobodnom. Onda će njeni članovi zaista biti izabrani od Boga kao Njegovi predstavnici.

Došlo je vreme za potpunu reformaciju. Kada ova reformacija počne duh molitve će podstaći svakog vernika i izbaciti iz crkve duh nesklada i prepirke... Neće biti konfuzije jer će svi biti u harmoniji sa umom Duha... Svi će se moliti u duhu molitve koju je Hristos dao Svojim slugama, „Neka dođe carstvo tvoje. Neka bude na zemlji kao što je na nebu” (isto, str 250, 251).

Naša dužnost sada je da uklonimo iz crkve ono što sprečava da dođe do „potpune reformacije“ i da naučimo da molimo Gospodnju molitvu.
